

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA-UCRAINA 2014-2020

**Strategie comună  
de conștientizare a opiniei publice și de  
prevenire în situații de urgență provocate  
de catastrofe naturale sau antropice  
pentru perioada 2021-2026**

**Comuna Sarasău, Județul Maramureș, România  
Orașul Solotvino, Regiunea Transcarpatia, Ucraina**

**- 2021 -**

*Acest material a fost produs cu sprijinul Uniunii Europene.  
Conținutul acestui material intră în responsabilitatea  
Comunei Sarasău și a Primăriei Solotvino  
și nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene sau a structurilor de  
management ale Programului Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020.*



Proiect finanțat de  
Uniunea Europeană



**România-Ucraina**  
ENI-COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ



Proiect implementat de  
Comuna Sarasău

PREZENTUL DOCUMENT  
ESTE ELABORAT ÎN CADRUL

***PROGRAMULUI OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA-  
UCRAINA  
2014-2020  
[www.ro-ua.net](http://www.ro-ua.net)***

**Proiectul "PREVENIREA ȘI APĂRAREA  
COMUNĂ ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ"**

**Contract de finanțare nr. 2SOFT / 4.2 / 71**

**Lider Beneficiar proiect:  
COMUNA SARASĂU (RO)**

**Elaborator:  
SC IMPACT PROIECT STUDIO SRL  
Baia Mare**

**Beneficiar 1 -Partener în proiect:  
ORAȘUL SOLOTVINO (UA)**

**Contract nr. 902/23.02.2021**

*Acest proiect a fost implementat în parteneriat de către: Comuna Sarasău (RO) în calitate de Lider Beneficiar și Primăria Soltvino (UA) în calitate de Beneficiar 1.*

*Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020  
este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și co-  
finanțat de statele participante în program.*

*Uniunea Europeană este constituită din 28 state membre  
care au decis să-și unească treptat cunoștințele, resursele și destinele. Pe parcursul a 50 de ani de  
extindere teritorială au construit împreună o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă  
păstrând totodată diversitatea culturală și libertățile individuale.*

*Uniunea Europeană s-a dedicat ideii de împărtășire a realizărilor și valorilor cu statele din afara  
granițelor sale.*

**VIZIUNEA STRATEGICĂ ORIZONT 2026:  
ÎN SFERA PREVENIRII ȘI GESTIONĂRII RISCURILOR  
ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ**

**„SARASĂU (RO) ȘI SOLOTVINO (UA):**

**două comune partenere situate de o parte și de alta a Tisei,  
râul care nu desparte, ci unește două comunități înfrățite, români și ucrainieni:  
spațiu care se proiectează pentru anul 2026, ca:**

- **un climat de siguranță crescut, pentru cetățeni,**
- **un mediu socio-economic mai atractiv,**
- **o structură performantă comună care să contribuie la prevenirea, pregătirea și răspunsul în situații de urgență, cu o capacitate operațională crescută și o reacție de răspuns mai rapidă în fața situațiilor de urgență”**

**Contract nr. 902/23.02.2021**

<b>Elaborator:</b>	
<b>SC IMPACT PROIECT STUDIO SRL Baia Mare</b>	<b>Reprezentant legal:</b> Numele și prenumele <i>Gheorghe BOROȘ</i> Semnătura .....

**Colectivul de elaborare:**

Ing. Gheorghe BOROȘ  
Geogr. Livia CIOCAN

<b>Beneficiari:</b>	
<b>Lider Beneficiar</b> <b>COMUNA SARASĂU</b> <b>JUDEȚUL MARAMUREȘ</b> <b>ROMÂNIA</b>	<b>Reprezentant legal:</b> <b>Primar</b> <b>Ion Covaci .....</b>
<b>Beneficiar 1</b> <b>Primăria SOLOTVINO</b> <b>RAIONUL TEACHEV</b> <b>REGIUNEA TRANSCARPATIA</b> <b>UCRAINA</b>	<b>Reprezentant legal:</b> <b>Primar</b> <b>Yovdyi Vasyl .....</b>

## CUPRINS GENERAL

### Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Soltvino

<b>CAP. 1. INTRODUCERE</b>	6
1.1. Contextul proiectului	7
1.2. Contextul strategic de programare 2021 - 2027	13
1.2.1. Contextul de reformă și dezvoltare pe care UE și-l propune prin Strategia Europa 2030.	13
1.2.2. Contextul Strategia „Europa 2030”	15
1.2.3. Context transnațional în regiunea de graniță RO-UA: județele Maramureș, Satu Mare din România și respectiv Oblasturile Transcarpatia și Ivano Frankivsk.	20
1.2.4. Contextul național - România	22
1.2.5. Context național - Ucraina	35
1.2.6. Contextul regional (RO) la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord Vest	36
1.2.7. Context regional (UA) la nivelul Regiunii Transcarpatia	43
1.2.8. Context județean – la nivelul Județului Maramureș, RO	45
1.2.9. Context local - Comuna Sarasău, Județul Maramureș, RO	47
1.2.10. Context local: Orașul Soltvino, Regiunea Transcarpatia, UA	52
<b>Cap. 2. METODOLOGIE, TERMENI DE REFERINȚĂ</b>	54
2.1. Metodologie	55
2.1.1. Comitetul de coordonare strategică	55
2.1.2. Abordarea pe etape și niveluri strategice	55
2.2. Termeni de referință și Glosar de termeni	58
<b>CAP. 3. PREZENTARE GENERALĂ A ZONELOR STRATEGICE – COMUNELE PARTENERE SARASĂU (RO) ȘI SOLOTVINO (UA)</b>	64
3.1. Profilul comunelor: Prezentare fizico-geografică	64
3.1.1. Prezentare fizico-geografică a comunei Sarasău, județul Maramureș, RO	64
3.1.2. Prezentare fizico-geografică a orașului Soltvino, raionul Teceu, regiunea Transcarpatia, UA	75
<b>CAP. 4. ANALIZA POTENȚIALULUI DE GESTIONARE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ</b>	88
4.1. Analiza mediului extern Analiza STEP+M (a factorilor sociali, tehnologici, economici, politico-geografici și de mediu).	88
4.2 Analiza SWOT	123
4.3. Arborele problemelor	126
<b>CAP 5. INVENTARIEREA STRATEGIILOR/PLANURILOR EXISTENTE, SURSE DE INFORMAȚII STRATEGICE</b>	127
5.1. Componenta Infrastructură	128
5.3. Componenta Agricultură și Dezvoltare rurală.	140
5.4. Componenta Turism.	143
5.5. Componenta Creșterea capacității administrative și implicare comunitară proactivă.	149

5.6. Componenta Situații de urgență.	153
<b>CAP. 6. Planul strategic de conștientizare a opiniei publice în situații de urgență pentru perioada 2021-2026</b>	155
6.1. Elementele defnitorii ale strategiei de conștientizare	155
6.1.3. Comunicarea în situații de urgență – modalități de gestionare	155
6.1.3. Condiționări ale comunicării în situațiile de urgență	156
6.2. Prognoze și Scenarii de dezvoltare: demografice, economico-sociale, dezvoltare spațială	161
6.3. Viziune	162
6.4. Misiune și Obiective strategice, Direcții strategice de acțiune	163
6.5. Politici de dezvoltare, Programe, Proiecte	169
6.6. Planul strategic de comunicare și conștientizare în situații de urgență pentru perioada 2021-2026	180
<b>Cap. 7. Mecanisme de Implementare, Monitorizare și Evaluare strategică</b>	190
<b>Coduri de Semnalizare</b>	193
<b>Fișă – formular model on line - de identificarea a unui risc.</b>	195
Bibliografie	196

## CAP. 1. INTRODUCERE

Prezentul material a fost elaborat în cadrul proiectului “**PREVENIREA ȘI APĂRAREA COMUNĂ ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ / PREVENTION AND COMMON DEFENSE în EMERGENCY SITUATIONS**”, Cod proiect 2SOFT / 4.2 / 71, proiect finanțat prin Programul ENI Cross Border Cooperation România Ucraina.

**Beneficiarul proiectului** este Comuna Sarasău prin Primăria comunei Sarasău (RO) – Lider Beneficiar, iar **Partener** este orașul Solotvino (UA) – Beneficiar 1. Materialul este coroborat cu materialele corespondente de la nivel național, regional și județean. Lucrarea tratează aspecte privind conștientizarea opiniei publice și acțiuni de prevenție a situațiilor de urgență din cele două comunități – comuna Sarasău (RO) și orașul Solotvino (UA).

Realizarea proiectului contribuie la dezvoltarea cooperării între România și Ucraina în domeniul situațiilor de urgență, prevenirea riscurilor, crearea unei unități de intervenție pentru creșterea capacității de gestionare și de reacție rapidă privind intervențiile în caz de urgență civilă cauzată de dezastre naturale sau antropice, sau în caz de urgență medicală, în comuna Sarasău (RO) și în Solotvino (UA). Proiectul își va aduce contribuția la dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate între cele două țări vecine, România și Ucraina, la creșterea siguranței cetățenilor și bunurilor acestora din cele două regiuni transfrontaliere, respectiv comune - parteneri în proiect, prin creșterea eficienței și predictibilității în materie de prevenire a situațiilor de urgență generate de dezastre naturale și antropice – înzăpeziri, inundații, incendii, urgențe medicale, etc.

### **Obiectivele proiectului:**

#### **Obiectivul general al proiectului:**

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea cooperării dintre România și Ucraina în domeniul situației de urgență, pregătirea acțiunilor, dezvoltarea unităților de intervenție pentru creșterea capacității de management și reacție a intervențiilor în cazurile de urgență civilă cauzată de cauze naturale sau dezastre antropice, în comuna Sarasău și în orașul Solotvino.

**Obiectivele specifice ale proiectului** sunt:

**Obiectiv specific 1:** O mai bună implicare în situațiile de urgență a administrației publice locale prin completarea unității de intervenție în situații de urgență care constă în mașini și echipamente mobile de intervenție în situații de inundații, cu utilaje și echipamente specifice, precum și dotarea specifică a celor doi parteneri pentru inundații și alte situații de urgență, precum incendii, probleme chimice, cutremure, incendii forestiere etc:

**Obiectiv specific 2:** dezvoltarea sistemului comun de gestionare a problemelor comune în zona transfrontalieră, în cele două comune și realizarea planurilor și strategiilor necesare pentru a asigura prevenirea inundațiilor pe drumurile și văile celor două comunități parteneri, până la sfârșitul implementării proiectului;

**Obiectivul specific 3:** îmbunătățirea performanței personalului pentru a interveni rapid și eficient în situații de urgență, până la sfârșitul implementării proiectului.

Arealul proiectului este reprezentat de comunele: Sarasău, Județul Maramureș din România și Solotvino, raionul Teceu, regiunea Transcarpatia din Ucraina.

### 1.1. Contextul proiectului

Prezentul proiect, **“PREVENIREA ȘI APĂRAREA COMUNĂ ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ / PREVENTION AND COMMON DEFENSE în EMERGENCY SITUATIONS”**, Cod proiect 2SOFT / 4.2 / 71, este un proiect finanțat prin Programul ENI Cross Border Cooperation România Ucraina.

Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020 contribuie la realizarea obiectivului general ENI de „progres către o zonă de prosperitate comună și bună vecinătate între statele membre și vecinii lor”. Pentru perioada 2014-2020, ENI va contribui la crearea unui climat de prosperitate și bună vecinătate la frontierele sale externe și a stabilit trei obiective strategice pentru realizarea acestui obiectiv general:

A: promovarea dezvoltării economice și sociale în regiunile de pe ambele părți ale frontierelor comune;

B: abordarea provocărilor comune în materie de mediu, sănătate publică, siguranță și securitate;

C: promovarea unor condiții și modalități mai bune pentru asigurarea mobilității persoanelor, bunurilor și capitalului.

#### **Necesitate:**

De ce se consideră a fi necesară o “pregătire prealabilă” pentru a face față unor situații de urgență?

Realitatea cu care se confruntă, din ce în ce mai mult, omenirea, la nivel global, este prezența (manifestată în efecte majore) a schimbărilor climatice, unele dintre ele având impact pe termen lung – cum ar fi răspândirea bolilor și creșterea nivelului apelor din oceane și mări, iar altele cu impact imediat – cum sunt fenomenele meteorologice extreme, manifestate fie sub forma furtunilor violente, a precipitațiilor abundente, urmate de inundații catastrofale și/sau alunecări de teren, fie sub formă de căldură excesivă și lipsa precipitațiilor asociată cu secetă și incendii devastatoare, etc. Efectele negative ale creșterii temperaturii medii globale cu 0,76°C în comparație cu 1850 se face simțită deja în numeroase regiuni ale lumii. Se impune, deci, o politică eficientă de atenuare a schimbărilor climatice la nivel mondial. Ca urmare a unor studii și analize pertinente prezentate de specialiști și experți, au rezultat concluzii privind încălzirea globală, cele mai optimiste estimări fiind prezentate în cel de-al patrulea Raport de evaluare al Comitetului interguvernamental pentru schimbările climatice (IPCC 4AR, grupul de lucru I). Conform acestora, pronosticul încălzirii globale variază de la 1,8°C la 4°C până în anul 2100, în comparație cu nivelurile din anul 1990.

Schimbările climatice vor avea, deci, consecințe profunde asupra mediului natural al Europei, precum și asupra majorității segmentelor societății și ale economiei. Din cauza caracterului neliniar al efectelor schimbărilor climatice și al sensibilității ecosistemelor, chiar și variațiile ușoare ale temperaturii pot avea efecte însemnate.

În vederea adoptării celor mai bune măsuri de adaptare este, așadar, necesară cunoașterea cât mai exactă a posibilelor efecte ale schimbărilor climatice asupra sectoarelor economice și sociale. Având în vedere faptul că până în prezent în fiecare din cele două țări vecine, România și Ucraina, datele privind impactul schimbărilor climatice au fost estimate cu un grad de exactitate relativ redus și nu au acoperit toate sectoarele economice și sociale, se impune continuarea activităților de cercetare.

Pe lângă reacția necesară la toate palierele societății civile pentru încetinirea evoluției procesului de încălzire globală, principalul generator al schimbărilor climatice, **este nevoie și de un răspuns eficient, adecvat și concertat al responsabililor pentru managementul situațiilor de urgență generate de consecințele acestui proces**. Este unul dintre motivele pentru care, atât în România, cât și în Ucraina, s-au depus eforturi

constante în vederea modernizării cadrului instituțional național, acordând o atenție deosebită modelării unui nou cadru legislativ astfel încât să corespundă cerințelor, atât la nivel național cât și la nivel european.

Ținând cont de rolul important al autorităților centrale și locale în identificarea și aplicarea măsurilor de adaptare la nivel național și, respectiv local, **se consideră necesară creșterea nivelului de conștientizare a autorităților și a publicului, și modificarea corespunzătoare a comportamentului operatorilor economici și a populației.**

În România și în Ucraina, consiliile locale au următoarele categorii de funcții și responsabilități:

- în ceea ce privește organizarea și aparatul de specialitate ale instituțiilor și serviciilor publice locale și companiile și regiile autonome de interes local;
- asigurarea competențelor lor în conformitate cu legea,
- furnizarea de servicii publice locale: 1. educație; 2. Serviciile sociale de protecție a copilului, persoanele cu handicap, persoanele în vârstă, familie și alte persoane sau grupuri sociale care au nevoie; 3. sănătate; 4. cultură; 5. tineret; 6. sport, 7. ordinea publică; **8. situații de urgență**; 9. protecția și reabilitarea mediului.

Zona Comunei Sarasău, Județul Maramureș, județ din nordul României așezat pe malul stâng al Tisei, precum și zona simetrică de pe malul drept al Tisei, comuna Soltvino, Raionul Teceu, Regiunea Transcarpatia din Ucraina, **se cunosc ca zone/regiuni frecvent afectate de inundații recurente, incendii, ierni lungi cu căderi abundente de zăpadă și cantități mari de zăpadă, boli, accidente, dimensiunile uneori devastatoare a acestora expunând economiile locale la riscuri naturale și antropice.**

În plus apar **fenomene noi, cum ar fi ciclonul retrograd** care a provocat inundații în luna iulie 2008 în județul Maramureș ca efect al încălzirii globale.

Mai multe zone din Maramureș au fost afectate în ultimul timp de **furtuni violente și s-au înregistrat precipitații excesiv de abundente, fenomene care duc la creșteri mari de fluxuri de apă** (cu o frecvență tot mai mare, de o violență în creștere) pe râurile din județ. Fenomenul se explică prin faptul că unul dintre efectele ciclonului este reprezentat de recordul precipitațiilor care au căzut într-o perioadă scurtă de timp, asemenea consecințe fiind cunoscute sub numele de "fenomene de viitură" (inundații instantanee). Sunt cunoscute precipitații care au atins cantități de 100-200 de litri pe metru pătrat, produse în timp scurt și care provoacă umflarea râurilor și preaplina acestora. Apoi, scăderile de debite sunt la fel de bruște. Problema este că, **în caz de viituri, prognozarea se poate realiza cu maximum șase ore înainte, iar motivul acestei întârzieri este faptul că acesta este un fenomen apărut aproape din senin și se răspândește foarte rapid.**

În timpul iernii, aceste fenomene produc **cantități mari de zăpadă**, ceea ce duce de multe ori la blocarea drumurilor și a căilor de comunicații, lăsând **zone izolate**, fără posibilitatea de intervenție în caz de necesitate - bolnavi, accidente, incendii, etc.

O cauză a unui număr mare de victime ale inundațiilor, accidentelor, incendiilor și pagubelor majore este **sistemul defectuos de comunicare**, care face ca zeci de avertismente trimise de către ANM a fi de multe ori inutile (sursa ANM - Administrația Națională de Meteorologie).

**Riscurile asociate inundațiilor pot produce adevărate catastrofe ecologice**, deoarece în zona de inundații apar frecvent riscuri asociate care pot provoca accidente ecologice, cum ar fi scurgeri de petrol de la iazurile de decantare, zonele studiate fiind situate în perimetre bogate în zăcăminte miniere, exploatarea minieră cu perimetre închise, în conservare sau chiar active în unele situații: de exemplu, în perimetrul minier Baia Borșa,



aflat în conservare, iazurile de decantare ale bazinelor de steril rezultat din exploatarea minereurilor neferoase sunt situate în amonte de comuna Sarasău, pe râul Cisla și Vișeu, inundarea necontrolată și masivă a acestora putând provoca dezastre ecologice.

Există deja un precedent de scurgeri cauzate de inundații. În iulie 2008, a existat o deversare de steril în Râul Cisla și pârâul Colbu, Baia Borșa, județul Maramureș, după ce autoritățile au făcut o breșă în iazul Colbu, pentru a evita ruperea acestuia sub presiunea apelor de ploaie extrem de abundente.

**Metodele non-structurale de reducere a riscurilor de inundații** (cum sunt controlul utilizării albiilor minore, elaborarea planurilor bazinale de reducere a riscului la inundații) sunt foarte eficiente în comparație cu cele structurale (baraje definitive și diguri).

Aceste metode de reducere a riscurilor, la scară mare, este necesar să fie **acompaniate de măsuri locale de prevenire și intervenție în situații de urgență**, fiind dovedit faptul că reducerea timpului de primă intervenție, reacția imediată de stopare/reducere a impactului unui fenomen, reacția rapidă în salvare sau ținere sub control a unui fenomen până la sosirea echipelor de capacitate mare de intervenție, fac adeseori diferența dintre un incident/accident și o catastrofă/dezastru.

Autoritățile publice locale din cele două comune partenere Comuna Sarasău (RO) și orașul Soltvino (UA) au conștientizat faptul că **maximizarea eforturilor de prevenire și intervenție rapidă în situații de urgență este posibilă printr-o strategie comună care să pună bazele unui management comun pe termen mediu în acest domeniu, ca soluție extrem de benefică pentru cele două comunități, atât din punct de vedere tehnic, cât mai ales prin prisma eficienței fondurilor necesare pentru asigurarea dotărilor.**

**Oportunitate:**

Oportunitatea finanțării prin Programul de Cooperare Transfrontalieră a proiectului **PREVENIREA ȘI APĂRAREA COMUNĂ ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ / PREVENTION AND COMMON DEFENSE în EMERGENCY SITUATIONS**, Cod proiect 2SOFT / 4.2 / 71, proiect finanțat prin Programul ENI Cross Border Cooperation Romania Ucraina, a făcut posibilă dotarea unui parc mobil de intervenție (autoutilitare, echipamente tehnice și IT&C pentru comunicare și logistică specifică) cât și prin instruirea echipelor de voluntari pentru situații de urgență și studierea specificului fenomenelor și apariției acestora în cele două zone cu probleme similare Comuna Sarasău (RO) și orașul Soltvino (UA).

Utilajele speciale achiziționate, vor fi utilizate în situații de urgență. Aceste mașini speciale, care au fost achiziționate prin proiect, vor servi comunitățile locale în răspunsul la diverse situații de urgență cu care cele două comunități partenere se pot confrunta, cum sunt:

- Inundațiile și scurgerile de noroi: dotate corespunzător, mașinile speciale pot interveni în zonele afectate de dezastru fără probleme și pot salva vieți și proprietăți. Motopompele de pe aceste echipamente pot ajuta pentru îndepărtarea apei din gospodăriile afectate de inundații. În mod similar autovidanțele pot contribui la eliminarea apei din gospodării / locuri inundate.
- Ninsoare abundentă: buldoexcavatoarele pot interveni pentru a elibera de zăpadă drumurile din zonă și trotuare. De asemenea, pot împrăști material antiderapant.
- intervenție în albiile râurilor pentru eliberare / degajarea de elemente care blochează scurgerile sau pentru supraînălțarea digurilor în puncte critice.
- etc.

❖ În cadrul acestui proiect, **grupul țintă este reprezentat de:**

☐ **Cele două comune partenere - beneficiari direcți ai proiectului:**

- *Comuna Sarasău, Județul Maramureș, RO:* Comuna este situată pe DN 19, la 9 km de Sighet Marmației și 71 km de Baia Mare.

- *Comuna Soltvino, Raionul Teceu, Regiunea Transcarpatia din Ucraina (UA : Soltvino (Ukrainian: Солотвино, Hungarian: Aknaszlatina, Romanian: Slatina, Rusyn: Солотвино):* Comuna este situată în Ucraina, Transcarpatia Oblast, raionul Teceu, în zona de deal pe cursul râului Tisa, la 6 km de Sighetu Marmației (între cele două localități este punctul de trecere a frontierei) și la 11 km de Sarasău

**Membrii celor două comunități**, persoane care locuiesc în zonele de risc și întreaga populație a comunei Sarasău (2.765 – sursă cererea de finanțare a proiectului) și Soltvino (8.861, sursă cererea de finanțare a proiectului);

- ☐ **Autoritățile implicate în gestionarea situațiilor de urgență:** Comitetul județean pentru situații de urgență, comitetele locale pentru situații de urgență (2 comunități locale), instituțiile de sprijin, instituții guvernamentale, agenții locale și naționale, spitale, etc.; Pentru o gestionare eficientă a situațiilor de urgență, autoritățile locale trebuie să inducă o atitudine participativă la populația din zonele afectate, înainte, în timpul și după producerea situațiilor de urgență, relevantă fiind necesitatea de a întreprinde permanent acțiuni de informare, educare și pregătire a populației, atât preventiv (înainte), cât și în timpul producerii dezastrilor - pentru a preveni panica și difuzarea de informații contradictorii, și după producerea situațiilor de risc, pentru îndepărtarea urmărilor dezastrilor:

- *Preventiv: Înainte de producerea dezastrilor: Punerea la punct a unor sisteme de prevenire a riscurilor majore generatoare de dezastru:* cetățenii să poată fi alertați în timp real cu privire la probabilitatea de apariție a unor calamități naturale, de către agențiile de resort (meteorologie, hidrologie, activitatea seismologică și de monitorizare a radioactivității, stații epidemiologice etc.) capabile de a transmite în timp real publicului și mass-mediei, mesaje de alertă și informare pentru a oferi informațiile necesare privind măsurile de protecție cele mai adecvate, privind măsurile de urgență ce se impun a fi luate, modul de comportare, pregătirea logisticii/vehiculelor speciale / multifuncționale pentru intervenție rapidă.
- *În timpul producerii dezastrilor,* autoritățile locale trebuie să organizeze oamenii și evacuarea din zonele inundate și să asigure hrană, medicamente și asistența sanitară populației, să asigure: ordinea publică, securitatea și apărarea vieții, protecția bunurilor, comunicarea instituțională și interinstituțională pentru coordonarea eficientă a echipelor/echipajelor de intervenție;
- *După apariția situațiilor de urgență :* intervenție în zona afectată de inundații sau incendii - cu echipamente specifice.;

- ☐ **Membrii structurilor de gestionare a situațiilor de urgență și membrii echipelor de intervenție** - (pompieri voluntari - direct implicați), cât și cadre specializate: polițiști, a forțelor de ordine (Jandarmeria), polițiști de frontieră, ca unități de intervenție specializată: înainte și în timpul producerii dezastrilor, membrii structurilor de management pentru situații de urgență trebuie să întreprindă acțiunile tactice ce se impun pentru limitarea/minimizarea daunelor.

- ☐ **Categoriile speciale ale publicului țintă - direct sau indirect implicați:** organizații economice, companii de asigurări, organizații umanitare internaționale, ONG-uri, biserici, instituții de învățământ, mass-media, alte instituții, care ar putea influența atitudinea populației din zona afectată, precum și să contribuie în mod direct pentru a

ajuta prin gesturi umanitare, cum ar fi donarea sânger, distribuirea de bunuri, hrană, medicamente, colectarea de bani, etc.

- ☐ **Opinia publică:** cetățeni, mass-media locală, națională și internațională: Mass-media și publicul larg/cetățenii trebuie să fie informați, să vadă/să cunoască acțiunile concrete luate pentru a diminua daunele prin limitarea zonei afectate de factorii de risc de inundații, privind intervențiile în caz de incendii, accidente ecologice, epidemii, etc., inclusiv în zonele izolate.
- ☐ Se pot identifica mai multe categorii ale grupului tinta:
- ☐ - populația comunei Sarasău, RO (2,765 locuitori) și a comunei Solotvino, UA (8,861 locuitori);
- ☐ - consiliile locale ale celor două localități (11 consilieri locali la Partenerul Principal Sarasău, respectiv 26 consilieri locali la Partenerul 1 Solotvino), aceștia fiind reprezentanții comunelor și având putere decizională în departamentul de dezvoltare;
- ☐ - agenții economici în cele două comune (62 de unități în Sarasău, RO, respectiv 85 de unități în Solotvino, UA).

❖ **Identificarea clară a problemelor specifice care trebuie abordate de acțiune și nevoile și constrângerile grupurilor țintă percepute.**

○ **Nevoile specifice:**  
**ale persoanelor/comunităților care locuiesc în zonele de risc afectate de inundații sau risc de incendiu:**

- avertizarea timpurie și orientarea în timpul producerii inundațiilor, evaluare rapidă a sănătății după apariția inundațiilor și oferirea de servicii medicale și medicamente (pentru focare de boli cu risc de epidemii, ca holeră, diaree - principalele cauze de morbiditate din zonele afectate de inundații),
- furnizarea de hrană și apă potabilă,
- evacuarea populației, organizarea de adăposturi,
- evacuarea apelor din casele afectate, de colectare a animalelor domestice moarte,
- furnizarea de informații despre starea grupurilor afectate și ajutoare umanitare,
- activități de voluntariat,
- furnizarea de informații cu privire la evoluția situației actuale și a acțiunilor a echipelor de intervenție;
- dobândirea de abilități adecvate de prevenire și reacție la pericole

Este necesar să se ia măsuri rapide cu echipamente specifice pentru stingerea incendiilor în zona montană cea mai mare parte situată în zone protejate – rezervații naturale și parcuri protejate, precum și locuri publice vizitate și frecventate de către persoane - cum ar fi zone/parcuri de rulote/zone de campare - cele în care se instalează campinguri.

○ **Principalele constrângeri:**

Experiența nefericită a confruntărilor cu riscuri de inundații și dezastre de foc din ultimii ani, a demonstrat cât de important este modul în care se administrează acțiunile de prevenire și se manifestă capacitatea de reacție rapidă în zona de impact, chiar și în zonele adiacente, mai ales izolate.

După un mesaj de avertizare primit - provenit dintr-o sursă credibilă (de exemplu, Institutul Național de Hidrologie, ANM), sau sistemul de avertizare ROALERT din România, este important să se pregătească rapid gestionarea problemei și să se ia în cel mai scurt timp posibil măsuri de prevenire și protecție.

timp măsurile cele mai potrivite. Un rol important revine comunicării cu comunitatea și mobilizarea proactivă a acesteia. Pentru protecția împotriva inundațiilor, de obicei, se pregătesc diguri, cele mai uzuale fiind cele din saci de nisip, dar și diguri mobile flotante, ca soluții mai moderne.

Un rol deosebit de important revine **echipelor de intervenție - inclusiv voluntarilor**. Prin acest proiect, acest concept sprijină dotarea administrației publice locale cu echipamente care ar putea fi în timp scurt folosite în intervenție în caz de dezastre naturale sau antropice.

În acest sens, proiectul este deosebit de relevant față de nevoile și constrângerile din comunele și regiunile partenere transfrontaliere din RO și UA, în general, și a grupurilor țintă / beneficiarii finali, în aducând reale beneficii în managementul și gestionarea situațiilor de urgență.

## 1.2. Contextul strategic de programare 2021 - 2027

### 1.2.1. Contextul de reformă și dezvoltare pe care UE și-l propune prin Strategia Europa 2030.

#### ❖ Context european actual:

Europa trece printr-o perioadă de majore transformări, generate în mare parte de criza care a anulat ani de progrese economice și sociale și a pus în evidență deficiențele structurale ale economiei europene.

Între timp, lumea evoluează rapid, iar provocările pe termen lung (globalizarea, modificările climatice, presiunea exercitată asupra resurselor, îmbătrânirea populației) se intensifică. UE trebuie să se ocupe acum de propriul viitor. Europa poate reuși dacă acționează în mod colectiv, ca o adevărată „Uniune”. De aceea este nevoie de o strategie care să ne permită să ieșim din criză mai puternici și care să transforme UE într-o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, caracterizată prin niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune socială. Europa 2030 oferă o imagine de ansamblu a economiei sociale de piață a Europei pentru secolul al XXI-lea.

#### Directiva 2007/60/EC privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații: În domeniul protecției la inundații, la nivel european

Aceasta pornește de o serie de premise. Astfel, pe teritoriul Comunității apar diferite tipuri de inundații, cum ar fi inundații ale râurilor, viituri torențiale, inundații urbane și inundații produse de mare în zonele de coastă. Daunele produse de inundații pot varia și de la o țară și regiune la alta ale Comunității. Ca urmare, obiectivele privind gestionarea riscurilor de inundații ar trebui stabilite de statele membre însele și ar trebui să se bazeze pe circumstanțe locale și regionale.

Pentru a avea la dispoziție un instrument eficient de informare, precum și o bază valoroasă pentru stabilirea priorităților și pentru luarea unor decizii ulterioare tehnice, financiare și politice privind gestionarea riscului de inundații, este necesar să se prevadă crearea unor hărți de hazard la inundații și a unor hărți cu risc de inundații care să arate potențialele consecințe negative asociate diferitelor cazuri de inundații, inclusiv informații privind surse potențiale de poluare a mediului ca urmare a inundațiilor. În acest context, statele membre pot să evalueze activitățile care determină creșterea riscurilor de inundații.

În vederea evitării și reducerii impactului negativ al inundațiilor într-o zonă de impact, este indicat să se elaboreze **planuri de gestionare a riscului de inundații**.

Cauzele și consecințele inundațiilor variază în funcție de țările și regiunile Comunității. Planurile de gestionare a riscului de inundații trebuie, așadar, să ia în considerare caracteristicile proprii ale zonelor pe care le acoperă și să prevadă soluții adaptate în conformitate cu nevoile și prioritățile acelor zone, asigurând, în același timp, o coordonare relevantă în districtele hidrografice și promovând realizarea obiectivelor de mediu prevăzute de legislația comunitară. Statele membre ar trebui, în special, să se abțină de la adoptarea unor măsuri sau angajarea în acțiuni care cresc semnificativ riscul de inundații în alte state membre, cu excepția cazului în care aceste măsuri au fost coordonate și s-a convenit asupra unei soluții între statele membre respective.

Planurile de gestionare a riscului de inundații ar trebui să se concentreze asupra prevenirii, a protecției și a pregătirii. Pentru a asigura mai mult spațiu râurilor, acestea ar trebui să ia în

considerare, în măsura posibilului, întreținerea și/sau refacerea zonelor inundabile, precum și măsuri de prevenire și reducere a efectelor negative asupra sănătății umane, a mediului, a patrimoniului cultural și a activității economice. Elementele planurilor de gestionare a riscurilor de inundații trebuie revizuite periodic și, după caz, trebuie actualizate, luând în considerare efectele posibile ale schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor.

○ **Definiții:**

**Directiva 2007/60/EC privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații operează cu următoarele definiții:**

**1. „inundații”** înseamnă acoperire temporară cu apă a unui teren care nu este acoperit în mod obișnuit cu apă. Aceasta include inundații cauzate de râuri, torenți de munte, cursuri de apă intermitente de tip mediteranean și inundații produse de mare în zonele costiere și nu include inundațiile produse de sistemele de canalizare;

**2. „risc de inundații”** înseamnă combinația dintre probabilitatea apariției unor inundații și efectele potențial adverse pentru sănătatea umană, mediu, patrimoniul cultural și activitatea economică asociate apariției unei inundații.

Conform Directivei, evaluarea preliminară a riscului de inundații se face pentru fiecare district hidrografic sau unitate de gestionare sau pentru porțiunea unui district hidrografic internațional care se află pe teritoriul său. Pe baza unor informații disponibile sau a unor informații care pot fi imediat deduse, cum ar fi date și studii privind evoluțiile pe termen lung și, în special, efectele schimbărilor climatice asupra producerii inundațiilor, o evaluare preliminară a riscului de inundații este întreprinsă pentru a furniza o evaluare a riscurilor potențiale. Evaluarea include cel puțin următoarele:

(a) hărți ale bazinului hidrografic la scala corespunzătoare, inclusiv limitele bazinelor hidrografice, ale subbazinelor și, acolo unde există, ale zonelor costiere, cu expunerea topografiei și a utilizării terenului;

(b) o descriere a inundațiilor care au survenit în trecut și care au avut efecte negative semnificative asupra sănătății umane, a mediului, a patrimoniului cultural și a activității economice și pentru care probabilitatea unor evenimente viitoare similare este încă relevantă, inclusiv în ceea ce privește dimensiunile inundațiilor și traseele acestora, precum și o evaluare a efectelor negative pe care le-au produs;

**În domeniul strategiilor de prevenire a incendiilor, mai cu seamă a celor de păduri,** menționăm o serie de inițiative finalizate prin documentele relevante cum ar fi:

- *Disaster Risk Management and Climate Change Adaptation in Europe and Central Asia* – inițiativa a Băncii Mondiale,
- *Assessment of Forest Fire Risks and Innovative Strategies for Fire Prevention, Rodos 2010,*

Pe linie de protecție civilă prin Decizia consiliului nr. 2007/779/E3 privind Mecanismul european de protecție civilă s-au instituit reglementări general valabile la nivelul statelor membre pentru facilitarea coordonării în situații de urgență între diferite autorități, pe diferite areale și pentru diferite situații.

Datorită faptului că Ucraina a semnat în 2014 Acordul de asociere cu Uniunea Europeană, documentele de mai sus, precum și strategiile sectoriale menționate reprezintă un viitor de urmat, prin integrarea acestora în legislația națională, urmând ca la nivel local exemplele de bună practică să fie aplicate în mod specific.



### 1.2.2. Contextul Strategia „Europa 2030”

#### „Agenda 2030” pentru Dezvoltare Durabilă a ONU

În toamna anului 2015, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la înființarea Organizației Națiunilor Unite, 193 de lideri ai lumii au adoptat Agenda 2030, care reprezintă un angajament față de eradicarea sărăciei și obținerea de rezultate în direcția dezvoltării durabile la nivel mondial până în 2030. Agenda prezintă 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD), generale, dar interconectate și integrează într-o manieră echilibrată cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economică, socială și de mediu, după cum urmează:

- 1. Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
- 2. Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
- 3. Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
- 4. Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
- 5. Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
- 6. Apă curată și sanitație** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitației pentru toți.
- 7. Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
- 8. Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
- 9. Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
- 10. Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
- 11. Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.



**12. Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.

**13. Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.

**14. Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.

**15. Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.

**16. Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

**17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** – Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

ODD își propun să echilibreze cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – cea economică, cea socială și componenta de mediu – prin acțiuni concrete prevăzute pentru următorii 15 ani, axate, printre altele, pe:

- demnitate umană
- stabilitate regională și globală
- planetă sănătoasă
- societăți reziliente și echitabile
- economii prospere.

Uniunea Europeană a avut un rol esențial în conturarea Agendei 2030. Uniunea Europeană, prin COM(2016) 739 final, s-a angajat să fie lider în punerea în aplicare a Agendei 2030 și a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD), împreună cu statele sale membre, respectând principiul subsidiarității, prin:

- integrarea ODD în cadrul politic european și în prioritățile actuale ale Comisiei, evaluând stadiul actual și identificând cele mai relevante preocupări legate de durabilitate;
- activități de reflecție privind dezvoltarea în continuare a viziunii pe termen lung și obiectivele politicilor sectoriale de după 2020, pregătind implementarea ODD. Noul cadru financiar multianual pentru perioada post 2020 va reorienta contribuțiile din bugetul UE către realizarea obiectivelor pe termen lung ale Uniunii.

Abordarea strategică a Parlamentului European și Consiliului privind politica agrară comună Pentru perioada 2021-2027, se va institui un nou model de lucru, grupându-se operațiunile în cadrul unui instrument unic de programare – Planul strategic privind politica agricolă comună.

Prin COM(2018) 392 final, Comisia Europeană a propus Parlamentului European și Consiliului îmbunătățirea în continuare a dezvoltării sustenabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale prin finanțarea următoarelor obiective generale:

- promovarea unui sector agricol inteligent și robust;
- intensificarea atenției acordate mediului și acțiunilor climatice și participarea la realizarea obiectivelor UE în domeniul mediului și al climei
- consolidarea structurii socio-economice a zonelor rurale.

Abordarea strategică a Parlamentului European și Consiliului privind politica de coeziune

Prin COM(2018) 375 final, Comisia Europeană a propus Parlamentului European și Consiliului o abordare strategică axată pe 5 obiective de politică (OP-uri).

Prin Raportul de țară 2019 care însoțește documentul CE privind Semestrul european, în România, pentru atingerea celor 5 obiective de politică, s-au identificat nevoi de investiții prioritare, după cum urmează:



### **1. O Europă mai inteligentă – o transformare economică inovatoare și inteligentă (OP1)**

#### **• încurajarea cercetării aplicate prin intermediul centrelor de inovare și al investițiilor naționale și transnaționale comune;**

- validarea timpurie a produselor, comercializare, brevetare, formarea de start-upuri și transferul de tehnologie;
- sprijinirea proceselor de descoperire antreprenorială și laboratoarelor de dezvoltare de proiecte la nivel național și regional;
- consolidarea performanțelor cercetării și inovării și promovarea creșterii productivității prin identificarea domeniilor de specializare inteligentă în funcție de potențialul și nevoile naționale și regionale;
- preluarea tehnologiei informației și comunicațiilor de către întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv investițiile în infrastructuri, a promova competențele și serviciile digitale;
- crearea de noi societăți comerciale (de tip start-up, scale-up) și majorarea ratei lor de supraviețuire a acestora;
- sporirea capacităților de inovare ale societăților comerciale, prin introducerea de inovări la nivel de produse, organizare sau comercializare;
- sprijinirea dezvoltării clusterelor industriale și integrarea în rețele de cooperare bazate pe cercetarea în industrie;
- facilitarea accesului la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin încurajarea finanțării de pornire și consolidarea start-upurilor inovatoare cu potențial ridicat.

### **2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon (OP2)**

- renovarea clădirilor publice și rezidențiale în vederea asigurării eficienței energetice;
- sprijinirea măsurilor de eficiență energetică a încălzirii centralizate, alături de promovarea energiei din surse regenerabile pentru încălzirea și răcirea centralizată;
- promovarea energiei din surse regenerabile la scară mică în paralel cu renovarea clădirilor în vederea asigurării eficienței energetice;
- sprijinirea măsurilor care vizează reducerea emisiilor de carbon, eliminarea (schimbarea) surselor de energie pentru încălzirea centralizată;
- punerea în aplicare a strategiilor de prevenire a riscurilor și abordarea riscurilor legate de schimbările climatice și riscurile naturale (inundații, secetă, incendii forestiere, alunecări de teren, cutremure);
- promovarea sistemelor regionale de gospodărire a apelor;
- sprijinirea schemele care abordează problema poluării apei (sursele de apă dispersate) și menținerea/ameliorarea stării corpurilor de apă;
- tranziția la economia circulară și promovarea conceptului de economie circulară în rândul întreprinderile mici și mijlocii;
- extinderea sistemelor de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea creșterii gradului de reutilizare și reciclare;
- sprijinirea măsurilor de gestionare și conservare în zonele protejate;
- refacerea ecologică și crearea de noi spații municipale verzi în contextul obiectivelor de reducere a emisiilor.

### **3. O Europă mai conectată – mobilitate și conectivitate TIC regională (OP3)**

- dezvoltarea rețelelor transeuropene de transport rutier și feroviar;
- punerea în aplicare a strategiei adoptată privind siguranța traficului și luarea de măsuri de siguranță rutieră care să contribuie la reducerea ratei fatalității ridicate a accidentelor rutiere;
- crearea de conexiuni transfrontaliere pentru rețelele transeuropene de transport;
- crearea de conexiuni suburbane feroviare și multimodale în centrele urbane mai mari și în jurul acestora;

- promovarea modurilor de transport durabile și accesibile, ca de exemplu transportul public colectiv cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- dezvoltarea sistemelor de transport urban în regiunile mai puțin dezvoltate, cum ar fi transportul feroviar ușor, liniile de metrou și tramvai și infrastructura care favorizează ciclismul;
- sprijinirea „punctelor albe” în zonele dens populate sau în jurul zonelor urbane și în zonele rurale.

#### **4. O Europă mai socială – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale (OP4)**

- îmbunătățirea procesului de elaborare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, printr-o mai bună integrare cu educația și serviciile sociale;
- consolidarea și sprijinirea antreprenoriatul social și economia socială;
- îmbunătățirea condițiilor de muncă, oferirea de programe de lucru flexibile, pentru a asigura capacitatea de inserție profesională a persoanelor cu dizabilități și a lucrătorilor în vârstă;
- crearea unor sisteme solide de anticipare a competențelor și punerea în aplicare a măsurilor bine definite de perfecționare și reconversie profesională care să răspundă necesităților pieței forței de muncă;
- îmbunătățirea accesibilității, calității, din punct de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente;
- prevenirea abandonului școlar timpuriu, prin introducerea unei abordări centrate pe elev pentru copiii expuși riscului;
- îmbunătățirea accesului la educație favorabilă incluziunii de calitate, în unități mixte, în special pentru romi, elevii cu handicap și în zonele rurale;
- ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze la evoluțiile de pe piața forței de muncă;
- dezvoltarea unor metode și tehnologii de predare inovatoare și eficiente.

#### **5. O Europă mai aproape de cetățeni – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale (OP5)**

- investiții în zonele metropolitane (poli de creștere) caracterizate prin creștere puternică și suburbanizare în curs, îndreptate spre stimularea creșterii, inovării și productivității;
- dezvoltarea urbană durabilă a reședințelor de județ, astfel încât să se asigure accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază;
- sprijinirea strategiilor teritoriale integrate în zonele dezavantajate din punct de vedere structural;
- sprijinirea inițiativelor teritoriale specifice care vizează reconversia economiei în regiunile afectate de declin industrial și de minerit;
- sprijinirea zonelor sensibile cu o importanță deosebită pentru mediu

#### **Alte programe de finanțare**

De asemenea obiectivele de politică sunt susținute la nivel european prin diferite instrumente, specifice sectoarelor care sunt vizate de „Agenda 2030”:

- Mecanismul pentru interconectarea Europei pentru perioada 2021-2027 vizează dezvoltarea unei infrastructuri inteligente, durabile, inclusive, sigure și securizate în sectorul transporturilor, în cel al energiei și în sectorul digital, cu un buget propus de 42,3 miliarde EUR. Cel puțin 60 % din finanțarea acordată de Mecanismul pentru interconectarea Europei va contribui la combaterea schimbărilor climatice.
- Programul „Orizont Europa” – este cel mai ambițios program de finanțare a cercetării și inovării de până acum, care are la bază realizările și succesul programului pentru cercetare și inovare anterior (Orizont 2020). Acest program este așteptat să genereze cunoștințe și tehnologii noi, să promoveze excelența științifică și să aibă efecte pozitive asupra creșterii economice, a schimburilor comerciale și a investițiilor, precum și un impact social și de

mediu semnificativ, contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă prevăzute în Agenda 2030 și asumate de către Uniunea Europeană și țările membre.

- Programul „COSME” – stimulează competitivitatea în afaceri și a IMM-urilor, pentru promovarea accesului la finanțare și încurajarea unei culturi antreprenoriale, inclusiv crearea de noi întreprinderi.
- Programul „Europa Creativă” – urmărește protejarea, dezvoltarea și promovarea diversității și a patrimoniului european în domeniul cultural și lingvistic, precum și creșterea competitivității sectoarelor culturale și creative, în special competitivitatea sectorului audiovizual.
- Programul InvestEU - va reuni multitudinea de instrumente financiare disponibile în prezent pentru sprijinirea investițiilor și a creării de locuri de muncă în UE și va extinde modelul de succes al Planului de investiții pentru Europa, așa-numitul „Plan Juncker”. Prin InvestEU, Comisia va continua să stimuleze investițiile, inovarea și crearea de locuri de muncă, mobilizând o sumă estimată de 650 de miliarde EUR pentru investiții suplimentare.
- Programul Europa Digitală - se va concentra asupra consolidării capacităților Europei în ceea ce privește calculul de înaltă performanță, inteligența artificială, securitatea cibernetică și competențele digitale avansate și asupra asigurării utilizării acestora pe scară largă în întreaga economie și societate.
- Instrumentul „Next Generation EU” - este un instrument pentru redresare în situații de urgență care va conduce la consolidarea temporară a bugetului UE cu noi fonduri colectate pe piețele financiare. Fondurile colectate vor fi canalizate prin intermediul programelor UE în direcția susținerii măsurilor urgente necesare pentru a proteja mijloacele de subsistență, a repune economia pe picioare și a încuraja o creștere durabilă și rezilientă. Acesta va fi un instrument de urgență punctual, disponibil pe o perioadă limitată (31.12.2024) și utilizat exclusiv pentru măsurile de răspuns și de redresare în situații de criză.
- Instrumentul REACT-UE – creat cu scopul de a spori sprijinul pentru coeziune acordat statelor membre, astfel încât economiile lor să devină mai reziliente și mai sustenabile în faza de remediere a consecințelor crizei cauzate de pandemia de COVID-19. Astfel, în perioada 2020-2022 vor fi alocate 55 miliarde EUR fonduri suplimentare pentru actualele programe de coeziune pentru investiții destinate remedierii consecințelor crizei asupra piețelor forței de muncă, inclusiv prin subvenții pentru angajare, scheme de șomaj tehnic și măsuri de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor, sprijinirea sistemelor de sănătate și furnizarea de capital circulant pentru întreprinderile mici și mijlocii.
- Mecanismul pentru o tranziție justă - va oferi sprijin pentru a pregăti tranziția către o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și circulară. Suma totală alocată acestui mecanism va fi de 40 de miliarde EUR, iar această finanțare va fi utilizată în regiunile cele mai afectate pentru a atenua impactul socioeconomic al tranziției către neutralitatea climatică, de exemplu sprijinind recalificarea lucrătorilor, ajutând IMM-urile să creeze noi oportunități economice și efectuând investiții în tranziția către o energie curată și în economia circulară.
- Programul EU4Health - un nou program pentru consolidarea securității și cooperării în domeniul sănătății creat cu scopul de a furniza un sprijin specific pentru răspunsul la viitoarele provocări din domeniul sănătății. Noul program va dispune de o finanțare de 9,4 miliarde EUR și va avea ca principal obiectiv crearea unui cadru cuprinzător pentru activitățile desfășurate de UE în vederea prevenirii, pregătirii și răspunsului în ceea ce privește situațiile de criză în domeniul sănătății, completând și întărind eforturile depuse la nivel național și sprijinul regional acordat sistemelor de sănătate în cadrul politicii de coeziune.

### 1.2.3. Context transnațional în regiunea de graniță RO-UA: județele Maramureș, Satu Mare din România și respectiv Oblasturile Transcarpatia și Ivano Frankivsk.

Strategia comună în regiunea de graniță – județele Maramureș, Satu Mare din România și respectiv Oblasturile Transcarpatia și Ivano Frankivsk din Ucraina, a fost elaborată în cursul anului 2008.

În cadrul documentului intitulat **Strategia de Dezvoltare Economică a Regiunii Transfrontaliere România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Transcarpatia și Ivano-Frankivska)** a fost definită **viziunea** strategiei, după cum urmează:

„*Sprrijinirea acțiunilor de dezvoltare economică și a mediului de afaceri din Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Transcarpatia și Ivano-Frankivska), pornind de la analiza situației teritoriale actuale, sprijinindu-se pe cooperarea instituțională a actorilor relevanți pe plan local*”

**Obiectivul general este:** “*Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Transcarpatia și Ivano-Frankivska)*”

#### **Obiective specifice:**

1. Reducerea curențelor tehnologice și financiare;
2. Identificarea și corelarea curențelor pe piața forței de muncă;
3. Intensificarea schimburilor de informații de afaceri;
4. Creșterea nivelului culturii manageriale și organizaționale.

Primul obiectiv specific al strategiei intenționează să atingă una dintre problemele majore ale mediului de afaceri din regiune, care afectează competitivitatea, și anume **nivelul tehnologic redus din companii**. Chiar dacă una dintre cauzele curențelor tehnologice o constituie lipsa finanțării sau accesul redus la acestea, cele două au fost analizate și formulate în cadrul aceluiași obiectiv datorită faptului că finanțarea precară nu afectează doar componenta tehnologică ci și dezvoltarea altor segmente (resurse umane, organizare, financiar, promovare etc.)

Al doilea obiectiv are în vedere *componenta de resurse umane*. Analiza a relevat un grad de ocupare ridicat al populației în agricultură, în paralel cu o dezvoltare a mediului rural aproape exclusiv pe activități agricole. Nivelul scăzut al antreprenoriatului, în special marcat de numărul mic de IMM în regiune, îmbătrânirea populației rurale, nivelul scăzut al mobilității regionale, dublat de o migrație a forței de muncă în afara regiunii și deficiențele în managementul resurselor umane afectează dezvoltarea economică.

Al treilea obiectiv a pornit de la analiza teritorială pentru a aborda **problemele de comunicare** și imagine cu care se confruntă mediul economic. În scopul de a fundamenta concluziile, în lipsa unor studii relevante pe plan regional s-au folosit date și statistici europene. Sunt de natură să frâneze creșterea competitivității economice: insuficiența cunoaștere a celor două medii economice, a celor două medii de afaceri, accesibilitatea scăzută la informații de afaceri relevante, un nivel scăzut al vizibilității mediului de afaceri în cadrul și în afara Regiunii, precum și existența barierelor de comunicare.

Al patrulea obiectiv specific vine să atingă un set de probleme ale mediului de afaceri mai puțin palpabile și cuantificabile. Existența unor diferențe în cultura managerială și organizațională între mediul de afaceri din regiunea strategiei și cel numit generic “european”, sunt evidente, dar mai greu de formulat. Cum evident este și faptul că ele sunt

de natură să afecteze competitivitatea economică. Sunt acele elemente care, practic, sunt de natură să sprijine sau să frâneze atingerea celorlalte trei obiective și, implicit, a obiectivului general. Au fost identificate în acest sens: rezistența la schimbare, încredere scăzută în relațiile de afaceri, deficiențe în managementul organizațional, un nivel redus al spiritului asociativ sau o mentalitate pe sistem "patron" (antreprenor) = manager.

Formularea obiectivelor a avut ca scop principal să ofere direcții pentru abordarea celor mai importante probleme ale mediului de afaceri identificate în regiunea strategiei, exemplificând acțiuni a căror punere în aplicare să asigure atât sustenabilitate dezvoltărilor pe termen mediu și lung, cât și implementarea unor parteneriate relevante.

Atingerea fiecărui obiectiv specific în parte este sprijinită de obținerea unor rezultate:

**Obiective specifice:**

**1. Reducerea carențelor tehnologice și financiare**

**Rezultate:**

- Îmbunătățirea capacității de accesare a surselor de finanțare;
- Creșterea nivelului tehnologic în întreprinderi;
- Stimularea creșterii nivelului de inovare.

**2. Identificarea și corelarea carențelor pe piața forței de muncă**

**Rezultate:**

- Reducerea migrației forței de muncă în afara Regiunii;
- Creșterea mobilității forței de muncă în interiorul Regiunii;
- Eficientizarea programelor de stabilizare a forței de muncă;
- Atragerea și menținerea tinerilor în zona rurală;

**3. Intensificarea schimburilor de informații de afaceri**

**Rezultate:**

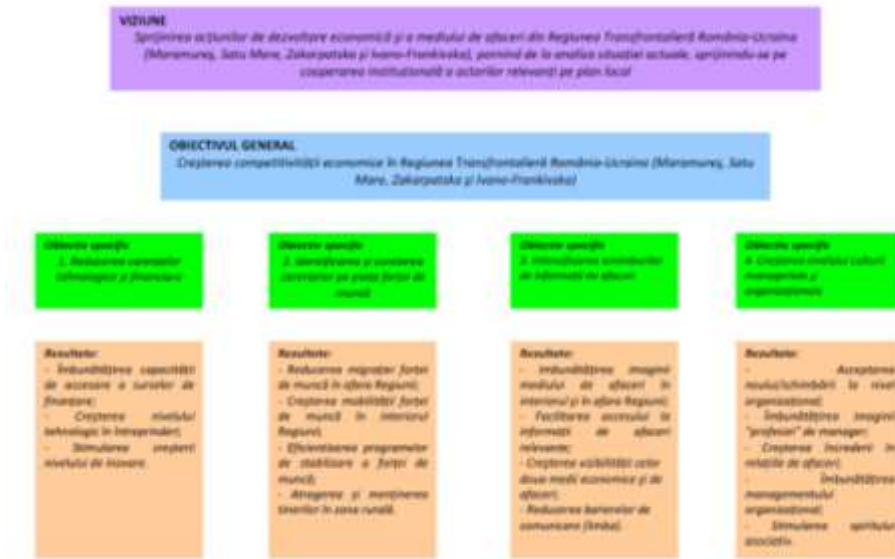
- Îmbunătățirea imaginii mediului de afaceri în interiorul și în afara Regiunii;
- Facilitarea accesului la informații de afaceri relevante;
- Creșterea vizibilității celor două medii economice și de afaceri;
- Reducerea barierelor de comunicare (limba).

**4. Creșterea nivelului culturii manageriale și organizaționale**

**Rezultate:**

- Acceptarea noului/schimbării la nivel organizațional;
- Îmbunătățirea imaginii "profesiei" de manager;
- Creșterea încrederii în relațiile de afaceri;
- Îmbunătățirea managementului organizațional;
- Stimularea spiritului asociativ.

**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Soltvino**



Sursa: Strategia comună în regiunea de graniță – județele Maramureș, Satu Mare din România și respectiv Oblasturile Transcarpatia și Ivano Frankivsk din Ucraina, 2008

#### 1.2.4. Contextul național - România

O serie de documente strategice au fost elaborate sau sunt în curs de elaborare la nivel național, regional și județean în vederea stabilirii strategiilor și a planurilor de dezvoltare pentru perioada 2021-2027.

Acordul de parteneriat 2021-2027 dintre Comisia Europeană și România – a fost conturat în jurul obiectivelor de politică trasate de către Comisia Europeană și urmărește:

1. Creșterea gradului de integrare a sistemului Cercetare, Dezvoltare și Inovare din România în European Research Area prin întărirea cooperării dintre organizațiile CDI și întreprinderi, creșterea nivelului de investiții în CDI, digitalizarea serviciilor publice prin modernizarea și simplificarea procedurilor administrației publice locale și centrale, inclusiv Smart city, în ceea ce privește OP 1;
2. Adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și a adecvantei sistemului energetic, prevenirea și gestionarea riscurilor, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului, decontaminarea siturilor poluate, regenerare urbană, mobilitate urbană, termoficare, pescuit și acvacultură, în ceea ce privește OP 2;
3. Creșterea conectivității transportului, dezvoltarea rețelelor TEN-T durabile, inteligente, sigure și intermodale, rezistente la schimbările climatice, la nivel național, regional și local inclusiv printr-un acces mai bun la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră, în ceea ce privește OP 3;



4. Crearea pârghiilor fundamentale dezvoltării tuturor sectoarelor economice, respectiv investițiile în oameni. În acest context, intervențiile vizate au în vedere patru aspecte majore:

- asigurarea unei educații de calitate incluzive la toate nivelurile;
- adaptarea resursei umane la dinamica pieței muncii și la progresul tehnologic;
- combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin măsuri personalizate;
- asigurarea unor servicii de sănătate de calitate și accesibile tuturor.

5. Abordarea integrată a problemelor teritoriale și locale, prin implicarea autoritățile locale și parteneriatele, în scopul asigurării coeziunii economice și sociale, redresării tendinței de adâncire a decalajelor între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, dar și pentru reducerea decalajelor față de alte țări din UE.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030 adoptată de Guvernul României prin HG nr. 877/2018 - stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia adresează ameliorarea sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și protejării planetei până în anul 2030.

Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007-2013 și 2020, 2030 – urmărește modernizarea și dezvoltarea rețelei de transport de interes european și național, creșterea condițiilor de siguranță și a calității serviciilor; liberalizarea pieței interne de transport; stimularea dezvoltării economiei și a competitivității; întărirea coeziunii sociale și teritoriale la nivel regional și național; compatibilitatea cu mediul înconjurător.

Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național al României 2007-2026 are ca principal obiectiv transformarea României într-o destinație turistică de calitate pe baza patrimoniului său natural și cultural.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 – are ca obiective: valorificarea periferialității prin dezvoltarea rolului de conector și releu la nivel continental și intercontinental, racordarea la rețeaua europeană de poli și coridoare de dezvoltare, structurarea și dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități urbane, afirmarea solidarității urban-rural, dezvoltarea rurală, consolidarea și dezvoltarea legăturilor interregionale ca suport al dezvoltării regionale, dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii, creșterea competitivității teritoriale, protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural.

Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului în România 2018-2027 - Aplicarea principiilor actuale de dezvoltare a turismului durabil în ariile naturale protejate și în zonele adiacente acestora a condus la apariția ecoturismului ca formă distinctă de turism, menită să respecte integritatea peisajelor naturale, a biodiversității ecologice, în concordanță cu cerințele anumitor segmente de turiști, care doresc să își petreacă vacanța în natură și totodată să creeze posibilități de dezvoltare locală a comunităților. Scopul strategiei este de a promova ecoturismul, ca formă principală de turism în cadrul ariilor naturale protejate și creșterea rolului pe care ecoturismul îl joacă în dezvoltarea economică a acestor areale și în prosperitatea populației locale.

Strategia Națională a României pentru dezvoltarea turismului 2019-2030 – urmărește transformarea României, până la finele anului 2030, într-o destinație turistică bine cunoscută, de înaltă calitate, pe parcursul întregului an, orientată pe unicitatea patrimoniului cultural și natural, oferind servicii la standarde internaționale prin creșterea cheltuielilor turiștilor actuali, dar și prin atragerea unui număr mai mare de turiști cu un buget peste medie.

Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030 – vizează valorificarea inteligentă și durabilă a potențialului agroalimentar și dezvoltarea spațiului rural, fiind un document suport vizionar, care susține progresul agriculturii și dezvoltării rurale în România.

Document de politică industrială a României – reflectă preocupările referitoare la revitalizarea, consolidarea și diversificarea bazei industriale a României prin creșterea competitivității sale, prin îmbunătățirea capacității de inovare la nivelul întreprinderilor, utilizarea eficientă a resurselor naturale disponibile și o specializare inteligentă, care să conducă la realizarea de produse industriale cu valoare adăugată mare. În esență, documentul reprezintă un ansamblu structurat de intervenții publice (politici, programe și instrumente) menite să direcționeze sistemului industrial către obiective care nu ar putea fi atinse în absența respectivelor intervenții.

Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 – propune ținte concrete, stabilește direcții clare și definește reperetele prin care România își va menține poziția de producător de energie în regiune și de actor activ și important în gestionarea situațiilor de stres la nivel regional.

Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 – reflectă setul de preferințe, particularități și priorități naționale, luând în considerare dreptul României de a-și stabili mixul energetic.

Strategia Națională a locuirii – asigură accesul la condiții de locuire adecvate pentru toate categoriile de persoane, până în anul 2030 prin identificarea măsurilor și crearea instrumentelor necesare, având ca principii: siguranța stabilității structurale, acces egal și nediscriminatoriu la locuințe pentru comunitățile defavorizate sau marginalizate, accesibilitate din punct de vedere al prețului, dezvoltare urbană și accesul la servicii de utilități publice, valorificarea fondului construit existent etc.

Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung- "Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung pentru sprijinirea parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice cât și private, într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonat până în 2050" constituie îndeplinirea condiției favorizante „Un cadru de politică strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale”, Obiectivul de politică 2: „O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor”, obiectivul specific 2.1 „Promovarea măsurilor de eficiență energetică”

Obiectivele principale ale strategiei sunt următoarele:

- îmbunătățirea performanței energetice a fondului existent de clădiri prin reducerea consumului de energie, a emisiilor de carbon și extinderea utilizării surselor regenerabile de energie la clădiri;
- crearea de beneficii suplimentare prin îmbunătățirea calității vieții pentru toți utilizatorii (de exemplu, un confort mai bun, beneficii asociate cu sănătatea, siguranța și calitatea aerului), reducerea nivelului sărăciei energetice;
- extinderea duratei de viață și îmbunătățirea siguranței fondului de clădiri.

Principalele elemente care stabilesc prioritățile identificate la nivel regional și local, cu impact direct asupra dezvoltării Comunei Sarasău sunt redată în continuare.

Ne vom referi în principal la cele 8 programe operaționale sectoriale ale perioadei 2021-2027:

1. Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ)
2. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
3. Programul Operațional Transport (POT)
4. Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)
5. Programul Operațional Sănătate (POS)
6. Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)



7. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)
8. Programe Operaționale Regionale
9. Programul Operațional Asistență Tehnică

#### PLANUL DE DEZVOLTARE AL REGIUNII NORD-VEST 2021-2027

<b>OBIECTIV GENERAL</b>				
<i>Creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea și autenticitatea locală și stimulând inovarea, în vederea dezvoltării echilibrate a teritoriului și creșterii standardului de viață</i>				
<b>OBIECTIV SPECIFIC 1</b> Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	<b>OBIECTIV SPECIFIC 2</b> Capital uman și social dezvoltat	<b>OBIECTIV SPECIFIC 3</b> Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	<b>OBIECTIV SPECIFIC 4</b> Mediu natural valorificat responsabil	<b>OBIECTIV SPECIFIC 5</b> Conectivitate fizică și digitală ridicată
<p><b>DIRECȚII DE ACȚIUNE</b></p> <p>1.1. Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri</p> <p>1.2. Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă</p> <p>1.3. Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat</p> <p>1.4. Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale</p>	<p><b>DIRECȚII DE ACȚIUNE</b></p> <p>2.1. Sprijinirea inserției pe piața muncii și corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței</p> <p>2.2. Stimularea participării la procesele de educație și formare continuă, bazate pe o infrastructură modernă și pe digitalizare</p> <p>2.3. Modernizarea, digitalizarea și dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de sănătate, promovarea prevenției și a unui mod de viață sănătos</p> <p>2.4. Sprijinirea incluziunii sociale și combaterea sărăciei</p> <p>2.5. Cultivarea</p>	<p><b>DIRECȚII DE ACȚIUNE</b></p> <p>3.1. Dezvoltarea integrată și sustenabilă a zonelor urbane funcționale, a municipiilor și orașelor</p> <p>3.2. Dezvoltarea zonelor rurale și creșterea calității vieții în mediul rural, prin echiparea cu infrastructură și dotări</p> <p>3.3. Dezvoltarea infrastructurii și susținerea evenimentelor culturale, sportive și de agrement</p> <p>3.4. Digitalizarea serviciilor publice dedicate comunității, vizitatorilor și actorilor economici</p> <p>3.5. Protejarea și valorificarea patrimoniului antropoc</p> <p>3.6. Dezvoltarea și valorificarea</p>	<p><b>DIRECȚII DE ACȚIUNE</b></p> <p>4.1. Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi</p> <p>4.2. Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice</p> <p>4.3. Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu</p> <p>4.4. Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă</p> <p>4.5. Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și</p>	<p><b>DIRECȚII DE ACȚIUNE</b></p> <p>5.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T</p> <p>5.2. Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T</p> <p>5.3. Sprijinirea mobilității durabile intra-regionale, inclusiv cu scop turistic și de agrement</p> <p>5.4. Sprijinirea mobilității durabile în cadrul zonelor urbane funcționale, municipiilor și orașelor</p> <p>5.5. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor digitale</p>

**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Solotvino**

	spiritului civic și a implicării comunității în procesele de dezvoltare locală	potențialului turistic	deșeurilor 4.6. Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor	
--	--	------------------------	---	--

**Programul Incluziune și demnitate socială 2021-2027 – propunere**

Obiective Specifice	Priorități de investiții	Tipuri de proiecte
FSE+ (i) Îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru toate persoanele în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele inactice, promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;	Axa 1: Măsuri care ținesc dezvoltarea serviciilor de suport pentru ocupare, care acordă sprijin personalizat pentru: - accesul pe piața muncii al tuturor persoanelor care aparțin unor grupuri vulnerabile, sau care locuiesc în comunitățile marginalizate din zonele urbane, - păstrarea locului de muncă - adaptarea locului de muncă la nevoile specifice ale persoanelor vulnerabile (accesibilitatea fizică, informațională, administrativă, program de lucru, organizarea colectivului de lucru, etc).	FSE + 097 Măsuri care facilitează accesul la ocupare 098 Măsuri care facilitează accesul la ocupare a șomerilor de lungă durată 106 Măsuri de promovare a echilibrului între viața profesională și cea privată, inclusiv a accesului la servicii de îngrijire a copiilor și persoanelor dependente
FSE+ (iii) promovarea participării femeilor la piața muncii, a unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată, inclusiv accesul la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor dependente	Axa 4 : Măsuri care contribuie la un acces mai bun al femeilor la piața muncii, precum și la un echilibru mai bun al vieții de familie cu viața profesională. Centrele de zi pentru prevenirea separării copilului de familie oferă servicii de asistență și îngrijire copiilor, pe durata zilei, dar și informare, consiliere pentru familii. Aceste servicii permit mamei să lucreze pe durata zilei, să rezolve activități gospodărești pentru restul familiei, sau să capete informațiile și sprijinul de care are nevoie pentru a începe sau a relua un parcurs profesional.	091 Infrastructură socială care contribuie la incluziunea socială 126 Promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor 106 Măsuri de promovare a echilibrului între viața profesională și cea privată, inclusiv a accesului la servicii de îngrijire a copiilor și persoanelor dependente 114 Sprijin pentru educația adultului 115 Măsuri de promovare a egalității de șanse și a participării active în societate

**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Solotvino**

	<p>Sprrijinul acordat familiilor monoparentale este în principal direcționat spre mamele singure. Ele reprezintă procentul dominant al părinților singuri. Măsura prevede acordarea unui sprijin taylor-made, adaptat nevoilor mamelor, în vederea creșterii angajabilității și autonomiei părintelui singur : acordarea de vouchere before și after school, vouchere pentru activitățile de weekend ale copiilor (sport, creație, artă), finanțarea cursurilor de recalificare pentru părintele singur cu venituri mici, care dorește schimbarea domeniului profesional etc.</p>	
<p>FSE + (iii)bis - promovarea unui mediu de lucru sănătos care să reducă riscurile la adresa sănătății, a adaptării la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor și a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate;</p>	<p>Axa 5 : Măsura privind promovarea îmbătrânirii active include acțiuni de voluntariat care permit schimburile inter-generaționale, precum și acțiuni care contribuie la menținerea stării de sănătate a persoanelor vârstnice</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-call center pentru situațiile de urgență</li> <li>- brățările de monitorizare a stării de sănătate</li> <li>- dezvoltarea de programe inter-generaționale.</li> </ul>	<p>110 Măsuri care încurajează imbatranirea activa 115 Măsuri de promovare a egalitatii de sanse și a participarii active în societate</p>
<p>FSE+ (v) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți</p>	<p>AXA 1: Măsuri prin Strategiile de dezvoltare locală ce pot finanța servicii de educație și îngrijire pentru copii, servicii de tip before și after school, servicii de suport educațional pentru copiii la risc de abandon școlar, servicii de sprijin educațional pentru adulții vulnerabili, în funcție de nevoile identificate în Strategiile de dezvoltare locală.</p>	<p>115 Măsuri de promovare a egalității de șanse și a participării active în societate 117 Măsuri pentru îmbunătățirea accesului unor grupuri marginalizate, cum ar fi romii, la educație și locuri de muncă și pentru promovarea incluziunii sociale a acestora</p>

**Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027 – propunere**

Obiective specifice	Priorități de investiții	Tipuri de proiecte
OS(i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	1. Integrarea ecosistemului CDI național în Spațiul de cercetare și Inovare European	<input type="checkbox"/> Sinergii cu programe europene <input type="checkbox"/> Suport pentru participarea în proiectele europene ERA <input type="checkbox"/> Programe de cooperare bilaterală și transnațională <input type="checkbox"/> Mari infrastructuri CDI prioritizate prin Roadmap-ul infrastructurilor de cercetare din RO actualizat: finanțare construcția/modernizarea/extindere a marilor infrastructuri CDI, inclusiv dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare; <input type="checkbox"/> Infrastructuri de inovare (platforme tehnologice, open data, science park, Innovation hubs) <input type="checkbox"/> Proiecte realizate de Consorții CDI pe teme majore - rezolvarea unor teme majore CDI definite de industrie (IMM, intrep. mari) și organizații CDI, inclusiv pe teme de specializare inteligentă <input type="checkbox"/> Susținere servicii CDI de tip experiment desfășurate de către o organizație de CDI/întreprinderi
	1.2. Crearea unui sistem atractiv de inovare în economie, pentru toate tipurile de inovare (de produs, de proces, organizațională și de marketing)	<input type="checkbox"/> "Business Driven Innovation" - Susținerea activității de CDI în întreprinderi, pe toate fazele de la idee la piața, asociat domeniilor de specializare inteligentă naționale, <input type="checkbox"/> Soluții la provocările mediului de afaceri oferite de organizațiile de cercetare (parteneriate organizații CDI și întreprinderi)
	1.3. Susținerea capacității administrative a structurilor din cadrul mecanismului integrat regional și național de descoperire antreprenorială	capacitate administrativă a actorilor implicați în MDA (așa cum rezultă din Metodologia de desfășurare a procesului de descoperire antreprenorială la nivel național) capacitate UEFISCDI pregătire proiecte
OS(ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	2.1 Creșterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru societatea românească	<input type="checkbox"/> Finanțarea Infrastructurilor critice necesare asigurării unor servicii publice esențiale (fiscalitate, pensii) <input type="checkbox"/> Evenimente de viață cuprinse în SNADR care nu au fost finanțate în 2014-2020 (ex, Pensionarea, Obținerea cărții de identitate,

		<p>Înscrierea la școală primară/liceu/universitate, etc)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> Proiecte de digitalizare a serviciilor publice neincluse în evenimentele de viață identificate în SNADR 2020</li> <li><input type="checkbox"/> Securitate cibernetică, interoperabilitate la nivelul serviciilor publice digitale</li> <li><input type="checkbox"/> Proiecte care vizează procesul guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții complexe (ex: Big Data, Inteligență artificială, soluții bazate pe cloud, Supercomputer, Blockchain, Quantum Computing etc.)</li> <li><input type="checkbox"/> Proiecte care vizează dezvoltarea de platforme informatice alimentate cu datele generate de administrația publică (cf. Directiva 2019/1024, PSI) în vederea punerii lor la dispoziția publicului și a reutilizării lor (ex.: în economie)</li> <li><input type="checkbox"/> Digitizare și interoperabilitate pentru educație, cultură și ocupare (echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale – proiecte strategice)</li> </ul>
	<p>2.2 Accelerarea transformării digitale a companiilor</p>	<p>2.2 Accelerarea transformării digitale a companiilor</p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> Achiziționarea de sisteme de tip RFID (Radio-Frequency Identification) pentru gestiunea activității de producție sau livrare servicii</li> <li><input type="checkbox"/> Crearea de website-uri adaptate activității de e-commerce și cu un grad ridicat de interactivitate</li> <li><input type="checkbox"/> Finanțarea introducerii conexiunilor în bandă largă de mare viteză în interiorul firmei</li> <li><input type="checkbox"/> Finanțarea sistemelor de localizare specializate pentru activitatea firmelor (information tracking systems)</li> <li><input type="checkbox"/> Aplicațiile cu rol în managementul birourilor</li> <li><input type="checkbox"/> Finanțarea de inițiative, proiecte și infrastructuri pentru consolidarea siguranței cibernetică și creșterea încrederii în mediul on line și conținut digital.</li> <li><input type="checkbox"/> Noi tehnologii (IoT, automatizare, robotica, inteligență artificială)</li> </ul>

	<input type="checkbox"/> Design industrial <input type="checkbox"/> Customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă)
--	---

**Programul Operațional Sănătate 2021-2027 – propunere**

Obiective specifice	Acțiuni eligibile
OP 4, OS (iv) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară	<p>Dotarea și/sau modernizarea infrastructurii:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o cabinetelor medicilor de familie (inclusiv puncte de lucru pentru medicii de familie și centre de permanență)</li> <li>o publice a centrelor unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară,</li> <li>o publice în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică</li> </ul> <p>Dotarea/ extinderea/ modernizarea/ reabilitarea infrastructurii publice:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o unităților sanitare/ altor structuri publice care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu</li> <li>o în scopul reorganizării/ reconversiei unor secții din unitățile sanitare cu paturi de acuți în paturi de spitalizare de zi concomitent cu măsuri de întărire a capacității furnizării serviciilor medicale și chirurgicale de tip ambulatoriu</li> </ul>
OP 4, OS (ix) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung	<p>Îmbunătățirea accesibilității și eficacității asistenței medicale primare și integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>* dezvoltarea de instrumente de suport</li> <li>* dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor și a paletei de servicii de asistență medicală primară</li> <li>* furnizarea de servicii de asistență medicală primară, cu accent pe servicii preventive acordate persoanelor: din mediul rural, din zone greu accesibile și dezavantajate socio-economic/ vulnerabile.</li> <li>* asigurarea distribuției teritoriale echitabile a serviciilor de asistență primară, inclusiv prin identificarea și implementarea de intervenții sustenabile de atragere și reținere a medicilor, cu participarea financiară a autorităților locale.</li> </ul> <p>Îmbunătățirea accesibilității și eficacității serviciilor oferite în regim ambulatoriu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>* dezvoltarea de instrumente de suport</li> <li>* dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor și a paletei de servicii de oferite în regim ambulatoriu</li> <li>* măsuri de întărire a capacității furnizării serviciilor medicale și chirurgicale de tip ambulatoriu.</li> </ul> <p>Îmbunătățirea accesibilității și eficacității rețelei de medicină școlară, inclusiv a celei stomatologice, ca parte a asistenței medicale primare adresate copiilor și tinerilor, atât din mediul urban, cât și din mediul rural:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dezvoltarea de instrumente de suport</li> <li>- asigurarea de personal suficient din punct de vedere numeric și dezvoltarea competențelor</li> <li>- asigurarea accesului copiilor/ tinerilor la servicii de</li> </ul>

	medicina școlară și/ sau stomatologică.
OP 4, OS (iv) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară	Dotarea /extinderea/modernizarea clădirilor/ infrastructurii: - unități sanitare care furnizează servicii de recuperare (inclusiv centre de recuperare medicală, recuperare neurologică și post-traumatică), paliative și îngrijiri pe termen lung - unități sanitare acuti în vederea transformării acestora în unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung - unități medico-sociale care furnizează servicii medicale de îngrijire de lungă durată
OP 4, OS (ix) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung	Îmbunătățirea accesibilității, a eficacității serviciilor de reabilitare/recuperare: - Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor de reabilitare/recuperare - Dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor de reabilitare/recuperare - Furnizarea de servicii de reabilitare/ recuperare, cu accent pe cei: din zona rurală, populație dezavantajată socio-economic, persoane vulnerabile din punct de vedere medical (ex. persoane cu afecțiuni cronice care afectează capacitatea funcțională. Îmbunătățirea accesibilității și a eficacității serviciilor de îngrijire paliativă, prin: - Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor - Dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea de servicii de îngrijire paliativă - Furnizarea de servicii de îngrijire paliativă, cu accent pe persoane: din zona rurală, din zone greu accesibile, populație dezavantajată socio-economic/ vulnerabilă.
OP 4, OS (iv) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară	Dotarea/extinderea/construirea/modernizarea clădirilor/ infrastructurii pentru: - unitățile sanitare - rețeaua de genetică medicală (laboratoarele de genetică medicală de oncologie, centrele regionale de genetică medicală) - serviciile de ambulanță (județene și București Ilfov), unitățile sanitare de transplant - laboratoarele de anatomie patologică, toxicologie, antropologie; genetică medico-legală
OP 4, OS (ix) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung - dezvoltarea și implementarea de	- dezvoltarea și implementarea de programe de screening populațional pe termen mediu și lung (ex: afecțiuni cardiovasculare, cancer, boli transmisibile, netransmisibile, etc.) - implementarea de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau greu accesibile și mintală); - asigurarea accesului universal la diagnostic și tratament

<p>programe de screening populațional pe termen mediu și lung (ex: afecțiuni cardiovasculare, cancer, boli transmisibile, netransmisibile, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- implementarea de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau greu accesibile și mintală);</li> <li>- asigurarea accesului universal la diagnostic și tratament de calitate, inclusiv la transplant de țesuturi și celule, conform standardelor internaționale</li> <li>- diagnostic pre/postnatal al bolilor genetice, de consiliere genetică; instituționalizarea la nivel național a screening-urilor pentru boli cu potențial de depistare neonatală</li> <li>- remodelarea circuitelor funcționale ale unităților sanitare pentru respectarea normelor privind reducerea riscului de transmitere a infecțiilor</li> <li>- remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale</li> <li>- actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/ europene)</li> <li>- măsuri de întărire a capacității, inclusiv prin asigurarea de personal medical competent și compensarea deficitului numeric de personal</li> </ul>	<p>de calitate, inclusiv la transplant de țesuturi și celule, conform standardelor internaționale</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- diagnostic pre/postnatal al bolilor genetice, de consiliere genetică; instituționalizarea la nivel național a screening-urilor pentru boli cu potențial de depistare neonatală</li> <li>- remodelarea circuitelor funcționale ale unităților sanitare pentru respectarea normelor privind reducerea riscului de transmitere a infecțiilor</li> <li>- remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale</li> <li>- actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/ europene)</li> <li>- măsuri de întărire a capacității, inclusiv prin asigurarea de personal medical competent și compensarea deficitului numeric de personal</li> </ul>
<p>OP 4, OS (iv) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară</p>	<p>Dotarea/extinderea/modernizarea /reabilitarea infrastructurii publice:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– laboratoare de microbiologie din cadrul spitalelor evidențiate ca potențiali beneficiari în cadrul documentelor programatice naționale</li> <li>– laborator de referință/ laboratoare de lucru regionale</li> <li>– altor laboratoare / dotari specifice ex. tehnologii inovative de eliminare a infecțiilor nosocomiale</li> </ul>
<p>OP 4, OS (ix) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/europene)</li> <li>- asigurarea competențelor necesare personalului medical și nemedical care va lucra cu infrastructura reabilitată</li> <li>- efectuarea de studii/ analize pentru îmbunătățirea supravegherii și controlului infecțiilor nosocomiale, a bolilor transmisibile, etc.</li> </ul>



<p>OP 4, OS (iv) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară</p>	<p>Dotarea/extinderea/modernizarea /reabilitarea infrastructurii publice:                  - Sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei                  Ex.:                  - centre de transfuzie sanguină                  - infrastructură de prelevare, testare a sângelui și/sau procesare a plasmei</p>
<p>OP 4, OS (ix) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung</p>	<p>- Îmbunătățirea cadrului legislativ/ normativ în concordanță cu cerințele directivelor europene în domeniu și a procedurilor de operare/ asistență tehnică pentru definirea cadrului strategic de reorganizare și optimizare a sistemului național de transfuzii;                  - definirea instrumentelor de lucru (norme, proceduri)                  - inițierea procesului de autorizare a instituțiilor din sistemul transfuzional conform cerințelor comunitare ;                  - creșterea capacității tehnice a resursei umane prin asigurarea competențelor necesare personalului medical și nemedical care va lucra cu infrastructura reabilitată, precum și prin dezvoltarea de instrumente și metodologii adecvate de pregătire.</p>

#### Programului Operațional Educație și Ocupare 2021-2027 – propunere

Obiective specifice	Priorități de investiții
<p>i. Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;</p>	<p>Creșterea gradului de valorificare a potențialului economic al tinerilor (inclusiv NEET)</p>
	<p>Noi abordări în furnizarea serviciilor integrate de ocupare, adaptate nevoilor grupurilor dezavantajate pe piața muncii (persoane inactive, cu dizabilități, șomeri de lungă durată, persoane reîntoarse în țară, etc.) prin accesul la pachete de servicii personalizate și adaptate nevoilor individuale.</p> <p>Promovarea spiritului antreprenorial, sprijinirea inițiativelor antreprenoriale și a economiei sociale</p> <p>Promovarea de măsuri pentru asigurarea forței de muncă necesare în zonele care înregistrează deficite</p>
<p>ii. Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real urmărind asigurarea</p>	<p>Îmbunătățirea și ajustarea sistemului de monitorizare și evaluare a politicilor publice în domeniul ocupării și formării profesionale dezvoltat în parteneriat de către MMPS, MEC, ANOFM, parteneri sociali și institut de cercetare</p> <p>Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor</p>

medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă	pentru ocupare și formare
iii. Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată, inclusiv prin facilitarea accesului la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor aflate într-o situație de dependență	Crearea de oportunități pentru integrarea femeilor pe piața muncii
iii bis. Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății	Crearea unui mediu de muncă sigur și sănătos pentru lucrători, adaptat riscurilor identificate
iv. Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale	Actualizarea și adaptarea ofertei de educație și formare profesională la cerințele pieței muncii Corelarea dintre nevoile elevilor și studenților, serviciile de consiliere, sprijin, acompaniere și tendințele manifestate pe piața muncii Îmbunătățirea formării cadrelor didactice pentru creșterea calității și eficacității procesului educativ  Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții și de reconversie profesională pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității de pe piața muncii
v. Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți	Creșterea accesului la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii  Formarea (inițială și continuă) cadrelor didactice pentru o educație incluzivă  Servicii suport pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii
vi. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de	Creșterea accesului și participării la formarea profesională continuă a adulților

perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și promovând mobilitatea profesională	
---	--

### 1.2.5. Context național - Ucraina

Principalul document este "Cu privire la Strategia de Dezvoltare Durabilă Ucraina – 2020" aprobat de Președintele Ucrainei în ianuarie 2015.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Ucrainei până în anul 2020 stabilește obiectivele și indicatorii de realizare a acestora, precum și direcțiile și prioritățile de dezvoltare ale statului. Scopul este de a realiza reforme la standardele europene de viață și de a asigura un loc decent în lume pentru Ucraina. Strategia include 62 de reforme, din care: 8 reforme și 2 programe sunt principalele priorități ale ei. Strategia definește, de asemenea, 25 de indicatori-cheie de succes al dezvoltare statului ucrainean.

Prioritățile de top sunt: reforma securității naționale și a sistemului de apărare, reînnoirea autorității și reforma anticorupție, reforma sistemului judiciar și de aplicare a legii, descentralizarea și reforma administrației publice, de reglementarea și dezvoltarea antreprenoriatului, reforma în domeniul sănătății și reforma fiscală.

***Prioritățile includ, de asemenea, două programe - independența energetică și popularizarea Ucrainei în lume, precum și promovarea intereselor de stat în spațiul informațional global.***

Punerea în aplicare a Strategiei prevede realizarea de 25 de indicatori cheie. În special, se preconizează că Ucraina va intra în top-30 de țări în clasamentul Doing Business al Băncii Mondiale. În rating Standard and Poor's privind pasivele în valută străină, categoria de investiții din Ucraina nu va fi mai jos "BBB". PIB-ul pe cap de locuitor (sub paritatea puterii de cumpărare) estimat de Banca Mondială va crește la 16 000 USD.

Fluxul net de investiții străine va fi de cel puțin 40 de miliarde de dolari până în 2020. Cheltuielile pentru securitate și apărare națională va fi nu mai puțin de 3% din PIB. Ucraina trebuie să figureze în top 50 de țări, în Percepție a Corupției al Transparency International Index.

Principala condiție pentru punerea în aplicare a strategiei este acordul social între guvern, mediul de afaceri și societății civile, în cazul în care fiecare parte are zona sa de responsabilitate.

Conform decretului, Cabinetul de Miniștri al Ucrainei trebuie să aprobe planul cu privire la punerea în aplicare a prevederilor Strategiei pe 15 februarie a fiecărui an, și să informeze cu privire la îndeplinirea planului trimestrial.

## 1.2.6. Contextul regional (RO) la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord Vest

Sursa: *Plan de dezvoltare regională pentru perioada 2021-2027*

Strategia de Specializare Inteligentă RIS3 NV 2021-2027

Specializarea inteligentă pornește de la premisa că nici o regiune nu are suficiente resurse pentru a putea fi competitivă în toate domeniile, motiv pentru care este mult mai eficient ca fiecare regiune să își identifice ariile în care poate face diferența în competiția globală și să își focalizeze apoi atenția pe acele arii în efortul de inovare.

Strategia de specializare inteligentă a regiunii Nord-Vest (RIS NV) are ca obiectiv transformarea economică prin inovare, bazându-se pe acele sectoare, activități economice care au potențial, dar și pe rezultatele activității de cercetare-dezvoltare. Astfel, în urma unui larg proces de descoperire antreprenorială, s-au identificat domeniile prioritare și prioritățile aferente:

1. Pilonul I - Inovare pentru sănătate și bunăstare
  - a. Domeniul Agroalimentar
  - b. Domeniul Cosmetice și suplimente alimentare
  - c. Domeniul Sănătate
2. Pilonul II - Dezvoltarea sectoarelor emergente
  - a. Domeniul Materiale noi
  - b. Domeniul Tehnologii avansate de producție
3. Pilonul III – Transformare digitală: agenda digitală regională
  - a. Domeniul Tehnologia informației și comunicațiilor

Strategia este un document dinamic, la fel și procesul de descoperire antreprenorială, ceea ce va permite actualizarea priorităților identificate în strânsă corelare cu specificul cercetării și inovării în regiune.

Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic în Regiunea Nord-Vest 2016-2025 (PRAI) urmărește îmbunătățirea corelării dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și creșterea contribuției învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local.

Strategia regională de mobilitate urbană durabilă și orașe inteligente a regiunii Nord-Vest 2021-2027 urmărește inventarierea tuturor formelor de mobilitate și transport la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest, incluzând transportul public și privat, de marfă și pasageri, motorizat și nemotorizat, în mișcare sau în staționare, precum și infrastructura aferentă acestora, cu scopul de:

- I. a reorienta orașele/municipiile către conceptul de mobilitate urbană în contextul planificării pentru oameni prin prioritizarea mijloacelor de transport cu emisii reduse sau zero;
- II. a conecta regiunea la rețeaua de transport europeană TEN-T care să sporească accesibilitatea și conectivitatea (rutieră, feroviară, aeriană);
- III. a dezvolta/îmbunătăți infrastructura rutieră/feroviară/aeriană astfel încât să contribuie la conectarea sporită a regiunii la nivel național, respectiv eficientizarea legăturilor la nivel regional;
- IV. a orienta orașele/municipiile către soluții smart de abordare a mobilității urbane (în ceea ce privește toate palierele acestora – infrastructură rutieră, infrastructură feroviară, transport public, management de trafic etc);
- V. a spori dezvoltarea infrastructurilor asociate modurilor de transport în comun (rutier, feroviar etc) și a celor nemotorizate (velo și pietonal) atât la nivel local cât și regional – și

încurajarea utilizării acestora, în vederea asigurării unei alternative eficiente în defavoarea utilizării automobilului personal; astfel încât să se evidențieze nevoile de investiții ce trebuie realizate în perioada următoare de finanțare 2021-2027.

Studiu privind inventarierea, evaluarea și prioritizarea punerii în valoare a resurselor turistice ale regiunii de Nord-Vest.

Cu ajutorul unei judicioase și susținute activități de inventariere, evaluare și prioritizare a punerii în valoare a patrimoniului atractiv regional, turismul în regiune poate fi dezvoltat la cote superioare situației existente. Pe baza acestui studiu se planifică și amenajează obiectivele turistice existente astfel încât regiunea să prezinte cererii turistice interne și internaționale o ofertă atractivă și competitivă.

#### ***Viziunea de dezvoltare a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest – pe termen lung Orizont 2034***

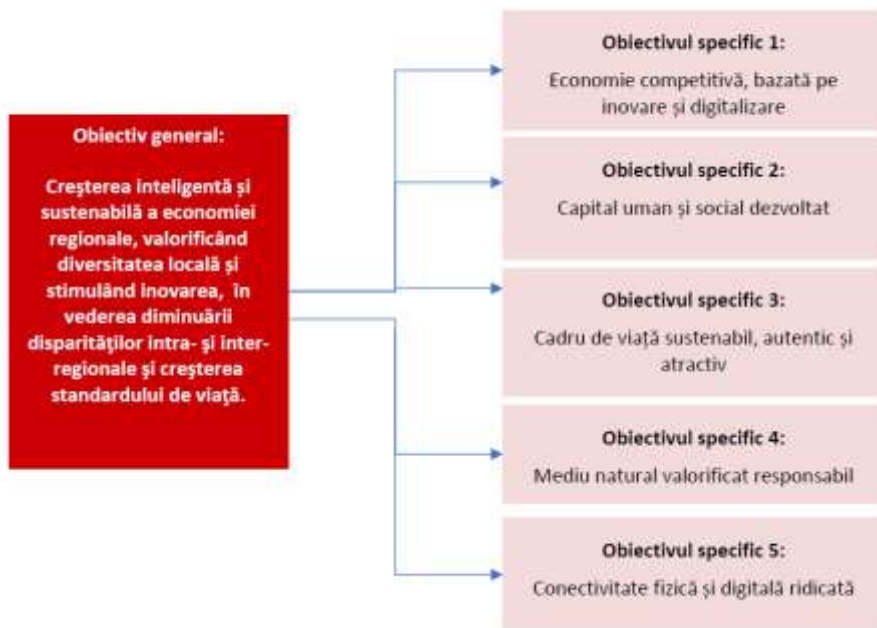
”Comunitățile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile, resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări susținute, constante care face din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene”.

#### ***Obiective strategice de dezvoltare pe termen lung (2034)***

- Valorificarea avantajelor competitive prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii.
- Racordarea Regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale.
- Creșterea investițiilor în capitalul uman al regiunii, în vederea adaptării la economia digitală și industria 4.0.
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii.
- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională.
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
- Promovarea tranziției către surse de energie regenerabilă și gestiunea responsabilă a resurselor.
- Valorificarea spiritului civic în procesul de dezvoltare urbană.
- Dezvoltarea sistemelor de transport cu emisii reduse și încurajarea mobilității active.
- Dezvoltarea bazelor de date pe mai multe niveluri (local, județean, regional) pentru a susține procesul de planificare urbană

**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Solotvino**

Au fost identificate cinci obiective specifice, care vor contribui la realizarea obiectivului general, astfel:



**Programul Operațional Regional pentru regiunea Nord-Vest 2021-2027 – propunere, varianta februarie 2021**

Obiective specifice selectate	Priorități de investiții	Acțiuni/Tipuri de proiecte
Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	1. Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri - Promovarea antreprenoriatului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri, parcurilor tehnologice și științifice, inclusiv parcuri smart cu impact la nivel regional  4. Dezvoltarea structurilor CDI în folosul întreprinderilor și IMM-urilor din sectoarele de specializare inteligentă (proiecte CDI de impact regional 5. Sprijinirea transferului

		<p>tehnologic prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- crearea/dezvoltarea structurilor și serviciilor de transfer tehnologic (ITT)</li> <li>- dezvoltarea unor noi tipuri de infrastructuri care facilitează transferul tehnologic (de ex. demo-lab, living lab, fab lab, makers-space etc.) și a serviciilor aferente</li> <li>- Dezvoltare de infrastructuri (fizice și digitale) care facilitează interacțiunea între CDI și mediul de afaceri în scopul transferului tehnologic</li> </ul> <p>6. Sprijinirea ecosistemului de inovare</p>
Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	<p>1. Creșterea competitivității IMM-urilor prin echipamente, tehnologii, utilaje inovative, inclusiv digitalizare, respectiv: investiții în active corporale și necorporale/ linii pilot, testare prototipuri, audit energetic, eficiență energetică, certificare produse/servicii.</p> <p>2. Sprijinirea ecosistemului antreprenorial regional, încurajarea dezvoltării diferitelor forme specifice de antreprenariat și de intermediere în antreprenariat, respectiv intervenții pentru susținerea sectoarelor economice prioritare la nivel regional, conform RIS3 2021-2027.</p>
Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	Prioritatea 2 - O regiune cu orașe Smart	<p>1. Intervenții de tip smart-city și de creștere a eficienței administrației publice ca urmare a digitalizării, inclusiv în zonele metropolitane și în zonele urbane funcționale, de ex: siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizarea consumului de energie, monitorizarea diferitelor componente ale calității mediului</p>

		<p>înconjurător, baze de date geospațiale, sisteme de management al traficului și optimizarea transportului public, iluminat public etc. Acțiunile vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dezvoltarea de aplicații și platforme pentru optimizarea interacțiunii cetățenilor cu orașul;</li> <li>- Dezvoltarea bazelor de date geospațiale și centrelor de date urbane;</li> </ul> <p>Echiparea orașelor cu infrastructură pentru colectare date (senzori, camere, bucle inductive, etc.), respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dezvoltarea laboratoarelor (living labs) pentru soluții de tip smart city.</li> </ul> <p>Arhivare digitală, platformă servicii publice digitale, semnătură digitală, aparatură hardware, etc:</p> <p>Securitate cibernetică, interoperabilitate a proiectelor de digitalizare a serviciilor publice</p>
<p>Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.</p>	<p>Prioritatea 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul</p>	<p>1. Creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor, inclusiv: Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii, șarpantelor, inclusiv măsuri de consolidare; reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic; Modernizarea sistemului de încălzire etc.; Implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice.</p> <p>2. Sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv: Reabilitarea termică a elementelor de anvelopă a clădirii; Reabilitarea termică a sistemului de încălzire/ a sistemului de furnizare a apei calde de consum; Instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei electrice</p>



		și/sau termice pentru consum propriu; Sisteme de climatizare și/sau ventilare mecanică pentru asigurarea calității aerului interior; Sisteme de management energetic integrat pentru clădiri, inclusiv clădiri publice de patrimoniu, etc. 3. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate (încălzire centralizată pe combustibili alternativi/SACET de condominiu)
Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării	Prioritatea 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	1. Regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane. 2. Conversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate. 3. Modernizarea/extinderea spațiilor verzi existente, inclusiv parcuri urbane, acoperișuri verzi, grădini urbane, etc. 4. Măsurarea poluanților în aerului ambiental prin intermediul unor echipamente specifice.
Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile	Prioritatea 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	1. Utilizarea crescută a transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice, respectiv: - dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate - dezvoltarea, extinderea infrastructurii pentru mersul cu bicicleta, inclusive construcția de piste și parcări, amenajarea de zone pietonale, introducerea de sisteme de bike-sharing, sisteme de monitorizare etc. - Dezvoltarea unor culoare de mobilitate urbană durabilă, infrastructuri pentru combustibili alternativi - Dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane, cum ar fi sisteme de management trafic, aplicații

		mobility as a service, sisteme park & ride, etc.
Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și inter-modale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Prioritatea 4 - O regiune accesibilă	<p>1. Construirea și reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, descărcări autostradă, conectivitatea la rețeaua de baza – CORE TEN-T, centuri ocolitoare).</p> <p>2. Soluții pentru decongestionarea / fluidizarea traficului (pasaaje, extinderi la 4 benzi, măsuri de siguranță)</p>
Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii	Prioritatea 5 - O regiune educată	<p>1. Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu. Sunt avute în vedere: învățământ ante-preșcolar, preșcolar, primar, secundar</p> <p>2. Dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (licee tehnologice)</p> <p>3. Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul terțiar</p>
Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane	Prioritatea 6 - O regiune atractivă	<p>1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural și dezvoltarea serviciilor culturale, inclusiv case memoriale</p> <p>2. Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv infrastructuri integrate de administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă și tabere de elevi și preșcolari/centre multidisciplinare de tineret</p> <p>3. Dezvoltarea infrastructurii pentru turismului balnear și balneo-climateric,</p> <p>4. Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca acțiuni complementară celorlalte)</p>

<p>Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane</p>	<p>Prioritatea 6 - O regiune atractivă</p>	<p>1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural și dezvoltarea serviciilor culturale, inclusiv case memoriale                  2. Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv infrastructuri integrate de administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă și tabere de elevi și preșcolari/centre multidisciplinare de tineret.                  3. Dezvoltarea infrastructurii pentru turismului balnear și balneo - climateric, dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice;                  4. Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca acțiune complementară celorlalte)</p>
---	--	---

### 1.2.7. Context regional (UA) la nivelul Regiunii Transcarpatia

La nivelul regiunii (Oblast) Transcarpatia (UA), în baza informațiilor oficiale, a fost elaborată Strategia dezvoltării Transcarpatiei pentru 2021 - 2027 și a fost aprobată de deputații regionali în 2019.

Strategia de dezvoltare a Regiunii Transcarpatia pentru 2021 - 2027 (denumită în continuare Strategia 2027) este un document care definește tendințele și problemele majore de dezvoltare socio-economică a regiunii, obiectivele pe termen lung și pe termen scurt, prioritățile în dezvoltarea regiunii pentru perioada corespunzătoare, sarcinile principale, etapele și mecanismele de implementare a acestora, sistemul de monitorizare și evaluare a performanței.

Programul analizează în detaliu starea actuală de dezvoltare a regiunii Transcarpatia, prezintă scenariile de bază ale dezvoltării economice și dezvoltării diferitelor industrii.

#### *Scopurile și obiectivele actului*

Strategia vizează crearea condițiilor pentru o dezvoltare dinamică și echilibrată a regiunii prin asigurarea unității sociale și economice, creșterea competitivității, intensificarea activității economice și creșterea bunăstării populației. În special, intensificarea dezvoltării economice a tuturor ramurilor complexului economic al regiunii, creșterea investiției și a componentei inovatoare, creșterea volumelor de producție industrială și agricolă, dezvoltarea în continuare a întreprinderilor mici și mijlocii, asigurarea reabilitării financiare a realului sector.

Descrierea generală și principalele dispoziții ale Strategiei:

Analiza SWOT a dezvoltării regiunii a relevat necesitatea de a concentra atenția autorităților regionale asupra realizării a cinci obiective strategice:

1. conservarea și dezvoltarea capitalului uman și social,
2. accelerarea competitivității și inovarea economiei regionale,
3. construirea economiilor de cunoaștere locale și specializarea inteligentă,
4. protecția mediului, utilizarea echilibrată a mediului și rațională a resurselor naturale și
5. dezvoltare spațială armonioasă, asigurând dezvoltarea durabilă a teritoriilor rurale și montane în contextul reformelor sistematice.



Sursa: <http://www.carpathia.gov.ua>

În viitor, regiunea Transcarpatia, ca urmare a transformării industriilor mai ales prin inovare, ar trebui să devină un pol principal important al regiunii, cu economie de piață dezvoltată și sistem de infrastructură modernă de transport, cu un potențial educațional, științific și cultural puternic.

În domeniu, se vor genera în mod activ noi funcțiuni de afaceri asociate cu dezvoltarea infrastructurii de transport, inclusiv în regiunile de frontieră. Una dintre principalele sarcini ar trebui să fie generarea în Transcarpatia, a unei industrii competitive care să ofere, pe de o parte, acoperirea nevoilor consumatorilor (atât ucraineni dar și străini - producția destinată exporturilor), iar pe de altă parte - o contribuție semnificativă la dezvoltarea socio-economică a regiunii, prin creșterea profitabilă în bugetele locale și regionale, a fluxurilor de investiții, creșterea numărului de locuri de muncă, îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

*Decizii fundamentale prevăzute în Plan pentru viitor:*

se preconizează elaborarea de planuri de amenajare a teritoriului și de urbanism la nivel local, detaliate pe zone. În prezent, este în derulare procesul de activare a zonelor SPT, elaborarea planurilor generale de amenajare a teritoriului și de urbanism și a altor documente de planificare la nivel local.

Privind procesul de planificare a dezvoltării regiunii: principalele probleme au fost abordate în cadrul unei reuniuni ale Administrației de Stat Regională – Transcarpatia, făcându-se referire la toate structurile și serviciile cu responsabilitate și autoritate în managementul administrației de stat regionale.

Sunt în curs de dezvoltare sisteme de planificare a regiunii pe baza materialelor care au fost furnizate de către departamente și birouri ale Administrației de Stat – Regiunea Transcarpatia. Sistemul este proiectat în conformitate cu codurile naționale de stat din Ucraina.

### 1.2.8. Context județean – la nivelul Județului Maramureș, RO

Sursa: site-ul oficial al Consiliului Județean Maramureș

Viziunea dezvoltării județului Maramureș pentru anul 2020 este, conform celui mai actual document de programare, STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI MARAMUREȘ PENTRU PERIOADA 2014-2020:

*"LA ORIZONTUL ANULUI 2035, JUDEȚUL MARAMUREȘ VA FI O COMUNITATE DURABILĂ, UȘOR ACCESIBILĂ ȘI CONECTATĂ LA REȚELELE MAJORE DE COMUNICAȚII DIN EUROPA CENTRALĂ ȘI DE EST, O DESTINAȚIE TURISTICĂ ȘI DE AFACERI DE IMPORTANȚĂ EUROPEANĂ, CU SERVICII PUBLICE DE CALITATE ȘI O ADMINISTRAȚIE PROACTIVĂ, ORIENTATĂ CĂTRE CETĂȚEAN.*

La finalul acestui interval de timp, județul Maramureș se va caracteriza prin:

1. Accesibilitate facilă pentru cetățeni, turiști și oameni de afaceri, un județ cu legături interne de transport rapide, sigure și sustenabile, conectată la principalele fluxuri de persoane, mărfuri și informații din Europa Centrală și de Est;
2. Acces nediscriminatoriu al populației la servicii publice de calitate, de la apă, canalizare, energie, telecomunicații, până la educație, sănătate, asistență socială, siguranță publică, cultură și agrement, dar și la spații publice atractive, care să contribuie la reducerea fenomenului migrației interne și externe;
3. O destinație turistică de importanță europeană și un brand național al României, care să valorifice autenticitatea arhitecturii, cultura lemnului, arta populară, folclorul, meșteșugurile și tradițiile locale bine conservate, gastronomia, muzeele, producția culturală contemporană, dar și unicitatea peisajelor, diversitatea resurselor naturale sau moștenirea istorică a județului;
4. Un județ verde, cu un mediu curat, spații verzi, oportunități atractive de petrecere a timpului liber și de practicare a sporturilor, capabil să conserve natura, peisajele, flora și fauna generoasă de care se bucură, atractiv pentru locuire, turism și agricultură ecologică;
5. Un mediu de afaceri dinamic, caracterizat prin atractivitatea pentru investiții străine, antreprenoriat local și inovație, dar și prin colaborarea permanentă cu autoritățile locale și mediul universitar, capabil să genereze locuri de muncă bine plătite și bunăstare pentru cetățeni;

A comentat [1]: sunt buni anii?

A comentat [D2R1]: da

6. O comunitate de oameni educați, inventivi, încrezători, ospitalieri, toleranți, harnici, onești, deschiși către nou și spiritualitate, dar și cu respect pentru tradiții și istorie, și implicați în viața publică;

7. O administrație publică proactivă, eficientă și interesată permanent de reducerea birocrăției, de apropierea serviciilor sale de cetățean și de mediul de afaceri, precum și de implicarea acestora în luarea deciziilor strategice de dezvoltare ale județului.”

- La nivelul județului Maramureș au fost definite patru obiective strategice:
  - Obiectivul Strategic 1. Creșterea conectivității și atractivității județului Maramureș pentru investitori, care să realizeze activități inovative și cu valoare adăugată ridicată și pentru turiști (va contribui la realizarea punctelor 1, 3 și 5 din viziune)
  - Obiectivul Strategic 2. Creșterea atractivității județului Maramureș pentru locuitori și asigurarea unei dezvoltări integrate și echilibrate a teritoriului (va contribui la realizarea punctelor 2 și 6 din viziune)
  - Obiectivul Strategic 3. Asigurarea bunei guvernanțe și întărirea relațiilor de cooperare teritorială ale județului Maramureș (va contribui la realizarea punctului 4 din viziune)
  - Obiectivul Strategic 4. Asigurarea unui management adecvat al resurselor naturale și a riscurilor naturale și antropice în județul Maramureș (va contribui la realizarea punctului 7 din viziune)

**Obiectivul Strategic 1. Creșterea conectivității și atractivității județului Maramureș pentru investitori care să realizeze activități inovative și cu valoare adăugată ridicată și pentru turiști**

Prioritate	Obiectiv tematic
P1.1. Asigurarea accesibilității județului Maramureș și a mobilității persoanelor și mărfurilor	OT2 Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicării, a utilizării și a calității acestora OT7 Promovarea transportului durabil și eliminarea blocajelor în rețelele cheie
P1.2. Creșterea oportunităților de ocupare de la nivelul județului Maramureș în vederea utilizării eficiente a resurselor existente și reducerii migrației forței de muncă	OT1 Întărirea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării OT3 Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
P1.3. Valorificarea și promovarea resurselor naturale și culturale diversificate ale județului Maramureș în vederea creșterii numărului de turiști și a duratei sejurului	OT3 Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
P1.4. Creșterea gradului de valorificare a resurselor materiale și energetice ale județului	OT4 Sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele OT6 Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor



**Obiectivul Strategic 2. Creșterea atractivității județului Maramureș pentru locuitori și asigurarea unei dezvoltări integrate și echilibrate a teritoriului**

Prioritate	Obiectiv tematic
P2.1. Îmbunătățirea calității vieții tuturor locuitorilor județului prin susținerea polilor de dezvoltare urbană și rurală să ofere servicii publice de calitate	OT6 Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor OT9 Investiții în competențe, educație și învățare continuă OT10 Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

**Obiectivul Strategic 3. Asigurarea bunei guvernance și întărirea relațiilor de cooperare teritorială ale județului Maramureș**

Prioritate	Obiectiv tematic
P3.1. Îmbunătățirea capacității administrative a APL-urilor din județ în vederea asigurării unei dezvoltări integrate a județului	OT11 Îmbunătățirea capacității instituționale și a eficienței în administrația publică
P3.2. Creșterea gradului de cooperare națională, transfrontalieră și transnațională a autorităților publice din județ	OT2 Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicării, a utilizării și a calității acestora;

	OT3 Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii; OT6 Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor; OT7 Promovarea transportului durabil și eliminarea blocajelor în rețelele cheie; OT8 Promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă.
--	--

**Obiectivul Strategic 4. Asigurarea unui management adecvat al resurselor naturale și a riscurilor naturale și antropice în județul Maramureș**

Prioritate	Obiectiv tematic
P4.1. Protejarea biodiversității și păstrarea diversității fondului forestier, cinegetic și piscicol al județului și a unicității acestora	OT6 Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
P4.2. Asigurarea calității factorilor de mediu și reducerea riscurilor naturale și antropice la nivelul județului	OT5 Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

**1.2.9. Context local - Comuna Sarasău, Județul Maramureș, RO**

Pentru a realiza obiectivul general al Strategiei de dezvoltare a comunei Sarasău 2014-2020 au fost identificate o serie de direcții strategice de dezvoltare.

A comentat [3]: din nou, sunt ok anii?

A comentat [D4R3]: da

## DOMENII DE INTERVENȚIE PENTRU REALIZAREA DEZVOLTĂRII DURABILE

### I. INFRASTRUCTURĂ DE BAZĂ

Pentru perioada de programare 2014-2020, cu ajutorul atât a fondurilor europene cât și a eventualelor finanțări guvernamentale, am identificat următoarele domenii de acțiune:

- Canalizare și stație de epurare
- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere de interes local
- Înființare teren de sport
- Construire clădire administrativă multifuncțională
- Construire centru social multifuncțional
- Construire sală de sport, centru sportiv și de agrement
- Colectarea și reciclarea deșeurilor
- Extinderea rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat;
- Reabilitare Cămin Cultural
- Extinderea rețelei de drumuri agricole din comună
- Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice
- Centru civic între biserici
- Trotuare pavaj beton pe o lungime de 14 km

Aceste proiecte, întreprinse atât de mediul public cât și de mediul privat din comuna Sarasău sunt în conformitate cu Planul Urbanistic General al Comunei.

### II. SERVICII PUBLICE

Domenii de acțiune:

- Înființarea și dotarea serviciului local de voluntari pentru situații de urgență
- Echipamente de salubritate ale comunei
- Eficientizarea colectării deșeurilor în comună
- Transport public în comună
- Modernizarea sistemului de iluminat public în comună
- Dezvoltarea serviciilor de asistență medico-socială adresate persoanelor cu probleme sociale
- Modernizarea unităților sanitare publice de interes local
- Modernizarea unităților de învățământ de la nivel local
- Înființarea unui centru de îngrijire a persoanelor vârstnice
- Eficientizarea sistemului de ajutoare sociale
- Dezvoltarea infrastructurii culturale de la nivel local (cămine culturale, biblioteci, muzee, centre culturale)

### IV. Turism

Măsuri de îmbunătățire propuse:

- Dezvoltarea infrastructurii turistice din zonă
- Construcția unui sat de vacanță
- Promovarea valorilor culturale și tradiționale din zonă
- Mediatizarea obiectivelor turistice existente pe raza comunei
- Sprijinirea eforturilor de înființare de unități turistice
- Realizarea site-ului comunei, site-uri și materiale informative pentru promovarea capitalului turistic al zonei
- Parteneriate strategice cu agenții de turism
- Atragerea turiștilor străini prin promovarea comunei prin înfrățiri și colaborări cu comune similare din străinătate și participarea la diferite târguri și evenimente specifice
- Fonduri private de vânatoare



- Prezervarea resurselor naturale pentru păstrarea atractivității turistice

#### V. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE NON-AGRICOLE

În prezent, funcțiile economice ale zonei rurale depind aproape în întregime de existența activităților agricole. Necesitatea restructurării activităților la nivelul fermelor agricole împreună cu îmbunătățirea capitalului fermelor comerciale și orientarea inevitabilă către o ocupare parțială în agricultură va determina eliberarea unei părți considerabile a forței de muncă din sectorul agricol.

Direcțiile de dezvoltare ale activităților non agricole din comuna Sarasău sunt următoarele:

Investiții în activități non-agricole productive cum ar fi:

- Industria ușoară (articole de pielărie, încălțăminte, lână, blană, tricotaje, produse de uz gospodăresc, produse odorizante etc.);
- În activități de procesare industrială a produselor lemnoase - începând de la stadiul de cherestea (ex. mobilă);
- Secție prelucrare lemne - gater
- Dezvoltarea unor puncte de colectare și prelucrare a plantelor medicinale
- Mecanică fină, asamblare mașini, unelte și obiecte casnice, producerea de ambalaje etc.
- Investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local (prelucrarea fierului, lânăii, olăritul, brodatul, confecționare instrumente muzicale tradiționale etc.), precum și marketingul acestora (mici magazine de desfacere a propriilor produse obținute din aceste activități).

Servicii pentru populația rurală cum ar fi:

- Servicii de croitorie, frizerie, cizmărie;
- Servicii de conectare și difuzare internet;
- Servicii de mecanizare, transport (altele decât achiziția mijloacelor de transport) protecție fitosanitară, înșămânțare artificială a animalelor;
- Servicii reparații mașini, unelte și obiecte casnice.

#### VI. INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI PROMOVAREA EGALITĂȚII DE ȘANSE

Eliminarea oricăror forme de discriminare în toate sferile vieții socio-economice este o precondiție esențială pentru asigurarea drepturilor omului și a bunăstării fiecărui cetățean. Promovarea constantă, sistematică și concertată a principiului egalității de șanse între bărbați și femei, alături de asigurarea unei participări sporite a femeilor în viața economică și socială, ca protagoniste cu drepturi depline, constituie preocupări constante și susținute în România. Principiul nediscriminării stă la baza sistemului legal românesc, iar egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii este garantată prin Constituție.

#### VII. CULTURĂ ȘI TRADIȚII

O componentă importantă a vieții satului este cultura, domeniu care poate contribui în mod specific la creșterea gradului de atractivitate a satului pentru populația tânără.

Mijloacele prin care se transmite cultura în mediul rural sunt: căminele și alte așezăminte culturale, bibliotecile, cinematografele, radioul, televiziunea și internetul.

Obiective:

- Îmbogățirea continuă a fondului de carte al bibliotecilor școlare și comunale
- Informatizarea bibliotecilor
- Amenajarea/modernizarea spațiilor de lectură în cadrul bibliotecilor
- Organizarea unor cercuri de lectură, grupuri de teatru
- Încurajarea activităților cultural-folclorice în școli: grupuri de dansuri și cântece populare, meșteșuguri tradiționale
- Participarea grupurilor folclorice la concursuri și festivaluri de folclor
- Revitalizarea zonelor și clădirilor istorice
- Crearea/reactivarea tradițiilor „pierdute” respectând specificul cultural, etnic și confesional al comunităților
- Crearea de circuite turistice cultural-religioase

- Dezvoltarea/reabilitarea obiectivelor culturale prin atragerea fondurilor europene și a altor surse de finanțare prin colaborare și schimburi internaționale
- Restaurarea și conservarea patrimoniului cultural
- Înființarea unui Muzeu al satului /Amenajarea unui spațiu tradițional în Căminele culturale din localitățile aparținătoare
- Parteneriat intercomunitar pentru stabilirea de strategii, măsuri, priorități, inițiative antreprenoriale și planuri de acțiune în vederea valorificării durabile a patrimoniului și tradițiilor culturale locale
- Reabilitarea durabilă a patrimoniului construit și a clădirilor vechi

#### VIII. MEDIUL

Spațiul rural românesc se caracterizează prin resurse naturale aflate într-o stare de conservare în general bună, printr-un nivel ridicat de biodiversitate, asociat unei diversități de habitate și ecosisteme, de păduri și de peisaje agricole valoroase dar, în același timp, viitorul apropiat aduce provocări serioase: menținerea acestor valori naturale și lupta împotriva schimbărilor climatice.

Obiective specifice pentru păstrarea unui mediu curat și nepoluat:

- Realizarea împăduririlor în vederea absorbției și a retenției gazelor cu efect de seră. Rolul pădurilor în reducerea CO<sub>2</sub> și purificarea aerului este bine cunoscut. Schimbările survenite în utilizarea terenului (incluzând împădurirea terenului agricol sau neagricol) afectează în mod direct balanța carbonului – în special, prin înființarea pădurilor tinere, cu viteză mai mare de creștere, care absorb cantități mai mari de CO<sub>2</sub> în comparație cu pădurile îmbătrânite;
- Utilizarea biomasei ca sursă de energie regenerabilă
- Scăderea emisiilor poluante în aer
- Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei
- Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului
- Protecția solului împotriva eroziunii eoliene și hidrice
- Pădurile au un rol important în menținerea stabilității terenurilor, inclusiv pentru controlul eroziunii, alunecărilor de teren sau avalanșelor. Împăduririle cu specii indigene vor viza de asemenea terenurile agricole cu probleme de eroziune și pericol de alunecare.
- Păstrarea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor de floră și faună sălbatică (inclusiv evitarea fragmentării habitatelor)
- Menținerea funcțiilor ecologice a apelor curgătoare
- Îmbunătățirea stării de sănătate umană prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și ameliorarea problemelor existente (ex: calitatea apei de băut, canalizare, depozitarea deșeurilor, poluare sonoră)
- Facilitarea utilizării resurselor regenerabile
- Reducerea generării deșeurilor, creșterea gradului de colectare a deșeurilor, creșterea gradului de valorificare a deșeurilor
- Menținerea activităților umane în spațiul rural prin încurajarea utilizării practicilor agricole tradiționale
- Asigurarea protecției peisajului natural și cultural prin revitalizarea zonelor degradate
- Îmbunătățirea eficienței utilizării resurselor energetice
- Facilitarea generării energiei din surse regenerabile
- Îmbunătățirea comportamentului prin încurajarea practicilor agricole durabile
- Promovarea zonelor rurale prin intermediul turismului durabil, în special prin încurajarea agro-turismului
- Îmbunătățirea comportamentului proactiv al populației;

## RELAȚII EXTERNE

Analiza SWOT a relațiilor externe ale comunei Sarasău divulgă inexistența totală a acestor activități deosebit de importante în procesul de dezvoltare pe termen lung a comunei. Relațiile de colaborare cu entități asemănătoare din străinătate pot semnifica o ocazie importantă pentru locuitorii comunei în vederea exploatării experienței acumulate de potențialii parteneri externi, în vederea lărgirii orizonturilor și a implementării locale ale unor idei de proiecte preluate de la aceștia.

Relațiile de înfrățire la nivel de comună atrag după sine o serie de avantaje atât pentru autoritățile publice din comună cât și pentru populație prin eventuale schimburi de experiență și vizite reciproce, activități comune de turism, atragerea unor investitori străini în comună, respectiv elaborarea și implementarea unor proiecte comune finanțate din programele de colaborare transfrontalieră.

În același timp, această colaborare se poate extrapola și la nivelul instituțiilor de cultură și de educație din cele două comune, organizându-se evenimente culturale comune, schimburi de experiență între școlile înfrățite sau activități între grupurile artistice existente. Realizarea unei astfel de colaborări este cu atât mai la îndemână cu cât la nivelul județului există o serie de înfrățiri cu județe similare din întreaga Europa. De asemenea, statutul Maramureșului de membru de bază al Euroregiunii Carpatice înlesnește procesul de încheiere ale unor relații bilaterale de colaborare la nivelul comunelor.

Măsuri de îmbunătățire propuse:

- promovarea comunei în activitățile internaționale ale județului
- începerea demersurilor pentru realizarea unor înfrățiri cu comune similare sau cu profil asemănător din străinătate
- dezvoltarea colaborării la nivelul instituțiilor de cultură și educație
- organizarea unor schimburi de experiență și a evenimentelor comune
- promovarea posibilităților de investiție în comună
- realizarea site-ului comunei
- școli și tabere organizate conform principiului reciprocității între elevii din comune.

Proiectele aflate în diverse stadii:

### PROIECTE FINALIZATE

- 1.alimentare cu apă potabilă
- 2.canalizare și tratarea apelor uzate menajere
- 3.reabilitare strada "Ulița Pădurii"
- 4.centru de informare turistică
- 5.reabilitarea infrastructurii rutiere agricole
- 6.reabilitare sediu primărie
- 7.achiziție utilaj multifuncțional specializat pentru stingerea incendiilor și deszăpezire

### PROIECTE ÎN IMPLEMENTARE

- 1.reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere de interes local din comuna Sarasău, județul Maramureș; măsura 7.2
- 2.înființare teren de sport în comuna Sarasău
- 3.reabilitare școală gimnazială Sarasău, județul Maramureș
- 4.prevenire și apărarea comună în situații de urgență/prevention and common defense in emergency situations

### PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE

1. realizarea unei instalații de producere a energiei termice, din deșeurile de biomasă pentru alimentarea clădirilor publice din comuna Sarasău
2. înființare distribuție de gaze naturale în U.A.T. Sarasău, județul Maramureș
3. proiect regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul MARAMUREȘ, comuna Sarasău
4. dezvoltarea și concesionarea serviciului public de distribuție a gazelor naturale în comuna Sarasău
5. realizarea unui parc de joacă pentru copii
6. construirea și echiparea infrastructurii educaționale pentru educație preșcolară timpurie - „creșă pentru copii în comuna Sarasău, județul Maramureș”

#### 1.2.10. Context local: Orașul Soltvino, Regiunea Transcarpatia, UA

Obiectivele strategiei de dezvoltare locală a Orașului Soltvino sunt:

1. Asigurarea accesului la educație
2. Dezvoltarea activității culturale și conservarea patrimoniului cultural
3. Dezvoltarea condițiilor de trai
4. Dezvoltarea cooperării transfrontaliere
5. Dezvoltarea serviciilor publice
6. Dezvoltarea spațială
7. Dezvoltarea turismului
8. Îmbunătățirea stării de sănătate a populației
9. Prevenirea accidentelor și dezastrelor naturale
10. Protecția mediului
11. Susținerea și dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv

**O sursă de finanțare extrem de importantă pentru administrațiile publice locale din cele două comune partenere, Comuna Sarasău RO și Orașul Soltvino UA, o reprezintă oportunitatea accesării de fonduri prin proiectul “PREVENIREA ȘI APĂRAREA COMUNĂ ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ / PREVENTION AND COMMON DEFENSE IN EMERGENCY SITUATIONS”, Cod proiect 2SOFT / 4.2 / 71, proiect finanțat prin Programul ENI Cross Border Cooperation Romania Ucraina.**

Cooperarea transfrontalieră la frontierele externe ale UE continuă să reprezinte o prioritate majoră pentru Uniunea Europeană în perioada de programare 2014-2020 și cea următoare, 2021 -2026. Cooperarea transfrontalieră în cadrul Instrumentului european de vecinătate (ENI) va crea valoare adăugată pentru regiunile de frontieră bazate pe predecesorul său, ENPI. ENI CBC își propune să creeze „o zonă de prosperitate comună și bună vecinătate între statele membre ale UE și vecinii lor”.

Realizarea proiectului contribuie la dezvoltarea cooperării între România și Ucraina în domeniul situațiilor de urgență, prevenirea riscurilor, crearea unei unități de intervenție pentru creșterea capacității de gestionare și de reacție rapidă privind intervențiile în caz de urgență civilă cauzată de dezastre naturale sau antropice, sau în caz de urgență medicală, în comuna Sarasău (RO) și în Soltvino (UA). Proiectul își va aduce contribuția la dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate între cele două țări vecine, România și Ucraina, la creșterea siguranței cetățenilor și bunurilor acestora din cele două regiuni transfrontaliere, respectiv comune partenere în proiect, prin creșterea eficienței și predictibilității în materie

A comentat [5]: din nou, ok anii?

A comentat [D6R5]: Da + urmatoarea

de prevenire a situațiilor de urgență generate de dezastre naturale și antropice – înzăpeziri, inundații, incendii, urgențe medicale, etc.

Proiectul este încadrat în obiectivul tematic 8 provocări comune în domeniul siguranței și securității, Obiectivul 4: Abordarea provocărilor comune privind accesul la sănătate, gestionarea riscurilor naturale și antropice și a situațiilor de urgență, securitatea transfrontalieră prin proiecte comune

#### **OBIECTIVELE PROIECTULUI:**

Obiectivul general al proiectului este <sup>1</sup>:

Dezvoltarea cooperării dintre România și Ucraina în domeniul situațiilor de urgență, pregătirea acțiunilor, dezvoltarea unităților de intervenție pentru creșterea capacității de gestionare și reacție a intervențiilor în cazurile de urgență civilă cauzate de dezastre antropice, în comuna Sarasău (România) și în orașul Soltvino (Ucraina).

#### **Obiectivele specifice ale proiectului sunt:**

1. O mai bună implicare în situațiile de urgență pentru administrația publică locală, prin finalizarea unității de intervenție de urgență care constă din mașini și echipamente mobile pentru intervenție în situații de inundații, cu mașini și echipamente specifice și echiparea celor doi parteneri cu sirenele de alarmă digitale inundații și alte situații de urgență, cum ar fi incendii, probleme chimice, cutremure de pământ, incendii forestiere etc.

2. Dezvoltarea sistemului comun de gestionare a problemelor comune în zona transfrontalieră, în cele 2 localități, și realizarea planurilor și strategiilor necesare pentru a asigura prevenirea inundațiilor pe drumurile și văile celor două comunități partenere, până la sfârșitul implementării proiectului.



Utilaje achiziționate de către Primăria Sarasău în cadrul proiectului – sursa <https://proiectroua.primaria-sarasau.ro/galerie/>

<sup>1</sup> Sursa: <https://proiectroua.primaria-sarasau.ro/>



Utilaje achiziționate de către Primăria Sarasău în cadrul proiectului – sursa <https://proiectroua.primaria-sarasau.ro/galerie/>

A comentat [7]: primăria Solotvyno?

3. Îmbunătățirea performanței personalului în situații de urgență pentru a interveni rapid și eficient în caz de urgență, până la sfârșitul implementării proiectului.



Seminarul Comun Româno-Ucrainean:  
"BUNE PRACTICI ȘI ACȚIUNI DEMONSTRATIVE ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ  
26.10.2021-Sarasău



## Cap. 2. METODOLOGIE, TERMENI DE REFERINȚĂ

### 2.1. Metodologie

#### 2.1.1. Comitetul de coordonare strategică

**Comitetul de coordonare strategică:** format din Coordonatorul general și coordonatorii Grupurilor de lucru (Grupurilor expert)

- **Coordonator general:** Ion Covaci, Primar – Comuna Sarasău, Județul Maramureș, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, România
- **Coordonator din partea partenerului –** Vasyl Yovdii, Primar – Comuna Soltvino, Raionul Teceu, Regiunea Transcarpatia, UA

**Coordonatori Grupuri de lucru (Grupuri expert):** având rolul de antrenare, coordonare și supervizare a Grupurilor de lucru/echipei pentru elaborarea proiectului (formate din angajați ai primăriei, consilieri locali, alte persoane din societatea civilă), prin munca în echipă, activitatea pe secțiuni specifice, corelarea interdisciplinară, precum și rol în formularea propunerii **Proiectului „Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Soltvino”** și elaborarea documentului final.

Nr. crt.	Grup expert Primăria Sarasău RO	Grup expert Primăria Soltvino UA
1.	Claudia Nemeș	Dan Marianna
2.	Paula Neneștean	Vlad Ivanna
3.	Florica Began	Shtefan Diana
4.	Livia Grigor	Huban Lyubov

În grupurile de lucru (Grupuri expert) sunt cooptate cele mai diverse categorii sociale ale comunităților partener: specialiști din aparatul propriu al Primăriei Sarasău, specialiști din aparatul propriu al Primăriei Soltvino UA, consilieri locali, personalități locale, persoane reprezentative din cele două comunități partener, specialiști pe diverse domenii de activitate, reprezentanți ai mediului de afaceri, ai sectorului ONG, cetățeni.

#### 2.1.2. Abordarea pe etape și niveluri strategice

- ❖ **Etapa de cercetare documentară și analiză:**
- ◆ **Nivel strategic: Stabilirea domeniilor strategice – componente strategice pentru conștientizarea opiniei publice și de prevenire în situații de urgență:**

În elaborarea proiectului de planificare strategică, am considerat oportună selectarea unor componente **strategice**, care acoperă din punctul nostru de vedere întreaga gamă a realităților economico-sociale locale, conexe și cu implicare directă în conștientizarea opiniei publice și prevenirea în situații de urgență astfel:

1. Componenta Situații de urgență
2. Componenta Infrastructură

3. Componenta Protecția mediului.
4. Componenta Agricultură și Dezvoltare rurală.
5. Componenta Comunicare și relații publice.
6. Componenta Creșterea capacității administrative și implicare comunitară proactivă.

Suportul de susținere și implementare a Strategiei de comunicare și prevenire în situații de urgență va fi asigurat de o componentă distinctă, Tehnologia Informației și Comunicării, IT/C, instrument de lucru în toate fazele de construcție, planificare strategică și decizie administrativă, de la elaborarea până la implementarea, menținerea și monitorizarea acestora.

#### **▣ Nivel tactic: Analiza interdisciplinară pe domenii / componente**

Analiza are ca obiective:

- **identificarea și stabilirea măsurilor și submăsurilor – nivel tactic;**
- **Interpretarea informațiilor**

Presupune o abordare interdisciplinară și complexă, aplicând un set de instrumente standard, larg acceptate:

- Analize de tip ALA (Analiza logică de ansamblu) pe problemele înscrise pe agenda Primăriei și Consiliului Local Sarasău RO, respectiv Solotvino UA.
- Analiza factorilor de influență STEP+M (Sociali, Tehnologici, Economici, Politici și de Mediu) – cele 2 comunități analizate
- Analiza SMART bazată pe evaluarea mediului socio-economic și de potențial, utilizând datele statistice din ultimii 3-7 ani ca bază pentru analiza de potențial pe termen mediu și lung orizont 2020.
- Analiza sectorială de tip SWOT – identificarea punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și pericolelor/barierelor
- Alte tipuri de analize, după caz.
- Elaborarea „**Strategiei comune de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău RO și Solotvino UA**”;
- Identificarea direcțiilor strategice de acțiune și identificarea obiectivelor;
- Modalități de evaluare / monitorizare a rezultatelor pe termen mediu și lung.

#### **Mod de lucru**

Ca mod de lucru, prezentul demers cuprinde utilizarea instrumentelor specifice de colectare și prelucrare a datelor; stabilirea formatului și tipului de instrumente de colectare a datelor, gen: chestionare, anchete socio-economice, sondaje de opinie, interviuri, date statistice, date publice de interes public din domenii de specialitate, precum și a formatului și tipurilor de documente de ieșire, ex: centralizatoare, tabele, documente specifice de statistică, grafice, etc.

- coordonarea și supervizarea analizelor de tip ALA, STEP+M, SWOT, altele, la nivelul comunei Sarasău (RO) și zonei adiacente, și la nivelul orașului Solotvino (UA) și zonei adiacente, analize specifice pe domenii strategice;
- interpretarea rezultatelor.

#### **◆ Nivel operațional: Elaborarea Planului comun de acțiune**

și a planurilor strategice comune ale celor două comune partener, comunele Sarasău(RO) și Solotvino (UA), pentru perioada 2021-2026.



❖ **Etapa de consultare publică și validare comunitară**

În etapa de consultare publică au fost luați în calcul toți factorii locali relevanți care pot influența în mod benefic rezultatul procesului de planificare în cadrul elaborării strategiei, prin implicare publică proactivă de către factorii de decizie locali a persoanelor fizice și juridice interesate. În grupurile de lucru au fost implicate diverse categorii sociale și profesionale ale comunităților partenere: specialiști din aparatul propriu al Primăriei Sarasău, specialiști din aparatul propriu al Primăriei Soltvino UA, consilieri locali, personalități locale, persoane reprezentative din cele două comunități partenere, specialiști pe diverse domenii de activitate, reprezentanți ai mediului de afaceri, ai sectorului ONG, cetățeni.

Au fost consultate documentele de sinteză ale strategiilor locale, care au fost la rândul lor rezultanta consultărilor publice la nivel local, validate de către comunitățile locale.

După elaborarea sintezei strategiei este necesară supunerea acestei sinteze dezbaterii publice în vederea dezvoltării sale, validării acesteia de către comunitate și identificării proiectelor sau acțiunilor majore care să asigure aplicarea strategiei de către cei doi parteneri în proiect..

❖ **Etapa de aprobare**

Completarea sintezei strategiei cu propunerile rezultate din dezbaterile publice și propunerea spre **adoptare a sa ca document programatic al Unităților Administrative Teritoriale partenere – Sarasău(RO) și Soltvino (UA)**.

❖ **Etapa de Monitorizare și Evaluare:**

Elaborarea planurilor de acțiune specifice și monitorizarea continuă a implementării lor reprezintă aplicarea concretă la nivelul comunelor **Unităților Administrative Teritoriale partenere – Sarasău(RO) și Soltvino (UA) a „Strategiei comune de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Soltvino”**, ca document programatic. Acest document urmează o procedură de monitorizare și evaluare continuă, care face obiectul unui capitol separat, necesitând:

- **actualizare periodică**, începând cu anul al doilea - 2023 și următorii, **până la finele anului 2026**,
- **revizuire la jumătatea perioadei de programare: anul 2024**
- **actualizare, revizuire și reeditare la finele anului 2026.**

## 2.2. Termeni de referință și Glosar de termeni

### ❖ Termeni de referință

*Lucrarea de față a fost realizată în baza unor cerințe specifice și a unor termeni de referință specifici.*

*Astfel, principalele elemente avute în vedere au vizat:*

**1.- coordonarea echipei comune din cadrul Primăriei Comunei Sarasău, județul Maramureș, România și a orașului Solotvino, Regiunea Transcarpatia, Ucraina, în colectarea și prelucrarea datelor necesare în elaborarea „Strategiei comune vizând conștientizarea opiniei publice privind prevenirea în situații de urgență cauzate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026”;**

- Stabilirea împreună cu beneficiarul a cuprinsului lucrării, precum și a setului de date necesare analizelor de specialitate pe domeniul strategic;  
- identificarea situației actuale, stabilirea arborelui de probleme la nivel local, pe secvențe identificate ca fiind prioritare.  
- antrenarea, coordonarea și supervizarea echipei de proiect comune RO-UA și a unei echipe extinse de sprijin pentru elaborarea proiectului de strategie (formată din angajați ai celor două primării, consilieri locali, agenți economici, organizații non-guvernamentale, persoane din societatea civilă aparținând comunităților locale Sarasău RO și Solotvino UA, etc.), în munca în echipă, activitatea pe secțiuni specifice pe partea română și pe partea ucraineană, intercorelarea interdisciplinară și transfrontalieră, formularea propunerii Proiectului de „**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026**”, elaborarea documentului final.

**2. – aplicarea de tehnici specifice activității de colectare a datelor: chestionare, centralizatoare, programe de prelucrare a datelor, documente specifice de statistică, alte tipuri de documente suport și instrumente de lucru necesare analizei strategice.**

- utilizarea instrumentelor specifice de colectare și prelucrare a datelor; stabilirea formatului și tipului de instrumente de colectare a datelor, gen: chestionare, anchete socio-economice, sondaje de opinie, interviuri, date statistice, date de interes public din domenii de specialitate, precum și a formatului și tipurilor de documente de ieșire, gen: centralizatoare, tabele, documente de sinteză specifice domeniului statistic, grafice, etc.

**3. – Interpretarea informațiilor /datelor colectate și analize de tip ALA, STEP-M, SWOT, elaborarea Planului strategic de intervenție în situații de urgență pentru perioada 2021-2026.**

- analize de tip: Analiza Logică de Ansamblu (ALA), Analiza factorilor de influență Sociali, Tehnologici, Economici, Politici și de Mediu (STEP-M), Analiza sectorială a punctelor tari, slabe, oportunităților și amenințărilor SWOT la nivelul comunelor Sarasău și Solotvino, analize specifice pe domeniul situațiilor de urgență;
- interpretarea rezultatelor;
- identificarea domeniilor strategice prioritare - nivel strategic;
- identificarea și stabilirea măsurilor și submăsurilor - nivel tactic;

- elaborarea **Planului strategic de intervenție rapidă în situații de urgență pentru perioada 2021-2026.**

**4. Corelarea Strategiei cu documente de referință cheie ale proiectului „PREVENIREA ȘI APĂRAREA COMUNĂ ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ / PREVENTION AND COMMON DEFENSE în EMERGENCY SITUATIONS”, Cod proiect 2SOFT / 4.2 / 71, proiect finanțat prin Programul ENI Cross Border Cooperation Romania Ucraina, cu documentele de referință la nivel județean, regional, național, internațional în vigoare pentru România și Ucraina și armonizarea unui plan comun de acțiune vizând conștientizarea opiniei publice privind prevenirea în situații de urgență cauzate de catastrofe naturale sau antropice.**

- Stabilirea procedurilor și tehnicilor de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei atât comun, la nivel transfrontalier, cât și specific la nivel local pentru fiecare comună parteneră Sarasău RO și Soltvino UA, a mecanismelor de feed-back (răspunsul comunităților la implementare și actualizare permanentă a planurilor strategice), de actualizare, adaptare și corelare a „**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026**”, cu documentele de referință la nivel județean, regional, național, internațional în vigoare pentru România și Ucraina.

5. Elaborarea documentului final: Proiectul „**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026**”,

- elaborarea în formă finală a lucrării „**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026**” la nivelul comunelor Sarasău, județul Maramureș, România și Soltvino, Regiunea Transcarpatia, Ucraina”; tehnoredactarea și tipărirea materialului final.

#### ❖ Glosar de termeni

**Amenajarea teritoriului.** Ansamblul acțiunilor de pregătire a unui teritoriu, prin executarea unor lucrări de echipare, asanare, nivelare, plantare, defrișare etc., pentru a-l face corespunzător unor destinații și funcțiuni stabilite prin studiile de sistematizare a teritoriului respectiv. (Erdeli, G., 1999, *Dicționar de geografie umană*, Edit. Corint, București, p. 21)

**Analiza riscului.** Metodologie de determinare obiectivă a riscului prin analiza și combinarea probabilității de apariție cu consecințele.

**Asociație de dezvoltare intercomunitară.** O structură de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființată, în condițiile legii, de unitățile administrativ-teritoriale, pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice..

**Autoritate a administrației publice locale.** Consiliile locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București, ca autorități deliberative, primarii ca autorități executive (Codul Administrativ).

**Calitatea aerului.** O măsură a cantităților de poluanți din aer. Standardele de calitate a aerului stabilesc cantitățile de poluanți care nu pot fi depășite într-un anumit loc și într-un anumit interval de timp.

**Calitatea apei.** Totalitatea caracteristicilor organoleptice, fizice, chimice, biologice și bacteriologice ale apei.

**Calitatea solului.** Capacitatea unui anumit sol de a funcționa în cadrul unui ecosistem natural sau folosit de om, pentru a susține productivitatea plantelor și animalelor, pentru a păstra sau crește calitatea apei și aerului și pentru a asigura sănătatea viețuitoarelor și a habitatului (U.S.D.A. – N.R.C.S.)

**Dezvoltarea durabilă.** Reprezintă dezvoltarea care corespunde necesităților prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități.

**Diminuarea riscului** – Măsurile întreprinse pentru diminuarea probabilității de apariție a riscului sau/și de diminuare a consecințelor (impactului) asupra comunității dacă riscul s-ar materializa.

**Disparități.** Lipsă de legătură, de armonie, de potrivire între elemente. (Dicționarul explicativ al limbii române, 1996, ediția a II-a, Edit. Univers Enciclopedic, București, p. 308).

**Evacuarea.** Măsură de protecție luată în cazul amenințării iminente, stării de alertă ori producerii unei situații de urgență și care constă în scoaterea din zonele afectate sau potențial a fi afectate, în mod organizat, a unor instituții publice, agenți economici, categorii sau grupuri de populație ori bunuri și dispunerea acestora în zone și localități care asigură condiții de protecție a persoanelor, bunurilor și valorilor, de funcționare a instituțiilor publice și agenților economici.

**Evaluarea riscului.** Identificarea, evaluarea și interpretarea percepției riscului și comparația cu riscul social acceptat în scopul orientării deciziilor și acțiunilor în procesul de gestionare a riscului.

**Expunere la risc.** Cuantificarea receptorilor care pot fi influențați de producerea inundațiilor (exemplu: numărul populației, numărul și tipul de bunuri, etc.)

A comentat [8]: doar a inundatiilor?

**Extravilan.** Caracteristic teritoriului aflat în afara spațiului construit sau pe cale de construire al unei localități. (*Dicționarul explicativ al limbii române*, 1996, ediția a II-a, Edit. Univers Enciclopedic, București, p. 362).

**Hazard.** Împrejurare sau concurs de împrejurări a căror cauză rămâne în general necunoscută; p. ext. *întâmplare neprevăzută, neașteptată*.

**Intravilan.** Zonă care cuprinde suprafața construită a unui oraș sau a unui sat. (*Dicționarul explicativ al limbii române*, 1996, ediția a II-a, Edit. Univers Enciclopedic, București, p. 503).

**Mediu urban.** Localități de rang 0, I, II și III (capitala, municipii, orașe), conform Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național<sup>2</sup>, cu modificările și completările ulterioare

**Mediu rural.** Localități de rang IV și V (sate reședință de comună, sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor sau orașelor), conform Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, cu modificările și completările ulterioare.

**Managementul riscurilor** - Toate procesele privind identificarea, evaluarea riscurilor, stabilirea responsabilităților, luarea de măsuri de atenuare sau anticipare a acestora, revizuirea periodică și monitorizarea progresului. Se cuantifică prin: probabilitatea de materializare a riscului - șansa ca un risc să se întâmple în mod real și impact – consecințele materializării riscului.

**Managementul urban.** Proces de dezvoltare, execuție, coordonare și evaluare a strategiilor integrate, în conformitate cu politicile urbane formulate, cu ajutorul actorilor urbani relevanți, reprezentând practic faza de implementare a deciziei în dezvoltarea urbană. (IHS, România - Stabilirea sistemului de indicatori de analiză diagnostic, Martie 2002).

**Materializarea riscului.** Producerea evenimentului perceput anterior ca risc.

**Obiectivele strategice.** Ținte de dezvoltare ale unei localități de importanță majoră pentru societate, în termeni de beneficii pe termen lung pentru beneficiarii finali. Definirea obiectivelor generale ajută la demonstrarea încadrării Strategiei în politicile regionale/sectoriale, ale guvernului/ organizațiilor naționale și internaționale. Obiectivele generale nu pot fi atinse doar prin derularea unui singur proiect sau program (ele vor contribui doar la atingerea lor și va necesita contribuția altor programe și proiecte.

<sup>2</sup>Publicată în Monitorul Oficial nr. 408 din 24 iulie 2001

**Partener Lider de proiect.** Un candidat desemnat de către partenerii implicați într-un proiect, care răspunde de coordonarea procesului de dezvoltare, de aplicare și implementarea proiectului specific (denumit și Liderul de proiect).

**Prag de alertă.** Nivelul care, dacă este depășit, există un risc pentru sănătatea umană la o expunere de scurtă durată a populației, în general, și la care trebuie să se acționeze imediat (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător)

**Plan Urbanistic General.** Document care face parte din programul de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a localităților care cuprinde analiza, reglementările și regulamentele locale de urbanism pentru întreg teritoriul administrativ (suprafețe din intravilan, cât și din extravilan) și care stabilește norme generale, pe baza cărora se elaborează mai apoi în detaliu, la scara mai mică, PUZ-urile și apoi PUD-urile.

**Plan strategic.** Produs al metodei de lucru în implementarea politicilor locale, metodă ce stabilește obiective de dezvoltare, priorități, evaluează șansele de implementare a acestora, trasează acțiuni și asigură, în permanență, corelarea dezvoltării spațiale cu mecanismele de finanțare și cu cele instituționale. (IHS, România - Stabilirea sistemului de indicatori de analiză diagnostic, Martie 2002).

**Plan de acțiune.** Componentă a planului strategic, ce ghidează implementarea proiectelor prin propunere de acțiuni, resurse, responsabili, eșalonare în timp. (IHS, România – Stabilirea sistemului de indicatori de analiză diagnostic, Martie 2002).

**Plan de continuitate** – Planul de continuitate are ca obiective: identificarea resurselor critice și necesare comunității pentru menținerea unui nivel de funcționare acceptabil; protejarea acestor resurse; pregătirea unor proceduri de “supraviețuire” pentru perioade critice, de întrerupere a activității.

**Profilul de risc.** Un tablou cuprinzând evaluarea generală documentată și prioritarizată, a gamei de riscuri specifice cu care se confruntă o comunitate.

**Proiect.** Consecutivitate de acțiuni și activități delimitate în timp, implementate conform termenilor specificați în program, asigurate cu un buget, aflate în responsabilitatea unui coordonator.

**Receptor de risc.** Entitate care poate fi afectată de un fenomen și poate suferi pagube (populație, bunuri, habitate, etc.)

**Reducerea riscului/diminuarea riscului.** Acțiuni de reducere, fie a probabilității de producere, fie a expunerii sau a vulnerabilității receptorilor, fie a tuturor acestor factori

**Risc.** Probabilitatea apariției unor pierderi/pagube. Riscul este caracterizat prin probabilitate, expunere și vulnerabilitate. În practică, expunerea este adeseori încorporată în evaluarea consecințelor, ca urmare riscul se consideră a avea două componente – probabilitatea de a se produce un eveniment și consecințele (impactul).

**Risc inerent.** Expunerea la un anumit risc, înainte să fie luată vreo măsură de atenuare (diminuare) a lui.

**Risc rezidual.** Expunerea cauzată de un anumit risc după ce au fost luate măsuri de atenuare a lui.

**Situație de urgență.** Situație excepțională, fără caracter militar, care datorită amplitudinii și anvergurii sale pune în pericol viața și sănătatea populației, mediul, obiectivele economice și culturale importante, și măsurile și acțiunile presante care trebuie să fie adoptate, resursele suplimentare care trebuie să fie alocate și managementul unitar al resurselor materiale și umane implicate pentru restabilirea condițiilor normale.

**Strategie de dezvoltare.** Direcționarea globală sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu și lung, a acțiunilor menite să determine dezvoltare urbană în general și pe sectoare de activitate. (Materiale documentare IHS România).

**Strategie de risc.** Abordarea generală în privința riscurilor. Ea trebuie să fie documentată și ușor accesibilă. În cadrul strategiei de risc se definește și toleranța la risc.

**Toleranța la risc.** "Cantitatea" de risc pe care o comunitate este pregătită să o tolereze sau la care este dispusă să se expună la un moment dat.

**Unitate administrativ-teritorială.** Comune, orașe și județe (Codul Administrativ)

**Utilități publice (servicii comunitare de utilități publice / infrastructură de utilități publice).** Totalitatea activităților de utilitate și interes public general, desfășurate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor sau județelor sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale, în scopul satisfacerii cerințelor comunităților locale, prin care se asigură următoarele utilități: alimentarea cu apă; canalizarea și epurarea apelor uzate; colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale; producția, transportul, distribuția și furnizarea de energie termică în sistem centralizat; salubritatea localităților; iluminatul public; administrarea domeniului public și privat al unităților administrativ - teritoriale, precum și altele asemenea; transportul public local.

**Zonă naturală.** Suprafața delimitată în jurul unor bunuri de patrimoniu, construit sau natural, a unor resurse ale subsolului, în jurul sau în lungul unor oglinzi de apă etc. și în care, prin documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, se impun măsuri restrictive de protecție a acestora prin distanță, funcționalitate, înălțime și volumetrie. (Legea nr. 350 din 6 iulie 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, anexa nr. 2, în M.O. nr. 373/10 iul. 2001)

**Zonă naturală protejată.** Terenul, zona de apă și/ sau zona subterană care adăpostește specii ale faunei și florei sălbatice, elementele și sisteme biogeografice, de peisaj, geologice, paleontologice, speologice sau altele asemenea cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită, guvernate de norme de protecție și conservare speciale în conformitate cu prevederile legale.

### CAP. 3. PREZENTARE GENERALĂ A ZONELOR STRATEGICE – COMUNELE PARTENERE SARASĂU (RO) ȘI SOLOTVINO (UA)

#### 3.1. Profilul comunelor: Prezentare fizico-geografică

##### 3.1.1. Prezentare fizico-geografică a comunei Sarasău, județul Maramureș, RO

###### **Cadrul natural ca valoare economică și de mediu. Caracterizare generală:**

###### ▪ **Așezare, poziție geografică**

Teritoriul administrativ Sarasău este situat în nordul României, în zona nord vestică a Depresiunii Maramureșului. Din punct de vedere administrativ localitatea Sarasău aparține județului Maramureș, făcând parte din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Comuna Sarasău este localizată la 7 km vest de municipiul Sighetu Marmației și 72 km nord de municipiul Baia Mare.

Comuna Sarasău se învecinează la nord-est cu Ucraina (frontiera fiind trasată de râul Tisa), având la sud și est ca vecin municipiul Sighetu Marmației, la vest comuna Săpânța, iar la nord-vest comuna Câmpulung la Tisa. Teritoriul localității Sarasău are suprafața de 1952 ha reprezentând 0,3% din suprafața Județului Maramureș. Comuna Sarasău aparține de regiunea etnografică și istorico-geografică cunoscută cu numele „Țara Maramureșului” sau „Maramureșul Istoric” situată în partea nord-estică a actualului Județ Maramureș.

Conectarea comunei Sarasău la rețeaua rutieră națională și județeană se face prin drumul național 19 care merge de la Sighetu Marmației la Satu Mare, cele mai apropiate aeroporturi fiind cele din Baia Mare și Satu Mare.



FOTO: Fotografie panoramică a comunei Sarasău  
Sursa: Primăria Sarasău, <https://www.primaria-sarasau.ro/>



### **Populația. Structura etnică și confesională a populației comunei Sarasău**

La 01.01.2021, populația cu domiciliul în comuna Sarasău era de 2.830 locuitori, din care 1450 bărbați și 1380. Persoanele sub 15 ani reprezentau 17,13% pe când persoanele peste 59 de ani alcătuiau 17,07% din populația totală.

Din punct de vedere confesional, locuitorii comunei Sarasău sunt în majoritate de religie ortodoxă, dar există un număr important de greco-catolici. Dintre religiile neoprotestante, un număr însemnat au bapțiștii și martorii lui Iehova, celelalte religii având pondere mai redusă. Religia, % din total

- Ortodoxă 47.90 %
- Greco-catolică 41.38 %
- Baptistă 2.99 %
- Martorii lui Iehova 1.88 %
- Adventistă de ziua a 7-a 0.31 %
- Romano-catolică 0.27 %
- Alte religii, ateii 0.80 %
- Informație nedisponibilă 4.47 %

Din punct de vedere etnic localitatea Sarasău este locuită de români - 93,6 %, alături de care trăiesc câteva minorități: rromi – 2,2%, maghiari - 0,4% și ucraineni - 0.1%. La recensământul din anul 2011 nu și-au declarat etnia un număr de 83 persoane, reprezentând 3,7% din populația comunei.

- Etnia % din total populație
- Români 93.34 %
- Ucraineni 0.45 %
- Maghiari 0.31 %
- Romi 2.19 %
- Informație nedisponibilă 3.71 %

Comuna este formată dintr-o singură localitate | Sarasău.

**A comentat [9]:** comuna este un sat? suna ciudat. eventual localitate?

#### **▪ Relief**

Pe teritoriul comunei Sarasău se disting următoarele forme de relief: în partea nordică a localității se află localizată lunca Tisei cu aspect de plan ușor văluit, care poate fi divizată în două sectoare diferențiate între ele ca lățime. Partea estică are aproximativ 400 m lățime și 1,2 km lungime, iar partea vestică este mai lată, având între 600 și 1200 m, aici râul Tisa prezintă numeroase meandre și brațe colmatate.

De la nord spre sud, plecând de la râul Tisa, se desfășoară două terase care includ o mare parte din terenurile arabile și vatra satului. Terasa I-a se întinde la nord de vatra satului, are o lungime de 1300 m, este ușor înclinată pe direcția nord-sud, ridicându-se cu 2-2,5 m deasupra Tisei. Apa freatică în această terasă se găsește la o adâncime de aproximativ 4 m.

Terasa a II-a este situată la aproximativ 4 m deasupra râului Tisa. Lățimea terasei are între 100 și 400 m, vatra satului Sarasău fiind așezată pe această terasă.

Relieful comunei Sarasău este format mai spre sud din dealuri care fac trecerea spre zona montană a Crestei Pietrei din Munții Igriș. Aproximativ 25-35% din aceste dealuri sunt brăzdate de numeroși afluenți ai Văii Sarasăului. Procesele de versant, alunecări, torenți sunt totuși puține afectând suprafețe mici deoarece dealurile sunt împădurite sau acoperite cu livezi.

Relieful permite practicarea agriculturii, cultivarea pomilor fructiferi în zona de deal, iar pe terasele inferioare ale Tisei se cultivă porumb, cartofi, sfeclă furajeră, cereale și legume.

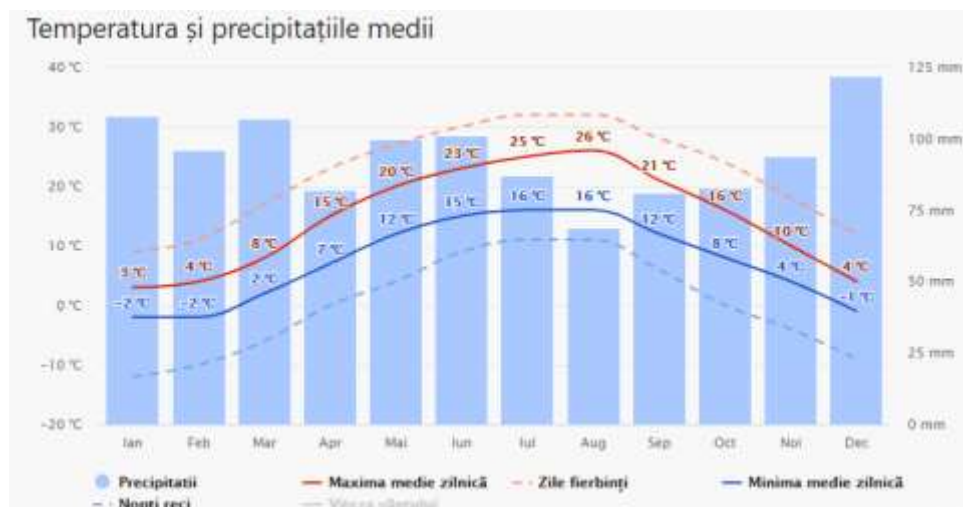
Relieful permite practicarea agriculturii, cultivarea pomilor fructiferi în zona de deal, iar pe terasele inferioare ale Tisei se cultivă porumb, cartofi, sfeclă furajeră, cereale și legume.



FOTO: Relieful comunei Sarasău,  
Județul Maramureș (RO) –

### Elemente climatologice

Clima este temperat-continentală cu influențe oceanice datorită deschiderii Depresiunii Maramureșului spre vest. Temperatura medie anuală este de 8,7 grade Celsius, numărul zilelor cu îngheț ajunge la aproximativ 100 de zile, reprezentând 36,8 % din numărul zilelor unui an. Răcirile intense sunt cauzate de advecția aerului rece din nordul sau nord-estul continentului, ducând la scăderea temperaturii în zona depresionară. Răcirile sunt favorizate de regimul baric cu presiune atmosferică ridicată. În aceste condiții în zona Depresiunii Maramureșului, în care este localizată comuna Sarasău, apare fenomenul inversiunilor termice.



Cantitatea precipitațiilor medii este cuprinsă între 750 și 900 mm<sup>3</sup>/an, iar stratul de zăpadă se păstrează aproximativ pe perioada noiembrie-martie, având grosimea medie de 80-90 cm.

Vânturile se canalizează pe culoarul Tisei pe direcția sud-vest – nord-est. În cursul anului, calmul este cel mai frecvent în lunile de iarnă și cel mai puțin întâlnit primăvara.

Principalele tipuri de soluri din cadrul comunei Sarasău sunt: brune de pădure, podzolice, argiloiluviale și aluviale. Solurile în zona luncilor râurilor sunt aluviale, slab drenate cu nivel freatic la mică adâncime, optime culturilor agricole. În zona piemontană solurile sunt brune cu grad ridicat de aciditate pe interfluvii, fiind puțin fertile, destinate pentru fânețe, plantații pomicole și terenuri arabile, dacă li se aplică îngrășăminte.

#### ▪ Rețeaua hidrografică

Apele curgătoare de pe teritoriul comunei Sarasău aparțin bazinului hidrografic al râului Tisa care drenează întreaga depresiune a Maramureșului. Tisa se formează în Ucraina din unirea Tisei Negre cu Tisa Albă. Pe teritoriul țării noastre, Tisa primește ca afluenții mai importanți râurile: Vișeu, Iza și Săpânța. Regimul hidrologic al Tisei este de tip carpat, având volumul maxim al scurgerii în luna aprilie și minimele în timpul iernii.

Bazinul Tisei se caracterizează prin valori mari ale precipitațiilor, datorită acestor valori ridicate pe Tisa superioară se produc creșteri rapide ale debitelor medii, astfel că la intrarea pe teritoriul României, debitul este de 34,5 m/s, iar la ieșire ajunge la 150 m/s.

Pe teritoriul comunei Sarasău, Tisa primește ca afluent principal pârâul Sarasău, care are o lungime de aproximativ 6,5 km, având direcția generală de curgere de la sud-vest la nord-est. Pârâul Sarasău are doi afluenți mai importanți: Valea Cireșului care vine dinspre est și Valea Bobdiștinilor care curge dinspre vest.

#### ▪ **Geologia.**

Intravilanul comunei Sarasău este situat pe depozite sedimentare și de terasă ale Tisei precum și din roci sedimentare neogene. Depozitele sedimentare constituie fundamentul regiunii; acestea sunt alcătuite din gresii și marne. Formațiunile de terasă sunt alcătuite din pietrișuri și bolovănișuri de râu de diferite dimensiuni, cu interspațiile umplute cu nisip și în cantități mai reduse cu argilă. Depozitele cuaternare sunt alcătuite din formațiuni de vârstă pleistocenă (grohotișuri) și holocenă (depozite de terasă și aluviuni) formate din nisipuri, pietrișuri și gresii. Geomorfologic, amplasamentul localității aparține platoului terasei a II-a a râului Tisa.

Hidrologic, zona se caracterizează prin existența unei pânze de apă freatică cantonate în stratul de pietrișuri, bolovănișuri, cu interspații umplute cu nisipuri slab argiloase. Nivelul pânzei de apă freatică se intercepțează la cote de -4 m și -8 m față de cota terenului natural, dar există variații de nivel de aproximativ 2,5 metri. Chimic, apele freatice în general nu prezintă agresivități asupra betoanelor. Adâncimea minimă de fundare pentru amplasamentul construcției este de: 1,40 m față de cota terenului natural. Fundarea se va face pe stratul de pietriș, bolovăniș cu interspații umplute cu nisip argilos.

Adâncimea zonei de îngheț conform STAS 6054/77 „Teren de fundare. Adâncimi maxime de îngheț”: – 0,8 metri față de cota terenului natural

#### ▪ **Vegetația. Fauna. Rezervații și obiective naturale ocrotite**

##### **Vegetația.**

Varietatea formelor de relief, particularitățile climatei și natura diferită a rocilor sunt elemente care au determinat o vegetație bogată pe teritoriul comunei care aparține zonei de vegetație lemnoasă a foioaselor, subzona stejarului și fagului.

Vegetația din Zăvoiul Tisei este una azonală de luncă. Aici predomină salciile (*Salix fragilis*, *Salix purpurea*, *Salix alba*) și arinii (*Alnus glutinosa*), la care se adaugă carpenul (*Carpinus betulus*), mălinul (*Padus racemosa*) și plopul negru (*Plopus nigra*). Stratul de arbuști este bine dezvoltat fiind alcătuit din sânger (*Cornus sanguinea*), alun (*Corylus avellana*), lemn câinesc (*Ligustrum vulgare*), mur (*Rubus fruticosus*), socul negru (*Sambucus nigra*). Dintre plantele cățărătoare pot fi amintite hameiul (*Humulus lupulus*) și vița de pădure (*Vitis sylvestris*). Stratul ierbos este bine dezvoltat în zona de luncă, fiind alcătuit din diferite buruieni sau plante înfiripate pe pajiștile mărginașe. Se pot enumera spicuța (*Leucanthemum vulgare*), crețușca (*Filipendula ulmaria*), sânzâienele (*Gallium mollugo*) trepădătoarea (*Mercurialis perennis*), voinicica (*Sisymbrium loeselii*), urzica (*Urtica dioica*), napul porcesc (*Helianthus tuberosus*) etc. În bălțile formate în brațele pârâsute ale Tisei apar: limbarița (*Alisma plantago-aquatica*), lintița (*Lemna minor*), broscarița (*Potamogeton natans*), stuful (*Phragmites communis*), țipirig (*Scirpus lacustris*) etc.

Urmează spre sud zona de stejăret și gorunet cu speciile *Quercus petraea* și *Quercus robur*. Partea centrală a teritoriului comunal, situată în zona piemontană, are o vegetație forestieră cu păduri de gorunet, fâget și floră ierboasă. Se remarcă asociațiile de carpen-fag la limita superioară unde se face tranziția spre etajul fagului.

În partea sudică a teritoriului administrativ al comunei Sarasău la altitudini de 800 – 950 m se întinde etajul fagului (*Fagus sylvatica*). Arborii au dimensiuni mari, trunchiuri drepte și formează asociații care includ carpenul la altitudini mai mici și molidul sau bradul la altitudini mai mari. Stratul de arbuști este format din socul negru (*Sambuchus nigra*), murul (*Rubus hirtus*), afinul (*Vaccinium myrtillus*), alunul (*Corylus avellana*). Stratul ierbos este neuniform repartizat datorită umbririi, fiind compus din: floarea pajiștilor (*Anemone nemorosa*), vinarița (*Asperula odorata*), clopoțelul (*Campanula abietina*), rogozul (*Carex pilosa*, *Carex sylvatica*), păiușul de munte (*Festuca drymea*), frăguța (*Fragaria vesca*), sânzâienele (*Galium schultesii*), feriga (*Droopteris filix-mas*, *Athyrium filix-femina*), feriga de câmp (*Pteridium aquilinum*), mierea ursului (*Pulmonaria rubra*) etc.

În zona platoului vulcanic ca urmare a defrișărilor se pot întâlni fitocenozele zonale ale pajiștilor secundare populate cu: (*Festuca rubra*), iarba vântului (*Agrostis tenuis*), iarba câmpului (*Agrostis capillaris*), iarba albastră (*Molinia coerulea*), țepoșica (*Nardus stricta*), trifoiul (*Trifolium medium*, *Trifolium pratense*, *Trifolium dubium*), margaretele (*Chrysanthemum leucanthemum*), ochii șoricelului (*Achillea millefolium*).

De-a lungul pâraielor montane s-au instalat populații de anin negru și anin alb (*Alnus glutinosa* și *Alnus incana*), coada calului (*Equisetum silvaticum*), cățina mică (*Myricaria germanica*), răchita roșie (*Salix purpurea*), cinstețul (*Salvia glutinosa*) etc. Molidișurile se găsesc fragmentar pe teritoriul administrativ al Sarasăului, în general pe versanții nordici fiind sub forma unor enclave intercalate în pădurea de fag. Culturile de pomi fructiferi se dezvoltă mai ales în locurile adăpostite, în comuna Sarasău fiind specifice cultivarea mărului, prunului și a nucului.

A comentat [10]: aici fiind a doua

A comentat [D11R10]: asta e corecta cealalta am scos

#### **Fauna.**

Fauna pădurilor de foioase reprezintă adăpostul preferat al numeroaselor specii valoroase din punct de vedere cinegetic: căpriorul (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrofa*), ursul brun (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), râsul (*Felis lynx*), jderul de pădure (*Martes martes*), iepurele (*Lepus capensis*). Alte specii de mamifere sunt șoarecele gulerat (*Apodemus flavicolis*), dihorul (*Mustela putorius*), veverița (*Sciurus vulgaris*) etc. Zona pădurilor de foioase este populată cu diferite specii de păsări precum: cucul (*Cuculus canorus*), prepelița (*Coturnix coturnix*), cucuveaua (*Athene noctua*), pițigoi de munte (*Parus montanus*), porumbelul gulerat (*Columba palumbus*), ciocănitoarea cu spate alb (*Dendrocopos leucotos*), turturica (*Streptopelia turtur*), privighetoarea (*Luscinia megarhynchos*), gaia roșie (*Milvus milvus*) etc.

#### **Rezervații și obiective naturale ocrotite.**

Pe teritoriul administrativ al comunei Sarasău există trei arii naturale protejate: Situl de importanță comunitară ROSCI0251 Tisa Superioară, Situl de importanță comunitară ROSPA0134 Munții Gutâi și pe o mică suprafață din limita administrativă, în partea sudică situl Igniș ROSCI0092.

ROSCI0251 Tisa Superioară

Situl de importanță comunitară ROSCI0251 Tisa Superioară cu o suprafață de 6 303 ha are coordonatele centrale la Longitudine N 47°56'6" și Latitudine E 24°5'25"; a fost desemnat prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind declararea siturilor de importanță comunitară ca parte a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare.

Situl este constituit pe granița de stat a României cu Ucraina, pentru protecția cursului superior al râului Tisa, a ihtiofaunei și faunei terestre specifice luncilor și zăvoaielor din lunca inundabilă a acestuia. Situl găzduiește două tipuri de habitate, trei specii de amfibieni,



zece specii de pești și o specie de mamifere (vidra) de interes comunitar. Alături de vidră a fost semnalată în ultimul timp și nurca. Cercetări recente au permis identificarea unor specii de amfibieni ca broasca roșie de pădure și broasca râioasă, precum și confirmarea prezenței șarpelui lui Esculap. Tritonul carpatic este prezent în sit la o altitudine de 300 m, pe terasa râului Tisa la Sighetu Marmăției, reprezentând cea mai vestică și de joasă altitudine semnalare a acestei specii în Carpații Orientali. În sit au fost recent observate trei specii de lilieci de interes comunitar, nemenționate în formularul standard. Vegetația aparține etajului pădurilor de foioase, subetajul pădurilor de fag, de gorun și de amestec cu gorun. Situl include rezervația naturală Pădurea Ronișoara, iar partea estică este inclusă în Parcul Natural Munții Maramureșului.

Culoarul Tisei are o lungime de 62 km, prezentând două sectoare distincte, defileul Tisei, între Valea Vișeuului și Lunca și culoarul depresionar al Tisei, între Lunca și Teceul Mic. Acesta cuprinde, în sens restrâns, lunca și terasele, dar în sens larg cuprinde și partea terminală a Piemontului Săpânței. Lunca Tisei păstrează încă numeroase urme ale fostelor cursuri, reprezentate prin bălți, brațe moarte, cursuri secundare, între care se află grinduri și acumulări de pietrișuri sau materiale mai fine.

Situl se suprapune cu comuna Sarasău în partea nordică a unității teritoriale administrative.

Vulnerabilitate: poluarea industrială și menajeră, mărirea numărului de balastiere (care funcționează cu aprobări din partea Agenției pentru Protecția Mediului și a Apelor Române), intensificarea agriculturii – schimbarea metodelor de cultivare a terenurilor din cele tradiționale în agricultura intensivă, schimbarea habitatului semi-natural datorită încetării activităților agricole ca cositul sau pășunatul, braconaj, desecarea zonelor umede, cositul în perioada de cuibărire, industrializarea și creșterea zonelor urbane, distrugerea cuiburilor, deranjarea păsărilor în timpul cuibăritului, cositul prea timpuriu, turism sălbatic, arderea vegetației, prinderea păsărilor cu capcane, practicarea sporturilor extreme (ATV-uri și mașini de teren), înmulțirea necontrolată a speciilor invazive, defrișările, tăierile și lucrările silvice care au rezultat tăierea arborilor pe suprafețe mari, vânătoarea în timpul cuibăritului, împăduririle zonelor naturale sau seminaturale, desecarea zonelor umede.

Măsuri minime de conservare

A) Regimul terenurilor

a) planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile prezentelor măsuri de conservare.

b) se interzice schimbarea destinației actuale a terenurilor cuprinse în perimetrul sit Natura 2000 ROSCI0251 Tisa Superioară;

c) activitățile care se desfășoară pe suprafața ROSCI0251 Tisa Superioară se supun avizării Custodelui.

B) Silvicultură

În arii naturale protejate funcțiile de protecție ale pădurilor au rol prioritar, funcțiile economice fiind subordonate scopului principal. Pe termen lung se urmărește să se realizeze o structură de ansamblu și de detaliu optimă a pădurii, structură care să se apropie de cea naturală.

Recoltarea produselor principale ale pădurii se va face în condiții de siguranță ecologică.

a) din punct de vedere al gospodăririi (exceptând regimul terenurilor), fondul forestier de pe suprafața ROSCI0251 Tisa Superioară se supune reglementărilor Codului Silvic (Legea nr. 46/2008) și a celor din OUG nr. 57/2007 L 49/2011 cu toate modificările ulterioare.

b) pe terenurile care fac parte din fondul forestier național inclus în ROSCI0251 Tisa Superioară se execută numai activități silvice prevăzute în amenajamentele silvice, cu

respectarea reglementărilor privind zonarea funcțională a pădurilor, în afara sezonului de cuibărit cuprins între 15 martie și 1 septembrie.

La aplicarea practică a tratamentelor silvice se vor urmări cel puțin următoarele:

□ deschiderea de ochiuri cu intensitate moderată (ritmul în care se instalează regenerarea naturală nu trebuie să rămână în urmă față de ritmul planificat al tăierilor) și să fie corespunzător amplasate pentru minimizarea, inclusiv a prejudiciilor de exploatare ulterioare;

□ executarea tăierilor de produse principale se va face numai în ani de fructificație, tăierile urmând să se efectueze după diseminare și în afara perioadelor de restricție legale;

□ revenirea cu noi tăieri în ochiurile regenerare se va corela cu ritmul de creștere și dezvoltare a semințișului speciilor principale;

□ pe tot parcursul conducerii regenerării se vor adopta și aplica, anual, lucrările de îngrijire a semințișurilor, reclamate de mersul regenerării în fiecare ochi;

□ în ochiurile în care s-a realizat închiderea stării de masiv se va trece la aplicarea primelor degajări (depresaj) fără a se aștepta regenerarea integrală a arboretului;

□ este interzisă tăierea, ruperea, distrugerea, degradarea ori scoaterea din rădăcini, fără drept, a arborilor, puieților sau lăstarilor din fondul forestier.

d) realizarea de drumuri forestiere noi, precum și de noi căi de scos a lemnului sau alte activități care pot avea impact negativ asupra ariei protejate se pot executa numai cu avizul custodelui;

e) exploatarea masei lemnoase rezultată ca urmare a aplicării prevederilor amenajamentului silvic, se va face cu respectarea strictă a normelor tehnice specifice, minimizând impactul negativ asupra speciilor și habitatelor;

f) se interzice introducerea de specii de arbori/plante alohtone, atât pe terenurile care fac parte din fondul forestier, cât și pe terenurile din afara fondului forestier;

g) alte lucrări silvice decât cele prevăzute în amenajamentele silvice se execută doar cu avizul custodelui;

h) reamenajarea pădurilor de pe teritoriul sitului de importanță comunitară ROSCI0251 se face în colaborare cu custodele, ținându-se cont de obiectivele de conservare stabilite pentru ariile naturale protejate menționate.

i) se interzice plantarea de specii alohtone de arbori, atât pe terenurile care fac parte din fondul forestier, cât și pe terenurile din afara fondului forestier, fiind încurajată înființarea/replantarea unor arborete formate din specii autohtone specifice arealului.

j) intervențiile asupra speciilor invazive, precum și reintroducerea speciilor indigene pe terenurile ocupate de vegetația forestieră de pe suprafața sitului de importanță comunitară ROSCI0251 se fac doar în baza unor studii de specialitate executate de persoane juridice sau fizice autorizate.

k) amenajamentele silvice și pastorale, atât pentru fondul forestier de stat cât și pentru cel privat de pe raza sitului ROSCI0251 se supun aprobării cu avizul custodelui, în scopul punerii în concordanță cu planul de management;

l) adoptarea soluțiilor tehnice pentru lucrările forestiere prevăzute în amenajamentele silvice se va realiza după consultarea și obținerea avizului custodelui. Custodele are dreptul de a verifica modul de aplicare în practică a tipului, intensității și volumului tratamentelor/tăierilor în fondul forestier și în vegetația forestieră din afara fondului forestier de pe raza sitului ROSCI0251 pentru a se asigura de menținerea stării de conservare a habitatelor și speciilor.

#### C) Floră și faună sălbatică

Pentru speciile de plante și animale sălbatice terestre, acvatice și subterane din aria protejată, inclusiv cele prevăzute în anexele OUG 57/2007, L 49/2011 și toate cu modificările ulterioare precum și speciile incluse în lista roșie națională sunt interzise:

a) orice formă de recoltare, capturare,ucidere, distrugere sau vătămare;

- b) perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;
- c) distrugerea și/sau culegerea cuiburilor și ouălor din natură;
- d) deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere sau odihnă;
- e) deținerea, transportul, comerțul sau schimburile în orice scop fără autorizația autorității de mediu competente;
- f) lăsarea liberă a câinilor;
- g) deținerea neautorizată în captivitate a exemplarelor din fauna sălbatică.

Colectarea/recoltarea de specii de floră și faună se poate face numai în scop științific cu avizarea prealabilă a autorității competente pentru protecția mediului.

D) Măsurile generale de conservare pentru specii: conservare a habitatelor speciilor, limitarea disturbării faunei de interes conservativ, ca urmare a desfășurării activităților umane, respectarea prevederilor legale în vigoare cu privire la conservarea și/sau protecția speciilor de floră și faună sălbatică, colaborarea cu instituțiile abilitate în vederea interzicerii folosirii ATV-urilor, motocicletelor și autoturismelor în habitatele naturale, interzicerea drenării zonelor umede naturale, menținerea debitelor ecologice ale cursurilor de apă, controlul arderii vegetației uscate, promovarea activităților agricole tradiționale, interzicerea abandonării deșeurilor.

#### E) PĂȘUNAT

1) utilizarea pajiștilor de pe teritoriul sitului ROSCI0251 este permisă doar pentru comunitățile sau proprietarii care dețin pășuni în zonă, în baza unui contract încheiat cu administratorul legal al pășunii și avizat de custode.

2) închirierea pajiștilor aflate în situl ROSCI0251 de către deținători de animale din zona învecinată acestora, alții decât proprietarii pajiștilor, se face pe bază de contract încheiat între părți, cu avizul Custodelui.

3) amplasarea de stâne se face la o distanță de minim 300 m de malul apelor sau a habitatelor umede și numai cu avizul custodelui.

4) pe terenurile cu vegetație erbacee, încadrate în PUG în categoria pășuni sau fânețe sunt interzise următoarele activități: ararea, discuirea, scarificarea, schimbarea categoriei de folosință, fără avizul custodelui, incendierea vegetației, afectarea regimului hidric prin drenare sau desecare, pășunarea cu un efectiv mai mare de 1 UVM/ha.

5) pe terenurile cu vegetație erbacee, încadrate prin PUG în categoria pășuni sau fânețe sunt permise următoarele activități:

- a) îndepărtarea speciilor de plante alohtone invazive;
- b) îndepărtarea tufărișului în perioada 1 august – 28 februarie, cu menținerea pe suprafețe a minim 5 %, maxim 10% tufăriș.
- c) pășunatul făcut după retragerea apelor de primăvară de pe pășuni, sau după 25 aprilie;
- d) păstrarea unei benzi nearată de minim 10 m de la malul habitatelor acvatică – râuri, pâraie sau umede – mlaștini, brațe moarte.

6) custodele monitorizează activitățile de pășunat și activitățile agricole pe teritoriul sitului în vederea stabilirii impactului acestora asupra florei și faunei și pentru stabilirea unor eventuale restricții în zonele afectate.

#### F) Utilizarea altor resurse

a. este interzisă exploatarea resurselor minerale, a solului, a literei pe întreaga suprafață a sitului;

b. este interzisă realizarea captărilor de apă în scopuri comerciale și industriale pe întreaga suprafață a sitului ROSCI0251;

c. realizarea oricăror lucrări de investiții pe teritoriul sitului se face numai după obținerea actelor de reglementare necesare emise de APM MM;

d. este interzisă poluarea de orice tip.



G) Construcții

a. până la realizarea zonării interioare și a planului de management, pe întreg teritoriul sitului, realizarea de construcții este supusă avizării custodelui.

H) Turism, educație, natura

a. Sunt permise următoarele activități: studierea naturii, florei și faunei, fotografierea, pictura peisajelor, drumeții, plimbări pe jos sau, iarna, cu schiurile, ciclism, vizite educative, ore în aer liber, cunoașterea și învățarea unor meșteșuguri tradiționale, turismul ecvestru.

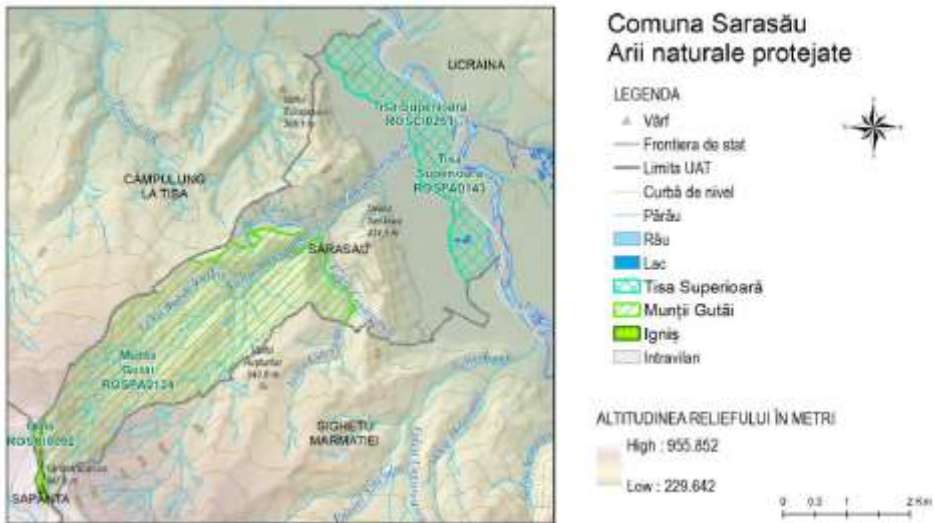
b. Sunt interzise următoarele activități: aprinderea focului pe teritoriul ariei în afara locurilor special amenajate, perturbarea liniștii în arie prin orice fel de mijloace, accesul câinilor lăsați liberi și fără botniță, depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere/substanțelor chimice în cuprinsul rezervației, practicarea de sporturi cu mijloace motorizate, care utilizează carburanți fosili, accesul în afara drumurilor și potecilor existente, distrugerea sau degradarea panourilor informative, spălarea autovehiculelor, depozitarea cadavrelor păsărilor și animalelor, realizarea de tratamente chimice neselective sau cu grad scăzut de selectivitate și remanența mare pentru combaterea insectelor defoliatoare, fiind recomandate tratamentele bazate pe utilizarea preparatelor biologice.

I) Cercetarea științifică

a. activitatea de cercetare științifică în scopul conservării diversității biologice este permisă, pe întreg teritoriul sitului cu aprobarea custodelui;

b. activitățile de cercetare științifică, inclusiv recoltarea de probe sau mostre se face cu avizul custodelui;

c. rezultatele activităților de cercetare științifică, vor fi puse la dispoziția custodelui în măsura în care acestea pot contribui la conservarea ariei protejate, la identificarea de specii și habitate, la îmbunătățirea activității în aria protejată.



**Situl ROSPA0134 Munții Gutâi** este situat în regiunea biogeografică alpină și în cea continentală, în zona vulcanică a Carpaților Orientali, mai exact în Munții Gutâi și Munții Igniș. Suprafața sitului este de 28.406 hectare, cuprinse altitudinal între 289 și 1428 metri, cu o medie altitudinală de 894 metri. Coordonatele centrale sunt N 47° 48' 25" și E 23° 45' 21". Teritoriul ariei naturale protejate are următoarele mari categorii de habitate: păduri de

foioase 51%, păduri de conifere 4%, păduri de amestec 6%, habitate de păduri (păduri în tranziție) 12%, pajiști naturale, stepe 23%, pășuni 4%.

Situl se suprapune cu comuna Sarasău în partea sudică a unității teritorial administrative.

Vulnerabilitățile înregistrate sunt: turismul necontrolat, schimbarea habitatului semi-natural (fânețe, pășuni) datorită încetării activităților agricole precum cositul sau pășunatul, lucrări îndelungate în vecinătatea cuibului în perioada de reproducere, vânătoria în zona locurilor de cuibărire a speciilor periclitate, practicarea sporturilor extreme (moto-cross și mașini de teren), amenajări forestiere și tăieri în timpul cuibăritului speciilor periclitate, distrugerea cuiburilor, deranjarea păsărilor în timpul cuibăritului, braconaj, defrișările, tăierile și lucrările silvice care au ca rezultat tăierea arborilor pe suprafețe mari, tăierile selective a arborilor în vârstă, împăduririle zonelor naturale sau seminaturale, industrializare și creșterea zonelor urbane, arderea vegetației (a miriștii și a pârlomagelor).

**Situl ROSCI0092 Munții Igniș** este situat în sud-vestul comunei, la limita cu Săpânța. Aria naturală protejată este situată în regiunea biogeografică alpină și în cea continentală, în zona vulcanică a Carpaților Orientali mai exact în Munții Igniș. Suprafața sitului este de 19.598 hectare, cuprinse altitudinal între 321 și 1297 metri, cu o medie altitudinală de 888 metri. Coordonatele punctului central sunt: N 47° 50' 13" E 23° 46' 16". Situl are următoarele mari categorii de habitate: păduri de foioase 53%, păduri de conifere 3%, păduri de amestec 5%, habitate de păduri (păduri în tranziție) 9%, pajiști naturale, stepe 27%, pășuni 3%.

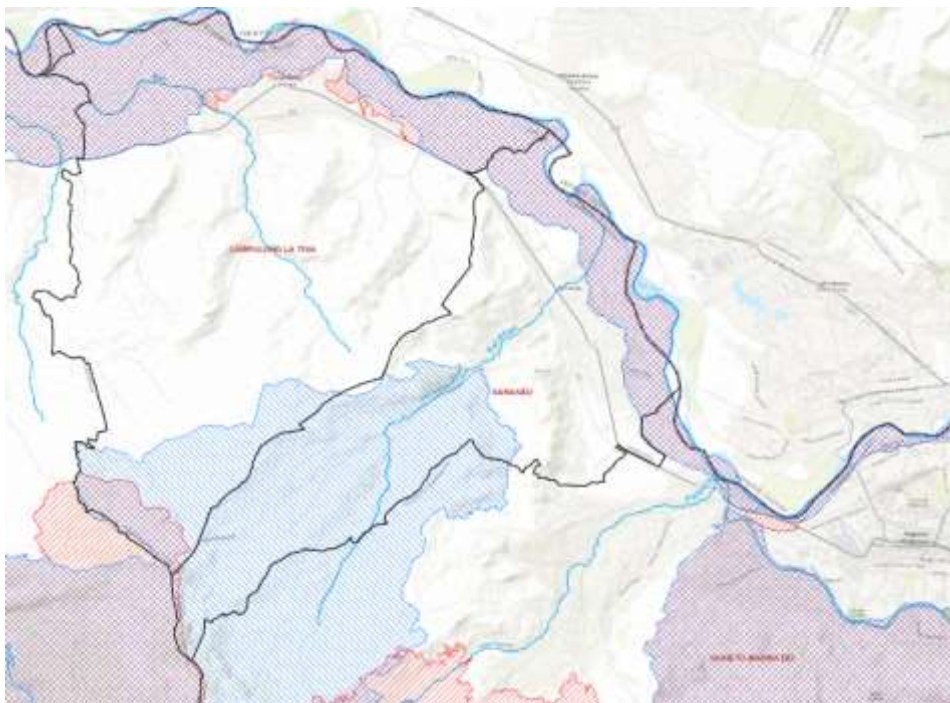
Pe teritoriul sitului există o serie de habitate de interes comunitar:

- păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum, cod 9110 acoperă 15%;
- păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum, cod 9130 acoperă 7%;
- vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane, cod 3220 acoperă 1%;
- pajiști cu Molinia pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (Molinion caeruleae), cod 6410 acoperă 1%;
- comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin, cod 6430 acoperă 1%;
- turbării active, cod 7110 \* acoperă 0,1%;
- mlaștini turboase de tranziție și turbării oscilante (nefixate de substrat), cod 7140 acoperă 1%.

Desigur, există și alte tipuri de habitate, care reprezintă restul ce rămâne până la 100%.

Deteriorarea ariei naturale protejate este datorată defrișărilor sporadice.

Situl cuprinde zone umede cu o mare valoare ecologică și științifică, zone cu stâncării, pășuni și fânețe montane, păduri naturale de fag și păduri de molid.



Arii naturale protejate – comuna Sarasău

### 3.1.2. Prezentare fizico-geografică a orașului Soltvino, raionul Teceu, regiunea Transcarpatia, UA

**Cadrul natural ca valoare economică și de mediu. Caracterizare generală:**

- **Așezare, poziție geografică**

Slatina (în ucraineană Солотвино, Soltvino, maghiară Aknaszlatina, rusă Солотвина, Soltvina, slovacă Kostel Soltvonski), coordonatele geografice: 47°57'20"N 23°52'16"E este un oraș din Maramureșul de Nord, raionul Teceu, regiunea Transcarpatia, Ucraina. Este una din așezările vechi ale Maramureșului, în imediata vecinătate a capitalei istorice a regiunii, Sighetu Marmației, peste apa Tisei. Vechea vatră a localității se află pe o terasă înaltă, cu perspectivă largă peste lunca Tisei. Localitatea este renumită pentru sarea de bună calitate scoasă din adâncurile sale. În jurul minei de sare, deschisă spre sfârșitul secolului 18, a luat ființă o localitate de mineri, Ocna Slatinei, care este încorporată în orașul de azi. În prezent, localitatea este cea mai mare de tip urban cu o populație majoritară românească din Transcarpatia, Ucraina.

Orașul Soltvino se află practic pe granița de nord-vest a României, fiind una dintre cele mai frumoase și bogate localități din imediata apropiere a frontierei, o comună cu populație majoritar românească, cu specific maramureșean cu totul deosebit. Face parte din ținutul tradițional cunoscut sub numele de „Maramureșul istoric”, un teritoriu din care o

treime se află în prezent în componența statului român, celelalte două treimi, situate la nord de Tisa, făcând parte din Ucraina.



FOTO: Fotografie panoramică a orașului Solotvino

Alături de Teacevo, corespondentul satului Teceu din Romania, Apsa de Jos, Slatina, Biserica Alba, Stramtura, Topcino, Boutu Mare, Boutu Mic, Podisor, Carbonești, Plaiuț, comuna Vladita, locuite aproape în exclusivitate de romani, Orașul Solotvino este o așezare străveche, atestată documentar în secolul al XIV-lea.

Prima mențiune scrisă despre Solotvino datează din 1360, când a început exploatarea sării. Sarea a fost apoi extrasă într-un mod primitiv - săpând găuri de groapă de 20 de metri adâncime. Mai târziu, au început să fie săpate gropi în formă de con, așa-numitele „gropi ale diavolului” de până la 140-150 metri adâncime. Minerii de sare coborau pe scări de frânghie, iar sarea era ridicată în plase mari țesute din frânghii, apa în saci din piele de bivol. Această metodă de extracție a sării a existat de-a lungul Evului Mediu.

Orașul Solotvino **aparține administrativ-teritorial de Raionul Teceu**, unul din cele mai mari raioane ale regiunii Transcarpatia, cu reședința de raion în orașul Teceu. Nu departe de orașul Solotvino se află Parcul Natural Rahiv, în zona Munților Carpații Păduroși, altitudinea maximă fiind atinsă de Vârful Hoverla 2061 m.

Orașul Solotvino se află la 27 km față de centrul de raion, orașul Teceu.

Față de partenerul în proiect, Comuna Sarasău, Solotvino se află la o distanță de 11 km. De asemenea, este la 70 km distanță de municipiul Baia Mare, reședința județului Maramureș, la 6 km de orașul Sighetu Marmatiei.

**Solotvino** este învecinată cu localitățile Biserica Albă, Slatina, Apșa de Sus, Apșa de Jos, Dumbrava, la distanțe mici de Dobric, Plăiuț și de localitatea Dilove (Valea Vaserului), renumită prin faptul că aici se află un obelisk amplasat de Societatea Geografilor

din Austro-Ungaria care atesta/marchează Centrul a geografic al Europei încă din anul 1887, pe care este inscripționat în Limba Latină:

*"LOCUS PERENNIS DILICENTISSIME CUM LIBELLA LIBRATIONIS QUAE EST în AUSTRIA ET în HUNGARIA CONFECTACUM MENSURA GRADUM MERIDIONALIU ET PARALLELOUMIERUM EUROPEUM MDCCCLXXXVII"*

*„Loc etern. Folosind aparate special fabricate în Austria și Ungaria ce măsoară meridiene și paralele, s-a fixat extrem de precis Centrul Europei. 1887“*

Aici, o piatră de hotar, mai multe plăcuțe scrise în limba latină, rusă sau engleză și un obelisc nou ridicat de ucraineni. certifică apartenența istorică a celor două țări vecine la Europa.

### **Populația. Structura etnică și confesională a populației orașului Soltvino.**

În contextul localităților rurale ale Regiunii Transcarpatia, ca unitate administrativ – teritorială, orașul Soltvino, cu o suprafață de 10.2 kmp, se situează după numărul locuitorilor (8861 locuitori) între unitățile de dimensiune medie.

Populația: structura pe principalele grupe de vârstă <sup>3</sup>

Copii – 6202

Vârsta preșcolară – 2014

Vârsta școlară – 4188

Numărul de studenți care primesc studii în instituțiile de învățământ secundar general, persoane – 4037

Număr de pensionari, persoane – 5315

<https://www.city-facts.com/Soltvino>

Soltvino

Suprafața Soltvino - orașul	10.2 km <sup>2</sup>
Populația – orașul, d.c.	15,176
Bărbați	7,436 (49%)
Femei	7,740 (51%)
Modificări ale numărului populației din 1975 până în 2015	+37.1%
Modificări ale numărului populației din 2000 până în 2015	-1.7%
Vârsta medie:	35.8 ani
Vârsta medie:bărbați	33.8 ani
Vârsta medie: femei	37.7 ani

Data	1975	1990	2000	2015
Populație	11,069	15,652	15,440	15,176
Densitatea	1,084 / km <sup>2</sup>	1,534 / km <sup>2</sup>	1,513 / km <sup>2</sup>	1,487 / km <sup>2</sup>

<sup>3</sup> Sursa Primăria Soltvino, octombrie 2021



- **Relieful**



FOTO: Relieful orașului Soltvino,  
Depresiunea Transcarpatia  
Plaiurile (Podișul Svydovets) și Munții Svydovets

Orașul Soltvino, Raionul Teceu, Regiunea Transcarpatia din Ucraina este amplasată în unitatea de relief denumită Depresiunea Transcarpatia, în subunitate a acesteia mărginită de masive muntoase. Depresiunea Transcarpatia, situată în partea de sud - vest a Ucrainei în regiunea Transcarpatia, este delimitată la nord și est de regiunea Ivano - Frankivsk, la sud de România prin creasta principală a Munților Maramureșului și râul Tisa, cu afluenții săi, cu orientare N-E/S-V, la vest de raioanele Vinogradiv, Irșava, Svaleava și Voloveț.

Relieful comunei este colinar, cu diferențe de altitudine de la văi și depresiune, unde altitudinea este de cca. 265 m, Platoul Hust-Apșa, respectiv Plaiurile (Platoul Svydovets), la munți și dealuri acoperite cu păduri de foioase și conifere, până la pășuni și fânețe înalte, ca Munții Svydovets.

- **Rețeaua hidrografică**

Comuna se desfășoară pe malul drept al râului Tisa – graniță naturală cu România.

Resursele de apă ale orașului Soltvino sunt constituite din ape subterane la adâncimi de minim 3 m și ape de suprafață (rețeaua hidrografică și lacurile).

**Rezervoarele de apă din zona de analiză aparțin Bazinului Superior al Tisei cu afluenții săi, dintre care de interes pentru prezenta strategie este Coridorul Apșița.**

*„Râul Tisa are izvoarele în Carpații Păduroși pe teritoriul de vest al Ucrainei, formează granița naturală între România și Ucraina pe o lungime de 61 km între localitățile Valea Vișeului și Piatra și se varsă în Dunăre pe teritoriul Serbiei. Pe teritoriul românesc, bazinul Tisa are o suprafață de 4540 km<sup>2</sup>, cu panta medie de 2 %, adunând apele unui număr de 115 cursuri de apă cu suprafețe mai mari de 10 km<sup>2</sup>, cu o lungime totală de 1557 km.”*

Sursa: [http://jnszm.hu/feltolt/File/galao-2015/tisa%20river\\_Maramures\\_ro.pdf](http://jnszm.hu/feltolt/File/galao-2015/tisa%20river_Maramures_ro.pdf)

A comentat [12]: Serbial!!!

“Bazinul hidrografic superior al Tisei se află în partea de nord-vest a României, în Județul Maramureș, suprapunându-se practic peste Depresiunea Maramureșului și respectiv în partea de sud-est a Ucrainei, Regiunea Transcarpatia, în raioanele Rakhiv, Teceu (Tiaciv), Hust și Mijgiria și se suprapune peste cea mai mare depresiune din lanțul Munților Carpați. Suprafața bazinului este de aproximativ 10.354 km<sup>2</sup>, din care 3.381 km<sup>2</sup> se află în România și 6.973 km<sup>2</sup> în Ucraina.”

Sursa: [http://stiinte.ulbsibiu.ro/trser/trser11/TRSER11Tisa\\_P\\_2011.pdf](http://stiinte.ulbsibiu.ro/trser/trser11/TRSER11Tisa_P_2011.pdf)



FOTO: **Vasile Timur CHIȘ**  
and **Sorin KOSINSZKI**  
**GEOGRAPHICAL**  
**INTRODUCTORY**  
**CHARACTERIZATION OF**  
**THE UPPER TISA RIVER**  
**BASIN (ROMANIA-**  
**UKRAINE)**

Sursa: *Sursa: Transylv. Rev. Syst. Ecol. Res. 11, (2011), "The Upper Tisa River Basin"*

În rețeaua hidrografică a zonei, locul cel mai important este ocupat de râul Tisa cu afluenții săi de pe malul drept, **Râul Apșița și Râul Dobrikul**.

Cu toate că în perioadele de normalitate climatică acestea au un debit relativ redus, în perioadele de precipitații abundente și/sau topire masivă și bruscă a zăpezilor de pe versanții din vecinătate, Râul Apșița și Râul Dobrikul își măresc dramatic debitul, conducând uneori la inundații dezastruoase. Inundațiile reprezintă un real pericol pentru populația din zonă, prevenirea acestora fiind dificilă, așa cum s-a dovedit de mai multe ori în ultimii ani. Creșterea necontrolată a debitelor râurilor este și o consecință, printre altele, a unei utilizări non-durabile a principalelor resurse forestiere din zona de captare, despăduririle masive. Astfel, controlul inundațiilor rămâne una dintre problemele majore în regiunea de graniță România-Ucraina. Ca și rezultat al puternicelor eroziuni fluviale a malurilor sunt puse în pericol multe dintre teritoriile locuite.

Privind calitatea apelor de suprafață, rezultatul unui studiu de evaluare ecologică a calității apei din pâraiele și râurile din bazinul superior al Tisei din Carpații Ucrainieni care a analizat datele medii lunare pentru perioada 2002-2010, a relevat faptul că:

„este posibil să se afirme că pâraiele și râurile din Rezervația Biosferei Carpaților (RBC) pot fi folosite ca modele de referință pentru zonele antropizate.”

Sursa: [http://stiinte.ulbsibiu.ro/trser/trser11/TRSER11Tisa\\_P\\_2011.pdf](http://stiinte.ulbsibiu.ro/trser/trser11/TRSER11Tisa_P_2011.pdf),  
*Hydrochemical status of streams and rivers of the upper Tysa river basin in the UKRAINIAN CARPATHIANS* Petro PAPARYHA \*, Ludmyla PIPASH \*, Vasyl SHMILO \* and Anatoly VEKLYUK \* \* Carpathian Biosphere Reserve, Krasne Pleso St. 77, Rakhiv, Ukraine, UA-90600, [cbr@rakhiv.net.ua](mailto:cbr@rakhiv.net.ua)

În acest scop s-a analizat concentrația de substanțe toxice (în special metale grele). S-a descoperit că atât factorii naturali, cât și cei antropogeni influențează concentrația metalelor grele. Aceștia sunt: elemente biogene (N, P), metale grele, radon și alte

A comentat [13]: lipseste ceva din propozitia asta?

A comentat [D14R13]: Eliminat



elemente toxice. Studii pedologice de hidrochimie și biogeochimie ar putea de asemenea face posibilă urmărirea migrației elementelor chimice în sistemul „precipitații atmosferice → sol → plantă → animal → om”.

În studiu se preconizează continuarea și extinderea monitorizării hidrologice, nu numai din punct de vedere al zonei studiate cât și a parametrilor hidrologici calitativi investigați, studierea și acumularea datelor rezultate în urma măsurătorilor consecutive ar conduce la o implementare mai rapidă a măsurilor necesare de stabilizare și abordare a unor probleme ecologice probabile în dezvoltarea economică locală, ceea ce nu ar mai exercita o presiune negativă asupra viului și a populației în particular.

#### ▪ Elemente climatologice

Clima predominantă e cea moderat-continentală. Munții înalți din partea de vest a Transcarpatiei, unii peste 2000 m, protejează teritoriul de vânturile și curenții nordici reci, clima fiind prietenoasă, cu veri calde și ierni suportabile de reci.

**Temperatura:** temperatura medie anuală este de cca. +7,4°C : în timpul verii, temperatura medie a lunii iulie este de cca. +18 °C. Iarna ține între 4 și 5 luni, temperatura medie a lunii ianuarie este de cca. – 4,8°C. Perioada cu temperaturi de peste 10 °C constituie în medie 147 zile/an.

**Precipitațiile:** cantitatea medie de precipitații anuale este de cca. 700- 1000 ml/mp. Precipitațiile anuale sunt repartizate în principal în sezonul hibernal, cu extinderi pe sezonul primăvară/toamnă, când acestea se situează printre cele mai abundente din țară, cantitatea acestora depășind 700 (frecvent spre 900-1000 mm în zona montană). În perioadele reci, precipitațiile atmosferice cad preponderent sub forma de zăpadă.

**Vânturile:** au o frecvență mai mare pe zonele mai înalte, unde pot atinge valori de peste 90 m/s, iar calmul este foarte rar. Prezenta unităților cu energie mare de relief oprește din puterea vântului, vânturile și curenții nordici reci, care în condiții de teren plat s-ar manifesta mult mai puternic. Cu toate acestea, culoarele de vale existente captează vântul de-a lungul lor.

#### ▪ Solul.

Solurile din zona Soltvino sunt reprezentate în mare parte de soluri specifice zonei deluroase: solurile brun acide, predominant este format din detrita brună, dar există și turbă, culoarea variind de la brun la negricios, cu o fertilitate slabă pentru culturi agricole, medie pentru pajiști și bună pentru pășuni și păduri de foioase, fiind favorabile pădurilor de fag și mixte. Ele se caracterizează printr-o bioacumulare puternic acidă. Aceste soluri sunt ocupate de păduri și pajiști naturale și numai pe suprafețe mici sunt cultivate cu un sortiment redus de plante - de fâneață trifoi, lucernă, plante de cultură cartof, ovăz, pomi fructiferi. Sunt soluri sărace în elemente nutritive și cu o activitate biologică redusă. În silvicultura însă, solurile brun acide sunt apreciate ca având o valoare ridicată. Sunt prezente și soluri brune podzolice care s-au format sub pădurile de foioase, în condițiile unui climat temperat-semiumed, cu apă freatică la adâncimi mai mari de 3m. Aceste soluri au o fertilitate naturală mijlocie spre bună, fiind folosite ca terenuri arabile - de mică întindere, fânețe, pășuni, livezi de pomi și păduri. Totodată ele sunt soluri favorabile pentru un sortiment mai larg de plante de cultură.

Structura solului este, în general stabilă, din punctul de vedere al riscului natural, acesta fiind însă în anumite zone supus eroziunii. Suprafața solului este în unele secvențe expusă eroziunii, pe terenurile de pajiști cu pante de peste 15% din zona colinară înaltă sau montană. Riscul de accentuare a eroziunii este foarte ridicat în caz de pășunat abuziv sau alte activități care pot distruge pajiștile.

A comentat [15]: câte???????????????? e in cercul polar?????

Despre stabilitatea solului în zonă, nu același lucru se poate spune despre zona imediat învecinată orașului Soltvino, orașul Slatina, unde, datorită sedimentelor din perioada Miocenului, cu particularități de depunere cronologică, inclusiv formarea culcușurilor de sare care au creat depozite/geosinclinale, în unele zone, solul prezintă și secvențe cu instabilitate manifestă, datorate unor goluri subterane create prin topirea depozitelor sărate, prăbușirea unor galerii de exploatare a sării cu perimetre închise și a stratului de pietriș mult fărâmițat, care, devenind nisipos, din cauza precipitațiilor abundente, prezintă risc de alunecări. În regiune sunt multe saline abandonate, vechi de peste 200 de ani. Apa strânsă în ele erodează solul și lasă zona fără susținere.

Resursele minerale din zonă sunt reprezentate prin rocile utile, cu multiple întrebuințări ca: zăcăminte de minereuri nemetalifere complexe, alunite, perlita, zeolit, liparit, roci de sare în zona imediat învecinată cu Soltvino, la zăcămintul de la Soltvynsky- Ocna Slatina, precum și extracție de caolin, calamina (var, magnezit, marmura), au fost descoperite numeroase surse de ape minerale diferite din punct de vedere chimic și din punct de vedere al proprietăților curative. În albiile minore ale râurilor se găsesc argilă, nisipuri și pietrișuri.

La începutul anilor '90, ca urmare a scăderii activităților industriale, pe fondul reformelor, situația mediului înconjurător în aria strategiei a început un proces de conștientizare publică și administrativă, cunoscând o reală îmbunătățire cel puțin în măsurile de sistare a unor activități care au deteriorat în mare măsură mediul înconjurător, cum a fost minierul și prelucrarea minereurilor.

#### ▪ **Vegetația. Fauna. Rezervații și obiective naturale ocrotite**

##### **Vegetația.**

Zona care face obiectul strategiei de față reprezintă arealul unei largi biodiversități, cu ecosisteme bine conservate. Ca dominantă care influențează major biodiversitatea zonală este relieful divers, deluros și muntos ceea ce determină o mare răspândire a pădurilor. Din acestea, pădurile de fag, fag amestecat cu stejar și molid și alte esențe rășinoase ocupă un loc important: amestecuri de molid, brad și fag, fâgete pure montane și de deal, gorunetofâgete și gorunete. Printre speciile de arbori, cel mai bine reprezentate sunt: fagul, bradul alb, stejarul, mesteacănul, arinul, carpenul, arborele de tisa, pinul, frasinul și arțarul. De asemenea, ca vegetație larg extinsă o reprezintă pajiștile și pășunile.

Pe teritoriul orașului Soltvino sunt identificate specii de plante cu flori, unele rare și protejate. În luncile râurilor se dezvoltă pajiștile alături de diverse specii de hidrofile (pipirig, rogoz).

Vara și în sezonul de sfârșit de primăvară, respectiv începutul toamnei, zona oferă o varietate bogată de ciuperci și fructe de pădure.

##### **Fauna.**

În pădurile de foioase din zona Soltvino trăiesc animale cu blană, cum sunt specii de mamifere mari: căpriori și ciute, mistreți, lupi, vulpi, pisici sălbatice, râși, jderi de copac, etc, rozătoare de pădure ca veverițe, pârși, etc; pe pajiști și fânețe: rozătoare de câmp ca iepuri, șoareci de câmp, popândăi, etc.

Păsările prezente în zonă aparțin diverselor specii ale avifaunei, ca: buha, bufnita, ciocântoarea, vrabia, pițigoii codat, țicleanul, cioara, etc.

În apele curgătoare trăiesc diferite specii de pești între care amintim: păstrăvul și, în unele zone, lipanul, cleanul, scoarul, amurul, etc.

De asemenea, au fost identificate specii de amfibieni, mai multe specii de broaște, precum și melci.

Sunt prezente, de asemenea, specii de reptile, ca: șerpi: vipera și șerpi de casă; șopârle de câmp, etc.

#### **Rezervații și obiective naturale ocrotite.**

Zona Solotvino dispune de o bogată biodiversitate, cu ecosisteme bine conservate.

Arii protejate cu valori naturale și culturale semnificative, pot fi identificate pe mai multe niveluri. În aria descrisă sunt situate mai multe parcuri naturale. Munții Carpații Păduroși oferă un ecosistem natural unic, de valoare europeană. Au fost create numeroase sisteme de parcuri naturale, pentru conservarea și protejarea peisajelor.

În zonă se află Rezervația Biosferei Carpați, localizată în raioanele Tyachiv, Rakhiv și Khust din regiunea Transcarpatia. A fost fondată în 1968 pentru a proteja și cerceta ecosistemul natural al Carpaților, la altitudini de 200 – 2061 metri. Suprafața totală a rezervației este de 19.899 hectare, și include cinci masivi: Ugolsko-Shyrokoluzhansky, Marmarosk, Chronogir, Svidovets și Khust. Este unul dintre cele mai mari parcuri naturale naționale din Ucraina.

Parcul cuprinde cel mai înalt vârf din Ucraina - Hoverla (2061 m.). Munții Carpați găzduiesc zone de pădure preistorică renumite în Europa, zone alpine de floră și faună unice. În aria strategiei mai multe arii special protejate și importante zone populate de păsări, precum și site-uri de Interes Comunitar, sunt destinate protejării plantelor și animalelor și habitatelor acestora. Parcul Național din Carpați a fost creat pentru a prezerva condițiile naturale tipice acestei regiuni: munți și râuri, obiective istorice, arhitecturale și etnografice ale huțulilor, pentru activități de cercetare în domeniul protecției mediului și pentru crearea condițiilor de recreere și educație ecologică.

#### **Monumente de patrimoniu**

Biserica de lemn „Sfântu Nicolaie Făcătorul de Minuni”

#### **Obiective turistice naturale în zona Teceu - Rahiv, respective adiacentă din Regiunea Transcarpatia, UA**

##### **Parcuri Naționale**

Parcul Național Munții Carpați - Rezervație a Biosferei, 57.880 ha (Rezervația Carpați - Masivul Chornohirs'kui, Rezervația Carpați - Masivul Svydovets'kyi, Rezervația Carpați - Masivul Marmoros'kyi, Rezervația Carpați - Masivul Kuziis'kyi, Rezervația Carpați - Masivul Uhol's'ko – Shyrokoluzhans'kyi, Rezervația Carpați - Dolyna Nartsysiv (Valea Narciselor), 256,6 ha

Parcul Național Synevyr, 40400 ha

##### **Rezervații de interes național**

Rezervația Zatinky și Teresvianka Terrains, 13 ha, botanică,

Rezervația Hladyns'kyi, 130 ha, botanică

Rezervația Gorgany, 248 ha, botanică

Rezervația Kedryns'kyi, 166 ha, botanică

Rezervația Kernychny, 107 ha, botanică

Rezervația Stranzul, Zadnia și Kedryn Terrains, 510, botanică

Rezervația Apshynets'kyi, 105 ha, hidrologică

Rezervația Dibrova, 712 ha, forestieră, raionul Rahiv

**Rezervații de interes local**

Rezervația Radyanski Karpaty, 648,9 ha, raionul Rahiv

**Monumente ale naturii**

Rezervația Urochysche Holiatyn

Rezervația Velykyi Yavorets'ta Obnoha

**Monumente naturale hidrologice de interes local**

Cascada Shypit, 0,19 ha, localitatea Pilipeți, raionul Mijghirea

Cascada Gordyliv, 0,4 ha, localitatea Zaricne, raionul Hust

Lacurile sărate, 2 ha, localitatea Soltvino, raionul Teaciv

Lacurile sărate, 0,3ha, raionul Hust

**Monumente naturale geologice de interes local**

Peștera Jemciujyna, raionul Teaciv

Peștera Molociny kaminy, raionul Teaciv

Peștera Kuklya, raionul Teaciv

Stâncile Svydovetski, raionul Rahiv

**Alte obiective turistice naturale**

Cascada Trufaneți, raionul Rahiv

Peștera Drujba, Viv, Perlinova, localitatea Uglea, raionul Teaciv

Podul Carstic, localitatea Mala Ugolica, raionul Teaciv

Lacul Lipovețc, localitatea Lipoveț, raionul Hust

Stânca Roșie „Strimcak”, râul Rica, raionul Hust

Peste 40 de peșteri dezvoltate în calcare și gresii

Peste 200 de izvoare minerale (borcuturi)

### 3.2. Scurt istoric în contextul dezvoltării locale.

#### 3.2.1. Comuna Sarasău, județul Maramureș, ROMÂNIA: Scurt istoric în contextul dezvoltării locale

Localitatea Sarasău are un trecut foarte bogat, dar și frământat în ceea ce privește dezvoltarea ei pe plan economico-social și istoric. Prima ei atestare documentară datează din anul 1345 dintr-o diplomă dată de regele Ludovic I, al Ungariei din data de 28 decembrie 1345 când sunt întăriți în cnezatul Sarasăului fiii voievodului Erdew (Silvestru), Aprusat și Marus, precum și fratele voievodului Staan și fiul acestuia Myk.

A făcut parte din cnezatul de vale al Codrenilor întărit acestora de regele Carol Robert la o dată ne-precizată. În anul 1345 Oprea și Mariș, fiii voievodului Edew (Codrea) și Myk fiul lui Staan, sunt întăriți în stăpânirea cneazului de Zarwazow cu toate veniturile și folosințele sale.

Cu toate că nu dispunem de informații documentare sau arheologice mai timpurii, din perioada de început a feudalismului, se poate totuși reconstitui cu date generale evoluția localității din acest răstimp îndepărtat.

Familia Codrenilor apare ca „Aprusa et Marus f(ili) ... Erdew Woyvode, item Staan frari ipsius Erdew et Myk filio eiusdem Staan”. Se face cu acest prilej referință la diploma dată înainte de Carol Robert, care nu s-a păstrat. Nu se poate preciza, în lipsa unei hotărâni din această vreme, cât de mare era cneazul de Sarasău și dacă în anul 1345 satul Sarasău se cuprinde în cele întărite de această diplomă.

Descoperirea din Valea Sarasăului a unei cetăți ar fi un argument pentru considerarea satului Sarasău printre cele mai vechi al acestui cneaz de vale. Dar documentul trădează la nord de Tisa existența a cel puțin două cetăți: una în fața Crivei și a doua din piatră pe un deal din apropierea Văii Apșei, motiv pentru care nu ne putem decide în această problemă.

În anul 1360 „Staan fiul lui Gurheș..olachus” este întărit în stăpânirea unei treimi din „possession zarvasov” primită de zestre de la „Staan filius Ivan kenezus de Zarvassov” cu precizarea că această treime reprezenta partea pe care a avut-o în „moșia Sarasău” Staan fiul cneazului Ioan. Se pare că în acest document avem de-a face cu satul Sarasău, cu hotarul său mai precis. Transferul de proprietate se face de la Codreni la familia cneazului sătesc, după o înrudire prin căsătorie. Neclar este dacă treimea din „moșia Sarasău” reprezintă întreg satul Sarasău sau numai partea pe care o stăpâneau acolo Codrenii ca și cnezi de vale.

Același Staan, fiul lui Gurheș și cu fiul său Banc de „Zarwazow” în anul 1383 apare într-un conflict de hotar pentru Sarasău cu Câmpulung. Iar la anul 1390 Mihali, Ladislau, Bank, Alexandru și Ioan, fiii aceluiși „Staan de Zarogzow” cer hotărânicia „possessioness ipsorum Zaponcha e Zaragzow...nunc erga monus ipsorum habitae, Jupan Bonkoi Todei Șandor nemniș ot Carbasora” și participă la o mărturie în anul 1404, iar în anul 1406 un grup de „nobiles de Zarwazo” urmași ai lui Staan fiul lui Gurheș cer o hotărânicie „apossessions Zarwazo” limitele fiind aproximativ cele ale satului actual de la Tisa până în creasta munților, cu o suprafață de circa 60 km<sup>2</sup>.

Dintr-o altă diplomă din 4 aprilie 1436 aflăm: „că la mandatul împăratului și regelui Sigismund, Danciu de Sarasău ca om regesc „homo regius” împreună cu trimisul comitelui din Lelles au să statornicească hotarele moșiei Bedei de către Teceu și Belavar, dar n-au putut duce la îndeplinire pentru că popoarele și hospetii din apidul Teceu împreună cu Thatul din Jaloa năvălind cu arma asupra acestei moșii, toate averile lui Stancu aflătoare în curia sa le-au luat și pe el însăși și le-au ars, bumbii de argint de pe tunica junii sale nobile, iar pe omul regesc așa de rău l-au bătut, încât nu se știe dacă rămâne în viață ori ba? Pentru aceea au fost citați înaintea curții regești.”

Din cele arătate mai sus se poate observa că vechiul sat Sarasău avea o importanță deosebită în trecut, fiind un important centru cnezial și care arată continuitatea neîntreruptă a românilor în acest loc. După cum afirmă și marele istoric Ștefan Pașcu „locuitorii din Sarasău, comitatul Maramureș, locuiau în anul 1429 în case pe două șiruri de-o parte și alta a apei.”

### 3.2.2. Orașul Solotvino, Ucraina: Scurt istoric în contextul dezvoltării locale

**Solotvino** este o localitate din Ucraina din dreapta Tisei, în Maramureșul Istoric. Sintagma „Maramureșul istoric” face trimitere la un teritoriu din care doar o treime se află în prezent în componența statului român, celelalte două, situate la nord de Tisa, făcând parte din Ucraina.



Hartă: Maramureșul istoric,

Sursa: [https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a1/Maramures\\_Josephinische\\_Landesaufnahme\\_1782-1785\\_Background.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a1/Maramures_Josephinische_Landesaufnahme_1782-1785_Background.jpg)

Solotvino (vechile nume-Slatina, Aknaslatina, Maramoryshske Solotvino) este situat între lanțurile muntoase Solova din nord-vest și Magura în nord și nord-est, marginea sudică a satului este spălată de râul Tisa - un afluent al Dunării, care desparte Ucraina de România.

A comentat [16]: banuiesc ca partea asta e scrisa de ei?

A comentat [D17R16]: mda



Zona în care se află orașul modern Solotvino a fost locuită din cele mai vechi timpuri. Primele amintiri datează de pe vremea invaziei romane din secolul IV î.Hr. Lângă Solotvino au fost găsite rămășițe de mine antice de sare și monede romane.

Prima mențiune scrisă despre Solotvino datează din 1360, când a început exploatarea sării. Sarea a fost apoi extrasă într-un mod primitiv - gropile în trepte au fost săpate la 20 de metri adâncime. Mai târziu, au început să sape gropi în formă de con, așa-numitele „gropi ale diavolului” până la 140-150 metri adâncime. Minerii de sare i-au coborât prin scări de frânghie, iar sarea a fost ridicată în plase mari țesute de frânghii, apă în saci din piele de bivoli. Această metodă de extracție a sării a existat de-a lungul Evului Mediu.

Politic și geografic timp de secole, Solotvino a aparținut Voievodatului Maramureș, iar după 1404 - Comitetului Maramureș (centru-Sighetu Marmăției). În acest moment, sașii germani au fost invitați din Saxonia să extragă, să stocheze și să protejeze sarea și au construit multe orașe și sate fortificate, cum ar fi Siget, Dovhe Pole, Tyachiv și Khust.

Astfel, pe teritoriul Solotvino a apărut Slatina, unde trăiau și lucrau specialiști germani și „oameni ai regelui”, adică români asimilați, ruteni și unguri.

Perioada de ocupație de către tătari-mongoli în 1242 și, mai ales, perioada de slăbire a hanatului lor au avut o mare importanță în viața acestei regiuni. Mulți localnici au luat parte la achiziționarea de noi teritorii la est de Carpați (Bucovina și Moldova moderne), de unde la mijlocul secolului al XI-lea tătarii au fost obligați să se retragă în Crimeea. Există, de asemenea, informații despre numeroase migrații în aceste ținuturi din Maramureșul Țării Românești. Primul a fost voievodul local Dragos, iar mai târziu un alt prinț valah Bogdan, care a creat în 1359 statul moldovenesc, care nu mai recunoaște dreptul regelui ungar la aceste meleaguri și a expulzat de acolo clanurile pro-ungare de dragoni. Întorcându-se în Maramureș, au primit fostele moșii, precum și Solotvino.

Mai târziu, satul a aparținut diferiților domni feudali, dar producția de sare a fost întotdeauna în mâinile curții regale pentru a trimite acest produs valoros în alte regiuni, a existat o modalitate specială, care găzduia garnizoane întregi de trupe regale.

În general, perioada austriacă a adus marginea distrugerii - amenzi și temeri. Dar s-a acordat multă atenție producției de sare. A început construcția minelor adânci, dintre care erau multe pe teritoriul Imperiului austriac. Deci, în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea. Primele mine subterane au apărut la Solotvino. În 1778 - mina „Christina”, 4 ani mai târziu - „Adalbert”, mai târziu „Miklos”, „Joseph”, „Ludwig”, „Franz”. În timpul atacului lui Napoleon asupra Austriei, mai multe mine operau deja la Solotvino.

În ajunul Primului Război Mondial, la Solotvino au apărut diferite partide politice, unele la nivel național. În 1911, a fost organizată prima grevă în masă a muncitorilor la Solotvino. La sfârșitul primului război mondial, satul avea un ambulatoriu și două școli primare (română și maghiară), care angajau 4 profesori. Exista o biserică greco-catolică pentru români și o biserică romano-catolică pentru unguri și slovaci.

Din iunie 1919 până în iunie 1920 Solotvino a aparținut României, dar imediat după tratatul de pace Saint-Germain a trecut, ca toată Transcarpatia, în Cehoslovacia. „Perioada cehoslovacă” a existat până la sfârșitul anului 1938. În general, Solotvino s-a schimbat foarte mult în acest moment. Cehoslovacii au construit multe, inclusiv facilități care nu au legătură cu minele. Au dat egalitate oamenilor de diferite naționalități. O mare parte a sătenilor erau evrei, care au conviețuit pașnic cu românii și maghiarii. Cehoslovacii au construit, de asemenea, o școală bună, spital, alimentare cu apă centrală și o zonă rezidențială.

După dezintegrarea Cehoslovaciei, Transcarpatia a câștigat autonomie, iar în 1939 a fost returnată Ungariei, inclusiv Solotvino. Pragmatistii cehoslovaci au fost înlocuiți de revanchiști și naționaliști maghiari. La Solotvino a apărut un comandament militar. Desigur, nu a fost ușor pentru români și ucraineni, dar cel mai rău lucru i-a așteptat pe evrei, pur și simplu au fost exterminați.

A comentat [18]: care au devenit victimă a unui genocid complet. (?)

A comentat [D19R18]: cam asa



La 18 octombrie 1944, trupele celui de-al patrulea front ucrainean au intrat în Solotvino. Mulți Transcarpați s-au alăturat Armatei Roșii.

După război, a avut loc naționalizarea, și salina a fost naționalizată. În 1945, pentru români și maghiari au fost deschise o școală secundară cu limba ucraineană ca limbă de predare și două școli de șapte ani (ulterior au devenit și școli secundare). În 1946, a fost deschisă prima școală de muzică, al cărei director a fost onoratul muncitor al culturii din Ucraina Mykhailo Mokanu. La 21 octombrie 1968 a fost deschisă o secție de alergii în cadrul Spitalului Orășenesc Solotvino, care a devenit începutul viitoarelor instituții medicale din sat. În 1974, în sat a fost deschis un muzeu al minelor de sare, unde se poate vedea tot ce ține de producția de sare timp de mai multe secole, scule, lămpi, haine de mineri, fotografii vechi, hărți și multe alte documente din timpuri diferite.

Solotvino are un alt „punct culminant” - lacurile sărate, care sunt vizitate de mii de oameni în fiecare vară din toată Ucraina și din străinătate. Primul dintre lacuri a apărut acum câteva decenii pe locul minei Kunikunda, care și-a epuizat resursele în secolul trecut. De-a lungul timpului, suprafața corpurilor de apă la locul de scufundare a crescut și ajunge acum la aproape 10 hectare.

Astăzi în Solotvino există trei grădinițe, unde educația este asigurată în patru limbi. Există trei școli secundare - cu limbi de predare română, maghiară și ucraineană, un internat pentru copii - orfani și săraci.

Relația dintre sătenii de diferite naționalități poate fi un reper. Ei trăiesc împreună, pașnic și împreună construiesc viitorul copiilor lor.

## CAP. 4. ANALIZA POTENȚIALULUI DE GESTIONARE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ

### 4.1. Analiza mediului extern Analiza STEP+M (a factorilor sociali, tehnologici, economici, politico-geografici și de mediu).

În contextul analizei strategice, prin mediul extern înțelegem totalitatea elementelor din afara Comuna Sarasău RO și respectiv Orașul Solotvino UA, care le afectează într-un fel sau altul capacitatea de gestionare a situațiilor de urgență. Problema fundamentală a analizei mediului extern este de a înțelege modul în care acesta influențează comunitățile și modul în care le va afecta reacția de răspuns în prevenirea, gestionarea și administrarea situațiilor de urgență generate de catastrofe naturale sau antropice, în perspectiva perioadei de prognoză 2021-2026.

#### Analiza mediului extern - STEP+M

Cuprinde elementele externe (tendențe și condiționări) care afectează în mod relativ uniform un număr mare de unități administrativ-teritoriale de planificare și au o influență indirectă asupra celor două comune, în timp ce influența inversă este nesemnificativă.

Factorii cauzali care influențează comunitățile sunt clasificați în următoarele categorii, fiind constituiți ca medii specifice:

„S” - **factorii Socio-culturali** ce formează mediul socio-cultural;

„T” - **factorii Tehnologici** ce formează mediul tehnologic.

„E” - **factorii Economici** ce formează mediul economic;

„P” - **factori Politico-legali** ce formează mediul politico-legal.

„M” - la aceștia se adaugă **factorii de Mediu sau environmentali** care condiționează și potențează influența primilor factori enumerați, prin prisma constrângerilor dezvoltării durabile.

Reducerea riscului la dezastre reprezintă o problemă complexă pe plan național și internațional, ce necesită angajamentul politic, înțelegerea publică, cunoașterea științifică, planificarea minuțioasă, sisteme de avertizare timpurie, pregătire efectivă la dezastre și mecanisme de răspuns. Realitatea ultimilor ani ne arată că asistăm zilnic la efecte majore ale schimbărilor climatice, unele dintre ele având impact pe termen lung – cum ar fi răspândirea bolilor și creșterea nivelului mării, iar altele cu impact imediat – cum sunt fenomenele meteorologice extreme, manifestate fie sub forma furtunilor violente, a precipitațiilor abundente, urmate de inundații catastrofale ori valuri de căldură și lipsa precipitațiilor asociată cu secetă și incendii devastatoare.

Analiza din perspectiva integrată a realității teritoriale actuale la nivelul zonei transfrontaliere Maramureș RO – Transcarpatia UA, respectiv comunele Sarasău RO și Solotvino UA, este o necesitate stringentă, întrucât între soluționarea dezechilibrelor de mediu, sociale și economice există o strânsă interdependență în condițiile în care declinul economic este o realitate, reconstrucția mediului ambiant și descoperirea de noi alternative economice sunt principalele căi prin care pot fi soluționate eventualele disfuncții. Mai mult, reducerea riscului la dezastre presupune o judecată colectivă și eforturi din partea factorilor politici și de decizie, a societății civile, instituțiile academice, sectorul privat și media.

Reevaluarea informațiilor existente este puternic influențată de rezultatele analizei co-relative a variabilelor, în special a celor care își pun amprenta în mod decisiv asupra funcționalității unui management al situațiilor de risc: **fenomenele de risc natural, social, tehnologic, efectul intervențiilor antropice în teritoriu, condițiile reabilitării ecologice a zonelor miniere și alte aspecte esențiale pentru asigurarea dezvoltării durabile.**

Considerăm aceste obiective ca fiind definitorii în raport cu circumstanțele actuale, acestea reclamând o reconversie substanțială îndeosebi în ceea ce privește fondul de resurse utilizate, starea mediului, pregătirea instituțională și implicarea comunitară, cuprinse în strategie ca model de planificare teritorială pe baza diverselor criterii: fizic, demografic, tehnologic, de habitat, environmental s.a. Acestea își vor dovedi utilitatea în procesul de gestionare a riscurilor generatoare de situații de urgență de către factorii de decizie existenți la nivel local în cele două comune partenere: Consiliul Local al comunei Sarasău și Primăria Sarasău (RO), respectiv Consiliul Local al orașului Solotvino și Primăria Solotvino (UA), autorități publice care de altfel și-au declarat interesul și sprijinul în acest sens, prin implementarea „Strategiei comune de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026” și prin angrenarea comunităților locale într-un proces strategic participativ complex.

#### ◆ INFLUENȚA FACTORILOR SOCIALI (S)

**Mediul socio-cultural** este constituit din modelele comportamentului individual și de grup ce reflectă atitudini, valori, obiceiuri.

Vom analiza principalii factori sociali și culturali care pot influența strategic procesul de gestionare a riscurilor generatoare de situații de urgență de către factorii de decizie existenți la nivel local, în cele două comune partenere: Consiliul Local al comunei Sarasău și Primăria Sarasău (RO), respectiv Consiliul Local al orașului Solotvino și Primăria Solotvino (UA):

##### **Factorii sociali luați în considerare în cadrul prezentei analize strategice sunt :**

- Factorul de influență „populațional”: Principalele caracteristici sociale, economice și demografice
- Factorul de influență „habitat”: Principale așezări omenești și aglomerările populaționale din zona studiată
- Factorii de influență comportamentali: atitudinea populației privind situațiile de urgență și factorii de risc, atitudinea față de administrația publică locală și instituții specializate.

##### **Factorii Culturali luați în considerare în cadrul prezentei analize strategice sunt:**

- Nivelul de educație și de informare a populației;
- Atitudinea populației față de patrimoniul arheologic și monumentele istorice de pe teritoriul celor două comune partenere

##### **Influența factorilor sociali**

- **Factorul de influență „populațional”: Principalele caracteristici demografice, sociale și economice**

##### **Aspecte demografice și populaționale:**

- **La nivel național, atât pentru România, cât și pentru Ucraina**, statisticile arată un fenomen de îmbătrânire a populației în condițiile în care ponderea populației tinere se reduce. Schimbările în structura de vârstă a populației influențează puternic piața muncii, cererea pentru bunuri și servicii, dar, în egală măsură influențează și capacitatea comunităților locale de a face față provocărilor factorilor de risc și reacția

de răspuns în gestionarea situațiilor de urgență. Nevoile populației, poziționarea geografică și segmentarea structurală a populației, generează, prin nevoile și cerințele ei, acțiunile către care se orientează factorii de decizie în gestionarea, administrarea și prevenirea situațiilor de urgență, acțiuni care evoluează în strânsă legătură cu factorii demografici, concretizați în mărimea, densitatea, localizarea, vârsta populației.

- **La niveluri regionale, Județul Maramureș - Regiunea Nord-Vest România și Regiunea Transcarpatia Ucraina**, sunt regiuni cu migrație netă negativă în țară și în afara țării. Îngrijorătoare rămâne evoluția natalității corelată cu tendințele de emigrare care rămân practic la un nivel constant.

Nici din punct de vedere al accesului la educație, sănătate, piața muncii nu se înregistrează diferențe notabile față de media națională.

Veniturile salariale rămân foarte mici (Regiunea Nord-Vest RO se află pe penultimul loc din România în privința nivelului de salarizare, iar în Regiunea Transcarpatia Ucraina, condițiile de muncă (masivele concedieri, schimbările din normele de muncă, neplata salariilor) corelate cu nivelul salarial, generează în multe cazuri exodul forței de muncă spre zone mai bine plătite.

Populația rezidentă a Regiunii Nord-Vest este, conform datelor INS din anul 2018, de 2.560.822 de locuitori, situându-se pe locul 3 între regiunile României (după Nord-Est și Sud-Muntenia). Procentual, populația rezidentă a regiunii reprezintă 13,11% din populația României (19.530.631 de locuitori). Peste 27% din populația regiunii se regăsește în județul Cluj, în timp ce în județul Sălaj se înregistrează 8,3% din total. Conform datelor INS 2018, județul Cluj se situează pe locul 4 la nivel național, cu o populație de 704.759 locuitori, după Municipiul București (1.827.810), județul Iași (791.210) și județul Prahova (cu 725.609 de locuitori).

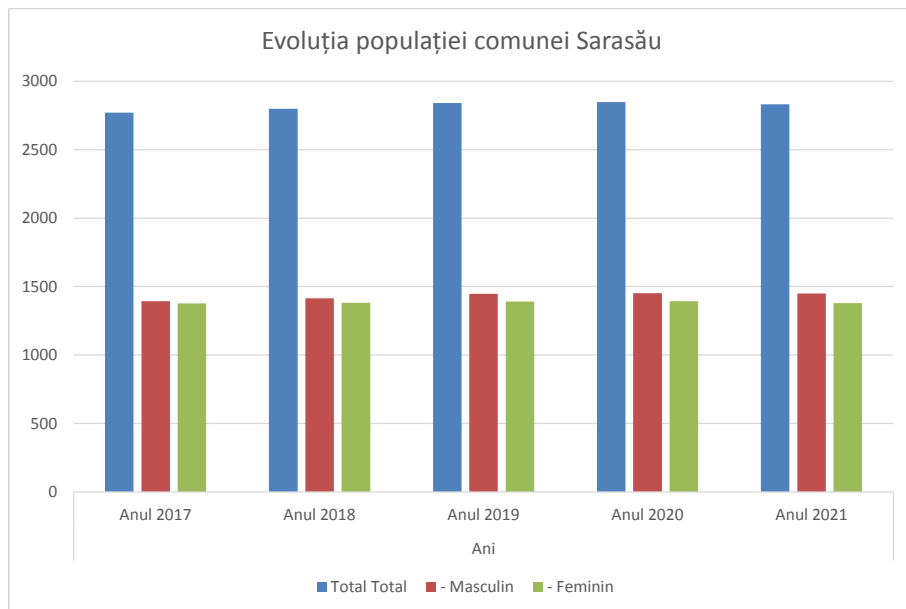
Datele INS 2018 indică o scădere în timp a populației la nivel regional, cifrele din 2018 indicând un total de 98,53% din populația în anul 2012. Procentual, cea mai drastică scădere se înregistrează în județul Sălaj, de 4,3%, în timp ce în județul Cluj populația a crescut cu 1,6%

- **La nivel local: la nivelul comunelor partenere: Comuna Sarasău, județul Maramureș, România și Orașul Solotvino, Raionul Teceu, Regiunea Transcarpatia – Ucraina**

- o **Comuna Sarasău, județul Maramureș, România:**

Având un teritoriu administrativ de 1952 ha și o populație de 2.830 de locuitori – populație cu domiciliul la 01.01.2021 conform INS, comuna Sarasău se situează în rândul comunelor mici, cu peste 2.000 locuitori.

Pe baza datelor statistice, a datelor statistice INS și Eurostat, structura socio-demografică a populației, evoluția populației și potențialul demografic sunt prezentate pe baza unor indicatori ca: număr locuitori (total, respectiv structura pe medii, sexe, etnii și grupe de vârstă), etc.



A comentat [20]: pot reface graficul asta? nu e ok

La 01.01.2021, populația cu domiciliul în comuna Sarasău era de 2.830 locuitori, din care 1450 bărbați și 1380. Persoanele sub 15 ani reprezentau 17,13% pe când persoanele peste 59 de ani alcătuiau 17,07% din populația totală.

În ultimii 5 ani se remarcă o ușoară tendință de creștere a populației.

Soldul schimbărilor de domiciliu situează regiunea Nord-Vest între cele 3 regiuni cu migrație netă pozitivă, dar acest indicator se înregistrează doar în județele Cluj și Bihor, în timp ce în județul Maramureș soldul migrației este negativ. Soldul schimbărilor de domiciliu pe medii relevă tendința de stabilire în mediul rural, care se păstrează inclusiv la nivelul anului 2011.

Analiza emigrației și imigrației în plan regional confirmă tendința națională, respectiv emigrația depășește imigrația. În anul 2009, Regiunea Nord-Vest era pe locul 5 în clasamentul național în privința emigrației și pe locul 4 în ceea ce privește imigrația. Prognosticul creșterii numărului populației până în anul 2030, având la bază datele furnizate de către Primăria comunei Sarasău (în baza PUG, Lista de inventar a bunurilor publice și a ultimului recensământ al populației și animalelor actualizat la nivel 2011), cu un spor de creștere pentru populație de 0,5% pe an având ca suport creșterea nivelului de trai, al civilizației, a gradului de confort al locuirii, arată astfel:

- număr de gospodării 1.131 gospodării

- număr total de locuitori ai comunei la nivel 2011 2.238 locuitori

Astfel, pentru etapa 2026 de dezvoltare, un spor de creștere pentru populație de 0,5% pe an, a rezultat:

- număr de gospodării 3.562

- număr de locuitori 10.250e

o **Orașul Solotvino, UA**

La 1 ianuarie 2015, populația stabilă a Regiunii Trancarpatia număra 1 259 162 persoane. Conform recensământului din 2001, majoritatea populației regiunii Trancarpatia era vorbitoare de ucraineană (81%), existând în minoritate și vorbitori de maghiară (12,65%), rusă (2,9%) și română (2,6%)

Din totalul populației regiunii 47,9% sunt bărbați și 52,1% femei.

În Solotvino sunt 12391 case din care 580 de case sunt conectate la rețeaua de gaze, un număr de 19 clădire de apartamente din care 6 apartamente sunt conectate la rețeaua de gaze.

În Solotvino sunt 20 zone de recreere.

Structura etnică și confesională a populației comunei – în totalul de 35.301 locuitori 766 sunt de etnie ucraineană, 33.535 de etnie română și 1.000 – etnie maghiară.

Este evidentă o divizare pe medii, rural și urban, unde prosperitatea și dezvoltarea economică este mai ales în mediul urban. Observarea bunei guvernări și respectarea drepturilor omului se realizează în mai mică măsură în zonele rurale, accesul la informații fiind limitat, astfel încât există dependența de structurile existente (administrația locală pentru accesul la informație.).

▪ **Factorul de influență “habitat”: Principalele așezări omenești și aglomerările populaționale din zona de analiză strategică studiată**

o **Comuna Sarasău RO:**

În contextul localităților rurale ale județului Maramureș, ca unitate administrativ-teritorială, comuna Sarasău, având în componență o singură localitate, fără sate aparținătoare, se situează după numărul locuitorilor în zona medie a unei localități rurale.

Localitatea Sarasău se află la 72 km distanță de municipiul Baia Mare, reședința județului, la 7 km de Municipiul Sighet Marmației și la 11 km de Orașul Solotvino.

Comuna Sarasău se învecinează la nord-est cu Ucraina (frontiera fiind trasată de râul Tisa), având la sud și est ca vecin municipiul Sighetu Marmației, la vest comuna Săpânța, iar la nord-vest comuna Câmpulung la Tisa. Teritoriul localității Sarasău are suprafața de 1952 ha reprezentând 0,3 % din suprafața Județului Maramureș. Comuna Sarasău aparține de regiunea etnografică și istorico-geografică cunoscută cu numele “Țara Maramureșului” sau “Maramureșul Istoric” situată în partea nord-estică a actualului Județ Maramureș.

o **Orașul Solotvino, UA**

În contextul localităților rurale ale Regiunii Trancarpatia (ca unitate administrativ – teritorială, orașul Solotvino, cu o suprafață de 10.20 kmp, se situează după numărul locuitorilor (15.176 locuitori), între comunele medii. Orașul Solotvino (Солотвино, Solotvino, maghiară Aknaszlatina, rusă Солотвина, Solotvina, slovacă Kostel Solotvonski)) este o comună formată din satele Solotvino (reședința comunei) Biserica Albă, Hlybokyi Potik , Apșa de Mijloc, Apșa de Jos, Topchyno și Dobric – după reforma administrativă din anul 2020.

Orașul Solotvino se află la doar câțiva km de granița de nord-vest a României, fiind una dintre cele mai frumoase și bogate localități din imediata apropiere a frontierei, o comună cu

populație majoritar românească, cu specific maramureșean cu totul deosebit. Face parte din ținutul tradițional cunoscut sub numele de „Maramureșul istoric”, un teritoriu din care o treime se află în prezent în componența statului român, celelalte două treimi, situate la nord de Tisa, făcând parte din Ucraina.

Alături de Teacevo, corespondentul satului Teceu din Romania, Apsa de Jos, Slatina, Biserica Alba, Stramtura, Topcino, Boutu Mare, Boutu Mic, Podisor, Carbonești, Plaiut, comuna Vladita, locuite aproape în exclusivitate de români, Orașul Soltovino este o așezare străveche, atestată documentar în secolul al XIV-lea.

Orașul Soltovino **aparține administrativ-teritorial de Raionul Teceu**, unul din cele mai mari raioane ale regiunii Transcarpatia, cu reședința de raion în orașul Teceu,

- **Factorii de influență comportamentali: atitudinea populației privind situațiile de urgență și factorii de risc, atitudinea față de administrația publică locală și instituții specializate**

#### **Atitudinea populației privind situațiile de urgență și factorii de risc**

Autoritățile publice se preocupă de siguranța cetățenilor din punctul de vedere al prevenirii riscurilor în situații de urgență. O sarcină importantă asumată de către administrația publică locală este identificarea riscurilor de apariție a dezastrelor naturale (care se produc independent de activitatea oamenilor) și antropice (care se produc datorită activităților necorespunzătoare de utilizare a spațiului geografic), precum și formularea unei strategii sectoriale pentru prevenirea, gestionarea și tratarea apariției riscurilor, atât cu mijloace proprii puse la dispoziție de către Primăria Sarasău RO și Primăria Soltovino UA, antrenarea voluntarilor locali, cât și în colaborare cu factorii responsabili la nivel de zonă, județ, regiune, cu precădere Inspectoratele Județean/Regional pentru Situații de Urgență.

Un rol deosebit de important ce revine administrațiilor locale în prevenirea și limitarea efectelor dezastruoase ale unor factori generatori de riscuri este informarea și alertarea în timp real a comunităților afectate din zonele de risc.

Măsurile concrete trebuie să se manifeste pe întreaga perioadă/dură a manifestării factorului de risc, inclusiv după retragerea, dispariția acțiunii manifeste a riscului, pentru îndepărtarea efectelor dezastrelor și ajutorarea celor afectați de acestea.

Membrii structurilor de gestionare a situațiilor de urgență și membrii echipelor de intervenție locale, înainte și în timpul producerii dezastrelor, trebuie să întreprindă acțiunile tactice de reducere a daunelor. Opinia publică, mass-media locală, națională și internațională trebuie să vadă și să promoveze în medii cât mai largi acțiunile concrete luate pentru a limita daunele prin limitarea zonei de inundații, intervențiile în caz de incendiu, inclusiv în zonele izolate.

*Înainte de dezastru:* este necesar ca populația să fie alertată în timp real cu privire la probabilitatea de apariție a unor calamități naturale, de către agențiile de resort (meteorologie, hidrologie, activitatea seismologică și de monitorizare a radioactivității, stații epidemiologice etc.) și, mai ales, de către autoritățile publice locale. Acestea trebuie să transmită în timp real publicului și mass-mediei, informațiile necesare pentru a lua măsurile de protecție cele mai adecvate, ca să se pregătească pentru intervenție.

*În timpul producerii dezastrelor,* autoritățile locale trebuie să organizeze oamenii și evacuarea din zonele inundate și să asigure hrană, medicamente și asistență sanitară a populației, asigurarea ordinii publice, protecția vieții și bunurilor, comunicare instituțională pentru coordonarea eficientă a echipajelor de intervenție ;

*După apariția situațiilor de urgență:* intervenție în zona afectată de inundații sau incendii – sau alte dezastru, cu echipamente specifice.



O condiție pentru a asigura o intervenție rapidă în situații de urgență o reprezintă dotarea adecvată a unităților/structurilor de intervenție la nivelul administrațiilor publice ale celor două comune partenere: Primăria Sarasău RO și Primăria Soltvino UA. Deoarece resursele financiare la nivel local din surse proprii ale bugetelor locale sunt insuficiente, o oportunitate deosebită o reprezintă finanțarea proiectului "PREVENIREA ȘI APĂRAREA COMUNĂ ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ / PREVENTION AND COMMON DEFENSE în EMERGENCY SITUATIONS", Cod proiect 2SOFT / 4.2 / 71, proiect finanțat prin Programul ENI Cross Border Cooperation Romania Ucraina.

Comuna Sarasău RO a solicitat și obținut finanțarea acestui proiect deosebit de important în parteneriat cu Orașul Soltvino din Raionul Teceu, Regiunea Transcarpatia, Ucraina, proiect care se află în faza de implementare, prin care cele două comune partenere se vor dota cu utilaje de intervenție – buldoexcavatoare la fiecare partener, tractor cu remorcă, autovidanjă, generatoare electrice mobile, sisteme pentru curățarea conductelor, alături de sisteme moderne de comunicare și informare.

La nivelul fiecărei comune partenere, Primăria Sarasău RO și Primăria Soltvino UA, funcționează câte o Grupă de pompieri voluntari.

Având în vedere OUG Nr. 21 / 2004 privind Sistemul Național de Management al situațiilor de urgență, aprobată prin Legea Nr. 15 / 2005, Art. 1., cu modificările și completările ulterioare, și la nivelul Primăriei Sarasău s-a elaborat Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor din comuna Sarasău, aprobat prin HCL.

În acest sens, o importanță deosebită se acordă exploatareii/utilizării mijloacelor de încălzire, a instalațiilor electrice, utilizării surselor de energie, conștientizării opiniei publice asupra riscurilor de incendii, de alunecări de teren, de inundații, avalanșe, zona fiind confruntată des cu asemenea riscuri.

Conform PAAR județ Maramureș (2018) la nivelul comunei Sarasău datele de identificare și mijloacele specifice (înainte de implementarea proiectului) ale Comitetului local pentru situații de urgență sunt:

Nr. crt.	Municipiul (localități aparținătoare) Populația stabilă / nr. gospodării, nr. tel./fax, adresă de e-mail:	Personal din C.L.S.U.	Personal din S.V.S.U.	Autospeciale/ Echipamente
1.	SARASĂU (2.380/900) tel. 0262/371212, fax 0262/371216. sarasau.primaria2000@yahoo.com (Poliție: tel.0262/371213)	COVACI ION – primar  BEGAN NOREL – viceprimar  NEMEȘ CLAUDIA – secretar  CATARGIU NICOLAE – șef Poliție	MIHAI MIHAI - șef s.v.s.u.  PAȘCA VASILE – conducător autospecială	1 autospecială 1 ATV pt. stingerea incendiilor 2 motopompe

A comentat [21]: trebuie mentionat nr/data HCL?

A comentat [D22R21]: E hot secreta (pe bune)

#### Atitudinea față de administrația publică locală și instituțiile specializate

Pentru o gestionare eficientă a situațiilor de urgență, autoritățile locale trebuie să dovedească o atitudine participativă de la populația din zonele afectate înainte, în timpul și după producerea situațiilor de urgență, prin urmare, necesitatea de a întreprinde permanent acțiuni de informare, educare și pregătire a populației, și în timpul producerii dezastrelor - pentru a preveni panica și difuzarea de informații contradictorii.

Autorităților locale le revine un rol crucial în implicarea în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență, prin acțiuni care trebuie să se manifeste atât în perioada de normalitate și acalmie, când se fac evaluările și pregătirea pentru prevenirea oricărui risc probabil, posibil a fi evaluat, cât și în faza de producere a unor situații de urgență, și, respectiv, post eveniment.

▣ **Privind influența factorilor sociali „educația” și „învățământul”:**

○ **Comuna Sarasău, RO:**

La nivelul anului 2021, în comuna Sarasău educația se realizează în două sisteme, în familie și în formă organizată prin sistemul instituțiilor de învățământ, cum sunt grădinițele și școlile. Numărul școlilor cu personalitate juridică este de 1.

În aceste unități de învățământ preuniversitar din comuna Sarasău, conform datelor statistice pentru anul 2019, sunt înscriși un total de 223 copii, din care 56 preșcolari și 170 elevi de vârstă școlară. La nivelul anului 2012 în comuna Sarasău funcționau 14 cadre didactice: din care 3 educatoare în învățământul preșcolar, 11 cadre didactice în învățământul gimnazial.

○ **Orașul Solotvino, UA**

În anul 2021, în Solotvino funcționau 4 unități de învățământ preșcolar, 4 unități de învățământ secundar general – gimnazii, gradele I-II, 8 licee și colegii – licee, gradele I-III.

▣ **Privind influența factorului „sănătatea populației”:**

Factorul de influență „sănătatea populației”

○ **Comuna Sarasău RO:**

Sistemul de sănătate din România este de tip asigurări sociale și are ca scop declarat asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la un pachet de servicii de bază pentru asigurați. În prezent, sursele de finanțare a sănătății publice sunt: bugetul de stat, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetele locale, veniturile proprii, creditele externe, fondurile externe nerambursabile, donații și sponsorizări. În totalul surselor de finanțare, principala pondere o deține Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, care contribuie cu circa 75% în totalul cheltuielilor de sănătate.

În comuna Sarasău RO, serviciile de sănătate sunt asigurate de medici de medicină generală – medici de familie, asistente medicale, personal mediu sanitar, în cadrul a 1 cabinet medical de medicină de familie,.

În Comuna Sarasău funcționează o farmacie, asigurate personal de specialitate.

○ **Orașul Solotvino, UA**

În Sistemul de sănătate din Ucraina se manifestă un caracter eterogen al serviciilor medicale, unele specialități medicale fiind foarte bine reprezentate, cu personal medical foarte bine pregătit, dar multe dintre ele necesitând îmbunătățiri și finanțare masivă în specializarea personalului, investiții și dotări de specialitate, facilități medicale, medicamente, materiale, etc. Serviciile medicale sunt gratuite și disponibile tuturor cetățenilor și rezidenților Ucrainei, persoanele ocupate contribuind la sistemul de sănătate. Guvernul Ucrainei supraveghează sistemul sanitar public și toți cetățenii Ucrainei au acces egal la acestea.

Orașul Solotvino serviciile de sănătate sunt asigurate de 1 spital cu un număr de 31 angajați și un număr de 20 de paturi.

În comună funcționează 8 dispensare medicale cu un număr de 80 de angajați. De asemenea sunt 10 farmacii și 9 stomatologi.

#### ▣ **Privind Riscurile sociale:**

(Sursa: Art.1 din Legea asistenței sociale RO)

“pericolul pentru persoană sau familie de a fi afectată de consecințele economice negative ale pierderii potențialului fizic, statutului ocupațional sau social (boală, accident, dizabilitate, îmbătrânire, deces, maternitate, șomaj, inadaptare socială etc.).”

pot fi grupate în 4 secțiuni, astfel:

- ✓ economice (șomajul);
- ✓ fiziologice (pierderea parțială sau totală a capacității de muncă; sarcina și lăuzia, bătrânețea, decesul);
- ✓ de producție/ muncă (accidentul de muncă, boală profesională);
- ✓ sociale (familiile cu mulți copii, familiile monoparentale, orfanii)

**În categoria riscurilor sociale sunt luate în calcul aspectele complexe privind aglomerările populaționale, adunări, târguri, festivaluri și alte manifestări periodice cu afluență mare de public și mișcările sociale posibile, mitinguri, demonstrații, etc, în raport de politica socială și situația forței de muncă din zonă.**

Grevele nu pot fi considerate tipuri de risc în condițiile OUG nr. 21/2004. Nu pot fi considerate tipuri de risc generatoare de situații de urgență civile strict evenimentele care vizează exclusiv „ordinea publică” și „siguranța națională” ori au „caracter militar”.

#### **Comuna Sarasău RO și Soltvino UA**

Populația zonelor studiate este una predominant neexplozivă, nu există disensiuni sociale relevante. Populația este una tolerantă din punct de vedere social și etnic, și nu sunt necesare campanii suplimentare de informare și educare.

Efectele riscurilor cu caracter antiumanitar și antisocial constituie priorități în analiza și gestionarea acestora, întrucât:

- periclitează viața, sănătatea și securitatea persoanelor;
- afectează nivelul de trai al sinistraților;
- restrâng exercitarea dreptului la libera circulație în zona sinistrată;
- violează viața privată, domiciliul sau proprietatea;
- implică dispersia, evacuarea sau efectuarea unor prestații impuse;
- privează populația de unele servicii sociale sau de gospodărie comunală;
- lezează patrimoniul cultural și spiritual.

#### ▣ **Privind Serviciile comunitare:**

##### ○ **Pompieri**

În zona de competență a Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Gheorghe Pop de Băsești” al Județului Maramureș, pentru a interveni în situația producerii unor tipuri de riscuri în zona Sarasău și adiacentă acesteia, funcționează următoarele servicii de urgență:

##### - **Detășamentul de Pompieri Sighetu Marmației;**

Detășamentul de Pompieri Sighetu Marmației (pompieri militari), deservește un raion de intervenție de peste 64.000 locuitori, la o depărtare de cca 15 km, pe teritoriul a 18 comune, printre care și comuna Sarasău. Secția este dotată cu autospeciale care pot asigura o reacție de răspuns în situații de urgență în cca 15 min.

De asemenea la nivelul comunei Sarasău activează o grupă de „pompieri” voluntari, formată din membri ai comunității locale.

În situații de urgență este necesară intervenția Comitetului Județean pentru Situații de Urgență, grupa operativă a I.S.U. Maramureș, membrii ai serviciului voluntar pentru situații de urgență și ai comitetelor locale pentru situații de urgență Sarasău și din comunele învecinate. În situații de urgență majoră, este necesară intervenția concertată a acestor forțe, deoarece perimetrul comunei este extrem de supus riscurilor de incendii, datorită vegetației uscate și curenților de aer care favorizează extinderea incendiilor, precum și reliefului înalt montan, greu accesibil, care îngreunează intervențiile. De cele mai multe ori reducerea timpului de intervenție chiar și cu câteva minute, ținerea unui incendiu sub control și intervenția în salvarea vieților sunt factori determinanți care fac diferența dintre incident/accident și dezastru/catastrofă.

Aceste aspecte sunt în atenția administrației publice locale Sarasău, care și-a propus și realizat prin proiectul "PREVENIREA ȘI APĂRAREA COMUNĂ ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ" Contract de finanțare nr. 2SOFT / 4.2 / 71", finanțat prin Programul ENI Romania Ucraina, dotarea și echiparea cu utilaje și echipamente de intervenții în situații de urgență, precum și instruirea voluntarilor și comunității locale în scopul promovării unei atitudini civice a cetățenilor și intervenție rapidă în situații de urgență.

La Soltvino este operațională și susținută Instituția Municipală "Protecția locală împotriva incendiilor". Este pus la punct un sistem de supraveghere a incendiilor care funcționează din 1998.

De asemenea a fost înființată compania specializată de utilități "KP Ekosoltvyno", care este autorizată să achiziționeze dotările necesare pentru intervenții inclusiv pentru situații de urgență.

#### **☐ *Influența mediului cultural:***

Între diferitele regiuni ale țării există diferențe culturale, fiecare având propriile tradiții, obiceiuri, forme de organizare, legi sociale „nescrise” care se transmit din generație în generație și care le conferă un statut propriu, o cultură organizațională la microscară. Diferențele socio-culturale se manifestă și pe structuri populaționale mai mici, pe arii geografice, administrative, etno-folclorice, subgrupuri cu un anumit criteriu de coagulare și cultură organizațională, etc.

Având în vedere apartenența milenară la același spațiu fizico-geografic al locuitorilor de pe cele două maluri ale Tisei, acum aparținând celor două țări transfrontaliere România și Ucraina, membrii comunităților Sarasău și Soltvino împărtășesc convingeri și valori asemănătoare, valențe proprii, transmise din generație în generație și consolidate de școală, biserică și diverse instituții ale statului. Aceste valori și convingeri primare sau fundamentale au în vedere libertatea individului, demnitatea umană, drepturile omului, responsabilitățile sale, propagarea adevărului, prețuirea valorilor culturale, modul de petrecere a timpului liber, tradiții și obiceiuri, convingeri și practici religioase, etc. Principalele valori culturale se regăsesc în concepțiile oamenilor despre ei înșiși și despre ceilalți semeni ai lor precum și în concepția despre organizații, societate, natura, univers.

Factorul cultural poate fi uneori determinant în modul de comportare a cetățenilor în confruntarea cu situațiile de urgență. Obligațiile cetățenilor sunt stipulate în legile specifice atât în România, cât și în Ucraina. Cultura civică elementară este obligatorie pentru evitarea panicii de grup, a actelor de vandalism în situații de urgență, în acordarea primului ajutor, în semnalarea situațiilor extreme, etc.. Astfel, cetățenii sunt datori să respecte și să aplice normele și regulile de protecție civilă stabilite de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de conducătorii instituțiilor publice, ai operatorilor economici ori ai organizațiilor neguvernamentale, să respecte măsurile dispuse, în condițiile legii, de autoritățile competente din cadrul serviciilor publice de urgență, să informeze autoritățile sau serviciile de urgență abilitate, prin orice mijloace, inclusiv telefonic, prin

apelarea numărului 112, despre iminența producerii sau producerea oricărei situații de urgență despre care iau cunoștința, să își asigure mijloacele individuale de protecție, trusa sanitară, rezerve de alimente și apă, să permită, în situații de urgență accesul forțelor și mijloacelor de intervenție în incinte sau pe terenuri proprietate privată, etc.

#### ◆ INFLUENȚA FACTORILOR TEHNOLOGICI (T)

**Dezvoltarea tehnică-tehnologică:** reprezintă un factor de influență puternic, element care favorizează sau, din contră, poate frâna un management adecvat și responsabil al situațiilor de urgență, manifestat predilect în capacitatea de reacție rapidă în fața iminenței unor riscuri generate de factori naturali sau antropici.

Piața în continuă dezvoltare în domeniul tehnologic și al soluțiilor inovative impune investiții continue în dotări și în procesul de formare a utilizatorilor, pentru asigurarea unor sisteme de măsurare, monitorizare, comunicare, avertizare, informare publică, intervenție practică specifică privind situațiile de urgență, fapt care ar putea fi mai dificil de realizat în contextul unei insuficiente finanțări bugetare actuale, costurile achiziționării de tehnologie performantă fiind extrem de ridicate și depășind posibilitățile de achiziționare ale administrațiilor publice din bugetele locale.

Dezvoltarea tehnologiilor în domeniul informației și al comunicațiilor IT poate asigura prin utilizarea și exploatarea adecvată a acestora o rapidă și corectă informare și avertizare a populației în situații de risc iminent, ceea ce de multe ori face diferența dintre incident/accident și catastrofă.

Accesul rapid la date oficiale și măsurători precise în ținerea sub observație a factorilor de risc și schimbul de informații atât între structurile de specialitate, cât și între acestea și populație, poate da măsura unei gestionări responsabile a situațiilor de urgență.

Dotarea cu mijloace moderne de intervenție, echipamente, vehicule speciale, adecvate situațiilor specifice, teritoriului de intervenție, gravității factorilor de risc ce se manifestă, reprezintă o condiție a succesului în reacția în situații de urgență. Dezvoltarea foarte rapidă a sistemului de comunicare și a tehnologiilor informaționale (informatica) vine, însă, în ușurarea și fluidizarea administrării informațiilor specifice în situații de urgență.

Există mai mulți factori tehnologici care pot influența benefic capacitatea de gestionare a situațiilor de urgență, cum ar fi investițiile în infrastructură, nivelul de dotare tehnologică specifică și de intervenție rapidă, tehnologia societății informaționale și de comunicare, etc.

În același timp, factorii tehnologici pot fi ei înșiși generatori de riscuri, uneori majore/catastrofale, manifestându-se ca și hazarduri tehnologice ale căror consecințe pot lua amploare dezastruoasă.

#### **Hazardurile tehnologice.**

Pot fi produse de erorile de proiectare a instalațiilor industriale, de gradul ridicat de uzură al acestora și/sau de managementul defectuos practicat de proprietarii acestora. Transportul substanțelor periculoase este o altă cauză care poate să producă accidente cu victime umane, precum și poluarea mediului. Mai sunt și situații în care accidentele tehnologice, de tipul ruperilor de baraje sau exploziilor unor instalații, pot fi cauzate de factori naturali, cum ar fi inundațiile și cutremurele, determinând o succesiune de evenimente extreme și complexe sub forma unei reacții în lanț.

De regulă, efectele negative ale dezvoltării tehnologice sunt decalate în timp și spațiu față de momentul și locul acțiunii cauzei care le-a generat. Conștientizarea problemelor privind pericolul asociat tehnologiei, efectele asupra factorilor

de mediu și implicațiile sociale au apărut ca urmare a unor accidente grave, care au demonstrat necesitatea abordării integrate a domeniului.

În contextul global de îngrijorare privind problematica accidentelor industriale, preocupări și acțiuni în domeniu au apărut încă din anii 1980, concretizate în inițiative la nivel mondial, european și național, prin adoptarea unor reglementări specifice privind prevenirea, protecția și intervenția în situații de urgență generate de riscurile tehnologice. Riscul tehnologic, spre deosebire de cel natural, poate fi controlat și redus pe mai multe căi, necesitând însă un management mult mai elaborat și personalizat pe fiecare categorie.

**Privind "Capacitatea de dezvoltare spațială":**

**Comuna Sarasău, RO**

### **Dotări tehnico-edilitare**

#### **✓ Rețelele de utilitate publică: infrastructură fizică de bază**

La nivelul comunei Sarasău au fost derulate proiecte complexe privind dezvoltarea rețelelor de infrastructură fizică de bază, astfel:

- **rețeaua de alimentare cu apă realizată în integral:**

Ca rezultat al proiectului „Extinderea rețelei de alimentare cu apă în Comuna Sarasău”, lungimea simplă a rețelei de distribuție a apei potabile la nivelul comunei a ajuns la 17,50 km.

- **rețeaua de canalizare a apelor menajere, cu stație de epurare,**

Existența sistemului de alimentare cu apă în întreaga comună este un argument în plus în favoarea realizării rețelei de canalizare și a stației de epurare, deoarece legislația în vigoare impune soluționarea (colectarea și epurarea) apelor uzate concomitent cu racordarea populației la rețeaua de alimentare cu apă. În prezent apele uzate sunt evacuate prin stația de epurare biomecanică. Lungimea rețelei este de 13,20 km

- **rețeaua de alimentare cu energie electrică**

Extinderea rețelei electrice de joasă tensiune în localitate reprezintă o necesitate reală în vederea asigurării unor condiții optime de locuire a populației, dar și afirmării unor activități economice și sociale. Rețeaua electrică alături de celelalte rețele edilitare reprezintă atributul unei vieți civilizate și suportul dezvoltării așezărilor.

Rețeaua de electricitate care alimentează Comuna Sarasău aparține SDE ELECTRICA. Arealul comunei Sarasău este în cea mai mare parte electrificat, având loc lucrări de modernizare a rețelei de electricitate. Localitatea este electrificată în procent de 99%, existând doar puține familii care nu sunt racordate la rețeaua electrică, familii care locuiesc la o distanță mare de rețea.

- **rețeaua drumurilor publice - Infrastructura de transport**

Infrastructura de transport se referă la toate tipurile de transport care interesează zona Sarasău, astfel:

- *influența factorului tehnic „Accesibilitate față de coridoarele paneuropene și restul țării”*

Maramureșul se află într-o poziție relativ marginală față de axele majore de circulație din partea de sud (Cluj), vest (Oradea și Satu Mare) și sud-est (Bistrița), iar zona de frontieră spre Ucraina, în nord și nord-est, este mai puțin permeabilă decât zona ungurească (din zona Oradea și Satu Mare), în timp ce munții Maramureșului, spre est, reprezintă o barieră naturală care izolează județul în direcția respectivă.

În prezent, Baia Mare și zonele limitrofe sunt destul de izolate față de coridoarele paneuropene. Accesibilitatea rutieră este redusă și față de teritoriul național, precum și față



de zona de frontieră (peste 10 ore de parcurs până la capitala României, pentru o distanță de 558 km).

o *Influența factorului tehnologic „Rețeaua de drumuri”:*

Accesul în zona se face în special auto, axele principale de aflux turistic fiind DN19 Oradea-Satu Mare-Negrești Oaș-Sighetu Marmăției, care face legătura între Sigheu Marmăției și vama Petea (la granița României cu Ungaria), ce aduce vizitatorii dinspre cele 2 municipii ale județului Maramureș și asigură continuarea traseului pentru vizitarea Bucovinei, DN 17 C (Bistrița-Năsăud-Salva-pasul Șetref-Săcel-Sarasău), care este utilizat pentru accesul de către clujeni și bistrițeni, pe V. Sălăuței, DJ 186 Vadu Izei-Săcel, utilizat de cei ce doresc să cunoască V. Izei, în drum spre Borșa.

Prin lucrările de modernizare și reabilitare ale sectoarelor de drumuri care sunt incluse în aceste culoare se va asigura desfășurarea circulației în condiții optime de siguranță și confort, pentru toate categoriile de autovehicule.

o *Influența factorului tehnologic „Trafic feroviar”:*

Gara de deservire este Sighetu Marmăției, cu trenuri de legătură spre toate relațiile din țară.

o *Influența factorului tehnologic „Trafic aerian”:*

Aeroportul Tăuții Măgherăuș – Baia Mare, situat la cca 80 km de Sarasău, se găsește în plin proces de extindere/modernizare, prin proiect de investiții care necesită cca 6 milioane de euro. În prezent Aeroportul Tăuții Măgherăuș a dobândit statut de Aeroport Internațional, fiind operațional pe linii aeriene cu destinații spre țări europene.

✓ **Patrimoniul fizic arhitectural: monumente istorice și clădiri de patrimoniu**

**Pe teritoriul comunei Sarasău se găsesc 10 monumente de patrimoniu, incluse pe Listele A și B Anexa LISTA MONUMENTELOR ISTORICE la Legea 5/1990, astfel:**

M-I-s-A-04409- Situl arheologic de la Sarasău, punct „Zăpodie”,  
MM-I-m-B-04409.01(RAN: 106639.01.04) Așezare „Zăpodie” sec. IX - XIII  
MM-I-m-A-04409.02 Așezare „Zăpodie” sec. IV - V p. Chr.  
MM-I-m-A-04409.03 Așezare „Zăpodie” sec. sec. V - IV a. Chr  
MM-I-s-B-04410 (RAN: 106639.02) Așezare „la moară” Epoca bronzului, Cultura Suci de Sus  
MM-I-s-B-04411 (RAN: 106639.03) Situl arheologic de la Sarasău, punct „Lazul Mare”  
MM-I-m-B-04411.01 (RAN: 106639.03.02) Așezare „Lazul Mare” sec. X – XIII  
MM-I-m-B-04411.02 (RAN: 106639.03.01) Așezare „Lazul Mare” Epoca bronzului, Cultura Suci de Sus  
MM-I-s-B-04412 (RAN: 106639.04) Așezare fortificată „cetatea” Epoca medievală  
MM-I-s-B-04413 (RAN: 106639.05) Așezare „vașcăpău” Epoca bronzului, Cultura Suci de Sus

✓ **Rețeaua de telefonie, internet și televiziune prin cablu:**

Telefonia fixă, telefonie digitală, Serviciile de internet și de televiziune prin cablu:  
Tehnologia informațională reprezintă o sinteză a tehnologiilor electronice, computerizate și din domeniul telecomunicațiilor ce permite procesarea și comunicarea efektivă a datelor. Dezvoltarea continuă a tehnologiei informaționale are implicații profunde pentru întreaga economie. Astăzi, tehnologia informațională este folosită în multe sectoare diverse și pentru o serie de activități, de la organizarea internă până la comunicarea externă cu diferite alte ramuri economice. Ea facilitează viteza și eficiența cu care informațiile sunt procesate, stocate, extrase, distribuite, cu alte cuvinte, manipulate. De asemenea, reduce costurile vehiculării informației, crește viteza transferului și extragerii de informațiilor și crește implicarea clienților în controlul tranzacțiilor.

Telefonia mobilă este de asemenea disponibilă cu diferite grade de acoperire

A comentat [23]: mai mult de 5 în listă mai jos...

A comentat [D24R23]: 10...



De asemenea comunicarea se mai face și prin intermediul, presei scrise, cablu TV, poșta, radio și televiziune națională.

*Influența infrastructurii informaționale și de comunicare. Dotarea, echiparea IT&C*

Dezvoltarea tehnologiilor în domeniul informației și al comunicațiilor IT poate asigura prin utilizarea și exploatarea adecvată a acestora o rapidă și corectă informare și avertizare a populației în situații de risc iminent, ceea ce de multe ori face diferența dintre incident/accident și catastrofă.

Accesul rapid la date oficiale și măsurători precise în ținerea sub observație a factorilor de risc și schimbul de informații atât între structurile de specialitate, cât și între acestea și populație, poate da măsura unei gestionări responsabile a situațiilor de urgență.

**Orașul Solotvino, UA**

**Dotări tehnico-edilitare**

✓ **Rețelele de utilitate publică: infrastructură fizică de bază**

Accesul la utilitățile publice influențează în mare măsură calitatea vieții populației. În Solotvino lungimea rețelei de alimentare cu apă este de 48 km.

▪ **rețeaua de alimentare cu energie electrică**

Orașul Solotvino este electrificat în bună măsură. Se dorește utilizarea energetică a surselor alternative pentru substituirea combustibililor convenționali – energie geotermală, eoliană, solară.

▪ **rețeaua drumurilor publice - Infrastructura de transport**

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport rutier este condiția esențială a prosperității economice și îmbunătățirii calității vieții populației din Solotvino. Ritmul de creștere a regiunii depinde de infrastructura modernizată, investițiile în dezvoltarea ei necesitând să devină o prioritate la nivel local. Solotvino are o rețea de drumuri naționale și locale ce însumează 338 km și 256 km de străzi. Ca și densitate însă, numărul de km de drumuri naționale și locale la 100 km<sup>2</sup> în regiune este cu mult sub nivelul țărilor europene dezvoltate.

În Orașul Solotvino, starea drumurilor necesită lucrări de reface infrastructură, asfaltare pe străzile intracomunale și pe cele de conexiune între localități, dar și desfășurarea unor lucrări pentru modernizarea drumurilor comunale. Primăria locală a asfaltat cu contribuție publică o parte a străzilor în zonele cele mai centrale, dar este necesară o finanțare substanțială care să asigure fondurile pentru susținerea investițiilor în infrastructură.

**Patrimoniul fizic arhitectural: monumente istorice și clădiri de patrimoniu**

Biserica de lemn „Sfântu Nicolaie Făcătorul de Minuni.

În orașul Solotvino UA este prezent sistemul de telefonie fixă, telefonie digitală, Serviciile de internet și de televiziune prin cablu:

Tehnologia informațională permite procesarea și comunicarea efektivă a datelor.

Telefonia mobilă este de asemenea disponibilă cu diferite grade de acoperire

De asemenea comunicarea se mai face și prin intermediul presei scrise, cablu TV, poșta, radio și televiziune națională.

Accesul rapid la date oficiale și măsurători precise în ținerea sub observație a factorilor de risc și schimbul de informații atât între structurile de specialitate, cât și între acestea și populație, de asemenea în cadrul managementului comun transfrontalier în cazul proiectului Sistem de intervenție rapidă pentru situații de urgență, finanțat în cadrul Programului HUSKROUA ENPI, poate da măsura unei gestionări responsabile a situațiilor de urgență.

#### ◆ INFLUENȚA FACTORILOR ECONOMICI (E)

**Zone industrializate:** în teritoriul zonei de competență, cele două structuri teritoriale transfrontaliere Județul Maramureș RO și Regiunea Transcarpatia UA, se regăsesc activități economice din sectoare variate, cele mai reprezentative fiind:

- industria lemnului
- industria ușoară
- industria minieră
- industria metalurgică
- mari platforme comerciale .

#### Comuna Sarasău, RO

Declinul environmental și economic al ramurii de minerit din zona Maramureșului tradițional minier, a amplificat considerabil dificultățile de ordin economic: astfel, la problemele anterioare ale morbidității, disconfortului fizic și psihic, determinate de poluare, degradarea terenurilor etc. sau adăugă altele mai noi la fel de grave; cea mai importantă, dispariția locurilor de munca în minerit, care se asociază cu sărăcia, lipsa alternativelor profesionale, șomaj, insecuritate socială etc. Practic, declinul mineritului se resimte încă destul de acut asupra majorității sferelor social-economice dată fiind dependența covârșitoare a forței de munca față de acest sector, în condițiile absenței unor programe de dezvoltare economică alternativă.

Activitățile predilecte sunt:

- industria lemnului – Baia Mare, Sighetu Marmației – inclusiv pe teritoriul administrativ al comunei Sarasău, Vișeu de Sus, Borșa, Târgu Lăpuș;
- industria ușoară - Baia Mare, Sighetu-Marmației, Târgu Lăpuș;
- industria minieră – Baia Mare, Cavnic, Baia Sprie- conservare perimetre miniere;
- industria metalurgică – Baia Mare;
- mari platforme comerciale – Baia Mare, Sighetu-Marmației.

De aceea în cadrul analizei strategice se vor identifica acele elemente necesare să dea o nouă orientare nivelului de trai al locuitorilor, pe termen mediu. Evoluția **dimensiunii socio-economice**, aferentă mineritului intensiv, s-a manifestat în absența unei gestionări bazate pe cunoașterea integrală a tuturor implicațiilor pe care le antrenează această activitate. În decursul ultimelor decenii a devenit tot mai evident faptul că acest aspect depășește dimensionarea pur environmentală și că declinul mediului antrenează **efecte socio-economice** cu mult mai grave decât fuseseră anticipate (epuizarea sau alterarea resurselor vitale, afectarea stării de sănătate a populației, elemente de disconfort urban, alterarea tradițiilor s.a.). În pofida atâtor evidențe, toate aceste evoluții nefaste au fost mult timp ignorate sau acceptate tacit ca un rău necesar. Evident că și rațiuni de ordin politic și ideologic țineau la distanță cercetarea științifică de abordarea minuțioasă a acestor probleme, vizând exclusiv doar aspecte de ordin morfogenetic, geomorfologic, climatic, geodemografic, economic (elemente importante dar nu și suficiente) în timp ce

problematicile sociale și de impact major asupra comunităților locale au fost lăsate la o parte.

La ignorarea stărilor degenerative introduse de activitățile miniere la nivelul componentelor socio-economice se adaugă numeroasele incertitudini și dificultăți privind perspectivele acestei activități. Diminuarea sau chiar stagnarea activităților de minerit în ultimii ani, dictate de rațiuni de rentabilitate economică au amorsat noi provocări în teritoriu.

**Factorul de influență economică „Infrastructura de afaceri”:**

*Un rol important în stimularea dezvoltării economice și creării de noi locuri de muncă îl are factorul de influență economică „Infrastructura de afaceri”:*

Privind gradul de ocupare a populației, principalele domenii în care se manifestă inițiativa privată sunt: comerț, fabricarea produselor din plastic, exploatarea și prelucrarea lemnului, construcții civile, turism, etc.

Cifra de afaceri din Sarasău: 57,6 milioane lei (13,1 milioane euro)

Top 20 firme din Sarasău (după cifra de afaceri an referință 2020) este prezentat în continuare:

nr.	nume	CUI	Cifra de afaceri	Profit net	Datorii	Active imobilizate	Active circulante	Capitaluri proprii	Angajați (nr. mediu)	Cod CAE N
1	BERVAS SRL	17260366	22.696.960	2.063.843	9.712.303	1.014.587	17.133.397	8.435.681	17	46
2	DAVA BERVAS SRL	30328396	10.906.012	1.038.736	1.758.343	1.669.318	4.465.326	4.376.301	18	22
3	U.K.E. SRL	15436416	5.828.751	1.031.520	1.478.593	10.756.513	1.529.168	10.807.088	15	8
4	GM MATCONSTRUCT SRL	23120910	3.318.113	597.493	124.644	1.101.053	2.296.955	3.273.364	2	46
5	ISLAND FOREST SRL	11267101	2.764.098	46.481	873.121	1.002.285	2.097.553	1.950.177	15	16
6	SARPANIF PROD SRL	6226318	2.526.255	225.320	118.337	578.656	582.799	1.043.118	19	10
7	EXPORT COOP SRL	16374583	2.008.317	498.793	1.728.713	544.457	2.990.694	1.806.438	12	16
8	EKOLKARPAT SRL	41129240	1.381.872	149.948	202.746	123.380	351.997	272.631	2	2
9	FORESTLAND SRL	15457770	1.315.341	143.537	147.804	232.371	1.236.072	1.320.639	5	16
10	ALYSARA COMPANY SRL	33613761	956.842	-239.015	910.829	4.025	844.076	-62.728	32	43
11	RABACO PROD SRL	6860020	592.142	26.258	675.314	2.428.133	1.223.972	3.001.319	12	55
12	TRIOSEVEN SRL	17692453	484.021	97.416	2.164.396	3.260.228	229.225	856.311	3	55
13	SUSLYV SPEDITION SRL	30678219	431.688	1.023	819.435	19.820	295.771	-494.309	3	49
14	ANTIC TOUR TRANS SRL	37357631	412.996	1.560	301.555	212.796	114.469	25.710	4	49
15	EURO VIKI SISTEM SRL	39154986	341.665	185.333	147.629	761	291.728	144.860	6	41
16	MOROSANU DORLIV SRL	19185929	284.730	40.215	177.494	23.290	545.907	391.703	2	49
17	NORLIV IMPEX SRL	18141517	163.182	2.630	715.560	350.760	188.504	-176.296	5	56
18	SAR SECURE FAST FORWARDING SRL	39663041	51.131	-69.621	290.698	35.574	4.398	-250.726	1	49
19	GENIAL INTERTOUR SRL	34073139	36.742	2.235	4.670	2.547	11.994	9.871	2	79
20	SANATATE & FRUMUSETE SRL	28502090	14.091	7.473	820	0	11.898	11.078	0	96
	<b>Total top 20</b>		<b>56.514.949</b>	<b>5.851.178</b>	<b>22.353.004</b>	<b>23.360.554</b>	<b>36.445.903</b>	<b>36.742.230</b>	<b>175</b>	

De remarcat că cifra de afaceri a primelor 20 companii din Sarasău reprezintă 98,12% din total.

Principalele facilități de natură a atrage investitorii sunt:

Teren la prețuri convenabile pentru construcții industriale și turistice  
Produse animaliere pentru prelucrare  
Forța de muncă calificată și necalificată la prețuri convenabile  
Energie electrică  
Apa potabilă  
Gaz metan  
Cai de acces corespunzătoare.

Orașul Soltvino are în funcțiune pe teritoriul său un număr de 123 firme active structurate astfel după domeniul de activitate:

Industrial 9 firme  
Magazine alimentare și nealimentare 89 firme  
Piețe 1 firme  
Transport 4 firme  
Cafenea 18 firme  
Servicii poștale, servicii de curierat, instituții bancare 13 firme  
Servicii hoteliere 6 firme  
Servicii de baze turistice 75 firme

**Factorul de influență economică “Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice de bază”**

Un punct tare în stimularea investițiilor în cadrul comunei Sarasău îl reprezintă preocuparea administrației publice locale în dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice de bază. Astfel au fost elaborate și implementate proiecte de infrastructură de drumuri, alimentare cu apă și canalizare, clădiri administrative precum și dotări independente pentru situații de urgență.

**Factorul de influență economică „Dezvoltarea spațială”:**

Un factor important de influență economică îl reprezintă presiunea intereselor economice și prevalența acestora față de interesul public cu efecte negative asupra activității de dezvoltare spațială. Multiplele proiecte de investiții economice și presiunea diferitelor proiecte imobiliare pun uneori în dificultate aplicarea reglementărilor urbanistice și planurilor de amenajare a teritoriului. O reactualizare a acestora în funcție de contextul actual și o revalorizare a acestora se impun ca necesare în vederea asigurării durabilității dezvoltării teritoriale la nivelul Comunei Sarasău.

**Factorul de influență economică „Politica economică a guvernului”: (factor de interferență E+P)**

Se întemeiază pe premisa respectării, de către toți factorii implicați din mediul de afaceri autohton, a următoarelor principii generale privind activitatea economică desfășurată în România:

- Libera inițiativă economică;
- Inviolabilitatea proprietății private;
- Etica în afaceri;
- Concurența liberă și loială pe piață;
- Tratarea egală și echitabilă a tuturor operatorilor economici de către autoritatea publică;
- Transparența luării deciziilor și a aplicării măsurilor de către guvern;
- Implicarea efectivă a tuturor factorilor interesați;

- Responsabilitatea factorilor implicați și, implicit, atragerea răspunderii corespunzătoare privind actele și faptele de comerț realizate.

Proiectele implementate reprezintă o etapă a strategiei pe termen scurt, mediu și lung a Consiliului local Sarasău, la nivel operațional, care intenționează să dezvolte Zona de dezvoltare economică Sarasău.

### **Ținte strategice în sectorul DEZVOLTĂRII DURABILE din România - Orizont 2030**

Pentru orizont 2030 Strategia națională de dezvoltare durabilă 2030 prevede:

- Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile
- Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori
- Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excludere prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială

A comentat [25]: țină cont de ...?

A comentat [D26R25]: era pe rans urm

Cu orizont 2030 sunt stabilite următoarele ținte:

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii. Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă
- Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme

#### **◆ INFLUENȚA FACTORILOR POLITICI (P)**

Managementul situației de urgență reprezintă ansamblul activităților desfășurate și procedurile utilizate de factorii de decizie, instituțiile și serviciile publice abilitate pentru identificarea și monitorizarea surselor de risc, evaluarea informațiilor și analiza situației, elaborarea de prognoze, stabilirea variantelor de acțiune și implementarea acestora în scopul restabilirii situației de normalitate.

#### **România: Legislația națională românească relevantă în domeniul situațiilor de urgență**

Strategia națională de prevenire a situațiilor de urgență reprezintă documentul de planificare pe termen lung și mediu, elaborat de Ministerul Internelor și Reformei Administrative. Documentul respectiv definește ordinea și siguranța publică și interesul național în acest domeniu, evaluează starea actuală de prezentă și manifestare a factorilor de risc de pe teritoriul României, formulează principiile și direcțiile prioritare de acțiune și prevede resursele necesare pentru gestionarea situațiilor de urgență. Apărarea în domeniul situațiilor de urgență se realizează prin măsuri generale, de natură economică, socială și politică, precum și prin măsuri speciale, cu caracter preponderent preventiv.

*Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență* din România reprezintă structura instituțională care gestionează situațiile de urgență. Acest sistem este constituit sub forma

unei rețele de organisme, organe și structuri abilitate în managementul situațiilor de urgență. Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență este reglementat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004, aprobată cu modificări și completări de Legea nr.15/2005 și este format din structuri cu activitate permanentă și structuri cu activitate temporară. Strategia de prevenire a situațiilor de urgență formează documentul-cadru pentru pregătirea și adoptarea unor măsuri și acțiuni specifice având ca scop reducerea impactului produs de manifestarea factorilor de risc specifici asupra populației, bunurilor și mediului printr-o planificare, la nivel național și local, pe termen mediu și lung, a unui set de acțiuni și măsuri specifice.

Strategia de prevenire a situațiilor de urgență a fost elaborată în baza Strategiei de securitate națională a României, a Cartei albe a securității și apărării naționale și a delimitărilor conceptuale instituționale în domeniu. Cadrul juridic existent, perfectibil printr-o permanentă armonizare cu reglementările europene și cu evoluția situației operative, *legislația națională fiind structurată în legi, hotărâri de guvern, ordonanțe guvernamentale, ordine ale ministrului apărării, regulamente, proceduri, norme și normative.*

I. Legi, ordonanțe ale Guvernului.

- Legea nr. 126/1995 privind regimul materiilor explozive;
- Legea nr. 80/1995 privind Statutul cadrelor militare;
- Legea nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun;
- Legea nr. 360/2003 privind regimul substanțelor și preparatelor periculoase;
- Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă;
- Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor;
- Legea nr. 307/2007 pentru acceptarea Protocolului privind resturile explozive de război (Protocolul V), adoptat la Geneva la 28 noiembrie 2003;
- Legea nr. 20/2009 pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Franceze în domeniul protecției și securității civile privind asistența și cooperarea în situații de urgență, semnat la Paris la 22 aprilie 2008;
- O.G. nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență;
- O.U.G. nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență;
- O.U.G. nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale;
- O.U.G. nr. 138/2005 privind exploatarea în siguranță a acumulărilor cu folosință piscicolă, de agrement sau locală, din categoriile de importanță C și D;
- O.U.G. nr. 12/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative care transpun acquis-ul comunitar în domeniul protecției mediului;
- O.U.G. nr. 11/2006 privind măsurile pentru monitorizarea, combaterea și eradicarea gripei aviare pe teritoriul României;
- O.G. nr. 20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente;
- O.U.G. nr. 34/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului național unic pentru apeluri de urgență.

II. Hotărâri ale Guvernului.

- H.G. nr. 273/1994 privind aprobarea Regulamentului de recepție a lucrărilor de construcții și instalații aferente acestora;
- H.G. nr. 1088/2000 pentru aprobarea Regulamentului de apărare împotriva incendiilor în masă;
- H.G. nr. 1.408/2008 privind clasificarea, ambalarea și etichetarea substanțelor periculoase;
- H.G. nr. 536/2002 pentru aprobarea Normelor tehnice privind deținerea, prepararea,

experimentarea, distrugerea, transportul, depozitarea, mânăuirea și folosirea materiilor explozive utilizate în orice alte operațiuni specifice în activitățile deținătorilor, precum și autorizarea artificierilor și pirotehniștilor;

- H.G. nr. 752/2004 privind stabilirea condițiilor pentru introducerea pe piață a echipamentelor și sistemelor protectoare destinate utilizării în atmosfere potențial explozive;

- H.G. nr. 1489/2004 privind organizarea și funcționarea Comitetului Național pentru Situații de Urgență;

- H.G. nr. 1490/2004 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și a organigramei Inspectoratului General pentru Situații de Urgență;

- H.G. nr. 1491/2004 pentru aprobarea Regulamentului – cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență;

- H.G. nr. 1492/2004 privind principiile de organizare, funcționarea și atribuțiile serviciilor de urgență profesionale;

- H.G. nr. 2167/2004 pentru stabilirea principiilor de evaluare a riscurilor pentru om și mediu ale substanțelor notificate;

- H.G. nr. 2288/2004 pentru aprobarea repartizării principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte autorități publice centrale și organizațiile neguvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență;

- H.G. nr. 207/2005 privind stabilirea cerințelor esențiale de securitate ale explozivilor de uz civil și a condițiilor pentru introducerea lor pe piață;

- H.G. nr. 259/2005 privind înființarea și stabilirea atribuțiilor Centrului Național pentru Securitate la Incendiu și Protecție Civilă;

- H.G. nr. 501/2005 pentru aprobarea Criteriilor privind asigurarea mijloacelor de protecție individuală a cetățenilor;

- H.G. nr. 547/2005 pentru aprobarea Strategiei naționale de protecție civilă;

- H.G. nr. 560/2005 pentru aprobarea categoriilor de construcții la care este obligatorie realizarea adăposturilor de protecție civilă, precum și a celor la care se amenajează puncte de comandă;

- H.G. nr. 630/2005 pentru stabilirea semnului distinctiv național prin care se identifică personalul și se marchează mijloacele tehnice, adăposturile, alte bunuri de protecție civilă, uniforma și cartea de identitate specifice personalului specializat cu atribuții în domeniul protecției civile;

- H.G. nr. 642/2005 pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice;

- H.G. nr. 1218/2005 privind constituirea Comandamentului Antiepidemiologic Central;

- H.G. nr. 1222/2005 pentru stabilirea principiilor evacuării în situații de conflict armat;

- H.G. nr. 1579/2005 pentru aprobarea Statutului personalului voluntar din serviciile de urgență voluntare;

- H.G. nr. 1854/2005 pentru aprobarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații;

- H.G. nr. 1040/2006 pentru aprobarea Planului național de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru gestionarea situațiilor de urgență;

- H.G. nr. 1301/2006 pentru stabilirea uniforme și a însemnelor distinctive pentru personalul militar din Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și din unitățile și instituțiile subordonate acestuia;

- H.G. 1739/2006 pentru aprobarea categoriilor de construcții și amenajări care se supun avizării și/sau autorizării privind securitatea la incendiu;

- H.G. nr. 1700/2006 pentru aprobarea Programului strategic privind monitorizarea, controlul și eradicarea peștei porcine;



- H.G. nr. 160/2007 pentru aprobarea regulamentului privind portul, descrierea, condițiile de acordare și folosire a uniformei, echipamentului de protecție și însemnelor distinctive ale personalului serviciilor pentru situații de urgență voluntare/private;
  - H.G. nr. 537/2007 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele de apărare împotriva incendiilor;
  - H.G. nr. 804/2007 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase, publicată în M. Of. nr. 539 din 8 august 2007;
  - H.G. nr. 932/2007 pentru aprobarea Metodologiei privind finanțarea de la bugetul de stat a hărților de risc natural pentru cutremure și alunecări de teren;
  - H.G. nr. 969/2007 privind organizarea, desfășurarea și conducerea pregătirii pentru apărare a persoanelor cu atribuții de conducere în domeniul administrației publice, la nivel central și local;
  - H.G. nr. 873/2007 pentru aprobarea Acordului de cofinanțare dintre Ministerul Administrației și Internelor și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare privind implementarea proiectului "Întărirea capacității Guvernului României de a gestiona situațiile dificile generate de dezastre naturale - Dezvoltarea capacității pentru situații de urgență (CDES)";
  - H.G. nr. 1.175/2007 pentru aprobarea Normelor de efectuare a activității de transport rutier de mărfuri periculoase în România;
  - H.G. nr. 55/2008 pentru aprobarea Programului strategic privind supravegherea, controlul și eradicarea turbării la vulpe în România;
  - H.G. nr. 548/2008 privind aprobarea Strategiei naționale de comunicare și informare publică pentru situații de urgență;
  - H.G. nr. 762/2008 pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire a situațiilor de urgență
- Regulament privind atestarea conformității produselor pentru construcții,  
Reglementari tehnice privind proiectarea și executarea clădirilor de locuit și social-culturale,  
Reglementari tehnice privind proiectarea și executarea instalațiilor de apă și canalizare,  
Reglementari tehnice privind proiectarea și executarea instalațiilor electrice,  
Reglementari tehnice privind proiectarea și executarea instalațiilor termice, condiționarea aerului, gaze,  
Reglementari tehnice privind verificarea calității și recepția lucrărilor de construcții și instalații.

**La nivel local: Comuna Sarasău, prin Consiliul Local și Primăria Sarasău**

Se știe că stabilitatea sistemului politic determină creșterea încrederii finanțatorilor. De asemenea, politicile macroeconomice au implicații asupra riscurilor anticipate, a atitudinii factorilor interesați de consolidarea unor relații pe termen lung. Sistemul juridic este girantul stabilității legislative. La nivelul comunei Sarasău, stabilitatea politică manifestată prin continuitatea echipei de conducere primar-viceprimar la nivelul administrației publice locale, Primăria Sarasău și Consiliul Local Sarasău, pe parcursul mai multor mandate, a asigurat o capacitate de management solidă, creșterea gradului de experiență în administrare și gestionare publică, continuitate la nivelul politicilor publice, continuitate în dezvoltare strategică.

**Ucraina: Legislația națională în domeniul situațiilor de urgență:**

În Ucraina, politica națională de gestionare a dezastrelor și diferitele aspecte ale managementului dezastrelor sunt reglementate de acte legislative naționale și de legislație

secundară care guvernează anumite aspecte de prognoză a dezastrelor și de prevenire a riscurilor generate de acestea.

Sistemul juridic ucrainean prevede un sistem de gestionare a dezastrelor bazate pe legi cheie care determină colectiv îndatoririle autorităților centrale și ale autorităților guvernamentale locale, în ceea ce privește organizarea apărării civile, prevenirea dezastrelor naturale și reducerea impactului lor.

***Legile principale care reglementează acest domeniu sunt:***

Legea privind Protecția Populației și a Teritoriilor pentru situații de Urgențe cu Caracter Industrial și Natural

Legea cu privire la Apărarea Civilă și Temeiul Juridic al Apărării Civile.

Codul de apărare civilă în Ucraina

Legea privind securitatea la incendii nr. 3745-XII/1993

Legea protecției mediului

Legi internaționale, în care Ucraina este semnatară.

Memorandum of understanding between the Ministry for Emergencies and the United Nations Development Programme in support of disaster risk reduction and early recovery in Ukraine dated 30 October 2009

◆ **FACTORUL DE INFLUENȚĂ M (MEDIU):**

**MEDIUL NATURAL**

În cadrul procesului de armonizare a politicilor naționale cu cele ale Uniunii Europene și de transpunere și implementare a normelor și reglementărilor UE, problema poluării solului și apelor subterane reprezintă unul dintre aspectele fundamentale ale protecției mediului

Evaluarea environmentală sau de mediu, realizată atât pe baza datelor furnizate de monitorizarile de specialitate, cât și prin funcția diagnostică a mutațiilor peisagistice surprinse prin cercetări zonale, conduce în mod concret la delimitarea teoretică, prin combinații de criterii, a unor arii specifice ambientale: fragile, degradate, puternic degradate, în reconstrucție, diferențiate la rândul lor în unități ambientale: geosituri (spot point), fațete, arii ambientale, operațiune necesară pentru determinarea variabilelor care impun tendința și implicit pentru stabilirea măsurilor de planning environmental și teritorial.

Impactele asupra componentelor de mediu fac parte din prețul pe care societatea umană și mediul înconjurător sunt nevoite să-l plătească pentru beneficiile consumului de resurse naturale în general și al resurselor de subsol în special. Chiar dacă impactul unei singure activități este un fenomen local, multiplicarea lor în spațiu și timp vor provoca serioase probleme ambientale, cu generarea unor impacte semnificative. Mai mult decât atât, degradarea ambientală tinde să se extindă dincolo de suprafața arealului exploatat la suprafață sau în adâncime.

Tot mai mult în desfășurarea unei activități se au în vedere calitatea mediului, precum și consecințele pe care factorii naturali nesupravegheați, activitățile economice, etc. le exercită asupra mediului.

**Factorii naturali generatori de riscuri majore**

Atât România cât și Ucraina au, după cum se poate observa în decursul ultimilor ani, o istorie „bogată” în calamități naturale și evenimente catastrofale cauzate de natură dar și

de activitatea umană. Cauzele primelor fenomene, cele de origine naturală, trebuie căutate în structura geo-morfologică a teritoriului țărilor.

În ultimii ani aceste fenomene și-au schimbat structura probabilistică și intensitatea în raport cu același tip de fenomene înregistrate cu un deceniu în urmă. Efectele dominante pe care le au asupra populației, mediului înconjurător și bunurilor materiale fac necesară cunoașterea acestor fenomene și a modului în care putem preveni, sau ne putem apăra în caz de urgență.

Factorii naturali generatori de riscuri majore cu care se confruntă arealul celor două comune partenere Comuna Sarasău RO și Orașul Soltovino UA, luați în calcul pentru prezenta analiză strategică, sunt:

- **Incendii generatoare de pagube materiale, afectarea sănătății populației prin intoxicații cu fum, gaze înecăcioase, emanații toxice, arsuri, etc**
  - **Inundații masive**
  - **Seceta**
  - **Cutremurele de pământ**
  - **Alunecările/prăbușirile de teren**
- 
- **Incendii generatoare de pagube materiale, afectarea sănătății populației prin intoxicații cu fum, gaze înecăcioase, emanații toxice, arsuri, etc:**

#### Comuna Sarasău, RO:

Surse: Referințe media:

<http://www.emaramures.ro/stiri/>  
3 septembrie 2011

Sursa: ISU Maramureș

Incendiu Sarasău

Ieri seara (30.08.2021), 22.03., la ora 22.36, pompierii au fost anunțați despre izbucnirea unui incendiu la o casă, în localitatea Sarasău. La locul intervenției s-au deplasat pompierii sigheteni, cu două autospeciale, Echipajul de Prim Ajutor din cadrul S.M.U.R.D. și S.V.S.U. Sarasău. Flăcările au distrus aproximativ 6 metri pătrați din acoperișul de lemn al casei, circa 25 metri pătrați din tavanul de lemn, mobilier divers, materiale textile, documentele proprietarei, 3 geamuri și 3 uși. Din fericire, nu au existat victime.

<http://maramuresmedia.ro/2016/05/incendii-la-sarasau-si-moisei/>: "În ultimele ore, pompierii maramureșeni au lichidat două incendii. Primul a izbucnit ieri, 19 mai 2016, în localitatea Sarasău la podul unei case.

incendiu1La locul intervenției s-au deplasat pompierii militari din cadrul Detașamentului Sighetu Marmației. Flăcările au distrus circa 130 de metri pătrați din acoperișul din lemn al casei. În urma incendiului, proprietara în vârstă de 79 de ani a suferit un atac de panică și a fost transportată la spital de către echipajul de prim ajutor al S.M.U.R.D. Sighet. Pentru lichidarea incendiului au dat o mână de ajutor și pompierii voluntari din Sarasău.

Sursa: <https://sighet247.ro/s/foto-sarasau-incendiu-de-vegetatie-forestiera/>

"Continuă seria incendiilor de vegetație forestieră și de pășuni cauzate de inconștiența unora, care aprind focuri fără a se gândi la consecințe."



FOTO: SARASĂU - Incendiu de vegetație forestieră | axanews.ro - Liviu ȘIMAN

*”În seara zilei de 13 aprilie (n.n. 2020), în jurul orei 16, în apropierea Sarasăului, în zona “Coda Văcarului” a izbucnit un incendiu, extinzându-se până în zona “Vârful Priporului”, la limita cu UAT Câmpulung la Tisa. Alarmați localnicii, alături de pompierii voluntari, la bordul unor autoturisme de teren, înarmați cu lopeți și alte unelte, coordonați de către primarul Ioan Covaci, s-au deplasat la locul incendiului. După 3 ore de eforturi susținute focul a fost stins.*

*“Au ars în jur de 50 ha de vegetație forestieră-fag rezultat din regenerare naturală. Este o situație foarte neplăcută. Este imperios necesară luarea unor măsuri drastice de către cei abilitați împotriva celor care se dedau la asemenea fapte, dând dovadă de inconștiență. Grav este și faptul că, pe lângă pagubele majore produse vegetației forestiere, pășunilor, afectat este și vânatul din zonă. Vreau să trag un semnal de alarmă și mă voi adresa forurilor competente pentru a se găsi modalitățile de tragere la răspundere a acestor persoane care dau dovadă de iresponsabilitate. În urmă cu o săptămână, din nefericire, tot din cauza unui incendiu rezultat în urma unor aprinderi de pajiști, a ars casa unui localnic situată în zona “Coasta lui Buha”. Situația se poate repeta oricând ! Vreau să le mulțumesc localnicilor pentru modul în care s-au mobilizat pentru a putea stinge incendiul”, a spus Ioan Covaci, primarul comunei Sarasău.”*

Solotvino  
15.07.2021 Incendiu care a fost stins. Bila Tserkva pe stradă. Hrushevsky



Incediu Soltvino

sursa <https://mpo.soltvino-rada.gov.ua/likvidaciya-pozhezh-10-03-49-02-06-2021/>



- **Inundații:**

Inundațiile constituie fenomene naturale și sunt o componentă a ciclului hidrologic natural al pământului. Inundațiile și în special marile inundații constituie unele dintre fenomenele naturale care au marcat și marchează profund dezvoltarea societății umane, ele fiind din punct de vedere geografic cele mai răspândite dezastre din zonă și cele mai mari producătoare de pagube și victime omenești.

În condițiile unui relief predominant muntos, al unui climat cu precipitații abundente și secete relativ puține, județul Maramureș este caracterizat printr-o rețea hidrografică bogată

cu o lungime de 2300 km (cursuri codificate). De asemenea, raionul Teceu este caracterizat printr-o bogată rețea hidrografică aparținând aceluiași bazin hidrografic – Tisa. Principalele rețele hidrografice din BH Tisa sunt: Vișeu și Iza cu afluentul ei Mara, în Maramureș și respectiv Apșița analizate în cadrul prezentei analize strategice.

Atât pe teritoriul unității administrativ teritoriale Sarasău există zone inundabile provocate de văi și pârâuri la topirea bruscă a zăpezii sau în cazul ploilor cu caracter torențial, când se realizează scurgeri rapide de pe versanți.

#### **Comuna Sarasău, RO:**

Principalele rețele hidrografice din BH Tisa sunt: Vișeu și Iza cu afluentul ei Mara, în Maramureș și respectiv Apșița analizată în cadrul prezentului studiu.

Vișeu are un bazin hidrografic de 1600 km<sup>2</sup> și o lungime de 80 km, situat în zone înalte 67%, iar în zone joase 33%. Întrucât urmărește linia Munților Maramureșului are o alimentare bogată permanentă, cu coeficient mic de variație a scurgerii medii și o puternică asimetrie de dreapta a bazinului. Cele mai mari debite medii lunare se produc în lunile aprilie – mai (12.2 mc/s la Sarasău, 33.8 l/mp la Leordina, 64.5 l/mp la Bistra).

În cele două areale studiate, debitele maxime se formează la începutul verii datorită ploilor intense și de lungă durată, însă în cazul tipurilor de regim vestic debitele maxime ale viiturilor de iarnă și primăvară de origine mixtă (topirea zăpezii + ploi) domină.

Din studiile efectuate rezultă că scurgerea maximă este în funcție atât de suprafața cât și de altitudinea medie a bazinelor de recepție. În bazinul hidrografic Tisa dintre anii cu debite maxime deosebite menționăm: 1933, 1940, 1941, 1955, 1958, 1970, 1974, 1979, 1981, 1986, 1993, 1995, 1998, 2001, 2008. Luna iulie a anului 1933, ploile abundente au cauzat mari inundații în județul Maramureș, cu pagube peste 150 milioane lei, repartizate astfel: peste 60 milioane lei în plasa Vișeu, 40 milioane în plasa Iza, 15 milioane în plasa Șugatag și restul în plasa și orașul Sighet.

- La Sighetu Marmației în data de 07.07.1933 precipitațiile au însumat 105 l/mp, cota maximă a râului Tisa fiind consemnată în noaptea de 7 - 8 iulie ora 01.00.

- Inundațiile catastrofale din 1970 care au afectat partea de N-V a României, au avut un impact devastator asupra județului Maramureș. În luna mai 1970, peste solul îmbibat puternic cu apă și chiar înghețat în zonele de munte, peste un strat gros de zăpadă acumulat în zona montană, în lunile precedente au căzut importante cantități de precipitații, care, datorită faptului că evaporația a fost scăzută din cauza temperaturilor mici și coeficientul de scurgere a fost foarte mare, au condus la creșterea rapidă a debitelor râurilor.

- În BH Tisa în anii 1998 (noiembrie), 2001 (martie), 2008 (iulie) s-au înregistrat niveluri istorice (martie 2001 - 485cm, 135cm peste CP la un debit 2530 mc/s, 17-18 iunie 2006 pe râul Botiza (133 cm peste CP corespunzător unui debit de 220 mc/s).

- Inundațiile istorice din perioada 3 – 6 martie 2001 s-au datorat precipitațiilor abundente căzute pe întreg teritoriul județului (Cavnic – 264.3 l/mp, Mara – 228.2 l/mp, Firiza – 192.2 l/mp, Bistra – 107.9 l/mp, Suci de Jos – 103.9 l/mp). Apa provenită din precipitații, cumulată cu cea provenită din stratul de zăpadă, a condus la creșterea nivelurilor și depășirea cotelor de apărare pe toate cursurile de apă din județ.

- Pe râul Tisa la s.h. Sighetu Marmației nivelul înregistrat a fost de 485 cm cu 135 cm peste cota de pericol. Acest nivel a depășit cu 51 cm nivelul înregistrat în noiembrie 1998 și a fost nivelul maxim istoric înregistrat de la înființarea stației din anul 1898.

Caracteristica acestei viituri a fost durata mare de timp (peste 48 ore) și înregistrarea a două vârfuri în zilele de 4 și 5 martie. Au fost afectate 56 de localități cu pagube la 477 case



din care 18 distruse, 533 anexe din care 85 distruse, 100 poduri, 206 podețe, 4317 ha suprafețe agricole – pagube a căror valoare a fost de 626 996 mii lei.

- În perioada 24 - 27 iulie 2008 au căzut precipitații importante cantitativ în special în bazinul hidrografic al Vișeuului și mai puțin în cel al Izei în special în zona de izvor. În această perioadă la stațiile hidrometrice ale SGA Maramureș au fost semnalate 23 de depășiri ale pragurilor de precipitații. În data de 25 iulie au crescut foarte mult debitele și nivelurile pe cursul Vișeuului și afluenții săi Cisla, Vaser și Ruscova. În data de 26 iulie ploile au continuat în tot bazinul hidrografic al râului Vișeu și s-au creat viituri pe râurile Cisla, Vaser, Ruscova, Vișeu și Iza. La stațiile hidrometrice din bazinul Vișeuului și Izei s-au consemnat creșteri de debite și niveluri peste cotele de atenție, inundație sau pericol. Pagubele materiale cele mai mari s-au înregistrat în bazinul Vișeu. Cedarea digurilor în zona Leordina, Petrova și la Valea Vișeuului a făcut ca pagubele pe râul Vișeu să fie mai mici, deoarece exista pericolul să fie distrus podul rutier de la Valea Vișeuului și podul CFR din imediata lui apropiere. Au fost afectate 28 de unități administrative (Sighetu Marmației, Borșa, Sarasău, Vișeu de Sus, Vișeu de Jos, Leordina, Petrova, Bistra, Poienile de Sub Munte, Ruscova, Repedea, Săcel, Săliște, Dragomirești, Bogdan Vodă, Botiza, Rozavlea, Strâmtura, Șieu, Ieud, Bârsana, Oncești, Vadu Izei, Bocicioiu Mare, Rona de Jos, Câmpulung la Tisa, Remeți și Săpânța), iar în municipiul Sighetu Marmației a fost afectată alimentarea cu apă prin inundarea frontului de captare de la Crăciunești, fapt care a cauzat lipsirea de apă potabilă aproape o lună de zile a municipiului. Cele mai importante pagube s-au produs în localitățile Borșa, Sarasău, Vișeu de Sus, Poienile de Sub Munte, Bistra - sat Valea Vișeuului.

**În zonă frecvența de producere a inundațiilor este de 2-3 pe an, cu o durată de 2-6 zile.**

Din anul 2003 și până în prezent au avut loc 2 viituri mari care au produs pagube semnificative, în luna august 2005 și respectiv mai-iunie 2006. Inundațiile din 2005 au produs pagube însemnate la gospodăriile populației și moartea a 200 animale.

Menționăm că pe raza comunei Sarasău s-au mai produs inundații cu caractere strict locale, datorită căderilor masive de precipitații cu caracter de aversă asociate cu căderi de grindină.

Pagube consemnate	fizic	Valoric, mii lei
August 2005	7 case	60
	12 anexe gospodărești	30,2
	200 animale moarte	2
	6 podețe	50
	6 punți pietonale	18
	2,6 km străzi	92,3
	32 fântâni	1
	1,4 km zid de sprijin	60
	1 obiectiv socio-cultural	12
	6 ha terenuri agricole	18
	Total	343,5
27.05 – 20.06 2006	2 locuințe afectate parțial	4
2008-2010	Au fost afectate malurile râului Tisa	
2010-2017	Au fost afectate malurile râului Tisa	



#### Sursa – Primăria comunei Sarasău

Între cele două țări au fost încheiate o serie de acorduri de cooperare și sunt incidente regulamente de interes pentru situații de urgență:

- Regulament de colaborare româno-ucrainean privind apărarea împotriva inundațiilor și ghețurilor produse de cursurile de apă și de apele interne
- Regulamentul privind schimbul de date meteorologice și hidrologice între România și Ucraina;
- Regulamentul privind modul de evaluare a calității apelor de frontieră;
- Regulamentul privind procedura de urmat în cazul poluărilor accidentale periculoase care nu se mai pot evita și procesele-verbale ale întâlnirilor grupelor de lucru și de experți la care au fost discutate probleme legate de aplicarea acestora.

#### Orașul Solotvino, UA

Raionul Teceu, Regiunea Transcarpatia UA, este caracterizat printr-o bogată rețea hidrografică aparținând aceluiași bazin hidrografic – Tisa.

*Rezervoarele de apă din zona de analiză aparțin Bazinului Superior al Tisei cu afluenții săi, dintre care de interes pentru prezenta strategie este Coridorul Apșița. Râul Tisa are izvoarele în Carpații Păduroși pe teritoriul de vest al Ucrainei, formează granița naturală dintre România și Ucraina pe o lungime de 61 km între localitățile Valea Vișeuului și Piatra și se varsă în Dunăre pe teritoriul Serbiei*

Principala rețea hidrografică din Bazinul Tisa sunt: Vișeu și Iza cu afluentul ei Mara, în Maramureș și respectiv Râul Apșița cu afluentul Dobrik care traversează teritoriul orașului Solotvino, analizat în cadrul prezentei analize strategice.

Resursele de apă ale orașului Solotvino sunt constituite din ape subterane la adâncimi de minim 3 m și ape de suprafață (rețeaua hidrografică și lacurile).

Cu toate că în perioadele de normalitate climatică cursurile de apă au un debit relativ redus, în perioadele de precipitații abundente și/sau topire masivă și bruscă a zăpezilor de pe versanții din vecinătate, Râul Apșița și Râul Dobrikul își măresc dramatic debitul, conducând uneori la inundații dezastruoase. Inundațiile reprezintă un real pericol pentru populația din zonă, prevenirea acestora fiind dificilă, așa cum s-a dovedit de mai multe ori în ultimii ani.

Pe raza orașului Solotvino, ploile abundente au făcut ca râurile să își iasă din matcă în repetate rânduri, producând inundații masive, unele istorice, astfel:

- *în anul 2008*: apele revărsate ale Râului Apșița au inundat o zonă locuită cu 125 case și au fost afectate 2,5 ha teren. Au ruinat drumuri – 5,6 km, au distrus podul peste râul Apșița unde au fost blocate 211 case. Distrugerea apărărilor de maluri, precum și erodarea malurilor neprotejate anterior s-a produs pe o lungime de 2.150 m.
- *în anul 2010*: a avut loc o nouă revărsare de proporții a Râului Apșița și afluentului Dobrik, care și-a ieșit din matcă, au fost inundate 29 de case, afectate fiind 153 gospodării, iar de această dată, viitura a fost atât de puternică încât 2 case au fost distruse complet de viitură, proprietarii primind compensații. Drumurile au fost distruse, ruinate pe o lungime de 6,5 km, țărnișurile / malurile fiind erodate pe o lungime de 870 m.

- *în data de 30 iunie 2006*, s-a constatat o modificare bruscă a calității apelor pe râul Tisa, în zona Sarasău - Solotvino, pentru indicatorii cloruri și sodiu, și a solicitat informații suplimentare părții ucrainene. Experții părții ucrainene au informat că sursa de poluare se află în mina de extracție de sare Solotvino; evacuarea apelor de mină în râul Tisa, în secțiunea Sarasău - Solotvino, a fost continuată în decursul mai multor ani, nefiind consemnate situații deosebite. Rezultatele analizelor efectuate de părțile română și ucraineană privind concentrațiile de cloruri în apele râului Tisa, în secțiunile Sarasău -

A comentat [27]: Serbia

Soltvino, sunt comparabile și nu depășesc limitele maxime admise pentru folosințe piscicole.

Aceste dezastre produse de inundații au generat modificări de mentalitate și politici publice. Schimbările în modul de abordare a acestui fenomen, de la acceptarea inundațiilor ca pe un capriciu al naturii, la încercarea omului de a se opune naturii prin abordări de genul "luptă împotriva inundațiilor", la cele de „apărare împotriva inundațiilor” și până nu cu mult timp în urmă la "prevederea inundațiilor", au la bază o mai mare grijă pentru mediul înconjurător, un mai mare respect pentru natură. Această abordare a deschis calea spre a face față provocărilor viitoare prin introducerea unor noi concepte cum sunt „mai mult spațiu pentru râuri” sau „conviețuirea cu viiturile” și mai ales prin asimilarea conceptului dezvoltării durabile în managementul riscului la inundații.

În afara acestor inundații istorice masive, în orașul Soltvino au mai avut loc inundații cu caracter strict local, datorită căderilor masive de precipitații cu caracter de aversă și/sau asociate cu căderi de grindină.

#### ▪ **Seceta**

Ca urmare a încălzirii globale, în ultimii ani seceta s-a manifestat cu precădere asupra nivelurilor râurilor și acviferelor, încă de la sfârșitul toamnei, afectând agricultura. Efectul principal al secetei s-a observat în scurgerea extrem de redusă înregistrată pe râurile din bh Tisa – în ambele UAT-uri studiate. Seceta a persistat, chiar dacă s-au înregistrat și precipitații intense, scurte, torențiale care intră rapid în sol, fără a reface rezerva de apă subterană. Bazinele hidrografice mai înalte (ex: Vișeu) cu un procentaj mai ridicat al zonelor montane din întreaga lor suprafață au fost afectate de seceta hidrologică într-un grad mai redus comparativ cu bazinele hidrografice în care predomină formele de relief joase – colinare, depresionare și de șes.

Canicula și fenomenele asociate ei, aridizarea și deșertificarea, reprezintă o altă mare problemă. Încălzirea atmosferei și reducerea cantităților de precipitații conduc la apariția secetei. Populația cea mai săracă este și cea mai vulnerabilă, pentru că este nevoită să trăiască în condițiile oferite de un mediu natural ostil. Seceta prelungită poate duce la aridizare și deșertificare.

Conform unui document oficial al Agenției Naționale de Meteorologie (ANM), în vara anului 2014, s-au înregistrat deficite de umiditate în sol (secetă pedologică moderată-SM și puternică-SP) mai ales în Maramureș, Crișana, cea mai mare parte a Banatului, Dobrogei, nordul, vestul și local în centrul Transilvaniei, estul Munteniei, sud-estul Moldovei. Cea mai gravă situație s-a înregistrat în Maramureș și Crișana, unde rezerva de apă din sol, măsurată până la 100 cm, a fost de numai 310-650 mc/ha, ceea ce indică secetă pedologică în nord-vestul țării. Potrivit ANM, cea mai gravă situație se înregistrează în Maramureș și Crișana, și de această dată județele Maramureș, Satu Mare, Bihor și Sălaj fiind cele mai „calamitate”.

Sursa: <http://www.infomm.ro/ro/detalii/special-infomm-ro-seceta-extrema-ploile-inutile-maramuresul-in-epicentrul-secetei-pedologice#sthash.GSjGSvIT.dpuf>

Atât Comuna Sarasău, RO cât și Orașul Soltvino, UA s-au confruntat cu perioade tranzitorii de secetă, care au avut ca principale efecte distrugerea recoltelor, diminuarea numărului de animale, pierderea temporară a resurselor de apă.

Administrațiile locale ale celor două comune partenere au luat măsuri de ajutorare a populației, de aprovizionare cu cisterne de apă potabilă a populației și gospodăriilor, pentru adăparea animalelor.

#### ▪ **Cutremurele de pământ**

România prezintă risc seismic ridicat, hazardurile de acest tip având cel mai mare impact asupra populației. Riscul este accentuat de numărul mare de clădiri vechi, dar și de incapacitatea economică a proprietarilor de a lua măsuri rapide de consolidare. Prin proiectele internaționale, "RADIUS - 1996-2000" al Organizației Națiunilor Unite și "Instrumentul de Evaluare a Riscului pentru Diagnoza Zonelor Urbane - RISK-2000" al Uniunii Europene, au fost realizate cercetări aprofundate de inginerie seismică și au fost modernizate mijloacele de monitorizare a riscului, realizându-se o rețea națională de senzori.

#### Nivel național – România, Nivel local Comuna Sarasău

Riscul seismic al României provine din Vrancea, regiune seismologică unde se produc cutremure caracterizate prin eliberarea unei mari cantități de energie, determinând cele mai mari pagube pentru populație.

Pe lângă aceasta regiune, pe teritoriul României mai sunt cunoscute și alte arii seismice, cum ar fi: aria Făgărașeana, aria Banatică-Danubiană, **aria de Nord-Vest**, aria Transilvana și aria Pontică.

Pentru România, perioada medie de revenire a cutremurelor majore este de cca 32 ani, pentru cutremure cu seismicitatea mai mare de 7 grade pe scara Richter. Din cauza intervalului lung de revenire a cutremurelor de mare magnitudine, percepția asupra riscului seismic scade, aspect ce se poate manifesta prin neglijarea proiectării și realizării construcțiilor, dar și prin neglijarea unei educații și informații adecvate privind astfel de situații.

În arealele unde revenirea cutremurelor puternice are loc la intervale mari de timp, sondajul de opinie a reliefat în cele mai multe cazuri existența unei culturi seismice preventive, iar aceasta situație de fapt poate produce efecte catastrofale în caz de seism major.

În conformitate cu "Macrozonarea seismică a României" (STAS 11100/1-1977), gradul de seismicitate al zonei este VII, fiind deci o zonă liniștită din punct de vedere seismic.

Zonarea seismică a teritoriului României, conform Normativului P 100-1992, situează perimetrul analizat în zona seismică de calcul "E". Perioada de colt  $T_c = 0,7s$ ,  $k_s = 0,12$ .

În conformitate cu STAS 3684 - 71, caracterizarea efectelor acțiunii mișcărilor seismice, asupra diferitelor componente naturale și antropice este următoarea:

#### Tabel: Efectele acțiunii mișcărilor seismice

Sursa: Legea nr. 575 / 22 octombrie 2001,  
Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural

Grad de intensitate seismică	Efectele acțiunii mișcărilor seismice, asupra:		
	Oamenilor și mediului înconjurător	Clădirilor	Scoarței terestre
VII	Majoritatea oamenilor sunt speriați și părăsesc locuința. Mulți oameni se țin greu pe picioare. Oscilațiile se observă de persoane, conducătorii autovehiculelor. Sună clopotele mari.	În multe clădiri de clasa C, avarii de categoria 1, în puține cazuri surpări ale părților carosabile pe	La suprafața apei se formează valuri, apa devine tulbure ca urmare a ridicării

		pante abrupte și crăpături de drumuri. Distrugerea îmbinărilor conductelor de apă.	mâlului.
--	--	--	----------

**Comuna Sarasău face parte din zona de risc “aria de Nord Vest”.**

Din cauza intervalului lung de revenire a cutremurelor de mare magnitudine, percepția asupra riscului seismic scade, aspect ce se poate manifesta prin neglijarea proiectării și realizării construcțiilor, dar și prin neglijarea unei educații și informații adecvate privind astfel de situații. În arealele unde revenirea cutremurelor puternice are loc la intervale mari de timp, sondajul de opinie a reliefat în cele mai multe cazuri inexistența unei culturi seismice preventive, iar aceasta situație de fapt poate produce efecte catastrofale în caz de seism major.

În conformitate cu Legea nr. 575 / 22 octombrie 2001, Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, conform anexelor nr. 1-7 care fac parte integrantă din prezenta lege, localitatea Sarasău se încadrează astfel:

Nr. crt.	Unitatea Administrativ - Teritorială/ Comuna	Intensitatea seismică
1.	Sarasău	VII

**A comentat [28]:** nu cred ca e ok sa zici unitate de masura, si apoi sa fie doua chestii diferite

**A comentat [D29R28]:** mai multe erori, ms

**Nivel național Ucraina - Nivel local Orașul Soltvino**

Zona seismică Transcarpatia este caracterizată ca zonă de manifestare a unor cutremure de suprafață, la adâncimi de 6-12 km, cu intensitatea maximă de la epicentrul de maxim 7 puncte pe Scara Richter. Un cutremur de șase puncte pe Scara Richter a fost înregistrat în zona Carpatică (Bucovina).

**Caracteristicile seismice ale zonei Soltvino, Raionul Teceu (UA)**

Orașul Soltvino este situată în zona de seismicitate medie (0,8 – 2,4 m/s<sup>2</sup>), conform World Health Organisation – Ukraine Seismic Hazard Distribution Map

Nr. crt.	Unitatea Administrativ - Teritorială/ orașul	Intensitatea seismică
1.	Soltvino	Mediu mic - (0,8 – 2,4 m/s <sup>2</sup> )

- **Alunecări/prăbușiri de teren**

O altă categorie de factori de influență generatoare de riscuri majore este cea legată de prezența și dinamica alunecărilor de teren a căror apariție este favorizată de formațiunile mammo-argiloase, de puternica presiune antropică (despăduriri necugetate,

pășunat intensiv, etc.).

Alunecarea de teren reprezintă o deplasare a rocilor care formează versanții unor munți sau dealuri, pantele unor lucrări de hidroameliorații sau a altor lucrări de îmbunătățiri funciare. Cauzele apariției acestui fenomen sunt legate de: acțiunea apelor de suprafață; acțiunea apelor subterane; acțiunea înghețului - dezghețului; efectul săpăturilor pe versanți; efectul mișcărilor seismice. Manifestările specifice vizibile sunt: fisuri (crăpături) pe pământ, pe asfalt, în pereții clădirilor; copaci înclinați; stâlpi și garduri strămutate din loc; dispariția bruscă a apei din fântâni și izvoare; scârțâitul elementelor de construcție ale clădirilor; starea de agitație bruscă a păsărilor și a animalelor.

Din componentele climatice, cea mai mare acțiune asupra dezvoltării alunecării de teren o exercită precipitațiile atmosferice (influență directă și indirectă). Influența indirectă se manifestă prin infiltrația precipitațiilor și slăbirea legăturilor dintre particulele rocilor argiloase, ce constituie versanții.

Influența directă a precipitațiilor se realizează prin creșterea presiunii hidrostatice și hidrodinamice a apelor freatice după ploile din perioada de toamnă - primăvară, când un șir de factori naturali și artificiali favorizează infiltrația (caracterul lent și îndelungat al ploilor, evaporarea redusă a umidității de pe suprafața solului, ș.a.).

#### **Comuna Sarasău, RO**

Procesele de versant, alunecări, torenți sunt totuși puține afectând suprafețe mici deoarece dealurile sunt împădurite sau acoperite cu livezi.

Aproximativ 25-35% din dealurile situate în partea sudică a comunei Sarasău sunt brazdate de numeroși afluenți ai Văii Sarasăului.

Zona cu alunecări de teren identificată la Sarasău este situată pe ulița Pădurii, aceasta fiind inclusă în vechiul intravilan, dar a fost exclusă din intravilanul nou propus.

Zonele cu alunecări de teren necesită lucrări speciale care constau în foraje pentru verificarea patului de alunecare. În aceste zone se pot executa construcții după întocmirea studiilor geotehnice, care să furnizeze toate elementele necesare înlăturării zonei alunecate, prin lucrări speciale. Acestea constau în stabilirea adâncimii de fundare a zidurilor de sprijin ce preiau împingerile din versanți, drenuri de colectare a apelor care provoacă alunecări de teren, amenajări cu plantații pentru fixarea versanților și oprirea alunecării.

Lucrările speciale în zonele cu alunecări de teren vor consta în foraje echipate și urmărite pentru a putea stabili la ce adâncime, în ce straturi are loc alunecarea. Fundațiile construcțiilor necesită centuri armate și drenuri în jurul construcțiilor pentru colectarea apei cu dirijare în afara amplasamentului.

În amonte de amplasamente se vor prevedea ziduri de sprijin, fondate la rândul lor sub patul de alunecare și care se vor prevedea cu strat filtrant în spate și barbacane pentru colectarea apelor cu dirijarea acestora prin rigole executate în fața zidurilor.

Pentru zonele în care există alunecări de teren, eroziuni și inundații, nu se vor elibera autorizații de construcție până la remedierea cauzelor care produc aceste riscuri.

#### **Orașul Solotvino, UA**

Structura solului este, în general, stabilă, din punctul de vedere al riscului natural, acesta fiind însă în anumite zone supus prăbușirilor sau alunecărilor de teren ca urmare a inundațiilor, și/sau fenomenelor de eroziune. Suprafața solului este în unele secvențe expusă eroziunii, pe terenurile de pajiști cu pante de peste 15% din zona colinară înaltă sau montană. Riscul de accentuare a eroziunii este foarte ridicat în caz de pășunat abuziv sau alte activități care pot distruge pajiștile.

În orașul Soltvino (UA), fenomenul alunecărilor de teren s-a manifestat în zona Dobric, str. Eminescu – satul Apșa de Mijloc, etc.

La nivelul UAT Soltvino în ultimii ani au fost o serie de alunecări de teren, dintre care au rămas în memoria comunității alunecările de teren și pagubele produse în mai mulți ani:

1999: avariate complet 5 case în Dobric.

2006: avariate avansat 5 case în Dobric. Au primit compensație

2007: 3 case degradate puse sub evidență, str. Eminescu.

Datorită sedimentelor din perioada Miocenului, cu particularități de depunere cronologică, inclusiv formarea culcușurilor de sare care au creat depozite/geosinclinale, în unele zone, solul prezintă și secvențe cu instabilitate manifestă, datorate unor goluri subterane create prin topirea depozitelor sărate, prăbușirea unor galerii de exploatare a sării cu perimetre închise și a stratului de pietriș mult fărâmițat, care, devenind nisipos, din cauza precipitațiilor abundente, prezintă risc de alunecări. În regiune sunt multe saline abandonate, vechi de peste 200 de ani. Apa strânsă în ele erodează solul și lasă zona fără susținere.

Probleme deosebite s-au înregistrat la complexul de mine de sare (salinele) din Oraș unde au avut loc prăbușiri <sup>4</sup>.

Conform Raportului au fost făcute următoarele recomandări pe termen scurt, mediu și lung, aproximându-se în general la scările de timp de 0-2, 2-5 și 5-10 ani.

1. Implementat un sistem de monitorizare pe termen lung care să includă:

- Monitorizare pentru stabilirea unui „reper” pentru parametrii de monitorizare;
  - Mișcarea solului și nivelurile solului, inclusiv alunecările de teren livrate pe o platformă comună;
  - Parametrii calității apelor subterane și nivelurile apelor subterane;
  - În timp ce datele de monitorizare sunt deja disponibile, există o cerință pentru monitorizarea continuă a parametrilor de calitate a apei râului Tisa și a ratelor de deversare, precum și a nivelurilor apei în amonte și în aval de Soltvino;
  - Parametrii și nivelurile calității apei sărate și a apei dulci;
  - Înființarea unei rețele de monitorizare a câmpului de inundații, conectată la calitatea și cota aluviunilor (o posibilă utilizare a puțurilor existente);
  - O rețea de fântâni și izvoare de monitorizare între Soltvino și Muntele Măgura;
  - Un program pentru monitorizarea calității apei potabile (fântâni și izvoare publice și private);
  - Sistemul de canalizare este important pentru hidrologia din zona minieră și pentru sănătatea populației, dar sistemul este deteriorat. Prin urmare, sunt necesare monitorizări și acțiuni suplimentare (a se vedea recomandarea 8).
  - Luarea în considerare a monitorizării infrastructurii critice vulnerabile și a locuințelor
2. Realizarea unei planificări de atenuare proactive, coordonate, pe termen scurt și mediu, împreună cu programele de monitorizare și vulnerabilitate.
3. Lucrări în colaborare proactivă cu EUSDR (pe termen scurt sau lung) prin:
- Stabilirea unui schimb regulat de date și informații;
  - Explorarea oportunităților de finanțare pentru sistemul de monitorizare recomandat;
4. Efectuarea unui model detaliat geologic, hidrogeologic, litologic și geomecanic, incluzând: (pe termen scurt și în curs)
- Cartografiere suplimentară a amprentei de pericol;

<sup>4</sup> Conform ”Advisory mission to Ukraine “Soltvino salt mine area”

- Dezvoltarea în continuare a înțelegerii hidrogeologice, inclusiv a sezonalității și a proceselor carstice
  - O investigație suplimentară a legăturii dintre Black Moor și zona minieră și stabilirea unei rețele de monitorizare, inclusiv nivelul și calitatea apei, cum ar fi captarea vs precipitațiile
  - Implementarea unui program de dezvoltare a expertizei pentru utilizarea interferometriei radar la sol pentru a monitoriza mișcarea solului
  - Modelarea ratelor de dizolvare și a timpului de colaps
  - Evaluarea suplimentară a datelor arhivate la Muzeul Mineritului
  - Stabilirea gradului de conectivitate între câmpul de gaz și zona minieră
  - Folosirea modelului pentru a contribui la furnizarea recomandărilor 1, 2, 5, 6, 7 și 8.
5. Revizuirea planului de utilizare a terenurilor ca plan de gestionare a utilizării terenurilor (pe termen mediu și lung), pentru a include:
- O aplicare robustă a codurilor de construcție și punerea în aplicare a legilor privind construcțiile
  - Sondaj privind atenuarea prin programe de inginerie civilă
  - Planificarea de urgență pentru restabilirea infrastructurii critice și a planificării continuității activității
  - Demolarea infrastructurii miniere vechi și nesigure deasupra suprafeței și acoperirea forajelor și a puțurilor vechi (evaluarea riscurilor).
  - Sisteme de ziduri de sprijin
  - Relocarea locuitorilor lângă Black Moor (zona de pericol).
  - Baza de date structurală
  - Zone de excludere
6. Siguranța comunității (acțiune pe termen scurt, dar în curs)
- Îmbunătățirea campaniei de sensibilizare a publicului cu privire la pericolele și riscurile din zona minieră și împrejurimi
- Implicarea populației locale în evaluări de risc suplimentare legate de procesul decizional
  - Continuarea programelor educaționale
  - Studiu detaliat al vulnerabilității structurale
7. Elaborarea, implementarea și menținerea unui plan robust de gestionare a deșeurilor (pe termen mediu și lung), incluzând:
- Deșeuri menajere și comerciale
  - Sistem de canalizare
  - Depozit subteran de hidrocarburi (fostă bază militară sovietică)
8. Luarea în considerare a unui plan de dezvoltare economică durabil din punct de vedere ecologic (pe termen mediu și lung), inclusiv;
- Explorarea minei Soltvino și a zonei înconjurătoare
  - Zona de agrement (lac)
  - Utilizarea eficientă a resurselor de sare (saramură și sare de rocă) în scopuri de sănătate (spital: speleoterapie)
  - Luarea în considerare a patrimoniului industrial pentru a conserva vechea arheologie industrială minieră

**Situație comparativă între Comuna Sarasău, Județul Maramureș RO și Orașul Soltvino, Raionul Teceu UA**

Nr. crt.	Unitatea administrativ-teritorială	Potențialul de producere a alunecărilor	Tipul	
			primară	reactivată
1.	Sarasău	Mare	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

A comentat [30]: trebuie bifat ceva aici?



2	Solotvino	Mare	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
---	-----------	------	--------------------------	--------------------------

▪ **Poluarea mediului și factorii poluanți:**

Activitățile economice sunt legate și direct influențate de mediul natural. Legătura mediul natural / mediul economic se manifestă direct, în măsura în care resursele naturale intervin ca input-uri în procesele de producție controlate de agenții economici.

**Comuna Sarasău, RO**

Zona Sarasău este afectată de fenomenul poluării factorilor de mediu, în principal datorită activităților industriale precum și a unui management necorespunzător al deșeurilor și a apelor uzate.

Sursele care pot afecta factorii de mediu sunt:

- deșeurile menajere,
- deșeurile din lemn
- sistemele de încălzire.

Se constată diferite tipuri de poluare:

- poluarea aerului – se face prin surse de poluare grupate în categoria surselor tipic rurale, neexistând surse majore de poluare.
- poluarea apei – se reflectă în efectele nocive produse atât asupra apelor de suprafață (deversări necontrolate), cât și asupra apelor subterane.
- poluarea solului – se înregistrează fenomene de eroziuni de suprafață, alunecări de teren sau cazuri de bălțiri.

O soluție este proiectul județean de colectare selectivă și depozitare a deșeurilor, care este în desfășurare în prezent. Pentru deșeuri va fi amenajată o platformă de colectare selectivă și depozitare intermediară conformă, cu pubele diferențiate pe categorii, de unde deșeurile vor fi colectate de societatea cu care va fi încheiat contractul de salubritate.

**Poluarea apelor** este determinată în principal de activitățile industriale locale. Aceste fenomene se accentuează în perioadele de inundații.

**Poluarea solurilor:** Sursele care pot afecta solul sunt deșeurile menajere, deșeurile rezultate din prelucrarea lemnului, infiltrarea apelor poluate care contaminează solul, etc.. Pentru deșeuri va fi amenajată o platformă de colectare selectivă și depozitare intermediară conformă, cu pubele diferențiate pe categorii, de unde deșeurile vor fi colectate de societatea cu care va fi încheiat contractul de salubritate.

**Poluarea aerului:**

**Sistemul de încălzire:** Centralele termice ale gospodăriilor private sunt în principal pe combustibili din lemn, ce sunt aprobate ca instalare, respectiv omologate, sau sobe clasice; de aceea, se va insista ca factorii poluatori să se încadreze în parametrii optimi. Se vor utiliza și surse alternative de încălzire și preparare a apei calde menajere, cu panouri solare, respectiv celule fotovoltaice.

Rumegușul nu este doar un poluator al solului, ci și al aerului, pulberile fine de rumeguș fiind antrenate de către curenții de aer și dispersate în atmosferă.

✓ **Potențialul pentru valorificarea energiei alternative**

În ceea ce privește potențialul pentru valorificarea energiei alternative, pe lângă potențialul energetic al biomasei datorat bogăției resurselor forestiere din zona, județul Maramureș este considerat o zonă cu înalt potențial pentru energia geotermică și energia hidroelectrică. Zona Sarasău se află în studii privind potențialul de valorificare al energiei eoliene.

*Soluția alternativă propusă în zonă este utilizarea sistemului de panouri solare pentru prepararea apei calde menajere și respectiv panouri fotovoltaice care vor reduce costurile pentru electricitate sau pentru combustibilii folosiți în încălzirea apei, reducând și impactul negativ asupra mediului.*

*Aceste soluții de „energie verde” sunt deja aplicate de către administrația publică locală Primăria Sarasău și Consiliul Local Sarasău, la proiectele edilitare pentru clădiri publice.*

#### 4.2 Analiza SWOT

Pentru identificarea direcțiilor de acțiune este prezentată în continuare o analiză de tip SWOT elaborată la nivelul zonei de studiu, ambele comunități.

Evidențierea punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților de dezvoltare și frânelor s-a întocmit pe baza datelor cuprinse în analiza multicriterială a situației existente.

Pe ansamblu concluziile analizei evidențiază:

Un potențial variat, bogat, posibil și necesar de valorificat printr-un realizarea unui mediu propice dezvoltării activităților economice, mediu investițional propice, susținerea unui turism durabil și variat dar și prin activități sociale.

Potențial demografic caracterizat de dinamism și putere de regenerare.

O slabă relaționare a zonei cu teritoriul județean – raional / național – zone periferice.

Fragilitate structurală cauzată de evoluția acestora în contextul globalizării economiei mondiale

O zonă relativ întinsă cu mediu natural atractiv, dar afectat de factori de risc natural și antropic care restricționează dezvoltarea.

Capacitate de a dezvolta zonele – capacitate instituțională.

Măsuri de prevenție bine cunoscute, existența planurilor de măsuri pentru situații de urgență

Pentru comuna Sarasău au fost efectuată analiza prezentată mai jos:

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"><li>• Existența unei rețele de drumuri corespunzătoare pentru accesul în zone de risc situate în centrul și arealul din vecinătate – drum național</li><li>• Existența infrastructurii – energie electrică, drumuri naționale și locale, rețele de alimentare cu apă și canalizare, rețele de comunicații.</li><li>• Acțiuni de conștientizare a populației derulate împreună cu structurile ISU Maramureș pe linie de prevenție pentru situații de urgență</li><li>• Existența rețelei de alimentare cu apă care face posibilă bransarea la hidranți a autospecialelor de intervenție pentru stingerea incendiilor</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Multe zone izolate, greu accesibile pentru intervenție în situații de urgență.</li><li>• Timpuri mari de intervenție în zonele izolate</li><li>• Acțiuni demonstrative insuficiente numeric</li><li>• Suprafața mare împădurită cu riscuri mari de incendii de pădure</li><li>• Insuficienta îndiguire a râului Tisa – fonduri insuficiente pentru lucrări noi.</li><li>• datorită reliefului accidentat și gospodăriilor răsfirate, este necesară extinderea rețelelor de infrastructură de bază - rețele de apă, canalizare existente</li><li>• prezența zonelor de risc cauzate de alunecările de teren, inundații,</li></ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Echipă de voluntari – pompieri pregătiți să intervină în situații de urgență.</li> <li>• Vecinătatea Municipiului Sighetu Marmăției, unde există formațiuni de intervenție care pot acoperi și localitatea Sarasău.</li> <li>• Distanța mică față de spitale cu UPU.</li> <li>• Sisteme de informare și comunicare și de prevenire bine puse la punct.</li> <li>• Existența PAAR la nivelul comunei, cuprinzând măsuri și proceduri operaționale concrete pentru fiecare tip de risc.</li> <li>• continuitate la nivel de management al administrației publice locale și echipă foarte bine pregătită la nivelul Primăriei Sarasău pentru accesarea și implementarea fondurilor europene</li> <li>• proiecte propuse spre finanțare la Agenția de Dezvoltare Regională Nord Vest, APDRP, AFM, ENPI proiecte de Cooperare transfrontalieră</li> </ul>	<p>înzăpeziri, incendii;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• râul Tisa și văile din zonă produc inundații</li> <li>• lipsa unor mijloace de intervenție rapidă contra dezastrelor/calamităților ca incendii, inundații, avalanșe, căderi masive de zăpadă</li> </ul>
<b>OPORTUNITĂȚI</b>	<b>PERICOLE - RISCURI - AMENINȚĂRI</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• oportunitățile de finanțare a proiectelor din fonduri nerambursabile, noua perioadă de programare 2014 -2020, alături de o echipă foarte bine pregătită și experimentată în elaborarea și implementarea proiectelor</li> <li>• oportunități de dezvoltare prin investiții private și parteneriat public-privat</li> <li>• oportunitatea de a participa la proiecte microzonale prin ADI-uri și programul GAL Grupuri de acțiune Locală</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• riscurile climatice: grindina, seceta, înghețul timpuriu și dezghețul târziu, dar și înghețurile târzii, poleiul, stratul de zăpadă masiv și persistent, inundațiile și viiturile.</li> <li>• pericolul producerii de pagube și disfuncții în agricultura, transporturi, funcționalitatea economică</li> <li>• riscuri antropice – accidente, incendii, epidemii, scurgeri și ruperi de baraje în amonte cu riscuri de deversare a apelor poluate</li> <li>• etc.</li> </ul>
Pentru Orașul Soltovino au fost efectuată analiza prezentată mai jos:	
<b>PUNCTE TARI</b>	<b>PUNCTE SLABE</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Existența infrastructurii – energie electrică, drumuri naționale și locale, rețele de alimentare cu apă și canalizare, rețele de comunicații.</li> <li>• Acțiuni de conștientizare a populației derulate împreună cu structurile specializate de la nivel de</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Existența unei rețele de drumuri necorespunzătoare pentru accesul în zone de risc situate în centrul și arealul din vecinătate</li> <li>• inexistența unui document de tip PAAR la nivelul comunei, cuprinzând măsuri și proceduri operaționale</li> </ul>

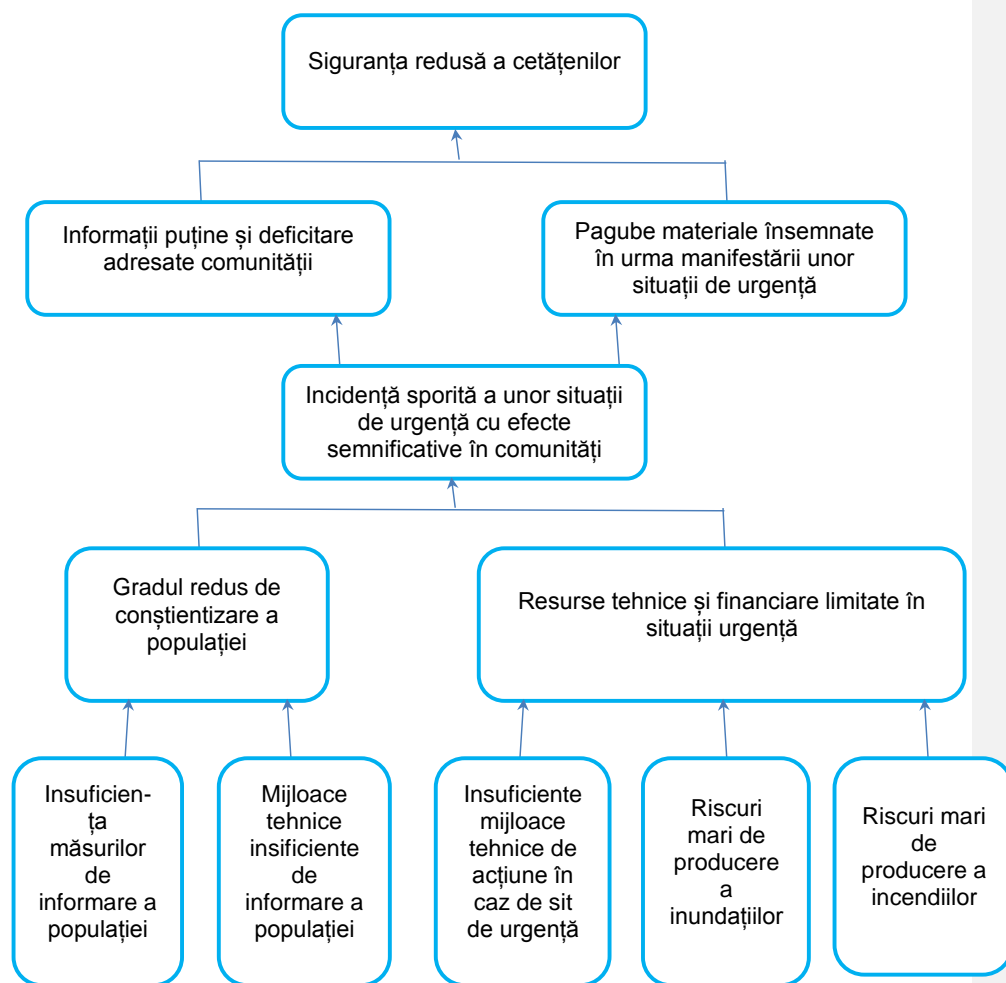
<p>raion pe linie de prevenție pentru situații de urgență</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Existența rețelei de alimentare cu apă care face posibilă branșarea la hidranți a autospecialelor de intervenție pentru stingerea incendiilor</li> <li>• există formațiuni de intervenție care pot acoperi nevoile locale de intervenție.</li> <li>• Sisteme de informare și comunicare și de prevenire bine puse la punct.</li> <li>• continuitate la nivel de management al administrației publice locale și echipă foarte bine pregătită la nivelul Primăriei pentru accesarea și implementarea fondurilor europene</li> <li>• proiecte propuse spre finanțare prin schemele de finanțare Cooperare transfrontalieră</li> </ul>	<p>concrete pentru fiecare tip de risc.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Multe zone izolate, greu accesibile pentru intervenție în situații de urgență.</li> <li>• Timpuri mari de intervenție în zonele izolate</li> <li>• Acțiuni demonstrative insuficiente numeric</li> <li>• Suprafața mare împădurită cu riscuri mari de incendii de pădure</li> <li>• Insuficiența îndiguire a râului Tisa – fonduri insuficiente pentru lucrări noi.</li> <li>• datorită reliefului accidentat și gospodăriilor răsfirate, este necesară extinderea rețelelor de infrastructură de bază drumuri modernizate, rețele de apă, canalizare existente</li> <li>• prezența zonelor de risc cauzate de alunecările de teren, inundații, înzăpeziri, incendii;</li> <li>• râul Tisa și văile din zonă produc inundații</li> <li>• lipsa unor mijloace de intervenție rapidă contra dezastrelor/calamităților ca incendii, inundații, avalanșe, căderi masive de zăpadă</li> </ul>
<p><b>OPORTUNITĂȚI</b></p>	<p><b>PERICOLE - RISCURI - AMENINȚĂRI</b></p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• oportunitățile de finanțare a proiectelor din fonduri nerambursabile, transfrontaliere, noua perioadă de programare 2014 - 2020, alături de o echipă foarte bine pregătită și experimentată în elaborarea și implementarea proiectelor</li> <li>• oportunități de dezvoltare prin investiții private</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• riscurile climatice: grindina, seceta, înghețul timpuriu și dezghețul târziu, dar și înghețurile târzii, poleiul, stratul de zăpadă masiv și persistent, inundațiile și viiturile.</li> <li>• pericolul producerii de pagube și disfuncții în agricultura, transporturi, funcționalitatea economică</li> <li>• riscuri antropice – accidente, incendii, epidemii, etc</li> <li>• riscurile legate de devalorizarea masivă a monedei naționale</li> <li>• lipsa de investiții suficiente în infrastructură</li> <li>• surpările de mine de sare</li> </ul>

**A comentat [31]:** cred ca ar trebui mentionate si surparile de mina/salina la partea de UA

**A comentat [D32R31]:** yess

### 4.3. Arborele problemelor

Pe baza analizei SWOT de mai sus, se construiește Arborele problemelor. Construcția acestuia ține cont de rezultatele sondajelor de opinie materializate în chestionarele analizate.



**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Soltvino**

---

Ca urmare a acestor analize identificăm ca probleme de bază o serie de aspecte din sfera comunicării și a conștientizării populației în domeniul situațiilor de urgență respectiv o capacitate redusă de a preveni situațiile de urgență.

**A comentat [33]:** sunt cateva greseli in grafic:  
casuta 2 de jos  
casuta 3 de jos  
casuta 2 rand 2 de jos

## CAP 5. INVENTARIEREA STRATEGIILOR/PLANURILOR EXISTENTE, SURSE DE INFORMAȚII STRATEGICE

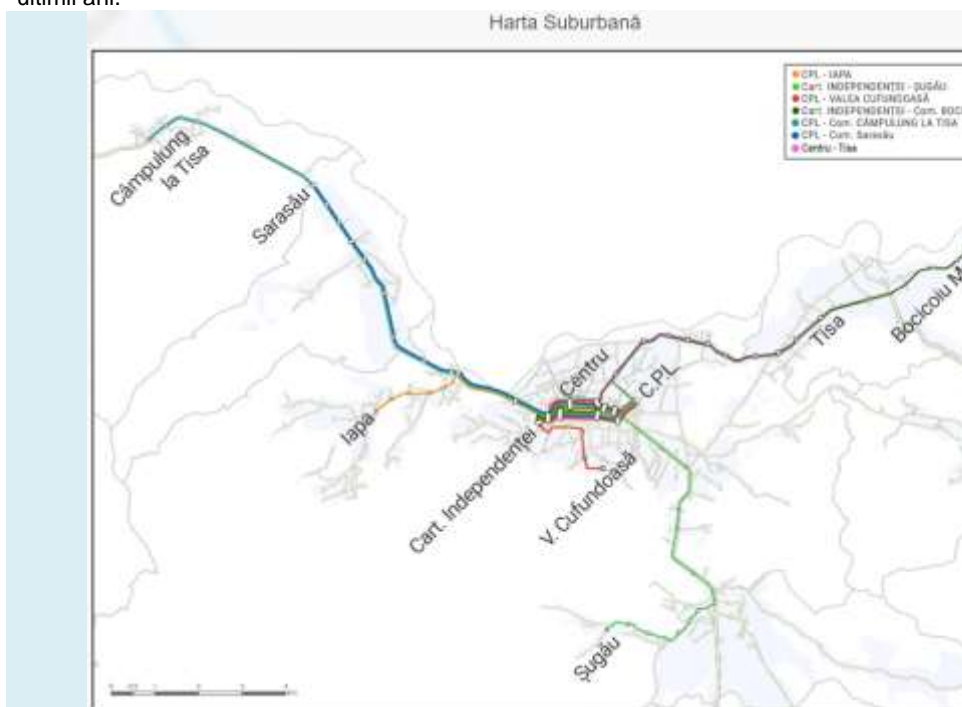
### 5.1. Componenta Infrastructură

În cadrul echipărilor de infrastructură, rețeaua de căi de comunicație și transport ocupă un loc important, fiind compusă din:

- ☐ rețeaua de căi rutiere;
- ☐ rețeaua de căi feroviare;
- ☐ rețeaua de căi aeriene;
- ☐ transportul intermodal.

#### ☐ **rețeaua de căi rutiere**

Transportul în comun cu autobuze și microbuze este corespunzător între Sighetu Marmăției - Sarasău și alte localități ale județului Maramureș, dar absolut insuficient pentru legăturile cu județele învecinate (spre Satu Mare, Suceava, Bistrița, Cluj-Napoca, doar sezoniere. Drumul național DN 19 care străbate pe întreaga lungime comuna a fost modernizat în ultimii ani.



Harta rețelei de transport public local cu autobuze – sursa <http://maranord.ro/>



#### **Orașul Solotvino:**

Întreaga rețea a tuturor drumurilor auto (autostrăzi) din Ucraina este formată din 172,400 km (107,100 km) din care 164,100 km (102,000 km) - au suprafață dură respectiv 95.19%. Rețeaua de drumuri existentă a fost în mare parte construit în 1960 - 1970. Pentru comparație, în 1940, rețeaua de autostrăzi din Ucraina a constat din 270.700 km, din care doar 10,8% asfaltate.

La nivelul Oblast Transcarpatia lungimea totală a drumurilor de importanță regională este de 3.347 km.

Orașul și satele au acces direct sau prin drumuri de legătură la rețeaua de drumuri naționale - H09.

Drumul național H09 – nemodernizat, cu 2 benzi, face legătura spre Ivano Frankivsk și mai departe spre Kiev – spre est și respectiv cu Ujgorod – Lvov. Pe această relație este principala deschidere rutieră spre Ungaria PCTF Tiszabecsi și mai departe Chop. Tot pe această direcție se găsește și cel mai apropiat PCTF cu România care permite transport de mărfuri (Halmeu - Diakovo). Pentru autovehiculele cu tonaj mai mic de 3,5 to și acces pietonal este deschis PCTF Sighetu Marmăției – Solotvino.

#### **Rețeaua de transport Conform PUG Comuna Sarasău, aprobat:**

##### **Rețeaua de căi de comunicație din extravilan:**

Arterele principale de circulație pentru accesul rutier în comună (drumul național și drumurile comunale), necesită pe unele porțiuni lucrări de reabilitare și modernizare în sensul lărgirii carosabilului, realizării de trotuare, spații de parcare și rigole de scurgere a apei pluviale.

##### **Rețeaua stradală din intravilan:**

Se impune reabilitarea drumurilor locale cu îmbrăcăminte provizorie, modernizarea lor prin realizarea de trotuare, fâșii plantate, respectând profilele transversale tip, astfel încât lățimea unei benzi de circulație să fie de minim 3 m, minim 1,00 pentru spații verzi și cel puțin 1,00 m pentru trotuare.

##### **Deschiderea de noi trame stradale:**

Prin introducerea unor zone noi în intravilan, vor fi necesare completări ale rețelei secundare locale. Acestea sunt figurate pe planșa de Reglementări Urbanistice – Zonificare. Prin prezenta documentație se stabilește categoria tehnică și profilele transversale ale arterelor precum și traseul lor orientativ. Definitivarea traseelor se va face în faza proiectelor de specialitate.

##### **Rețea de piste pentru biciclete:**

În funcție de caracteristicile tehnice ale spațiilor, se propune amenajarea rețelelor pentru biciclete fie integrate profilelor stradale, fie în afara acestora (trasee verzi).

Pentru accesul dinspre Europa Centrală și Vestică spre Sarasău, punctele de intrare auto în România sunt Borș, Valea lui Mihai și Petea, iar pentru Europa de Est, Sighetul Marmăției, respectiv punctele de frontieră cu Republica Moldova, venind prin Bucovina.

##### **Drumuri comunale:**

Rețeaua de drumuri comunale clasificate și străzi/ulițe neclasificate a fost una din prioritățile administrației publice locale.

Astfel, au fost asfaltate, refăcute, modernizate un număr mare de drumuri la nivelul comunei.

1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere agricole în comuna Sarasău, județul Maramureș;
2. Construcția a două poduri în comuna Sarasău, județul Maramureș;
3. Reabilitarea și asfaltarea străzii ulița Pădurii;
4. Asfaltarea a două străzi în comuna Sarasău: ulița Tineretului și ulița lui Pașca;
5. Reabilitare și modernizare drum de acces la pasuni în comuna Sarasău, județul Maramureș;



**Podul rutier peste râul Tisa care face legătura între Sighetu Marmației și Solotvino, cu puncte de trecere a frontierei între România și Ucraina.**

#### **rețeaua de căi feroviare**

Construită cu fondurile statului, linia de cale a fost pusă în circulație în două etape : Satu Mare – Halmeu ( 22 km ), la 20.06.1872 și calea ferată Halmeu – Corolevo – Cîmpulung la Tisa – Sighetu Marmației ( 92 km ) la 19 noiembrie 1872

Calea ferată Sighetu Marmației–Ivano-Frankivsk este cu linie simplă și neelectrificată. Tronsonul românesc între Sighetu Marmației și Valea Vișeuului face parte din magistrala feroviară ce leagă Maramureșul de Transilvania. Pe aici circulă zilnic pe fiecare sens cam cinci trenuri de persoane, inclusiv trenurile de noapte de la Sighetu Marmației către București și Timișoara. În Ucraina, circulă zilnic circa șase trenuri de persoane între Rahău și Ivano-Frankivsk, dintre care două își continuă drumul până la Liov.

Daunele produse de inundațiile care au avut loc începând din 2007 pe valea Tisei, la sud de Rahău, au dus la întreruperea circulației trenurilor pe tronsonul Cîmpulung la Tisa – Sighetu Marmației (tronson care deservea și comuna Sarasău).

Accesibilitatea pe cale ferată este redusă și față de teritoriul național, precum și față de zona de frontieră (peste 14 ore de parcurs până la capitala României, pentru o distanță de 606 km). Rețeaua de cale ferată nemodernizată: tronsonul nu este dotat cu instalații autonome de semnalizare rutieră, bariere și pază.

#### **Solotvino - UA**

Cea mai apropiată stație de cale ferată este la Solotvino. Din acest punct este accesibilă deplasarea atât către capitala oblastului – Ujgorod cât și spre capitala țării, Kiev.

Cu toate că la Sighetu Marmației este încă disponibilă infrastructura pentru transfer între cele două tipuri de ecartament, din anul 2007 trenul internațional **Sighet-Teresva** nu mai circulă. Acest lucru este de natură a afecta schimburile între țări.

Pe cale ferată au existat două puncte de trecere a frontierei, unul Câmpulung la Tisa – Teresva (la vest de Sighetu Marmației) și la Valea Vișeuului – Dilove. Ambele sunt propuse pentru a fi redeschise, fără însă a fi fixat un orizont de timp pentru aceasta.

- **Încadrarea în Strategia de dezvoltare a Județului Maramureș și a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest**

*Privind Strategia județului Maramureș:*

Principala direcție strategică a județului în domeniul infrastructurii de transport este de **creștere a accesibilității acestuia**.

Se va urmări ca acest obiectiv strategic să fie îndeplinit prin reducerea timpilor de călătorie către principalele destinații ale județului. El va atins prin dezvoltarea și reabilitarea infrastructurilor rutiere, în special autostrăzi, și feroviare pentru a satisface traficul intensiv de mărfuri și pasageri, dar și prin reconsiderarea celorlalte moduri de transport. Dezvoltarea rețelei de transport va determina dezvoltarea armonioasă a județului, susținând dezvoltarea policentrică.

Pentru aducerea rețelei rutiere la nivelul standardelor europene se preconizează realizarea drumurilor cu o lățime a părții carosabile cuprinsă între 10 și 12 metri, dimensionarea structurii rutiere pentru preluarea unei sarcini pe osie de 11,5 t și redimensionarea podurilor la clase E de încărcare

Pentru realizarea acestor obiective sunt propuse la nivelul județului o serie de acțiuni. Acestea sunt axate pe:

- A. Rețeaua de transport rutier**
- B. Rețeaua de transport pe cale ferată**
- C. Transport aerian**
- D. Asigurarea intermodalității**
- E. Îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor**

#### **A. Rețeaua de transport rutier**

Pentru relația rutieră, la nivelul județului au fost stabilite culoare strategice, dintre care, pentru poziționarea Comunei Sarasău, de importanță este:

DN 19 Oradea-Satu Mare-Sighetu Marmației – prevăzut cu o bandă pe sens, asigură legătura dintre Maramureșul Istoric, județele din partea de vest a României și granița cu Ungaria și Ucraina. Acest drum a beneficiat de lucrări de reabilitare cu fonduri de la bugetul de stat, în perioada 2012-2015, pe teritoriul județului Satu Mare și Maramureș, se află într-o stare foarte bună;

Județul Maramureș a prevăzut o rețea de drumuri expres care să asigure cea mai eficientă deschidere și conectare a județului în cadrul regiunii.

La nivel județean sunt prevăzute următoarele drumuri expres și autostrăzi:

- Drum expres Baia Mare limită județ Satu Mare – continuat la municipiu Satu Mare, Petea – M43 Ungaria
- Drum expres Baia Mare limită județ Sălaj – municipiu Zalău – racord autostrada Transilvania
- Drum expres Satu Mare – Sighetu Marmației
- Drum Expres Baia Mare – Sighetu Marmației
- Drum expres Sighetu Marmației – limită județ Suceava – Iacobeni

### **B. Rețeaua de transport pe cale ferată**

Este foarte importantă realizarea de programe de introducere a transportului intermodal – platforme, puncte de îmbarcare / debarcare în principalele puncte de interes – Baia Mare, **Sighetu Marmației** - Cavnic - Vișeu de Sus.

Se acorda atenție programului de modernizare a gărilor, astfel încât serviciile oferite să fie la standarde de calitate superioare.

Coroborat cu planul de declarare a stațiilor turistice din județ se va asigura ca indicatorii necesari clasificării să fie respectați.

Este de așteptat redeschiderea transportului internațional pe cale ferată la **Sighetu Marmației** pe relația cu Ucraina. Nu ar fi lipsit de interes propunerea unui proiect în acest sens care să beneficieze de finanțare din fonduri ENPI exercițiul 2014-2020.

### **C. Transport aerian**

Județul Maramureș dispune de un singur aeroport, unul dintre primele realizate în țară, care în ultimii ani a beneficiat de investiții în modernizarea aerogării. Din păcate, pe acest aeroport operează curse interne doar spre București, și curse charter. Aeroportul este situat la cca. 81 km de comuna Sarasău.

Cel mai apropiat aeroport de orașul Solotvino este la Uzhgorod, la cca. 182 km.

### **D. Asigurarea intermodalității**

Un alt obiectiv strategic propus îl reprezintă asigurarea intermodalității și promovarea dezvoltării echilibrate a tuturor modurilor de transport.

Acest echilibru presupune găsirea unei alternative la dezvoltarea excesivă a transportului rutier prin susținerea dezvoltării transportului pe căile ferate, a transportului aerian de pasageri și a transportului multimodal. Acest obiectiv va fi atins prin aplicarea unor măsuri de îmbunătățire a infrastructurii de căi ferate și prin realizarea unor centre logistice de transport intermodal feroviar-rutier-aerian.

Ar fi de interes realizarea de transport cu trenuri platformă pentru cargo și auto, toate tonajele. Trenurile ar circula cu frecvență, amenajarea de platforme de îmbarcare debarcare nefiind deosebit de costisitoare. Operarea s-ar putea face de operatori privați. Ar putea fi operate simultan ambele puncte de trecere a frontierei, pe relația feroviară.

### **E. Îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor**

Asigurarea unor servicii de transport la standarde europene de siguranță, securitate, calitate și costuri constituie un alt obiectiv strategic avut în vedere pentru sectorul transporturi. Acesta presupune realizarea și respectarea sistematică a standardelor specifice de siguranță, securitate, calitate și costuri în ramura industriei de transport.

Atingerea acestui obiectiv se va realiza prin aplicarea unor măsuri de îmbunătățire a stării tehnice a rețelei de drumuri și poduri existente prin realizarea lucrărilor de întreținere la nivelul cerințelor impuse de traficul în continua creștere, întreținerea preventivă pe timp de vară (reparații izolate, convoare asfaltice, ranforsări, reparații poduri, podețe, etc.) și respectarea programelor de întreținere a drumurilor prioritizate în funcție de importanța lor, întreținerea preventivă pe timp de iarnă: folosirea unor metode moderne de eliminare a obstacolelor naturale (înzăpeziri) stoparea tendințelor de depășire a normelor privind greutatea admisibilă pe osie prin intensificarea controlului autovehiculelor prin cântărire.

De asemenea, se vor aplica tehnologii moderne prin folosirea unor procedee și materiale care să ducă la reducerea grosimii constructive a straturilor rutiere și creșterea duratei de exploatare a drumurilor în condițiile asigurării unui confort ridicat al utilizatorilor. Amenajarea intersecțiilor de nivel, construcția de pasaje denivelate la trecerea peste calea ferată, semnalizare orizontală și verticală, informarea utilizatorilor și realizarea de marcaje și indicatoare de orientare și informare pe rețeaua rutieră vor fi prioritare în politica de dezvoltare și modernizare a infrastructurii rutiere. Pentru asigurarea unor servicii de transport la standarde europene o dată cu dezvoltarea infrastructurii rutiere se va asigura formarea unui personal care să implementeze noile cerințe și obiective. Pentru a realiza acest deziderat personalul trebuie să beneficieze de o pregătire profesională continuă.

#### **▪ Încadrarea în planurile de amenajare a teritoriului:**

**PATN** Secțiunile : I – Căi de comunicație, Secțiunea II: Apa, Secțiunea III: Zone protejate; Secțiunea IV: Rețeaua de localități, Secțiunea V: Zona de risc.

**PATJ** Maramureș

#### **Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism**

Principalul instrument în activitatea de urbanism îl constituie Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism, documentații care cuprind norme obligatorii pentru autorizarea executării construcțiilor.

Planul Urbanistic General (PUG) este un proiect care face parte din programul de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a localităților. PUG-ul constituie cadrul legal pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare conform Legii 350/2001, modificată și completată prin Legea 289/2006.

Ca plan de amenajare a teritoriului Comunei Sarasău, PUG are ca principal scop stimularea evoluției complexe a localității Sarasău și urmărește stabilirea direcțiilor dezvoltării spațiale a comunei Sarasău în acord cu potențialul local și cu aspirațiile locuitorilor comunei.

Reglementările pe termen scurt pe care le include PUG-ul se referă la stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al localității Sarasău, stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan, zonificarea funcțională, corelată cu organizarea rețelei de circulație, delimitarea zonelor afectate de servituți publice; modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, stabilirea zonelor istorice protejate și de protecție a monumentelor istorice, formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor și precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate. Reglementările pe termen mediu și lung pe care le include PUG-ul se referă la evoluția în perspectivă a localității, direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu și

traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean.

Având în vedere importanța majoră pentru comuna Sarasău a acestei documentații, a fost elaborat Planul Urbanistic General și a Regulamentului Local de Urbanism al comunei Sarasău, care este în operare.

### **PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE:**

Pentru comuna Sarasău sunt prevăzute următoarele:

#### ***Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii edilitare:***

- Modernizarea drumurilor naționale;
- Extinderea sistemului centralizat de alimentare cu apă pentru toate zonele din perimetrul intravilan;
- Extinderea sistemului centralizat de canalizare menajeră pentru toate zonele din perimetrul intravilan;
- Regularizarea, decolmatarea și amenajarea văilor prin îndiguire împotriva inundațiilor;
- Realizarea de rigole și trotuare pentru drumurile care străbat localitatea.

#### ***Zone de dezvoltare. Extinderea intravilanului:***

- Restructurarea zonelor dezafectate sau/ și cu utilizare neadecvată;
- Extinderea echilibrată a intravilanului, conform estimărilor suprafețelor necesare de teren și a unor suprafețe rezervă pentru evoluții imprevizibile;
- Delimitarea intravilanului;
- Ocuparea prioritara a suprafețelor libere aflate deja în intravilanul comunei și etapizarea extinderii intravilanului (politica de dezvoltare "de la centru spre periferie").

#### ***Creșterea confortului locuirii***

- Extinderea zonelor rezidențiale;
- Crearea unor noi centre pentru dotări publice;
- Modernizarea parcurilor, amenajarea de noi spații verzi publice;
- Încurajarea folosirii sistemelor de producere a energiei alternative pe baza potențialului regenerabil existent (solar, eolian, geotermal, etc.);
- Evitarea supradensificării în zonele centrale;
- Protejarea construcțiilor valoroase din punct de vedere al arhitecturii vernaculare.

Pentru orașul Soltvino sunt prevăzute următoarele:

#### ***Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii edilitare:***

- Modernizarea drumurilor naționale;
- Regularizarea, decolmatarea și amenajarea văilor prin îndiguire împotriva inundațiilor;
- Realizarea de rigole și trotuare pentru drumurile care străbat localitatea.

#### ***Zone de dezvoltare. Extinderea intravilanului:***

- Restructurarea zonelor dezafectate sau/ și cu utilizare neadecvată;
- Extinderea echilibrată a intravilanului, conform estimărilor suprafețelor necesare de teren și a unor suprafețe rezervă pentru evoluții imprevizibile;

- Ocuparea prioritară a suprafețelor libere aflate deja în intravilanul comunei și etapizarea extinderii intravilanului (politica de dezvoltare "de la centru spre periferie").

#### **Creșterea confortului locuirii**

- Extinderea zonelor rezidențiale;
- Crearea unor noi centre pentru dotări publice;
- Încurajarea folosirii sistemelor de producere a energiei alternative pe baza potențialului regenerabil existent (solar, eolian, geotermal, etc.);
- Evitarea supradensificării în zonele centrale;

Protejarea construcțiilor valoroase din punct de vedere al arhitecturii vernaculare.

#### 5.2. Componenta Protecția mediului.

#### **Încadrarea în:**

- **Axele prioritare și Măsurile în domeniul protecției mediului la nivel național:**

Axele prioritare la nivel național în domeniul protecției mediului, de interes pentru zona Sarasău, sunt:

#### **Axa prioritară 1 – Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată**

*Obiective:*

- Asigurarea serviciilor de apă și canalizare, la tarife accesibile
- Asigurarea calității corespunzătoare a apei potabile în toate aglomerările umane;
- Îmbunătățirea calității cursurilor de apă;
- Îmbunătățirea gradului de gospodărire a nămolurilor provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate.

*Operații indicative:*

Construcția/modernizarea surselor de apă în vederea potabilizării;  
Construcția/reabilitarea stațiilor de tratare a apei potabile;  
Extinderea rețelelor de distribuție a apei potabile și a sistemelor de canalizare;  
Construcția/reabilitarea stațiilor de epurare a apelor uzate;  
Construcția/reabilitarea facilităților de epurare a nămolurilor;  
Contorizare, echipament de laborator, echipamente de detectare a pierderilor, etc.  
Această axă prioritară va fi finanțată din Fondul de Coeziune.

#### **Priorități de intervenție la nivelul Strategiei de dezvoltare Sarasău 2014-2020:**

#### **Îmbunătățirea gestiunii patrimoniului natural și protecția mediului:**

- Delimitarea și instituirea zonelor de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu: monumente arhitecturale, monumente ale naturii;
- Regularizări, decolmatări și îndiguiri ale văilor ce pot cauza produceri de inundații;
- Implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor;
- Amenajarea de noi spații verzi publice: înființarea de parcuri, dotări de agrement;
- Delimitarea spațiilor verzi, protejarea și amenajarea spațiilor libere;
- Asigurarea unui procent cât mai mare de spații verzi publice în zonele dens construite și frecventate de locuitori;
- Limitarea ocupării cu construcții în zonele cu riscuri naturale;



- Înființarea unor perdele vegetale cu rol de protecție între sursele de emisii (zone industriale) și zonele rezidențiale;
- Crearea unor puncte de informare turistică;
- Instruirea localnicilor în activități de turism cu scopul valorificării produselor locale și a serviciilor turistice.

În Ucraina principalul document de programare și politică în domeniul protecției mediului este "Politica Națională de Mediu din Ucraina: Strategia de evaluare și dezvoltare".

Conform Ministerului Mediului din Ucraina, principiile de bază ale politicii de mediu naționale sunt:

- Consolidarea rolului de guvernare ecologic în cadrul sistemului de guvernare de stat a Ucrainei de a realiza egalitatea celor trei componente de dezvoltare (economică, ecologică, socială) care pun accentul pe prioritățile de dezvoltare durabilă;
- Luarea în considerare a consecințele ecologice, atunci când sunt luate decizii manageriale, care conțin principii politice și / sau programe de stat, sectorial, regional și dezvoltare locală;
- Parteneriat inter-sectorial și implicarea părților interesate;
- Prevenirea accidentelor naturale și tehnologice,
- Asigurarea siguranței ecologice și menținerea echilibrului ecologic pe teritoriul Ucrainei, eliminarea consecințelor accidentului Cernobîl;
- Responsabilitatea prezentei generații pentru conservarea mediului în favoarea generațiilor viitoare;
- Participarea entităților publice și de afaceri în formularea și punerea în aplicare a politicii ecologice, precum și luând în considerare propunerile lor, atunci când îmbunătățirea legislației de protecție a mediului;
- Inevitabilitatea răspunderii pentru încălcarea legislației de protecție a mediului;
- Prioritate a cerințelor "poluatorului de mediu și de utilizare a resurselor naturale trebuie să plătească prețul integral";
- Responsabilitatea autorităților executive pentru accesibilitate, oportunitatea și fiabilitatea informațiilor ecologice;
- Accesibilitate, fiabilitate și actualitatea primirii informațiilor ecologice;
- Sprijinul statului și stimularea agenților economici interni, pentru care modernizarea producției vizează diminuarea impactului negativ asupra mediului.

Politica ecologică națională este axată pe atingerea următoarelor obiective strategice:

Obiectiv 1. Creșterea nivelului de conștiință ecologică a publicului

Obiectivele în acest domeniu sunt următoarele:

- Stabilirea sistemului informațional național pentru protecția mediului;
- Creșterea ponderii informațiilor ecologice și de publicitate socială vizând protecția mediului, care sunt difuzate în mod regulat de către mass-media: până în 2015 - cu 15%, până în anul 2020 - cu 30% din nivelul de bază (conform textului nivelul de bază este 2010) ;
- Contribuind la dezvoltarea de centre de informare, birouri regionale ale organelor executive special autorizate pentru protecția mediului, precum și centrul de informare Arhus înființat la organul executiv special autorizat de protecție a mediului;
- Acordarea de sprijin de stat pentru stabilirea și dezvoltarea așezărilor, care folosesc energie și a resurselor de economisire a energiei prin tehnologii de construcție de locuințe, și introducerea cuprinzătoare a acestor tehnologii până în 2015;

Sursa: <http://eng.menr.gov.ua/index.php/about/strategy>

Obiectiv 2. Îmbunătățirea situației ecologice și creșterea nivelului de siguranță ecologică  
Obiectivele în acest domeniu sunt următoarele:

- Creșterea nivelului de siguranță ecologică prin introducerea, până în 2015, a abordării globale a evaluării riscurilor, prevenirea și minimizarea consecințelor calamităților naturale, în conformitate cu Planul de acțiune de la Johannesburg;
- protecția pădurilor
- creșterea, până în 2020, a împăduririi teritoriului cu până la 17% din teritoriul statului prin refacerea pădurilor și zonelor forestiere care cresc pe terenuri din fondul forestier, crearea pădurilor de protecție de pe terenurile de utilizare non-agricole pe terenuri alocate pentru împădurire, restaurarea și stabilirea de perdele forestiere de protecție a noilor domenii, cu excepția zonelor pas naturii;
- îndiguiri, până în 2020 pe malurile albiilor cursurilor de apă în localități;
- identificarea, în prima etapă, a tuturor teritoriilor în cazul în care există o amenințare a apariției de situații de urgență din cauza situațiilor ecologice sau antropice nesatisfăcătoare, precum și zonarea lor de separare în categoriile de risc;
- stocarea, până în 2015, 70% din deșeuri menajere ale orașelor cu o populație de cel puțin 250 000 de locuitori în depozite de deșeuri dedicate și sigure pentru mediu, precum și, până în 2020, depozitarea în deplinătate a astfel de deșeuri, și scădere, până în 2020 cu 15% din nivelul actual a depozitării de deșeuri menajere expuse la degradare biologică în locuri special amenajate.
- Creșterea, până în 2020, de 1,5 ori volumul de prelucrare, recuperarea și utilizarea deșeurilor ca materiale reciclabile;
- introducerea tehnologiilor avansate de recuperare a deșeurilor menajere solide;
- asigurarea, până în 2020, a depozitării finale a deșeurilor nepotrivite pentru a fi reutilizate, a pesticidelor, prin introducerea de tehnologii sigure pentru mediu de eliminare a acestora și în curs de dezvoltare, până în 2015, și punerea în aplicare, până în 2020, a planului de acțiune pentru a înlocui substanțele chimice special periculoase fiind produse și utilizate în principalele sectoare ale economiei naționale, precum și asigurarea de transport și de depozitare în condiții de siguranță;
- crearea, până în 2015, a unui sistem de tratare în condiții de siguranță a deșeurilor medicale;
- exercitarea controlului de a importa pe teritoriul Ucrainei a organismelor modificate genetic, prevenirea difuzării lor necontrolate și îmbunătățirea, până în 2015, sistemul de autorizare în domeniul tratamentului de organisme modificate genetic, inclusiv transferurile de eco-limită, asigurând coordonarea genetic și Activitatea de inginerie.
- În prima etapă, elaborarea legilor și reglementărilor pentru problemele legate de reglementare și control de stat în domeniul tratamentului de organisme modificate genetic și desfășurarea activității de inginerie genetică;
- Îmbunătățirea, în prima etapă, a sistemului de autorizare în domeniul tratamentului de organisme modificate genetic, inclusiv transferurile lor transfrontaliere, asigurând coordonarea genetic și activitate de inginerie.

Obiectiv 3. Realizarea starea mediu sigur pentru sănătatea umană

A comentat [34]: verificat in prealabil pana aici

Măsurile în acest domeniu sunt următoarele:

- Prevenirea încălcărilor cerințelor sanitare și de igienă a calității aerului ambiental în așezări (cu o populație de cel puțin 250 000 de locuitori), prin înființarea și îmbunătățirea, până în 2015, sistemelor automatizate de monitorizare și consolidare a controlului ecologic de calitate a aerului înconjurător;
- Atingerea în proporție de 90%, până în 2020, a cerințelor sanitare și igienice de calitate a apelor de suprafață în locurile de utilizare intensivă a apei de către populație (de localități cu o populație de cel puțin 250 000 de locuitori); săli de conferință, în totalitate, cerințele reglementate la sursele de aprovizionare centralizată cu apă potabilă până în 2015;
- Atingerea în proporție de 70%, până în 2020, a cerințelor sanitare și igienice în calitatea apei folosite pentru necesitățile de alimentare cu apă potabilă și de gătit de populația rurală;

Obiectiv 4. Integrarea politicii ecologice și de îmbunătățire a sistemului integrat de guvernare ecologic

Măsurile în acest domeniu sunt următoarele:

- Dezvoltarea și introducerea cadrului legal și de reglementare legate de integrarea obligatorie a politicii ecologice în alte documente care conțin principii politice și / sau programe de stat, sectorial, regional și dezvoltare locală până în 2012;
- Dezvoltarea instituțională și consolidarea eficienței guvernării de stat în domeniul protecției mediului;
- Dezvoltarea în cadrul procesului "Un mediu pentru Ucraina", parteneriatul dintre sectoarele societății să implice toate părțile interesate în planificarea și punerea în aplicare a politicii de protecție a mediului;
- Introducerea sistemului de guvernare ecologică și pregătirea programelor de stat "verde" a anumitor industrii ale economiei naționale, care prevăd reutilizarea tehnică, introducerea de tehnologii eficiente energetic și economisirea resurselor, reducerea deșeurilor produse, procese tehnologice wasteless și sigure pentru mediu;

Obiectiv 5. Diminuarea pierderilor din diminuarea diversității biologice și peisagistice și stabilirea rețelei ecologice

Măsurile în acest domeniu sunt următoarele:

- Crearea, până în 2015, sistemul de activități preventive în ceea ce privește speciile amenințate și asigură controlul de includere a acestor specii în sistemele ecologice, inclusiv marin;
- Îmbunătățirea, până în 2015, cadrul legal și de reglementare în ceea ce privește sistemul de control al schimburilor comerciale a speciilor de floră și faună sălbatică, care sunt amenințate;
- Desfășurarea, până în 2015, campanie educațională și de informare în termeni de valoare a serviciilor ecologice și sisteme

Obiectiv 6. Asigurarea utilizării echilibrate și ecologic a resurselor naturii

Măsurile în acest domeniu sunt următoarele:

- Elaborarea și aprobarea în 2012 Concepția politicii cadru pentru următorii 10 ani pentru consumul și producția durabile în cadrul Planului de acțiune de la Johannesburg și punerea în aplicare a Strategiei și a Planului Național de Acțiune până în 2015;

- Dezvoltarea în continuare a sistemului național a cadastrelor de resurse naturale, de raportare statistică de stat, folosind resurselor naturale, și a poluării mediului;
- Reabilitarea tehnică a proceselor de producție, pe bază de introducere a proiectelor de inovare, a tehnologiilor eficiente de economisire a energiei și a resurselor, scăderea cantității de deșeuri, proceselor tehnologice wasteless și de protecție a mediului până în 2020;
- Introducerea, până în 2015, sistemul mecanismelor economice și administrative pentru a stimula producător spre utilizare durabilă și regenerabilă a resurselor naturii și protecția mediului, introducerea pe scară largă de tehnologii avansate ecologice, inovații în domeniul utilizării resurselor naturii;
- Îmbunătățirea eficienței energetice a producției cu 25 la sută până în 2015 și până la 50 la sută până în 2020, față de anul de bază prin introducerea de resurse de economisire în sectorul energetic și industriile care consuma energie și combustibili;
- Creșterea volumului de utilizare a surselor de energie regenerabile și alternative cu 25 la sută până în 2015 și cu 55 la sută până în 2020, față de nivelul de bază;

#### Obiectiv 7. Îmbunătățirea politicii ecologice regionale

Măsurile în acest domeniu sunt următoarele:

- Dezvoltarea și implementarea intermediară de planuri de acțiune regionale pentru protecția mediului ca instrument principal de implementare a politicii ecologice naționale la nivel regional;
- Dezvoltarea, până în 2015, a metodologiei și pregătirea planurilor de acțiune pentru protecția mediului la nivel local;

#### Instrumentele de aplicare a politicii ecologice naționale

Principalele instrumente de implementare a politicii ecologice naționale sunt următoarele:

1. parteneriat inter-sectorial și implicarea părților interesate;
2. evaluarea impactului de strategii, programe, planuri privind starea mediului;
3. Îmbunătățirea sistemului de autorizare în domeniul protecției mediului;
4. expertiza ecologică și evaluarea impactului de obiecte Expertiza ecologica, privind statutul mediului;
5. audit ecologic, sisteme de guvernare ecologice, etichetare ecologică;
6. asigurarea ecologică;
7. reglementări tehnice, de standardizare și de contabilitate în domeniul protecției mediului, utilizarea naturii și asigurarea siguranței ecologice;
8. legislația în domeniul protecției mediului;
9. educație și sprijin științific pentru formularea și punerea în aplicare a politicii ecologice naționale;
10. mecanisme economice și financiare;
11. monitoring stării mediului și de control în domeniul protecției mediului și asigurarea siguranței ecologice;
12. cooperarea internațională în domeniul protecției mediului și asigurarea siguranței ecologice.

### 5.3. Componenta Agricultură și Dezvoltare rurală.

#### ▪ **Încadrarea în Strategia de dezvoltare durabilă a României**

O serie de documente strategice au fost elaborate sau sunt în curs de elaborare la nivel național, regional și județean în vederea stabilirii strategiilor și a planurilor de dezvoltare pentru perioada 2021-2027.

#### **Context european**

Programul de dezvoltare rurală a fiecărui stat membru trebuie să contribuie la cel puțin patru din cele șase priorități ale FEADR:

1. să încurajeze transferul de cunoștințe și inovarea în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale;
2. să sporească viabilitatea și competitivitatea tuturor ramurilor agriculturii și să promoveze tehnologiile agricole inovatoare și gestionarea durabilă a fondului forestier;
3. să promoveze organizarea lanțului de aprovizionare cu produse alimentare, bunăstarea animalelor și gestionarea riscurilor în agricultură;
4. să promoveze utilizarea eficientă a resurselor și să sprijine tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic;
5. să refacă, să conserve și să dezvolte ecosistemele care sunt legate de agricultură și silvicultură;
6. să promoveze incluziunea socială, reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în zonele rurale.

Rezumate prioritare și domenii de concentrare

Șase priorități ale politicii de dezvoltare rurală a UE (a se vedea mai jos) oferă baza pentru implementarea sprijinului din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) către zonele rurale. Statele membre și regiunile UE trebuie să abordeze cel puțin patru dintre aceste priorități atunci când își elaborează programele de dezvoltare rurală (PDR).

Aceste priorități politice mai largi sunt împărțite în domenii specifice de intervenție, cunoscute sub denumirea de domenii de interes (AF). PDR-urile stabilesc obiective cuantificate în raport cu domeniile de focus selectate și prezintă măsurile programului și finanțarea alocată a acestora care vor fi utilizate pentru atingerea obiectivelor.

Prioritatea 1: Transfer de cunoștințe și inovare

FA 1A: Promovarea inovării, cooperării și dezvoltarea bazei de cunoștințe în zonele rurale;  
FA 1B: Consolidarea legăturilor dintre agricultură, producția de alimente și silvicultură și cercetare și inovare;  
FA 1C: Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier.

Prioritatea 2: Viabilitatea și competitivitatea fermei

FA 2A: Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor;

FA 2B: Facilitarea intrării fermierilor cu calificare adecvată în sectorul agricol și reînnoirii generațiilor.

Prioritatea 3: Organizarea lanțului alimentar și gestionarea riscurilor

FA 3A: Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar;

FA 3B: Sprijinirea prevenirii și gestionării riscurilor agricole.

Prioritatea 4: Restaurarea, conservarea și îmbunătățirea ecosistemelor

FA 4A: Restaurarea, conservarea și îmbunătățirea biodiversității;

FA 4B: Îmbunătățirea gestionării apei;

FA 4C: Prevenirea eroziunii solului și îmbunătățirea gestionării solului.

Prioritatea 5: Economie eficientă din punct de vedere al resurselor, rezistentă la schimbările climatice

FA 5A: Creșterea eficienței în utilizarea apei de către agricultură;

FA 5B: Creșterea eficienței în utilizarea energiei în agricultură și prelucrarea alimentelor;

FA 5C: Facilitarea aprovizionării și utilizării surselor regenerabile de energie;

FA 5D: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și amoniac din agricultură;

FA 5E: Stimularea conservării și sechestrării carbonului în agricultură și silvicultură.

Prioritatea 6: Incluziune socială și dezvoltare economică

FA 6A: Facilitarea diversificării, creării și dezvoltării întreprinderilor mici, precum și crearea de locuri de muncă;

FA 6B: Promovarea dezvoltării locale în zonele rurale;

FA 6C: Îmbunătățirea accesibilității, utilizării și calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în zonele rurale.

Documentul în vigoare la data elaborării lucrării este PNDR 2014-2020 – versiunea 13 / iunie 2021.

Principalele priorități de dezvoltare rurală pentru perioada de programare 2014-2020 sunt:

1. Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole prin consolidarea acestora, deschiderea către piață și procesare a produselor agricole;
2. Încurajarea întineririi generațiilor de agricultori prin sprijinirea instalării tinerilor fermieri;
3. Dezvoltarea infrastructurii rurale de bază ca precondiție pentru atragerea investițiilor în zonele rurale și crearea de noi locuri de muncă și implicit la dezvoltarea spațiului rural;
4. Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele nonagricole din mediul rural;
5. Promovarea sectorului pomicol, ca sector cu nevoi specifice, prin intermediul unui subprogram dedicat;
6. Încurajarea dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității prin intermediul abordării LEADER. Competența transversală a LEADER îmbunătățește competitivitatea, calitatea vieții și diversificarea economiei rurale, precum și combaterea sărăciei și excluderii sociale;

**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Solotvino**

---

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014 – 2020 se adresează nevoilor spațiului rural românesc identificate în baza unei analize socio-economice și de mediu. PNDR 2020 reflectă direcțiile de acțiune în dezvoltarea agriculturii și a satului românesc.



#### 5.4. Componenta Turism.

##### ▪ **Încadrarea în practicile și strategiile internaționale**

###### **Politica în Domeniul Turism:**

Organizația Mondială a Turismului încurajează implementarea Codului global de etică pentru turism, cu scopul de a asigura ca țările membre, destinațiile turistice, precum și afacerile din turism să-și maximizeze efectele economice, sociale și culturale pozitive, totodată minimizând impactele negative sociale și de mediu.

Activitățile Comisiei pentru Europa a OMT sunt orientate spre asistarea statelor membre în dezvoltarea strategiilor în contextul unor piețe turbulente, utilizarea unor instrumente adresate problemelor calității și satisfacției consumatorilor, pregătirea și implementarea programelor referitoare la crearea de valori, la inovarea în tehnologii, în dezvoltarea resurselor umane și în conducere, dezvoltarea capacităților pentru oficialitățile publice, restructurarea proceselor în sectorul public, produse noi etc.

Un alt aspect al politicii de turism la nivel european este existența și activitatea Comisiei Europene pentru Călătorii (European Travel Commission, [www.etc-corporate.org](http://www.etc-corporate.org)), o organizație internațională în responsabilitatea căreia intră promovarea Europei ca destinație turistică pe piețele extraeuropene (America de Nord și Latină, Asia), dezvoltarea sectorului turistic pentru toate țările europene prin cooperarea în domeniul diseminării bunelor practici, a cercetării de piață și promovării turistice. Principalele obiective ale CEC sunt promovarea Europei ca o destinație turistică atractivă, sprijinirea ONT-urilor membri în schimbul de cunoștințe și încurajarea colaborărilor pe multiple planuri, dotarea partenerilor din industrie și alte domenii interesate cu materiale informative și statistici ușor accesibile despre turismul receptor din Europa.

Comitetul regiunilor(<http://cor.europa.eu>), prin Comisia pentru dezvoltare durabilă (DEVE), elaborează studii și publicații, inclusiv în domeniul turismului (ex. „Turismul durabil - factor de coeziune între regiunile europene - Sustainable Tourism as a Factor Among European Regions. CoR Studies e-6/2006, Brussels), care cuprind o serie de recomandări privind formularea politicilor de turism la diferite nivele teritoriale pe baza cerințelor de durabilitate și competitivitate.

###### **Politica în Domeniul Culturii**

Programul Cultura 2020 este principalul instrument financiar al politicii culturale, focalizat pe valorificarea zestrei culturale comune a Europei, prin facilitarea mobilității artiștilor, actorilor și instituțiilor din domeniu. Obiectivul general al Programului este să contribuie la punerea în valoare a spațiului cultural comun bazat pe o moștenire culturală similară, prin dezvoltarea cooperării culturale între operatorii culturali din statele participante la Program, cu scopul de a încuraja emergența cetățeniei europene. *Obiectivele specifice ale Programului sunt următoarele:*

- promovarea mobilității transnaționale a persoanelor care activează în sectorul cultural
- încurajarea circulației transnaționale a operelor și a produselor culturale și artistice
- încurajarea dialogului intercultural

Inițiativa „Capitalele Culturale ale Europei” este menită să valorifice și să promoveze diversitatea culturală a orașelor Europei, precum și caracteristicile lor comune, în vederea dezvoltării unei identități europene comune. Beneficiile directe ale statutului de capitală europeană sunt investițiile semnificative în infrastructura urbană, regenerare, reabilitarea patrimoniului construit și atragerea unui număr semnificativ de turiști, toate cu efecte pe termen lung.

▪ **Încadrarea în strategiile europene:**

Activitățile *Comisiei pentru Europa a OMT* sunt orientate spre asistarea statelor membre în dezvoltarea strategiilor în contextul unor piețe turbulente, utilizarea unor instrumente adresate problemelor calității și satisfacției consumatorilor, pregătirea și implementarea programelor referitoare la crearea de valori, la inovarea în tehnologii, în dezvoltarea resurselor umane și în conducere, dezvoltarea capacităților pentru oficialitățile publice, re proiectarea proceselor în sectorul public, produse noi etc.

Cadru strategic formulat de Consiliul Mondial al Turismului și al Călătoriilor, care asigură funcționarea turismului în interesul tuturor, este publicat sub titlul *Blueprint for new tourism*, document care promovează turismul și călătoriile ca un parteneriat pentru integrarea eforturilor publice și private, având ca rezultat întâmpinarea nevoilor economiilor, autorităților și comunităților locale, ale căror afaceri se bazează pe: recunoașterea turismului și călătoriilor ca o prioritate de vârf de către guverne, afaceri care echilibrează economiile cu oamenii, cultura și mediul, preocuparea comună pentru prosperitate și o creștere pe termen lung.

Propunerile pentru guverne de a facilita dezvoltarea sectorului sunt următoarele: planificare turistică pe termen lung la nivel național și regional/local; crearea unui mediu de afaceri competitiv care ocolește fiscalitatea generatoare de inflație, garantează transparența și oferă reguli de proprietate corporativă mai atractivă; asigurarea fundamentării politicii și a procesului decizional cu statistici și informații de calitate; aducerea unui nou profesionalism, finanțare și coordonare în promovare și marketing, ocupare și nevoi de perfecționare, infrastructură și politică regională/locală; dezvoltarea capitalului uman cerut de sectorul T&C (Turism și Călătorii). Guvernarea ar trebui să îndrume investițiile în resurse umane prin educație și prin apropierea autorităților cu industria, pentru a facilita planificarea dinainte pentru nevoile viitoare. O rețea online și ușor accesibilă de monitorizare a pieței poate relaționa informații de încredere despre piață cu datele despre ocupare; liberalizarea comerțului, transporturilor, comunicațiilor, ușurarea barierelor din fața călătoriilor și investițiilor; edificarea încrederii consumatorilor și investitorilor față de siguranță și securitate; promovarea diversificării produselor ce extind cererea; planificarea expansiunii turismului durabil în acord cu caracterul culturilor; investiții în progrese tehnologice pentru facilitarea dezvoltării T&C sigure și eficiente, precum sisteme de navigație cu sateliți.

O asemenea agendă permite (în opinia autorilor *Blueprint for new tourism*), exploatarea și suportul oportunităților într-un spectru mai larg al afacerilor T&C, dezvoltând o gamă de produse de calitate, dar totodată asigură ca fluxurile turistice să respecte patrimoniul natural și construit, ca și interesele locale.

Pentru sarcinile sectorului privat *Blueprint* expune următoarele: extinderea piețelor în timp ce promovează protecția resurselor naturale, a patrimoniului local și a stilurilor de viață; dezvoltarea carierelor profesionale, a educației, a relațiilor de ocupare, promovarea firmelor mai mici, creșterea conștiinței de mediu, contribuția într-o manieră proprie la reducerea distanței dintre bogați și săraci; o prestare sensibilă de produse turistice tradiționale și diversificare închipuită a produselor care reduc sezonalitatea și cresc veniturile; îmbunătățirea calității produselor și serviciilor turistice și raportului preț-calitate crescând opțiunile consumatorilor; convenirea asupra standardelor de calitate și implementarea lor la toate nivelele și în toate domeniile, inclusiv în formarea personalului; transferul abilităților din industrie și de bune practici care extind beneficiile în cerc larg și în mod eficient; măsurarea din ce în ce mai sofisticată și precisă a activității proprii a sectorului pentru a

fundamenta deciziile strategice în afaceri; comunicare mai efektivă între T&C și guvernământ, la nivel strategic și local.

Alături de cele prezentate pentru sectorul guvernamental și cel privat se conturează și o serie de sarcini specifice care impun o cooperare mai largă, dintre acestea putând fi reținute: cuplarea bunelor practici din dezvoltarea turismului cu politicile de afaceri regionale, transporturi, resurse umane, mediu, infrastructură și dezvoltare rurală; parteneriate public-private pentru pregătirea în comun a unor master-planuri durabile pentru destinații sau regiuni de vacanță întregi, sarcină prea pretențioasă pentru o singură companie sau autoritate de stat; crearea proceselor propulsate local pentru consultarea, participarea și beneficiile continue ale interesaților; restructurarea administrațiilor naționale pentru turism ca parteneriate public-private; evitarea pericolelor dezvoltării excesive, neplanificate și constituirea obiectivelor politicii de mediu; dezvoltarea resurselor umane și instalarea efectivă a abilităților prin planificare și legislație care evită limitele bazate pe reședință sau alte cerințe; colaborarea în exigențele de informații pentru analiza sectorului public și formarea politicilor; muncă în comun pentru securitate cu completarea mecanismelor din sectorul privat cu acțiuni din partea autorităților; dezvoltarea încrederii în toate aspectele ale eforturilor care se întăresc reciproc.

Principiile stabilite sunt: abordare integrată și holistică - luarea în seamă a tuturor impactelor turismului pe parcursul planificării dezvoltării lui; planificare pe termen lung - luarea în seamă a nevoilor generațiilor viitoare, durabilitatea dezvoltării; viteză și ritm al dezvoltării adaptate la caracterul, resursele și nevoile comunităților gazdă și destinațiilor; implicarea tuturor actorilor interesați în procesul de luare a deciziilor; utilizarea celor mai bune cunoștințe accesibile - împărțirea informațiilor referitoare la tendințele, impactele, abilitățile necesare turismului în toată Europa; minimalizarea și gestiunea riscurilor - principiile precauției, prevenirea unor efecte nedorite prin evaluare preliminară; reflectarea impactelor în costuri - principiul poluatorul plătește, prețurile trebuie să reflecte costurile reale a consumului și producției; stabilirea și respectarea unor limite privind solicitarea capacității de suport a locurilor, destinațiilor de primire evitând supraaglomerarea și suprasolicitarea; a întreprinde o monitorizare continuă a dezvoltării, bazându-se pe indicatori de durabilitate și intervenție în caz de neconformare. Aceste principii sunt preluate și integrate în politica turismului a UE, Comisia stabilind rolul propriu și al celor care au interese în sectorul turistic în vederea unirii acțiunilor acestora pentru dezvoltarea turismului.

Agenda ghidează activitățile viitoare ale Comisiei în domeniul turismului și în alte domenii politice care exercită impact asupra turismului și a durabilității lui. Documentul stipulează patru aspecte importante ale rolului CE în domeniul turismului:

1. Mobilizarea actorilor pentru producerea și diseminarea cunoștințelor din domeniu
2. Promovarea destinațiilor de excelență
3. Mobilizarea instrumentelor financiare ale UE
4. Aducerea în prim-plan a durabilității și competitivității în politicile Comisiei Europene

Un alt aspect al politicii de turism la nivel european este existența și activitatea Comisiei Europene pentru Călătorii (European Travel Commission, [www.etc-corporate.org](http://www.etc-corporate.org)), o organizație internațională în responsabilitatea căreia intră promovarea Europei ca destinație

turistică pe piețele extraeuropene (America de Nord și Latină, Asia), dezvoltarea sectorului turistic pentru toate țările europene prin cooperarea în domeniul diseminării bunelor practici, a cercetării de piață și promovării turistice. Principalele obiective ale CEC sunt promovarea Europei ca o destinație turistică atractivă, sprijinirea ONT-urilor membri în schimbul de cunoștințe și încurajarea colaborărilor pe multiple planuri, dotarea partenerilor din industrie și alte domenii interesate cu materiale informative și statistici ușor accesibile despre turismul receptor din Europa.

### **Încadrarea în strategiile de turism**

- **Încadrarea în Planul regional de dezvoltare a Regiunii Nord-Vest: perspective 2020**

Regiunea Nord-Vest are un potențial ridicat și diversificat pentru turism – balnear, cultural (datorită marilor orașe și datorită bogăției de monumente istorice), montan, rural, religios (regiunea este impregnată de tradiții religioase), sportiv și de agrement, de afaceri etc., un număr mare de localități din regiune având potențial turistic acreditat. O mențiune specială trebuie făcută pentru turismul balnear bazat pe ape termale sau sărate (inclusiv mine de sare), turismul montan și turismul cultural în care regiunea deține avantaje comparative cu relevanță la nivel european. În regiune cea mai mare capacitate de cazare turistică în funcțiune se întâlnește în județele Cluj, Bihor și Maramureș.

### **Programul Operațional Regional pentru regiunea Nord-Vest 2021-2027 – propunere, varianta februarie 2021 au fost formulate o serie de obiective specifice:**

Obiective specifice selectate	Priorități de investiții	Acțiuni/Tipuri de proiecte
Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane	Prioritatea 6 - O regiune atractivă	1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural și dezvoltarea serviciilor culturale, inclusiv case memoriale 2. Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv infrastructuri integrate de administrare, protejare informare și exploatare turistică sustenabilă și tabere de elevi și preșcolari/centre multidisciplinare de tineret 3. Dezvoltarea infrastructurii pentru turismului balnear și balneo-climateric, 4. Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca acțiuni complementară celorlalte)
Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane	Prioritatea 6 - O regiune atractivă	1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural și dezvoltarea serviciilor culturale, inclusiv case memoriale 2. Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv infrastructuri integrate de administrare, protejare informare și exploatare

		turistică sustenabilă și tabere de elevi și preșcolari/ centre multidisciplinare de tineret. 3.Dezvoltarea infrastructurii pentru turismului balnear și balneo - climateric, - dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice; 4. Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca acțiuni complementară celorlalte)
--	--	--

### **Obiective și acțiuni specifice:**

Scopul este de a dezvolta și promova Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord), pornind de la specificul ei și încurajând dezvoltarea artei, culturii și activităților tradiționale asigurând astfel beneficii economice pentru regiune. Această prioritate va sprijini dezvoltarea unor strategii potrivite, planuri de afaceri, campanii de promovare și marketing, sprijinirea sistemelor informaționale (prin folosirea ITC), servicii și utilități.

Obiectivele specifice în cadrul acestei priorități sunt:

- **Restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural** Pentru atingerea acestui obiectiv se vor sprijini acțiuni de restaurare, protejare și conservare a patrimoniului cultural regional/ local, introducerea în circuite turistice a centrelor cultural-istorice vechi ale orașelor, cu potențial turistic semnificativ (restaurarea clădirilor cu elemente arhitectonice tradiționale, rețeaua stradală, centre culturale, muzee, parcări, drumuri etc), precum și introducerea în circuitul turistic a obiectivelor UNESCO.

#### **- Valorificarea patrimoniului natural și promovarea acestuia**

Vor fi sprijinite acțiuni de valorificare a patrimoniului natural (exemple: canioane, chei, peșteri, lacuri glaciare, vulcani noroioși) prin construirea de drumuri de acces, amenajare trasee turistice, parcări, poteci marcate, drumuri pietonale, adăposturi, piste pentru cicloturism, dotări specifice (alpinism, escaladă, pârtii de schi, amenajări plaje), etc., valorificare a potențialului turistic montan prin construirea infrastructurii necesare: drumuri, adăposturi, trasee drumeție, pârtii de schi, instalații de transport pe cablu, posturi Salvamont etc. De asemenea, vor fi sprijinite proiecte integrate în stațiuni turistice (reabilitări stradale, drumuri la obiective turistice; amenajarea bazelor de tratament; amenajări specifice diferitelor tipuri de turism etc.).

#### **- Îmbunătățirea calității serviciilor turistice**

În cadrul acestui obiectiv vor fi sprijinite activități de creștere a standardelor unităților de cazare prin reabilitarea, modernizarea acestor structuri, precum și crearea și reabilitarea facilităților de recreere a structurilor turistice.

#### **- Sprijinirea promovării turistice**

Sprijinirea acțiunilor care vizează Regiunea ca destinație atractivă pentru turism și afaceri alături de dezvoltarea durabilă a produselor turistice, de creșterea gradului de utilizare a

internetului în promovarea și rezervarea de servicii turistice (e-turism). Se vor cofinanța acțiuni menite să dezvolte și să consolideze turismul intern prin susținerea promovării produselor turistice și a activităților de marketing specifice care să contribuie la creșterea circulației turistice interne și a numărului de turiști. Acordarea suportului pentru infrastructura de promovare și informare turistică în țară și totodată de colectare și furnizare de la și către turiști și întreprinzătorii din turism de informații din domeniul turismului.

### **5.5. Componenta Creșterea capacității administrative și implicare comunitară proactivă.**

#### **▪ Nivel național: Programul operațional Capacitate administrativă 2014- 2020**

PO CA 2014 – 2020 își propune să contribuie la crearea unei administrații publice moderne, capabilă să faciliteze dezvoltarea socio-economică a țării, prin intermediul unor servicii publice, investiții și reglementări de calitate, contribuind la atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020. Pentru a putea îndeplini acest rol, administrația publică are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al cheltuielilor publice, o structură instituțional-administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare. O astfel de administrație trebuie să fie capabilă să ofere decidenților politici instrumentele necesare fundamentării și implementării unor politici publice în interesul cetățenilor.

Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate (articolul 96 (2) (b) (i) și (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013).

Ambele axe prioritare se referă la obiectivul tematic 11 „**Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și a eficienței administrației publice**” și acoperă ambele tipuri de categorii de regiuni existente în România respectiv regiunile mai puțin dezvoltate și mai dezvoltate cu încadrarea în prevederile art. 120 (3) (c) din Regulamentul 1303/2013.

Prioritatea de investiții identificată este:

*PI 11.1 - Investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor și a serviciilor publice în vederea realizării de reforme, a unei mai bune reglementări și a unei guvernante*

În cadrul acesteia au fost identificate următoarele Axe prioritare și obiective strategice:

#### **Axa prioritară 1 Structuri eficiente la nivelul tuturor palierelor administrative și judiciare**

Obiectivele specifice ale PO Capacitate administrativă pentru perioada de programare 2014 – 2020 sunt următoarele:

OS 1.1. Dezvoltarea planificării strategice, a bugetării pe programe și a practicilor de coordonare/cooperare/consultare în administrația publică centrală

OS 1.2. Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente moderne de management al resurselor umane

#### **Axa prioritară 2: Administrație publică și sistem judiciar eficace și transparente**

OS 2.1. Oferirea de servicii publice de calitate pentru cetățeni și mediul de afaceri

Rezultate așteptate sunt:

- Servicii publice standardizate (cost și calitate) implementate de administrația publică locală;
- Proceduri simplificate pentru cetățeni și mediul de afaceri implementate la nivel local;
- Mecanisme de coordonare, cooperare și consultare revizuite și implementate în instituțiile publice.



- Metode diversificate de oferire a serviciilor publice și competențe îmbunătățite;
- Aptitudini și competențe ale personalului din autoritățile și instituțiile publice locale îmbunătățite pe domenii specifice de interes

OS 2.2. Creșterea transparenței, integrității și responsabilității la nivelul autorităților și instituțiilor publice

Rezultate așteptate, urmare a finanțării acțiunilor din cadrul acestui obiectiv specific, sunt:

- Transparență crescută în procesul de luare a deciziilor la nivelul autorităților și instituțiilor publice;
- Etică și integritate crescute la toate nivelele administrative;
- Aptitudini și competențe ale personalului îmbunătățite în ceea ce privește integritatea, etica și anti-corupția

OS 2.3. Îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia

Obiectivele strategice ale PO CA 2014 – 2022 contribuie la realizarea următoarelor obiective tematice:

Obiectivul tematic 2: îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC

Obiectivul tematic 3: îmbunătățirea competitivității IMM-urilor

Obiectivul tematic 5: promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor

Obiectivul tematic 6: conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

În Ucraina:

Centrul ucrainean pentru Standardele Europene ale Funcției Publice (cunoscut de la înființarea sa în aprilie 2004 până în iunie 2008 ca Centrul de Suport al Serviciului de dezvoltare instituțională Publică) a fost constituit în cadrul Serviciului Civil al Ucrainei, prin Decretul Cabinetului de Miniștri al Ucrainei nr. 485 din 14 aprilie 2004 pentru a asigura informații, analize și suport expert organizațional pentru dezvoltarea administrației publice, consolidarea capacității instituționale a serviciului public în Ucraina și adaptarea acesteia la standardele Uniunii Europene. Acesta își propune să contribuie la dezvoltarea instituțiilor publice prin îmbunătățirea structurii și competențelor profesionale ale personalului lor și să pună în aplicare principiile și procedurile de ordine publică pentru a asigura exercitarea drepturilor și libertăților cetățenilor ucraineni.

Activitățile majore includ introducerea unei noi legislații în domeniul serviciului public, de revizuire a structurii organelor centrale ale puterii executive, punerea în aplicare a sistemelor de management al calității în activitatea organelor publice, îmbunătățirea capacității personalului, și servicii de resurse umane ale organelor publice și publicarea periodică de analize pentru a răspândi idei noi și cele mai bune practici în domeniul serviciilor publice și reforma administrativă:

Pregătirea de propuneri privind elaborarea politicilor publice și elaborarea de inițiative strategice care vizează creșterea eficienței și eficacității performanței instituțiilor publice

Implicarea părților interesate în propunerile de politici publice,

Schimbări organizaționale care vizează îmbunătățirea calității serviciului public - și reducerea cheltuielilor în furnizarea de servicii  
Informarea comunității despre serviciul public, reforma administrativă și dezvoltarea instituțională în contextul integrării europene  
Organizarea instruirii personalului privind analiza politicilor, planificarea strategică și managementul schimbării.

Servicii:

Efectuarea de studii și propuneri privind politici publice în domeniul reformei administrative și serviciilor publice  
Campanii privind ordinea publică  
Elaborarea de publicații informaționale și profesionale  
Elaborarea de termeni de referință și asigurarea managementului de proiect care vizează modernizarea și îmbunătățirea performanței organelor centrale ale puterii executive  
Menținerea unui registru de servicii publice și administrative  
Elaborarea de propuneri privind politici publice în domeniile serviciilor publice, reforma administrativă și dezvoltarea instituțiilor în contextul integrării europene  
Punerea în aplicare de tehnologii informaționale în instituțiile publice și organismele de auto-guvernare locală și îmbunătățirea competențelor profesionale ale funcționarilor publici  
Biroul de Centrul de administrare Programul de Twinning (instituție responsabilă pentru coordonarea cu funcții UE

▣ Nivel local: Comuna Sarasău:

**Administrația Publică Locală - Primăria Comunei Sarasău**, se poziționează prin prezentul demers de analiză și planificare strategică, ca un **factor de angrenare și coagulare a comunității locale, ca facilitator comunitar proactiv**, care, prin constituirea Grupului de Coordonare strategică pentru elaborarea proiectului de Strategie de dezvoltare durabilă locală (format din angajați ai primăriei, consilieri locali, alte persoane din societatea civilă) poate deveni un pol de convergență și armonizare locală în dezvoltarea durabilă a zonei.

**Cadrul organizatoric și managerial creat în jurul Grupului de Coordonare Strategică, a condus la includerea în strategia de dezvoltare a Comunei Sarasău a obiectivelor de dezvoltare durabilă.**

De asemenea, pornind de la recunoașterea faptului că «autoritățile locale dețin un rol deosebit de important în asigurarea durabilității dezvoltării, prin exercitarea funcțiilor lor statutare de autorități competente față de multe din directivele și reglementările existente, în contextul transpunerii practice a principiului subsidiarității» așa cum este el definit de Uniunea Europeană, Consiliul Local și Primăria Sarasău, împreună cu Comitetul de Coordonare Strategică, promovează facilitarea comunitară proactivă, prin implicarea membrilor comunității, ai societății civile la nivelul Comunei Sarasău în demersul de elaborare a Strategiei locale, considerând că deciziile trebuie adoptate la cel mai de jos nivel adecvat și, astfel, cât mai aproape posibil de oamenii vizați de aceste decizii.

Continuarea implicării active a instituțiilor, organizațiilor și persoanelor care au participat la elaborarea prezentei Strategii în prezentarea obiectivelor acesteia în cadrul unor întruniri publice cu grupuri-țintă (tineret, sindicat, organizații neguvernamentale, reprezentanți și membri ai comunității Sarasău, personalități locale din cele mai diverse domenii de activitate, etc.), manifestări și acțiuni publice cu diverse ocazii (conferințe,

simpozioane, seminarii) pe plan regional, județean și local, articole și interviuri în presa scrisă și audio-vizuală.

## 5.6. Componenta Situații de urgență.

### Nivel național România: STRATEGIA DE CONSOLIDARE ȘI DEZVOLTARE A INSPECTORATULUI GENERAL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ PENTRU PERIOADA 2016-2025

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – instituție publică aflată în coordonarea Departamentului pentru Situații de Urgență, cu statut militar, pilon principal al Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență, o structură performantă care asigură prevenirea, pregătirea și răspunsul în situații de urgență.

Obiectivul fundamental: Consolidarea și dezvoltarea IGSU în vederea creșterii capacității operaționale și de răspuns, reducerii impactului efectelor situațiilor de urgență asupra comunităților și îmbunătățirii calității misiunilor executate în folosul populației.

Pentru asigurarea unei abordări coerente a Strategiei de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru perioada 2016-2025, au fost avute în vedere următoarele aspecte:

- rolul și locul IGSU în cadrul Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență;
- starea actuală a capacităților IGSU pentru a participa la îndeplinirea celor cinci misiuni principale ale managementului situațiilor de urgență: prevenire, protecție, limitare/reducere impact, răspuns și refacere;
- identificarea vulnerabilităților și a noilor domenii de răspuns aferente acestora ce necesită a fi asumate de structurile IGSU;
- sublinierea elementelor principale ale culturii instituționale: tehnicitate; profesionalism; abordare proactivă; echilibru între schimbare și tradiție; statut militar al personalului; ancorare în realitatea cotidiană; utilizare judicioasă a resurselor; respectare a drepturilor și libertăților fundamentale;
- evidențierea indicatorilor relevanți ce trebuie monitorizați pe parcursul perioadei vizate;
- pregătirea în fiecare domeniu de răspuns crescând reziliența la un nivel care să permită adaptarea rapidă la scenariul cel mai rău cu care ne putem confrunta.

#### MĂSURI ÎN CURS DE IMPLEMENTARE ȘI DE PERSPECTIVĂ (selectiv)

- Îmbunătățirea capacității de răspuns – proiecte în implementare
- Campanie de pregătire a populației privind modul de comportare în caz de dezastre: Inițiativa presupune derulare unor campanii la nivel național de pregătire a populației cu privire la modul de comportare în caz de dezastre, precum și campanii de prevenire a unor situații de urgență
- Dezvoltarea/integrarea infrastructurilor și sistemelor pentru înștiințare/avertizare/alarmare în situații de urgență, precum și pentru optimizarea fluxului informațional decizional în gestionarea situațiilor de urgență

În Ucraina, instituția centrală responsabilă pentru situații de urgență este Serviciul de Stat pentru Situații de Urgență, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Principalele sarcini ale Serviciului de Stat pentru Situații de Urgență al Ucrainei sunt:

- este organul executiv central și activitatea sa este coordonată de către Cabinetul de Miniștri al Ucrainei, prin Ministerul Afacerilor Interne (denumit în continuare "ministrul").

Principalele sarcini ale Serviciului de Stat pentru Situații de Urgență al Ucrainei (SESU) sunt:

- realizarea politicii de stat în domeniul protecției civile, protecției persoanelor civile și a teritoriilor din situații de urgență, prevenirea situațiilor de urgență, eliminarea situațiilor de urgență, salvare, de stingere a incendiilor, siguranță muncii, salvare și managementul serviciilor de urgență, și activitatea hidrometeorologică:
- controlul de stat pentru conformitate și a aplicării legii în domeniul prevenirii incendiilor și de securitate a muncii, protecția civilă, de salvare a populației.

## **CAP. 6. Planul strategic de conștientizare a opiniei publice în situații de urgență pentru perioada 2021-2026**

### **6.1. Elementele definitorii ale strategiei de conștientizare**

Campaniile de comunicare și conștientizare a grupului țintă vor fi folosite ca un important instrument cu scopul de promova formarea aptitudinilor și a atitudinilor necesare pentru a înțelege importanța activităților, obiectivelor și rezultatelor proiectului.

#### **6.1.3. Comunicarea în situații de urgență – modalități de gestionare**

Comunicarea în situații de urgență este cea mai provocatoare și complexă practică a comunicării. Informația lipsește sau este săracă și nu este timp suficient pentru cercetare și culegere de date. Este greu de stabilit în situații de criza ce opțiuni reprezintă o alegere bună sau greșită. Un curs stabilit al acțiunii deschide o serie de probleme, iar un alt curs va deschide un altul. Importanța pentru rezolvarea situațiilor de urgență este decizia rapidă și comunicarea eficientă și eficace.

#### **Situația de urgență, criza și conflictul**

Situațiile de criză și conflict constituie pentru comunicatori unele dintre cele mai grele teste de abilitate și deontologie profesională.

**Situația de urgență** – eveniment excepțional, cu caracter nonmilitar, care, prin amploare și intensitate, amenință viața și sănătatea populației, mediul înconjurător, valorile materiale și culturale importante, iar pentru restabilirea stării de normalitate sunt necesare adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse suplimentare și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate;

**Starea potențial generatoare de situații de urgență** – complex de factori de risc care, prin evoluția lor necontrolată și iminența amenințării, ar putea aduce atingere vieții și sănătății populației, valorilor materiale și culturale importante și factorilor de mediu;

**Situația de criză** este definită ca o perioadă în dinamica unui sistem caracterizată prin acumularea accentuată a dificultăților, izbucnirea conflictelor a tensiunilor, fapt ce face dificilă funcționarea sa normală, declanșându-se puternice presiuni spre schimbare. O criză este *criză* și pentru că nu știm nimic despre ea înainte să apară. Uneori se cunosc puține lucruri despre o criză chiar și după ce a trecut. De aceea, cei care fac față unor asemenea evenimente și reușesc, prin calmul, siguranța de sine și pregătirea pe care o au, să minimizeze pierderile, sunt extrem de apreciați pentru expertiza lor. În combinație cu tehnica programării de scenarii pentru perioade de criza, folosirea acestor persoane contribuie la facilitarea comunicării și controlul situației.

**Conflictul** este caracterizat drept opoziție deschisă, luptă între indivizi, grupuri, clase sociale, partide, comunități, state cu interese economice, politice, religioase, etnice, rasiale, divergente sau incompatibile, cu efecte distructive asupra interacțiunii sociale. În esență, conflictul este o neînțelegere, ciocnire de interese, dezacord (un antagonism, o ceartă, diferend sau o discuție violentă), iar modelul sau de dezvoltare și stingere presupune cinci etape relativ distincte:

1. dezacordul;

2. confruntarea;
3. escaladarea;
4. de-escaladarea;
5. rezolvarea.

Implicațiile mediului și canalelor de comunicare în ceea ce privește strategia comunicatională în situațiile de urgență, criză și conflict, ne trimit la cerințele rezultate în urma analizei condiționărilor legate de elementele procesului de comunicare.

### 6.1.3. Condiționări ale comunicării în situațiile de urgență

Elementul determinant, cu scopuri bine precizate în actul comunicării este sursa (emițătorul).

Dacă în mod curent sursa emite mesaje potrivit unui regim de normalitate pe baza unor opțiuni și programări proprii ale organizației, solicitate de cerințele activității cotidiene, atunci când apare criza sau conflictul situația se schimbă radical. Acum, emițătorul este provocat; pe de o parte este supus rapid și total unor cerințe noi, stringente, interne, de prezentare a soluțiilor pentru rezolvarea crizei, de păstrare a imaginii; trebuie să se față, într-un timp extrem de scurt, puternicului „asediu” de întrebări ce vin din exteriorul organizației prin contactul direct cu presa și diverse agenții guvernamentale.

Odată clarificate scopul și obiectivele comunicării, emițătorul trebuie să aibă în atenție un permanent control asupra actului de comunicare, al cărui nivel va varia invers proporțional cu nivelul de implicare a destinatarului.

În situațiile de urgență strategiile de comunicare ce realizează o orientare a controlului emițătorului pot fi:

- ♣ de informare: presupune că emitentul dorește ca destinatarul să afle, să înțeleagă; nu este necesară implicarea destinatarului în comunicare decât prin scurte întrebări sau pentru clarificări;

- ♣ de convingere: presupune dorința emitentului ca „receptorul sa acționeze” strategic, corespunzător situației de urgență, dar mai ales de conflict, ca soluție pașnică de rezolvare a acestuia; se impune implicarea receptorului care, în conflict, poate fi partea adversă, implicare cerută de nevoia de a-i cunoaște opiniile, pretențiile, de a-l convinge să facă ceva, să acționeze.

După criteriul modului de derulare a acțiunii, în situațiile de criza și conflict, emițătorul poate utiliza:

- ♣ strategii pas cu pas: deosebit de necesare pentru ținerea sub control a situației; ele decurg, în primul rând, din planul pregătit pentru situația de urgență și vizează asigurarea rapidă cu informații către mass-media; în întregul șir de mesaje elaborate de către echipele de criză, un loc important îl ocupă rapoartele periodice care ajută la controlarea zvonurilor și evită o presiune acerbă a mass-media;

- ♣ strategii de inversare a caracterului unor indicatori de imagine ce presupune din partea emițătorului multă abilitate de contraargumentare;

- ♣ strategii de răsturnare de imagine: sunt cele mai spectaculoase și sunt absolut necesare atunci când criza sau conflictul au zguduit puternic organizația sau când componenta „imagine” este considerată arma de bază pentru una sau alta din părțile aflate în conflict.

Pentru reușita demersului sursei de comunicare în situația delicată de criza sau conflict este important de analizat și credibilitatea pe care emițătorul o are în față receptorului, în funcție de percepția acestuia.



În proiectarea activității de comunicare pentru situațiile de conflict, se impune ca specialistul în comunicare să ia în considerare toate (sau aproape toate) categoriile de „comunicări” posibile și utile în astfel de situații și să țină seama nu numai de interacțiunea și complementaritatea lor, dar și de o anumită ierarhizare după criterii cum sunt: timpul de recepționare a mesajului (durata comunicării), autoritatea și autenticitatea sursei, canalele avute la dispoziție, intensitatea impactului asupra publicului-țintă, interesul acestuia față de organizație.

Comunicarea în situații de urgență poate fi realizată prin următoarele forme:

- ◆ informarea personalului organizației și a partenerilor, a comunității interne și, după caz, a mediului internațional; cu acceptul conducerii organizației și prin aplicarea planului de urgență se răspunde oportun la întrebările presei și agențiilor guvernamentale;
- ◆ discursurile oficiale ale conducătorilor organizației;
- ◆ crearea în mod deliberat a unor evenimente de presă de către organizație;
- ◆ comentarea reacțiilor opiniei publice interne și internaționale;
- ◆ comentariile mass-media privind evenimentul produs;
- ◆ dezbaterile din interiorul organizației cu privire la soluționarea crizei;
- ◆ dezbaterile (negocierile) inter-organizații în vederea soluționării situației de criză sau conflict.

În situațiile deosebite de criză și conflict, o comunicare eficientă și eficace este în bună măsură dependentă de precizia și acuratețea **mesajului**. Mesajul emis trebuie să fie cât mai apropiat de cel intenționat de sursa, iar ceea ce recepționează destinatarul trebuie să fie, de asemenea, cât mai aproape de intenția sursei.

Este un deziderat care depinde în bună măsură de mecanica comunicării: codificarea și decodificarea mesajelor, zgomotul, filtrele și barierele (perturbațiile) din comunicare, mediul, canalele și limbajele folosite. Deci, mesajele în sine, izolate de sursa lor, nu sunt complete, semnificația mesajului se află în emitențul acestuia, în tot ce putem sau nu putem observa din comunicarea lui, având mereu în atenție elementele ce țin de mecanica comunicării.

### 3. Comunicarea în situații de criză

Inundații catastrofale și repetate, incendii (în mediul forestier, în întreprinderi sau zone locuite), poluări ale unor ape (Someș, Siret, Jiu, Olt), greve și manifestații (cu forme violente), atacuri și asasinat ale unor personalități, epidemii succesive, scandalul diplomelor false sau al înscrierii la licee, campanii de vaccinare, medicamentele care nu au întotdeauna efectul pozitiv scontat, autoturismele care au probleme de siguranță în circulație, trenurile, avioanele și navele maritime sau cosmice au accidente etc. Iată numai câteva exemple dintre sutele de cazuri trăite de societatea română, care arată ca această perioadă este una zguduită de crize. În zilele noastre, criza (economiei, culturii, valorilor, învățământului, societății) a devenit o stare cotidiană, iar cuvântul a intrat în vocabularul curent al conducătorilor de instituții, al jurnaliștilor și al publicului larg.

Consecințele nu întârzie să apară, iar presa începe să scrie cu zel. Autoritățile cer socoteală, managerii se pichează, opinia publică vujește. Acestea ar fi simptomele unei crize serioase, care trebuie stopată și rezolvată cât mai repede. Oamenii de PR iau poziție, iar viteza și informațiile complete sunt singurele metode de salvare.

Evenimentul neprevăzut creează o situație de criză de comunicare. Când se întâmplă un asemenea act grav sau surprinzător, actualitatea, așa cum o selectează mass-media, pune întrebări decidentului și îi impune, pe termen scurt, temele de comunicare.

La altă scară, chiar și instituțiile mici pot trece prin momente devastatoare pentru viitorul lor dacă nu au o comunicare corect administrată într-un moment de impas. Într-o lume a economiei globale și a comunicării instantanee, ceea ce poate părea o problema minoră într-o afacere, poate deveni pe neașteptate sursa unei crize serioase cu efecte internaționale. Administrarea prin relații publice a perioadelor de criza poate fi cea mai grea și mai stresantă parte a activității agentului PR, dar în același timp este și cel mai important serviciu ce poate fi adus unui client.

Conducerea primăriilor trebuie să se pregătească din timp pentru a face față unor situații neașteptate sau anormale. Gestiunea crizei nu se poate improviza; dimpotrivă, ea se întemeiază pe evaluarea corectă a circumstanțelor și pe stăpânirea unor strategii adecvate de răspuns, strategii pregătite și chiar experimentate cu mult înainte de explozia crizei. Ascunderea informațiilor este în același timp și modul cel mai sigur de declanșare a zvonurilor, ce vor aduce mai multe prejudicii decât adevărul însuși. Ascunderea adevărului, protejarea celor care au acționat iresponsabil, chiar și sub scuza unor ordine, creează în mod natural suspiciunea de falsă reformă politică și socială. Acesta este principalul fenomen care, deteriorând credibilitatea, întârzie investițiile, schimburile de tehnologie și know-how, prelungește criza economică și adâncește prăpastia în cursa pentru dezvoltare.

În situațiile de criză, comunicarea joacă un rol crucial, iar relația instituției cu publicul este în discuție. Manifestarea brutală a întâmplării, realitatea unei amenințări care, în subconștient, era îndepărtată sau respinsă, dar și exigența de a regăsi normalitatea în situații de urgență, răstoarnă sistemul de referință, tulbură imaginea externă a instituțiilor și pune în dificultate identitatea și reperele lor interne. Dramatizarea face să prevaleze *sociograma* - ale cărei legături sunt iraționale, ba chiar pasionale - în față *organigramei* ierarhice și funcționale. Comunicarea este solicitată în scopuri cognitive și afective, și în același timp: să informeze și să restabilească încrederea. Criza poate fi un rău sfătuitor și îi poate împinge pe responsabili să se grăbească pentru a arăta că ei știu, ei pot și pentru a subestima consecințele evenimentului, fie să tacă și să lase să se amplifice zvonurile și fantezmele care distrug încrederea.

#### 4. Comunicarea eficientă

Se recomandă ca specialiștii să fie informați în detaliu asupra evenimentelor în desfășurare, evaluând influența evenimentelor asupra organizării și partenerilor, dar și asupra societății în ansamblul ei; de asemenea să cunoască toate măsurile luate înainte și după eveniment, să convoace presa, anunțându-i pe ziariști că ei reprezintă sursa cea mai sigură de informație. În acest sens specialiștii în relații publice vor ține o evidență strictă a tuturor faptelor și momentelor de criză, evitând astfel repetarea lor. Întrebărilor adresate de jurnaliști le vor răspunde prompt, clar și detaliat, familiarizându-i cu zona evenimentelor și luând măsuri pentru securitatea lor.

În cazul când evenimentele produc victime, oamenii de relații publice vor lua măsuri de nepublicare a numelor victimelor, înainte ca ele să fie anunțate familiilor de care acestea aparțin. După îndeplinirea acestei formalități, existența victimelor va fi dezvăluită jurnaliștilor, pentru a nu se crea suspiciuni ce ar putea da naștere la întrebări și interpretări eronate.

Lipsa comunicării este deseori o sursă de conflict. În astfel de situații, singura cale de soluționare a conflictului o reprezintă cooperarea, care permite fiecărei părți să afle poziția și argumentele celeilalte părți dacă cei antrenati în conflict doresc să coopereze în scopul găsirii celei mai acceptabile soluții. Schimbul de informații permite fiecărei părți să aibă acces la raționamentele și cunoștințele celeilalte, neîncrederea, confuzia și neînțelegerea putând fi astfel diminuate în mod sensibil.

Oamenii nu vor auzi ce li se spune până când nu vor ști că se preocupă cineva de soarta lor. Când trebuie să se ofere ori să se primească informații clare și suficiente, comunicarea se va axa pe informații. Pentru a realiza o expunere clară, emițătorul trebuie să prezinte bine ceea ce se așteaptă de la el; pe de altă parte, pentru a recepționa o imagine clară, ascultătorul trebuie să încerce să obțină toate detaliile, să verifice afirmațiile, faptele și să desprindă informațiile semnificative din ceea ce i se oferă- în cazul în care emițătorul nu le menționează.

Spre exemplificare poate fi dat următorul caz: Într-o fostă instituție publică s-a înregistrat o fluctuație masivă a personalului specializat în computere. La plecare, oamenii spuneau că li s-au oferit mai mulți bani în altă parte. În consecință au fost mărite salariile, dar fluctuația personalului a rămas ridicată. Patronul i-a întrebat atunci pe cei care plecau ce îi determina să își caute o alta slujbă. Răspunsurile au indicat clar că motivul era incompetența managerială și în domeniul relațiilor interpersonale ale supraveghetorilor tehnici. Evident că soluția constă în selecția, pregătirea și monitorizarea celor însărcinați cu supravegherea personalului de la computere, și nu în mărirea salariilor.

### 5. Metode de control al mulțimilor psihologice

Cunoașterea temeinică a psihologiei mulțimilor e o cerință majoră a pregătirii personalului ce desfășoară activități în administrația publică.

Aflat întâmplător într-o mulțime psihologică, funcționarul public nu are posibilități de influențare, cu atât mai mult cu cât comunicarea cu o mulțime psihologică nu se poate face decât prin intermediul liderilor.

Cu toate acestea, numai potrivit prevederilor legale anumiți funcționari publici au atribuții ce le impun o anumită atitudine față de mulțimile psihologice. Este vorba de prefecți și primari care atunci când sunt sesizați de șeful organului local de poliție de faptul că mulțimea a devenit violentă, s-a dat la jafuri și distrugerii, poate ordona forțelor de ordine intervenția în forță pentru restabilirea ordinii publice și, în cazuri deosebit de grave, chiar folosirea armelor de foc.

Însă problema e mult mai sensibilă. Dincolo de prevederile legii, care permit funcționarului să adopte o asemenea atitudine, e bine să avem în vedere următoarele aspecte înainte de a lua o decizie:

\* intervenția pentru restabilirea ordinii publice nu e un război, ci o activitate prin care se urmărește înlăturarea unei surse de pericol. (Într-un război putem considera adversarul nostru ca dușman, în cazul nostru nu avem așa ceva). Fiecare membru al mulțimii psihologice trebuie considerat ca un cetățean aflat într-o stare de irascibilitate deosebită și devenit pe moment periculos.

\* activitatea respectivă are ca scop dispersarea mulțimilor și restabilirea ordinii publice, și nu tragerea la răspundere a participanților.

\* în cazul mulțimilor psihologice cu un număr mare de oameni, soluția pentru liniștirea lor e de resortul factorului politic, care trebuie determinat să intervină și să dezamorseze situația. Dar soluția cea mai bună pentru controlul mulțimilor o constituie negocierea. Se știe că mulțimile psihologice doresc cu frenezie un lucru- mărire de salariu, libertăți individuale, protecție socială etc. Aceste doleanțe sunt cerute atât într-un cadru pașnic, cât și într-un cadru violent. Important pentru funcționarul public nu e motivul pentru care o mulțime a devenit agresivă, ci modul cum trebuie să acționeze pentru detensionarea situației.

### 6. Negocierea conflictelor

Negocierea reprezintă un tip de interacțiune umană în care partenerii sunt legați prin anumite interese comune, dar și separați prin divergențe ce țin de rezolvarea acestor interese. În negociere sunt implicate persoane sau grupuri ce doresc un bun material sau un avantaj pe care îl pot obține de la partener, prin desfășurarea unor strategii specifice, în

care se dezvoltă un anumit tip de comunicare. Negocierea se situează între rezolvarea problemelor și conflict.

Negocierea reprezintă procesul prin care două sau mai multe părți între care există interdependență- dar și divergențe- optează în mod voluntar pentru conlucrare în vederea soluționării unei probleme comune prin ajungerea la un acord reciproc avantajos. Prin negociere se armonizează interesele celor implicați, astfel că un eventual conflict poate fi stins fără sa devină violent.

### 7. Tehnici de negociere

Există numeroase tehnici de negociere; în cea mai mare parte ele se pot folosi pentru a efectua, în condiții avantajoase, o tranzacție.

Pentru reprezentanții unor instituții ale statului însă, numai câteva astfel de metode pot fi folosite cu succes în rezolvarea unor conflicte declarate. Iată patru dintre ele:

1. *Metoda „Franklin”*, după numele marelui om politic american Benjamin Franklin.

Această metodă constă într-un paradox. Pentru a-l determina pe adversar sa cedeze teren într-o negociere, trebuie ca acesta sa fie obligat să facă mai întâi o concesie minora, pentru ca apoi să i se ceară una majoră. Tehnica se bazează pe o constatare simplă, și anume că atunci când cineva acceptă să-ți facă o favoare, e dispus sa o accepte și pe a doua.

În negocierile pe care le purtăm uneori cu publicul iritat sau violent, aceasta tehnică poate avea sorți de izbândă. Putem cere, la început, eliberarea unei zone din incinta unei instituții, pentru ca apoi, cu tact, să solicităm plecarea turbulenților.

2. *Tehnica „băiat bun-băiat rău”*

Poate fi aplicată cu succes în negocierile salariale sau cu caracter social și constă în abordarea discuțiilor de către doi negociatori. Primul va fi intransigent, chiar dur, al doilea în schimb, va fi opusul lui, binevoitor, dispus să cedeze. Din jocul celor doi, negocierea se poate solda cu un succes.

Spre exemplu, în cazul luării unor ostatici, primul negociator e dur, el neacceptând inițial sub niciun chip niciun fel de condiții pentru eliberarea captivilor. Dimpotrivă, cel de al doilea ar fi dispus la un compromis, dar nu are putere de decizie. Se angajează, în schimb, să obțină de la cel dur câteva concesii în schimbul eliberării ostaticilor; concesii astfel obținute pot duce la rezolvarea cazului, fără ca ele sa fie de neacceptat.

3. *Tehnica greșelilor deliberate*

Sunt situații când mulțimea furioasă poate impune condiții, uneori de neacceptat pentru reprezentantul administrației. Într-o astfel de situație, formal trebuie acceptate condițiile, însă în documentul de înțelegere, care va trebui sa fie foarte stufos, se vor strecura obligatoriu câteva greșeli care să anuleze toate condițiile impuse.

Dacă greșeala e descoperită înainte de semnarea documentului, totul se rezolva printr-o simpla scuză de neatenție. Dacă greșeala a fost descoperită după semnare, vina nu mai aparține funcționarului, ci negociatorului părții adverse, care trebuia sa fie mai atent la redactarea documentului.

Între timp însă, starea conflictuală s-a aplanat, nu mai există tensiune, astfel ca se pot lua măsuri pentru remedierea greșelilor și îndreptarea situației.

4. *Oferta simulată*

Dacă la prima întâlnire negociatorul cere un preț uriaș, în comparație cu valoarea reală a obiectului sau serviciului respectiv, prin concesii succesive se ajunge la nivelul maxim până la care se cedează.

Adversarul are impresia ca oferta e din ce în ce mai bună; în realitate ea e exact atât cât se poate oferi. Aceasta tehnică se mai numește și „tactica de bazar” și este des utilizată de către negustorii orientali.

## 6.2. Prognoze și Scenarii de dezvoltare: demografice, economico-sociale, dezvoltare spațială

Formularea alternativelor strategice și a strategiei finale.

În vederea alegerii alternativei strategice optime, specialiștii parteneriatului local au analizat patru categorii de acțiune strategică, după cum urmează:

\* Strategii de tip „Puncte tari - Oportunități” (SO), care utilizează toate avantajele zonei, pentru a profita la maxim de oportunitățile mediilor exterioare;

\* Strategii de tip „Puncte slabe - Oportunități” (WO), care depășesc slăbiciunile (dezavantajele) zonei, pentru a utiliza la maxim oportunitățile mediilor exterioare;

\* Strategii de tip „Puncte tari – Pericole/Amenințări” (ST), care utilizează toate avantajele zonei pentru a evita/minimiza amenințările (pericolele) mediilor exterioare;

\* Strategii de tip „Puncte slabe – Pericole/Amenințări” WT, care minimizează slăbiciunile (dezavantajele) zonei și evită/minimizează amenințările (pericolele) mediilor exterioare.

Analizele comparative au condus la decizia elaborării strategiei de dezvoltare a zonei Sarasău, ca strategie de tip „Puncte tari - Oportunități” (SO), care utilizează toate avantajele zonei, pentru a profita la maxim de oportunitățile mediilor exterioare, care să răspundă, la cel mai înalt nivel posibil, criteriilor de performanță, sinergie-complementaritate, eficiență, fezabilitate și impact. Strategia elaborată răspunde la întrebarea "Cum ajungem acolo?".

Pentru identificarea alternativelor, după cum am arătat în capitolele de analiză strategică, am utilizat surse cât mai variate de informații. Astfel, am utilizat aplicarea metodelor de cercetare clasice pentru investigarea problemei; analiza status-quo-ului, adică realizarea de prognoze asupra a ceea ce s-ar întâmpla în cazul continuării tendințelor curente; comparații cu o stare ideală; analiza literaturii de specialitate; comparații cu alternative aplicate în practică pentru identificarea situațiilor similare, e vorba de consultarea modelelor de succes aplicate deja în alte părți; etc.

### Stabilirea criteriilor de analiză a alternativelor

S-a procedat, totodată, la stabilirea unui sistem de criterii de analiză care să permită decizia prioritizării în implementarea măsurilor de dezvoltare, ținând cont de resursele financiare, estimarea bugetelor strategice prin valorificarea în cel mai înalt grad a oportunităților de finanțare a proiectelor din surse atrase, nerambursabile, a fondurilor și instrumentelor structurale ale UE.

S-a stabilit de comun acord cu administrația publică locală ca setul de criterii să poată fi identificat pornind de la general la specific, după principiul Analizei logice de ansamblu, cauză-efect, care include:

- o **Scopuri:** se referă la enunțuri generale privind ceea ce se dorește a se împlini pe termen lung
- o **Obiective:** enunțuri formulate concret despre scopuri
- o **Direcții de acțiune/criterii: nivel strategic:** dimensiuni ale obiectivelor care vor fi evaluate. Criteriile pot fi de următoarele tipuri: costuri, beneficii, eficacitate, eficiență, risc, fezabilitate politică, legalitate, incertitudine, echitate, stabilirea momentului potrivit în timp
- o **Măsuri: nivel tactic:** definiții operaționale ale criteriilor; fiecărui criteriu îi sunt asociate mai multe măsuri, care pot fi utilizate în mod comparativ pentru

evaluări ex-ante și ex-post sau pentru compararea situațiilor similare care se desfășoară în locații geografice diferite.

- o **Proiecte: nivel operațional**, forma concretă de manifestare a implementării strategiei, cuantificată în indicatori de calitate: eficiența, echitatea și fezabilitatea și cantitate-rezultate.

### 6.3. Viziune

#### VIZIUNEA STRATEGICĂ ORIZONT 2026: ÎN SFERA PREVENIRII ȘI GESTIONĂRII RISCURILOR ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ

**„SARASĂU (RO) ȘI SOLOTVINO (UA):**

*două comune partenere situate de o parte și de alta a Tisei,  
râul care nu desparte, ci unește două comunități înfrățite,  
români și ucrainieni:*

*spațiu care se proiectează pentru anul 2026 ,  
ca:*

- *un climat de siguranță crescut, pentru cetățeni,*
- *un mediu socio-economic mai atractiv,*
- *o structură performantă comună care să contribuie la prevenirea, pregătirea și răspunsul în situații de urgență, cu o capacitate operațională crescută și o reacție de răspuns mai rapidă în fața situațiilor de urgență”*

**VIZIUNEA STRATEGICĂ “Orizont 2026” se axează pe acele valențe fundamentale care au marcat existența și continuitatea milenară a două regiuni istorice vecine și a două comunități de excepție: români și ucraineni.**

#### 6.4. Misiune și Obiective strategice, Direcții strategice de acțiune

##### Misiune:

Misiunea Primăriilor Sarasău și Soltvino, în contextul situațiilor de urgență, va fi de a sprijini comunitățile, cetățenii și echipele de răspuns la factorii de risc și situații de urgență în demersul acestora de a construi, susține și perfecționa capacitățile necesare protecției și intervenției, de a se pregăti pentru, proteja împotriva, răspunde la și recupera după consecințele tuturor tipurilor de dezastră și a reduce, pe cât posibil vulnerabilitatea comunităților la riscurile la care sunt expuse.

Primăriile vor sprijini și implica toți partenerii sociali (operatori economici, populație) pentru realizarea, susținerea și dezvoltarea acelor capacități necesare pregătirii răspunsului și refacerii după producerea unor situații de urgență de mare amploare și intensitate.

Obiectivele care sunt propuse prin planul strategic vor face din cele două Primării instituții mai flexibile, capabile să răspundă noilor provocări capitalizând oportunitățile existente și adaptându-se rapid la schimbările mediului în care operează.

Misiunea strategiei vizează dezvoltarea sustenabilă a comunelor în scopul creșterii calității vieții cetățenilor săi într-un mediu prosper, participativ și sănătos. Aceste pârghii care stau la îndemâna administrației publice locale și a comunității locale-microzonale, trebuie să facă posibilă **materializarea VIZIUNII în perspectiva orizontului 2020, prin asumarea Comunelor Sarasău și Soltvino sub valențele și competențele ei distinctive.**

Viziunea strategică: Sarasău și Soltvino – două comunități înfrățite, care creează un climat de siguranță pentru cetățeni, un mediu socio-economic mai sigur, mai atractiv.

Strategia transfrontalieră 2021-2026

Zona transfrontalieră pe care o abordează Strategia este compusă din teritorii cu elemente comune de ordin cultural și istoric și își fundamentează imaginea pe același element: natura.

Strategia de Dezvoltare a Zonei Transfrontaliere Maramureș – Transcarpatia își propune să susțină colaborarea între cele două zone, pentru ca arealul studiat să devină un spațiu deschis spre cooperare, cu valențe europene ale nivelului de trai, cu valori culturale bine definite și împărtășite, care își valorifică resursele eficient și în deplin respect față de natură. Zona transfrontalieră va fi un spațiu multicultural care va oferi oportunități egale de afirmare și dezvoltare tuturor cetățenilor săi, indiferent de gen, etnie, proveniență socială etc. Relațiile economice transfrontaliere vor sprijini dezvoltarea afacerilor din cele trei unități teritoriale, punând bazele unei economii moderne, bazate pe cunoaștere și inovare.

Problemele comune ale comunităților locale din cele două teritorii își vor găsi soluții prin cooperarea transfrontalieră ce va antrena actori din mediul public, din mediul de afaceri și din societatea civilă.



Obiectivele Strategiei comune de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență sunt structurate pe mai multe paliere:

Obiectivele de comunicare: urmăresc îmbunătățirea și extinderea sistemelor de comunicare la nivelul celor două comune, cuprinderea întregii populații în sistemele de comunicare.

Obiectivele de conștientizare urmăresc ca prin măsurile luate la nivel local populația, administrația, agenții economici să poată lua cele mai bune decizii atât preventiv cât și în perioada de desfășurare a unor situații de urgență.

Obiectivele de prevenire sunt cele care prin aplicarea lor conduc la acțiuni cu scopul de a preveni sau diminua probabilitatea de apariție a unor situații de urgență și vizează aspecte legate de îmbunătățirea și extinderea infrastructurii fizice, a celei de comunicații. Sunt obiective de mediu, economice și sociale.

Obiective operaționale sunt cele care vizează aspecte ale capacității de intervenție în situații de urgență, atât prin sporirea mijloacelor tehnice de intervenție cât și prin sporirea gradului de conștientizare și participare activă a populației în tot ciclul de management al unei situații de urgență.

Obiectivele generale ale Strategiei sunt:

- Creșterea calității vieții prin reducerea pagubelor și a efectelor negative produse ca urmare a unor situații de urgență cauzate de fenomene naturale sau antropice, dar fiind pregătiți pentru cazurile de producere a unor alte asemenea fenomene;
- Diminuarea impactului măsurilor de management al riscului (la scară temporală și spațială) asupra mediului și a infrastructurii;
- Utilizarea adecvată a resurselor pentru realizarea, întreținerea și exploatarea infrastructurilor și a măsurilor de reducere a riscului la producerea unor situații de urgență
- Menținerea unor activități economice corespunzătoare (agricole, industriale, comerciale, de locuit și agrement) în zonele cu risc crescut la inundații, alunecări de teren sau alte fenomene de risc natural sau antropic.

#### OBIECTIVE SPECIFICE

Obiectivele economice ale strategiei cuprind:

- prevenirea și minimizarea pierderilor economice prin reducerea riscului la inundații a zonelor populate, a obiectivelor economice și a bunurilor;
- prevenirea și minimizarea pierderilor economice prin reducerea riscului la inundații a infrastructurilor existente;
- prevenirea și minimizarea pierderilor economice prin reducerea riscului la inundații a terenurilor agricole cultivate.

Obiectivele sociale ale strategiei sunt:

- prevenirea și minimizarea riscului la inundații a populației și a comunităților umane;
- prevenirea și minimizarea riscului la inundații al bunurilor publice/comunitare (spitale, policlinici, școli, etc.) și a zonelor recreaționale;

- prevenirea apariției de epidemii sau minimizarea deteriorării stării de sănătate a populației ca urmare a impactului fenomenului de inundații și a poluării asociate acestuia;
- asigurarea că infrastructurile critice (poduri, podețe, punți, aeroporturi) rămân accesibile în timpul inundațiilor extreme.

Obiectivele de mediu ale strategiei:

- satisfacerea cerințelor Directivei Cadru privind Apa a Uniunii Europene;
- evitarea alterării și a influenței antropice în geomorfologia bazinelor hidrografice;
- prevenirea poluării cursurilor de apă și a apelor subterane ca urmare a inundațiilor și a efectelor asociate lor asupra calității ecologice a cursurilor de apă;
- protecția și îmbunătățirea calității terenurilor, iar acolo unde este posibil încurajarea schimbărilor în practica agricolă pentru a preveni sau minimiza scurgerea și inundațiile asociate ei ca urmare a unor lucrări agricole intensive;
- protecția și conservarea bunurilor istorice, a monumentelor, a ariilor protejate și a ecosistemelor;
- protecția și îmbunătățirea specificului mediului înconjurător și a aspectului său estetic;
- minimizarea sau prevenirea impactului schimbărilor climatice asupra producerii fenomenului de inundații.

**Obiectivul strategiei** constă în **informarea și conștientizarea** publicului țintă în legătură cu prevenirea în situații de urgență cauzate de catastrofe naturale sau antropice și creșterea gradului de comunicare la nivel local în situații de urgență.

Obiective specifice:

- Evaluarea gradului de conștientizare al publicului referitor la acțiunile ce trebuie întreprinse în prevenirea situațiilor de urgență precum și a modului de reacție în situație de urgență
- Asigurarea unei comunicări eficiente între comunitățile implicate în proiect
- Obținerea suportului publicului cu privire la implementarea sistemului de reacție rapidă în situații de urgență;
- Încurajarea populației să-și asume responsabilitatea privind acțiunile de prevenire a situațiilor de urgență;
- Creșterea conștientizării populației cu privire la eforturile autorităților locale/naționale de a rezolva problemele privind situațiile de urgență;
- Creșterea gradului de conștientizare a populației cu privire la eforturile Uniunii Europene de a rezolva problemele de mediu privind gestionarea situațiilor de urgență;
- Conștientizarea publicului cu privire la implementarea proiectului, contribuția Uniunii Europene și a autorităților locale/naționale

Principalii indicatori de performanță pe baza cărora se va evalua gradul de informare și conștientizarea a publicului țintă sunt următorii:

- Nivelul de informare privind acțiunile preventive a apariției unor situații de urgență;
- participarea activă la acțiunile de informare și demonstrative organizate de structurile de intervenție în situații de urgență;
- Asocierea corectă între tipul de eveniment și semnalele sonore de avertizare;
- Disponibilitatea locuitorilor din cele două comunități de a participa la activități comune.

### **Strategia de informare și conștientizare**

O comunicare eficientă este esențială pentru a asigura reducerea riscurilor în situații de urgență, de aceea principiile de comunicare, conștientizare și informare care vor fi avute în vedere în implementarea acestui proiect sunt următoarele:

- a) transparență: toate informațiile vor fi comunicate într-o manieră transparentă
- b) relevanță: în centrul tuturor activităților de comunicare și informare vor fi puse nevoile diferitelor grupuri - țintă, iar informațiile comunicate vor fi personalizate pentru a atinge un maximum de relevanță pentru diferitele tipuri de public.
- c) claritate: mesajele/informațiile care pe de o parte vor aduce la cunoștință publicului aspecte legate de gestionarea situațiilor de urgență, a modului de tratare individualizată, iar pe de altă parte vor avea rolul de a pune la dispoziția publicului informații practice, care să permită să adopte și să utilizeze comportamentele promovate de proiect.
- d) simplitate: pe parcursul tuturor proceselor de comunicare scrisă și verbală va fi utilizat un limbaj clar și accesibil

O atenție deosebită va fi acordată în acest sens comunicării cu grupul țintă al proiectului. Din acest punct de vedere, diseminarea informațiilor va avea la bază un plan de acțiuni adaptat obiectivelor de comunicare.

Termenul de strategie a fost împrumutat în limbajul curent din domeniul militar unde înseamnă, conform dexonline.ro, ansamblu de operații și manevre, realizate în vederea atingerii unei victorii. În cazul nostru, strategia de informare și conștientizare este compusă din MESAJUL pe care dorim să-l comunicăm PUBLICULUI ȚINTĂ și CANALELE / SUPORTURILE DE TRANSMITERE a acestui mesaj astfel încât să ne asigurăm atingerea obiectivelor stabilite.

Valorile strategice:

- Munca în echipă
- Implicare
- Acțiune proactivă
- Activitate bazată pe rezultate
- Pregătire
- Putere
- Flexibilitate
- Responsabilitate
- Disponibilitate

De remarcat este faptul că strategia de pregătire pentru situații de urgență depinde în foarte mare măsură de stadiile în care se găsesc o serie de factori determinanți: starea mediului, starea și dezvoltarea infrastructurii de bază (drumuri, rețele de alimentare cu energie electrică, cu apă, rețele de canalizare), a stării rețelilor de comunicații, de nivelul de instruire a personalului din administrație, etc.

Din aceste considerente, o abordare sistematică și sistemică a conștientizării populației și a pregătirii pentru situații de urgență poate fi făcută doar în contextul unei abordări mai largi, acoperind domeniile strategice redată mai jos:

Structurarea misiunii strategice pe niveluri:

**NIVEL STRATEGIC / NIVEL TACTIC**

**Direcții strategice de acțiune/Măsuri**

Nr. Crt.	Nivel strategic	Nr. măsură	Nivel tactic
	Direcții strategice de acțiune		Măsuri:
1.	Refacerea, modernizarea și extinderea infrastructurii fizice de bază:	1.1.	Îmbunătățirea și extinderea infrastructurii de transport rutier, cu protejarea malurilor pe porțiunile unde este cazul.
		1.2.	Extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică
		1.3.	Extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă
		1.4.	Extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă uzată (canalizare, stații de epurare)
		1.5.	Extinderea lucrărilor de amenajare albiei de râu, de protecție a malurilor.
2.	Protejarea și îmbunătățirea calității mediului	2.1.	Îmbunătățirea sistemelor de management și gestionare a deșeurilor
		2.2.	Prevenirea și combaterea efectelor nocive ale factorilor naturali asupra mediului
		2.3.	Dezvoltarea unor perdele vegetale de protecție
		2.4.	Protejarea mediului prin creșterea producției de energie din surse regenerabile
		2.5.	Conservarea energiei și măsuri de reducere a consumurilor
3.	COMPETITIVITATE (ECONOMIE)	3.1.	Sprrijinirea întreprinzătorilor privați în cunoașterea cerințelor europene privind dezvoltarea afacerilor
		3.2.	Îmbunătățirea mediului de afaceri
		3.3.	Dezvoltarea infrastructurii economice cu respectarea cerințelor de protecție a mediului și evitarea activităților economice în zonele vulnerabile
		3.4.	Atragerea operatorilor economici spre susținerea de măsuri de prevenire în situații de urgență
4.	DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE ȘI PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE: Domeniile: - Sănătate	4.1	Sănătate: îmbunătățirea serviciilor de sănătate, promovarea unor servicii medicale de calitate
		4.2.	Educație: îmbunătățirea

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Educație</li> <li>- Cultură</li> <li>- Culte</li> <li>- Sport</li> <li>- Social</li> <li>- Ocupare și Piața muncii</li> </ul>		<b>sistemului de educație și formare</b>
		4.3.	<b>Cultură: Promovarea dezvoltării personalității umane prin cultură</b>
		4.4.	<b>Culte: Promovarea dezvoltării personalității umane prin religie</b>
		4.5.	<b>Sport: Promovarea dezvoltării personalității umane prin sport</b>
		4.6.	<b>Social: promovarea incluziunii sociale</b>
		4.7.	<b>Ocupare și piața muncii.</b>
5.	<b>AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ</b>	5.1.	<b>Agricultură: dezvoltarea economică durabilă a exploatațiilor agricole</b>
		5.2.	<b>Silvicultură: dezvoltarea economică durabilă a exploatațiilor silvice</b>
		5.3.	<b>Dezvoltare rurală: sprijinirea dezvoltării activităților non-agricole în spațiul rural.</b>
6.	<b>TURISM</b>	6.1.	<b>Dezvoltarea infrastructurii de turism</b>
		6.2.	<b>Protejarea și punerea în valoare a potențialului turistic local</b>
7.	<b>CREȘTEREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE.</b>	7.1.	<b>Construirea capacității instituționale și administrative la nivelul autorităților locale și societății civile pentru promovarea dezvoltării locale/ microregionale/ regionale</b>
		7.2.	<b>Modernizarea serviciilor de Administrație publică: introducerea pe scară largă a serviciilor informatizate. Pregătirea și perfecționarea personalului din primării</b>
		7.3.	<b>Siguranța cetățeanului: creșterea nivelului de siguranță la nivelul comunei Sarasău respectiv Solotvino</b>

### 6.5. Politici de dezvoltare, Programe, Proiecte

Pentru trasarea concretă a termenilor de referință în elaborarea finală a Strategiei de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situațiile de urgență precum și fundamentarea Planului de acțiune pentru perioada de programare 2013-2018, în urma analizei critice a situației existente, a concluziilor analizelor de tip STEP+M, SWOT, analize multicriteriale și analiză logică de ansamblu, a rezultatelor din prelucrarea chestionarelor precum și a discuțiilor purtate cu reprezentanții administrațiilor publice locale, a sintetizării opiniilor și propunerilor reprezentanților și membrilor comunității, s-au conturat **prioritățile de intervenție, structurate piramidal astfel:**

- **Politici de dezvoltare**
- **Programe,**
- **Proiecte.**

#### ❖ **POLITICI ȘI PROGRAME:**

**Politicile publice de dezvoltare vizează:**

Îmbunătățirea relațiilor dintre administrația publică locală și comunitate, adaptarea politicilor și instrumentelor de management public și cultura parteneriatului în elaborarea/implementarea proiectelor, în susținerea măsurilor de reformă specifice procesului de descentralizare în general, a standardelor și metodologiilor serviciilor de management public în special. Formularea politicilor publice vizează atingerea unui impact structural și strategic în comunitate, care să contribuie la îmbunătățirea legislației, a normelor de conduită, metodelor, a politicilor de dezvoltare socio-economică locală și regională, a resurselor umane și promovare a includerii sociale, a mecanismelor de management public, atât la nivelul administrației publice, locale dar și centrale.

#### **Formularea politicilor publice pe DOMENII ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE DE INTERVENȚIE**

- Domeniul 1 – Dezvoltare urbană durabilă integrată**
- Domeniul 2 – Dezvoltarea infrastructurii locale**
- Domeniul 3 – Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale**
- Domeniul 4 – agricultură și dezvoltarea activități agricole și silvice**
- Domeniul 5 – Îmbunătățirea infrastructurii energetice**
- Domeniul 6 – Dezvoltare durabilă a turismului local**
- Domeniul 7 – Îmbunătățirea condițiilor de mediu la nivel local**
- Domeniul 8 – Dezvoltarea resurselor umane și promovarea includerii sociale**
- Domeniul 9 – Asigurarea unei bune guvernante la nivel local**
- Domeniul 10 – Furnizarea serviciilor sociale**

#### **Domeniul 1: DEZVOLTARE URBANĂ DURABILĂ INTEGRATĂ**

- **Politica privind refacerea, modernizarea și extinderea infrastructurii fizice de bază: asigurarea unei infrastructuri de transport extinse, moderne și durabile, precum și a**

tuturor celorlalte condiții privind dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții.

- ✓ Programul de reabilitare, modernizare și extindere a rețelelor de căi rutiere:
  - ❖ Rețele de străzi în interiorul orașului, cu infrastructura adiacentă: rigole, trotuare, podețe, parcări, perdele de izolație vegetală, refacere marcaje, panotaj de orientare, etc.
  - ❖ Drumuri de interes local, drumuri vicinale
  - ❖ Drumuri forestiere
- ✓ Programul de dezvoltare a durabilă a sectorului transporturi,
  - ❖ promovarea intermodalității,
  - ❖ îmbunătățirea siguranței traficului pe toate modurile de transport,
  - ❖ reducerea impactului lucrărilor și activităților de transport asupra mediului înconjurător,
  - ❖ punerea în siguranță a infrastructurii de transport.

#### Domeniul 2 – DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII LOCALE

- ✓ Politică privind refacerea, modernizarea și extinderea infrastructurii fizice de bază: asigurarea unei infrastructuri de transport extinse, moderne și durabile, precum și a tuturor celorlalte condiții privind dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții.
- ✓ Programul de reabilitare, modernizare și extindere a rețelelor de utilități:
  - ❖ rețele publice de apă și canalizare
  - ❖ rețele de alimentare cu gaze naturale
  - ❖ rețele de alimentare cu energie electrică
- ✓ Programul de reabilitare, modernizare și extindere a construcțiilor edilitare de natura clădirilor publice (clădiri administrative, sociale, culturale, sportive, etc)
- ✓ Programul de îmbunătățire a serviciilor publice

#### Domeniul 3. SPRIJINIREA UNEI ECONOMII COMPETITIVE ȘI A DEZVOLTĂRII LOCALE

- Politică privind creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei
- ✓ Programul de creștere a competitivității economice:
  - ❖ îmbunătățirea accesului pe piață al întreprinderilor susținerea investițiilor productive (utilaje și tehnologii noi)
  - ❖ susținerea certificării întreprinderilor și a produselor,
  - ❖ crearea unui mediu favorabil finanțării afacerilor, dezvoltarea infrastructurii de afaceri (incubatoare, centre de afaceri, cluster emergente),
  - ❖ sprijinirea eforturilor de internaționalizare a întreprinderilor, precum și prin promovarea potențialului turistic local.



- ✓ Programul de dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere prin promovarea cercetării și inovării și accelerarea dezvoltării societății informaționale,
- ❖ dezvoltarea și eficientizarea serviciilor publice electronice moderne (e-Guvernare, e-Educație și e-Sănătate)

#### Domeniul 4. AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE ACTIVITĂȚI AGRICOLE ȘI SILVICE

- *Politica privind dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol: dezvoltarea unei agriculturi competitive bazată pe cunoaștere și inițiativă privată*
- ✓ Programul de creștere a competitivității economiei agro-alimentare și silvice prin adaptarea ofertei la cerințele pieței
- ❖ modernizarea fermelor și îmbunătățirea capitalului uman din agricultură (măsuri de consultanță și sprijinire a tinerilor fermieri, măsuri de încurajare a asocierii producătorilor),
- ❖ îmbunătățirea calității produselor.
- ✓ Programul de *Dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor forestiere*
- ❖ utilizarea durabilă a terenului agricol și forestier,
- ❖ realizarea unor acțiuni de prevenire a calamităților naturale.

#### Domeniul 5 – ÎMBUNĂȚĂȚIREA INFRASTRUCTURII ENERGETICE

- ✓ Programul de îmbunătățire a eficienței energetice și valorificarea resurselor regenerabile de energie
- ❖ reducerea intensității energetice
- ❖ îmbunătățirea eficienței energetice,
- ❖ valorificarea resurselor regenerabile

#### Domeniul 6 – DEZVOLTARE DURABILĂ A TURISMULUI LOCAL

- Politicile publice de specializare inteligentă și sprijinirea afacerilor
- ❖ Dezvoltarea infrastructurii de turism (unități de cazare, dotări, facilități etc.)
- ❖ Reabilitarea / revitalizarea obiectivelor turistice
- ❖ Amenajarea de trasee turistice (inclusiv cicloturism)
- ❖ Dezvoltarea platformelor de promovare turistică și interacțiune cu turiștii
- ❖ Dezvoltarea unor circuite turistice transfrontaliere / transnaționale
- ❖ Promovarea integrată a zonei ca destinație turistică (mai ales prin parteneriate între autorități locale, centrale, furnizori de servicii și comunitate)

## Domeniul 7 - ÎMBUNĂȚĂȚIREA CONDIȚIILOR DE MEDIU LA NIVEL LOCAL

▪ **Politica privind protejarea și îmbunătățirea calității mediului:** *protejarea și îmbunătățirea calității mediului, în conformitate cu nevoile economice și sociale ale comunității, conducând astfel la îmbunătățirea semnificativă a calității vieții prin încurajarea dezvoltării durabile.*

✓ Programul de dezvoltare a sistemelor specifice de *management al apei și deșeurilor*

✓ Programul de dezvoltare a sistemelor de *management al resurselor naturale*

❖ conservarea diversității biologice,  
❖ reconstrucția ecologică a sistemelor deteriorate,  
❖ prevenirea și intervenția în cazul *riscurilor naturale* – în special inundații

✓ Programul de dezvoltare a sistemelor integrate de management al deșeurilor

❖ Dezvoltarea sistemului de colectare, transport, tratare/eliminare a deșeurilor în zona studiată

❖ Dezvoltarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor.

✓ Programul de protecție a mediului prin limitarea consumului de resurse energetice convenționale și identificarea unor surse regenerabile alternative de energie

❖ Identificarea și creșterea producției de energie din surse regenerabile (geotermală, eoliană, fotovoltaică)

❖ conservarea energiei și măsuri de reducere a consumurilor

## Domeniul 8 – DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE ȘI PROMOVAREA INCLUDERII SOCIALE

▪ **Politica privind dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale :** *dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii, prin asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusive*

✓ Programul de dezvoltarea capitalului uman.

❖ Promovarea sistemului de educație inițială și continuă,  
❖ Promovarea sistemului de formare profesională continuă.  
❖ Promovarea dezvoltării personalității umane: cultură, sport, artă, religie

✓ Programul de promovarea ocupării forței de muncă

❖ creșterea adaptabilității forței de muncă și a întreprinderilor;  
❖ dezvoltarea inițiativelor pentru partenerii sociali;

❖ Îmbunătățirea tranziției de la școală la locul de muncă și promovarea orientării profesionale și a culturii antreprenoriale în educație și formare, identificarea și valorificarea tuturor oportunităților de integrare pe piața muncii;

▪ *Politica de promovare a incluziunii sociale.*

❖ integrarea pe piața muncii și combaterea discriminării,  
❖ îmbunătățirea accesului și participării la educație inițială și continuă pentru grupurile vulnerabile,  
❖ promovarea egalității de gen și combaterea excluziunii sociale a femeilor,  
❖ dezvoltarea unui sistem eficient de servicii sociale destinate reducerii riscului de marginalizare și excluziune socială

▪ *Politica de îmbunătățire a serviciilor de sănătate : promovarea unor servicii medicale de calitate în condiții de egalitate și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor la adresa sănătății*

#### **Domeniul 9. ASIGURAREA UNEI BUNE GUVERNANȚE LA NIVEL LOCAL.**

▪ *Politica în domeniul capacității administrative și calității serviciilor publice: dezvoltarea durabilă ca măsură a eficienței guvernării și a calității politicilor publice, prin creșterea performanței administrației publice*

*Orizont 2025.*

*Obiectiv național: Crearea unei administrații publice mai eficiente și capabile să genereze politici publice adecvate și să le gestioneze în mod eficace în scopul implementării principiilor dezvoltării durabile.*

*Orizont 2020. Obiectiv național: Definitivarea procesului de reformă în administrația publică și reducerea substanțială a decalajelor față de nivelul mediu de performanță al administrației centrale și locale și al serviciilor publice din celelalte state membre ale UE; creșterea gradului de încredere și satisfacție al cetățenilor în raporturile cu autoritățile administrației publice centrale și locale.*

✓ *Program privind dezvoltarea capacității de îmbunătățire a performanței serviciilor în administrația locală.*

- Întărirea capacității de management strategic, planificare a acțiunilor și resurse umane
- Monitorizarea și evaluarea performanței în APL.

#### **Domeniul 10 - FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE:**

##### **I. Obiectiv general**

Dezvoltarea sistemului realist și eficient de servicii sociale la nivelul localității, capabil să asigure incluziunea socială a tuturor categoriilor vulnerabile, creșterea calității vieții, tratament egal, nediscriminare și dreptul la o viață demnă pentru toți locuitorii celor două comunități.

**Obiective specifice:**

1. **Obiectiv specific 1:** Implementarea unitară și coerentă a prevederilor legale din domeniul asistenței sociale, corelate cu nevoile și problemele sociale ale Grupului țintă (categoriilor de beneficiari);
2. **Obiectiv specific 2:** Înființarea și actualizarea continuă a unei Baze de date care să cuprindă date privind beneficiarii (date de contact, vârstă, nivel de pregătire școlară și profesională, adrese de domiciliu etc.), date privind indemnizațiile acordate (ajutoare sociale, ajutoare de urgență, ajutoare pentru încălzire, ajutoare materiale, alocații de susținere etc.), cuantumul și data acordării acestora, precum și alte informații relevante pentru completarea Bazei de date;
3. **Obiectiv specific 3:** Înființarea și implementarea unui sistem armonizat, integrat și performant de furnizare a tuturor categoriilor de servicii sociale la nivelul celor două comunități;
4. **Obiectiv specific 4:** Realizarea unor parteneriate public-public, public-privat cu alte autorități sau instituții publice, ONG-uri, centre sociale etc., adaptate nevoilor sociale și resurselor disponibile la nivelul celor două comunități, inițiate și realizate după efectuarea unor studii de piață referitoare la nevoile sociale și prioritățile generale ale comunității locale;
5. **Obiectiv specific 5:** Dezvoltarea unor atitudini proactive și participative în rândul populației localității și a beneficiarilor de servicii sociale.

**II. La nivelul comunităților vizate a fost identificat un Grup țintă (categorii de beneficiari) după cum urmează:**

- A. Copii și familii aflate în dificultate;
- B. Persoane vârstnice;
- C. Persoane cu handicap;
- D. Persoane defavorizate de etnie romă;
- E. Persoane fără adăpost
- F. Alte persoane în situații de risc social

**A. Copiii și familiile aflate în dificultate identificate sunt:**

- a) tineri provenind din sistemul de protecție a copilului;
- b) familii monoparentale;
- c) familii tinere;
- d) copii separați de părinți sau cu risc de separare; copii cu părinți plecați la muncă în străinătate;
- e) victimele violenței în familie;
- f) copiii străzii.

**Problemele sociale ale copiilor și familiilor aflate în dificultate sunt:**

- a) lipsa locuinței;
- b) lipsa actelor de identitate;
- c) resurse financiare insuficiente și dificultăți în gestionarea lor;
- d) dificultăți în găsirea unui loc de muncă;
- e) familii cu climat social defavorabil;
- f) abandonul școlar și delincvența juvenilă;
- g) probleme de sănătate;
- h) dificultăți în obținerea unor drepturi.

**B. Problemele sociale ale persoanelor vârstnice sunt:**

- a) sănătatea precară;

- b) venituri mici în raport cu necesitățile;
- c) izolare, singurătate;
- d) capacitatea scăzută de autogospodărire;
- e) absența suportului pentru familia care are în îngrijire un vârstnic dependent;
- f) un număr insuficient de locuri în Centrele de asistență medico-socială din județ;
- g) nevoi spirituale;
- h) lipsa locuinței.

**C. Persoane cu handicap (minori sau adulți)**

**Problemele sociale ale persoanelor cu handicap sunt:**

- a) accesibilitatea, inclusiv în propria locuință;
- b) lipsa locurilor de muncă protejate;
- c) lipsa profesioniștilor în servicii specializate;
- d) atitudinea discriminatorie a societății;
- e) situația materială precară;
- f) absența suportului pentru familia care are în întreținere persoana cu handicap;
- g) lipsa centrelor rezidențiale de zi, specializate pe tipuri de handicap.

**D. Problemele sociale ale persoanelor defavorizate de etnie rromă sunt:**

- a) sărăcia;
- b) mentalitatea rromilor cu privire la muncă și educație;
- c) sănătate;
- d) familii dezorganizate;
- e) lipsa actelor de identitate;
- f) dificultăți în obținerea unui loc de muncă din cauza lipsei calificării;
- g) condiții improprii de locuit;
- h) delincvență.

**E. Persoane fără adăpost:** copiii străzii, tinerii proveniți din instituțiile de ocrotire socială, adulții.

**Probleme sociale ale persoanelor fără adăpost sunt:**

- a) lipsa locuințelor;
- b) lipsa locurilor de muncă;
- c) sănătate precară;
- d) lipsa educației;
- e) dependența de alcool și de droguri;
- f) lipsa de informare;
- g) neacceptarea situației în care se află.

**Tipuri de servicii sociale**

Serviciile sociale sunt servicii de interes general și se organizează în forme/structuri diverse, în funcție de specificul activității/activităților derulate și de nevoile particulare ale fiecărei categorii de beneficiari. Serviciile sociale au caracter proactiv și presupun o abordare integrată a nevoilor persoanei, în relație cu situația socio-economică, starea de sănătate, nivelul de educație și mediul social de viață al acesteia.

Tipurile de servicii sociale identificate la nivelul celor două comunități care vor fi acordate beneficiarilor cuprinși în Grupul țintă, în intervalului 2021 - 2027, sunt:

- a) **După scopul serviciului:** servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, servicii de îngrijire personală, de recuperare/reabilitare, de inserție/reinserție socială etc.;
- b) **După categoriile de beneficiari:** servicii sociale destinate copilului și/sau familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, victimelor violenței în familie, persoanelor fără adăpost, persoane cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc etc., victimelor traficului de persoane, persoanelor private de libertate, persoanelor sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate, aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, persoanelor cu afecțiuni psihice, persoanelor din comunități izolate, șomerilor de lungă durată, precum și servicii sociale de suport pentru aparținătorii beneficiarilor;
- c) **După regimul de asistare:**
- c1) servicii sociale cu cazare, pe perioadă determinată sau nedeterminată: centre rezidențiale, locuințe protejate, adăposturi de noapte etc.;
- c2) servicii sociale fără cazare, centre de zi, centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu, cantine sociale, servicii mobile de acordare a hranei, ambulanță sociale;
- d) **După locul de acordare** serviciile sociale se asigură:
- d1) la domiciliul beneficiarului;
- d2) în centre de zi;
- d3) în centre rezidențiale;
- d4) la domiciliul persoanei care acordă serviciul;
- d5) în comunitate;
- e) **După regimul juridic al furnizorului** serviciile sociale pot fi organizate ca structuri publice sau private;
- f) **După regimul de acordare**, în regim normal și regim special:
- f1) servicii acordate în regim de accesare, contractare și documentare uzuale;
- f2) servicii acordate în regim special cu eligibilitate și accesibilitate extinsă, care vizează măsurile preventive care se oferă în regim de birocrație redusă și un set de servicii sociale, care vor fi accesate de beneficiar doar în condițiile păstrării anonimatului, respectiv de persoane dependente de droguri, alcool, prostituate, victime ale violenței în familie etc. Serviciile acordate în regim special pot fi furnizate fără a încheia contract cu beneficiarii;
- f3) categoria serviciilor acordate în regim special este reglementată prin lege specială.

❖ PROIECTE:

**PROIECTE IMPLEMENTATE PÂNĂ LA NIVEL AN 2021**

Lista de proiecte implementate la nivelul Comunei Sarasău	
Nr. crt.	PROIECTE IMPLEMENTATE
1.	Canalizare și stație de epurare – AFM
2.	Alimentare cu apă
3.	Asfaltare strada Pădurii
4.	Construcție a două poduri
5.	Modernizare ulițe, drumuri comunale
6.	Extindere, modernizare iluminat public
7.	Regularizare Pârâu Sarasău pentru evitarea inundațiilor – proiect implementat de Apele Române
8.	Centru informare turistică Măsura 313
9.	Drumuri de interes agricol Măsura 125
10.	Reabilitare și modernizare sediu primărie Măsura 322
11.	Achiziție utilaj multifuncțional de deszăpezire și stingerea incendiilor – Măsura 322

A comentat [35]: Paduri? sau Padurii

**Orizont 2026 și perspective 2030**

Nr. crt.	PROIECTE ÎN CURS DE IMPLEMENTARE
1.	Înființare sală de sport în comuna Sarasău
2.	Înființare distribuție gaze în comuna Sarasău, jud. Maramureș
3.	Construcția și echiparea infrastructurii educaționale pentru educare timpurie – creșa pentru copii în comuna Sarasău, jud. Maramureș
4.	Proiect transfrontalier (România – Ucraina) "Prevenirea și apărarea comună în situații de urgență"

Proiecte pentru prevenție și limitarea riscurilor de apariție a unor situații de urgență - Sarasău:

- Regularizare Pârâu Sarasău pentru evitarea inundațiilor – proiect implementat de Apele Române
- Achiziție utilaj multifuncțional de deszăpezire și stingerea incendiilor – Măsura 322
- Proiect transfrontalier (România – Ucraina) "Prevenirea și apărarea comună în situații de urgență"

Proiecte pentru prevenție și limitarea riscurilor de apariție a unor situații de urgență – Soltvino:

- Consolidarea malurilor râului Apșița cu ziduri de sprijin de beton pe o lungime de cel puțin 2 km
- Consolidarea malurilor pe râul Dobric
- Modernizare drumuri și străzi locale
- Asfaltarea ulițelor comunale



- Extinderea rețelei de colectare a apelor menajere
- Extinderea rețelei de alimentare cu apă
- Proiect transfrontalier (România - Ucraina) "Prevenirea și apărarea comună în situații de urgență"

A comentat [36]: lipsa?

Proiecte pentru sporirea capacității de intervenție în situații de urgență - Sarasău:

- Extinderea dotărilor realizate prin proiectul Sistem de intervenție rapidă în situații de urgență,
- Dotarea cu sisteme de avertizare timpurie, integrarea în proiectul județean în parteneriat cu ISU MM
- Proiect pentru realizarea de acțiuni de conștientizare în situații de urgență
- Proiect pentru realizarea de acțiuni demonstrative și aplicative
- Amenajarea unei remize pentru autospeciale și alte utilaje pentru situații de urgență
- Finalizarea de regularizări de albie, în special în zonele expuse riscului de inundații.
- Proiect pentru instruirea voluntarilor care intervin în situații de urgență

Proiecte pentru creșterea gradului de conștientizare a opiniei publice și de sporire a capacității de intervenție în situații de urgență la nivelul orașului Soltvino:

- Extinderea și completarea dotărilor realizate prin proiectul Sistem de intervenție rapidă în situații de urgență,
- Dotarea cu sisteme de avertizare timpurie, integrarea în proiectul raional
- Proiect pentru realizarea de acțiuni de conștientizare în situații de urgență
- Proiect pentru realizarea de acțiuni demonstrative și aplicative
- Dezvoltarea serviciilor către populație referitoare la alimentarea cu apă, canalizarea, salubritatea
- Finalizarea de regularizări de albie de râuri, în special în zonele expuse riscului de inundații.
- Proiect pentru instruirea voluntarilor care intervin în situații de urgență

Completarea dotărilor pentru intervenție în situații de urgență:

*Astăzi, 22 iulie 2021, în satul Soltvino a predat solemn un camion de pompieri ZIL pe un șasiu cu tracțiune integrală AC-2,5 / 40-4, care conține 2,5 tone de apă și un camion de pompieri AC-40 Kamaz, care conține 8 tone de apă și echipat cu echipament adecvat, ATV-ul specializat este echipat cu un sistem de stingere a incendiilor și cu un plug de zăpadă.*

*Aceste echipamente sunt folosite pentru echiparea Noului Centru pentru Siguranța Cetățenilor pentru, care este situat în satul Apșa de Jos și include o abordare integrată și o locație într-un singur loc: o stație de pompieri, un birou de poliție și, dacă este necesar, asistență medicală de urgență.*



Noile echipamente – Soltvino, 22.07.2021, sursa <https://soltvino-rada.gov.ua/news/1626961189/>

### 6.6. Planul strategic de comunicare și conștientizare în situații de urgență pentru perioada 2021-2026

Planul strategic de comunicare și conștientizare în situații de urgență pentru perioada 2021-2026 are la bază corelarea cu intervențiile majore propuse în domeniile conexe – infrastructură, protecția mediului, social, cultural, de dezvoltare a capacității administrative.

6.5.1. Grupul țintă cărui i se adresează planul strategic este cel definit în cadrul proiectului.

Nr.	Grupul țintă	Detalii grup țintă / parteneri	Descrierea Grupului țintă
1	Persoanele care trăiesc în zone cu risc de inundații sau incendii, persoane care locuiesc în zona celor 2 comunități partenere, TOTAL: 11.626 locuitori din cele două comunități partenere,	1.1. Comuna Sarasău RO: 2.765 locuitori - 1389 bărbați și 1376 femei	<p>1. Populația din Comuna Sarasău: 2.765 locuitori</p> <p>- Persoanele care trăiesc în zone cu risc de inundații sau de incendii, persoanele care locuiesc în zona celor 2 comunități partenere - comuna Sarasău (2.765 locuitori - 1389 bărbați și 1376 femei, conform serii Tempo-online INSSE - Institutul Național de Statistică la 1 ianuarie 2017, populație cu domiciliul stabil) - 2765 persoane.</p> <p>- Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Sarasău se ridică la 2.238 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.416 locuitori. La data de 1 ianuarie 2017, populație cu domiciliul stabil în comuna Saeasău totaliza 2765 persoane. Majoritatea locuitorilor sunt români(93,35%), cu o minoritate de romi(2,20%), iar 4,45% aparțin altor etnii. Conform ultimelor date statistice, structura populației pe grupe de vârstă din comuna Sarasău se prezintă astfel: copii 0-14 ani (19,30%), persoane între 15-59 ani (62,40%), iar vârstnici, peste 60 de ani (18,30%).</p> <p>- Conform documentul programatic Strategia de Dezvoltare a Comunei Sarasău 2014-2020:</p> <p>Populația din Comuna Sarasău se confruntă cu riscuri provocate de factorii naturali și antropici, mulți locuitori fiind confrunțați cu situații de urgență privind inundațiile, comuna fiind străbătută de râul Tisa, lunca râului poate fi considerată o zonă cu risc ridicat de inundații; de asemenea, zona dealurilor înalte și configurația solului pot aduce riscul alunecărilor de teren, ceea ce a determinat administrația publică locală ca în documentul programatic Strategia de Dezvoltare a Comunei Sarasău 2014-2020 să prevadă ca obiectiv prioritar pentru a putea interveni în limitarea pagubelor provocate de riscuri naturale/antropice în domeniul Infrastructură, precum și pentru prevenirea acestora, cităm: "Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile</p>

		publice”.
	<b>1.2. Populația din Orașul Solotvino UA: 8861 locuitori</b>	<b>Populația din Orașul Solotvino: 35.501 locuitori</b> Grupul țintă: Persoanele care trăiesc în zone cu risc de inundații sau incendii, persoane care locuiesc în zona celor 2 comunități partenere, respectiv în Orașul Solotvino - <b>35.501</b> locuitori; Orașul Solotvino s-a format prin unirea a două localități distincte: Sat-Slatina (Faluszlatina), locuită de români și evrei, cu Ocna Slatina (Aknaszlatina), locuită în principal de maghiari. Orașul este cunoscut pentru minele de sare care au dat numele așezării: în română Ocna Slatina, în ucraineană Солотвино/Solotvino și în maghiară Aknaszlatina. După cum sugerează și numele, ocupația de bază a locuitorilor a fost de-a lungul timpului exploatarea sării, care au adus și notorietate orașului Slatina. În anii '70 ai secolului trecut, exploatarea sării în Solotvino a ajuns la perioada de apogeu, reprezentând 10% din totalul producției de sare de pe întreg teritoriul ucrainean. După căderea Uniunii Sovietice, asemenea industriei din România, minele de sare din Solotvino și-au restrâns treptat activitatea până a se ajunge la situația din prezent, în care activitatea este oprită, vechile utilaje și clădiri aflându-se într-un abandon total. Datorită exploatării intense din trecut, anumite goluri rămase în urma activității miniere au fost treptat inundate, iar vechile galerii s-au prăbușit. Regimul pluviometric, abundența debitelor de apă crescute în anumite perioade, relieful denivelat dar și zonele de risc datorită solului salin, a făcut ca administrația publică locală din Orașul Slatina să se preocupe de măsuri pentru prevenirea riscurilor naturale și antropice.
2	<b>Entități economice din cele două comunități partenere din RO și UA, care vor beneficia de un mediu economic mai bine protejat de efectele situațiilor de urgență:</b> <b>TOTAL:</b> <b>147 entități economice din cele două comunități partenere, astfel: 62 de unități economice din Comuna Sarasău RO și 85 de unități economice din oraș Solotvino UA, astfel:</b>	2.1. Entități economice din Comuna Sarasău RO: 62 de unități economice din Comuna Sarasău RO Acest grup țintă este format din agenți economici activi care figurează în evidențele fiscale ale Primăriei comunei Sarasău, care plătesc impozite și taxe locale și care vor beneficia de un mediu economic mai bine protejat de efectele situațiilor de urgență. De asemenea, au fost consultate site-uri oficiale Acest grup țintă a fost identificat , dar încă nu a fost implicat în activitățile proiectului.
		2.2. Entități economice din Oraș Solotvino UA : 85 de unități economice din Oraș Solotvino UA Aceste 85 entități economice din orașul Solotvino sunt unități economice active, înregistrate și cu sediul în Solotvino care vor beneficia de un mediu economic mai bine protejat de efectele situațiilor de urgență. Acest grup țintă a fost identificat, dar încă nu a fost implicat în activitățile proiectului.
3	<b>Autoritățile publice locale cu competență în gestionarea situațiilor de urgență, de la cele</b>	3.1. Autoritățile publice locale cu competență în gestionarea situațiilor de urgență din RO: Acest grup țintă a fost identificat – este Comuna Sarasău prin Primăria Comunei Sarasău, cu sediul în Localitatea Sarasău, reprezentată prin Covaci Ion, având funcția Primar.

Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Solotvino

<p>două entități partenere: <b>TOTAL: 2 instituții ale autorității publice, din RO și UA, din care: Comuna Sarasău prin Primăria Comunei Sarasău, RO și Primăria Orașului Solotvino, UA</b></p>	<p>Comuna Sarasău prin Primăria Comunei Sarasău,</p>	<p>Grupul țintă Comuna Sarasău are competență în gestionarea situațiilor de urgență și a fost implicat în toate activitățile proiectului încă de la redactarea cererii de finanțare.</p>
<p><b>4</b> Funcționari publici din cele două primării, 4 din Sarasău, și 4 din Solotvino, cu atribuții în managementul și implementarea proiectelor, <b>TOTAL 8 persoane: ASTFEL:</b></p>	<p><b>3.2. Autoritățile publice locale cu competență în gestionarea situațiilor de urgență din UA: Primăria Orașului Solotvino</b></p> <p><b>4.1. funcționari publici din cele două primării: 4 din Sarasău, cu atribuții în managementul și implementarea proiectelor</b></p>	<p>Acest grup țintă a fost identificat – este <b>Primăria Orașului Solotvino</b>, cu sediul în Ukraine, Tyachiv District, Zakarpatska Region, reprezentată prin Vasyl Yovdii, având funcția Primar.</p> <p>Grupul țintă <b>Primăria Orașului Solotvino</b> are competență în gestionarea situațiilor de urgență și a fost implicat în toate activitățile proiectului încă de la redactarea cererii de finanțare.</p> <p>Acest grup țintă a fost identificat – sunt 4 angajați ai Primăriei Comunei Sarasău cu atribuții în managementul și implementarea proiectelor, și a fost implicat în toate activitățile proiectului încă de la redactarea cererii de finanțare – prin Dispoziția Primarului.</p>
<p><b>5</b> Funcționarii publici din cele două primării partenere ( RO și UA), cu sarcini în gestionarea situațiilor de urgență: <b>4 angajați și 12 voluntari, din Sarasău+</b></p> <p><b>TOTAL: Astfel: .</b></p>	<p><b>4.2. funcționari publici din cele două primării: 4 din Solotvino, cu atribuții în managementul și implementarea proiectelor,</b></p> <p>5.1. funcționarii publici din cele două primării, cu sarcini în gestionarea situațiilor de urgență: 4 angajați și 12 voluntari, din Sarasău</p> <p>5.2. funcționari publici din cele două primării, cu sarcini în gestionarea situațiilor de urgență : 12 din Solotvino cu sarcini în gestionarea situațiilor de</p>	<p>Acest grup țintă a fost identificat – Au fost selectate aceste persoane pe baza CV ului și intenției de participare ca voluntari în etapa de elaborare proiect. Ei urmează să parcurgă procedurile legale de selecție și angajare, vor fi angajați oficial în cadrul proiectului, în etapa următoare, contract de muncă.</p> <p>Echipele de proiect a fost implicată în toate activitățile proiectului încă de la redactarea cererii de finanțare pe baza de voluntariat și vor fi angajați oficial din momentul începerii finanțării prin contract de muncă.</p> <p>Funcționarii publici din Comuna Sarasău prin Primăria Sarasău sunt 4 angajați și 12 voluntari, cu sarcini în gestionarea situațiilor de urgență. Ei au fost numiți conform Hotărârii Consiliului Local al Comunei Sarasău nr. 8/26.03.2020 pentru reorganizarea Serviciului Voluntar în Situații de Urgență a Comunei. În conformitate cu HCL 14/29.03.2018 au figurat la Serviciul Voluntar pentru situații de Urgență din comuna Sarasău 2 angajați și 12 voluntari dar în prezent sunt identificați 4 angajați și 12 voluntari.</p> <p>Acest grup țintă a fost identificat – sunt 2 angajați ai Primăriei Comunei Sarasău și 12 voluntari cu sarcini în gestionarea situațiilor de urgență și a fost informat despre obiectivele proiectului și principalele activități care se vor derula.</p> <p><b>Acest grup țintă a fost identificat – sunt 12 angajați ai Primăriei Orașului Solotvino cu sarcini în gestionarea situațiilor de urgență și a fost informat despre obiectivele proiectului și principalele activități care se vor derula.</b></p> <p>Echipele de prevenire a dezastrelor este coordonată de o persoană de conducere din Primăria Solotvino 1+12 persoane, și dispune de 3 mașini în echipament, conform Dispoziție Nr. 27 din 24.12.2019</p>

A comentat [37]: lipsesc 2 oameni

		urgență.
6	<b>Instituții de învățământ din cele două comunități partenere: 1 unități din Sarasău RO și 6 unități de învățământ din Soltvino UA (3 școli cu gr I-III , 1 liceu, 1 școală de arte, 1 școală profesională). Astfel:</b>	<p>6.1. Instituții de învățământ din cele două comunități partenere: 1 unități de învățământ din Sarasău RO „Școala Gimnazială Sarasău” care are în subordine grădinița cu program normal. Acest grup țintă a fost identificat, dar încă nu a fost implicat în activitățile proiectului.</p> <p>6.2. Instituții de învățământ din cele două comunități partenere: <b>6 unități de învățământ din Soltvino UA (3 școli cu gr I-III , 1 liceu, 1 școală de arte, 1 școală profesională).</b></p>
7	<b>Angajați ai unităților economice din cele două comunități partenere: RO și UA: angajați care lucrează în comuna Sarasău RO: 713 persoane + angajați ai unităților economice care lucrează în orașul Soltvino UA: 375 persoane Total 1088 angajați.</b>	<p>Grupul țintă identificat este „Școala Gimnazială Sarasău” care are în subordine Grădinița cu program normal.  <b>Datele de identificare sunt:</b>  <b>„Școala Gimnazială Sarasău”:</b>          ADRESA : STR. PRINCIPALA NR. 201, JUD. MARAMURES, TEL/FAX: 0262371304,          E-mail: <a href="mailto:scoala_sarasau@yahoo.com">scoala_sarasau@yahoo.com</a>          Școala Gimnazială Sarasău este o școală centrată pe promovarea valorilor și principiilor democratice, pe implicarea mai largă a comunității în viața școlii și extinderea serviciilor școlii pentru comunitate. Climatul educațional al școlii este bazat pe competiție transparentă și onestă, pe cooperarea și încurajarea inițiativei individuale și a inovației didactice menite să susțină dezvoltarea individuală a fiecărui elev și egalitatea de șanse prin educație.</p> <p>Grupul țintă identificat și este format din 6 unități de învățământ din Soltvino UA: 3 școli cu gr I-III , 1 liceu, 1 școală de arte, 1 școală profesională: total 6 unități Soltvino, astfel:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Școala generală cu gradele I-III N.1 din Soltvino.</li> <li>2. Școala generală cu gradele I-III N. 2 cu predare în limba română din Soltvino.</li> <li>3. Școala generală cu gradele I-III N. 3 numelui YANOSHA BOYOI din Soltvino.</li> <li>4. Liceul-internat cu predare în limba română M. Eminescu din Soltvino</li> <li>5. Școala de arte pentru copii din Soltvino</li> <li>6. Școala de șoferi auto Soltvino.</li> </ol> <p>Acest grup țintă este format din 713 persoane, angajați care lucrează în comuna Sarasău RO. În unitățile economice din comuna Sarasău, agenți economici din diferite domenii, firme active care sunt în evidențele fiscale. Acest grup țintă a fost identificat, dar încă nu a fost implicat în activitățile proiectului.</p> <p>Din informația statistică conform Pașaportului comunității teritoriale Soltvino</p>
8	<b>Turiști în cele două unități teritoriale partenere: RO și UA: Turiști în comuna Sarasău, număr</b>	<p>Grupul țintă identificat: Turiști în comuna Sarasău, număr anual 1.099 turiști, identificați, reprezintă un element important în structura grupurilor țintă din cadrul proiectului, care trebuie să beneficieze de siguranță și prevenire în întâmpinarea</p>

Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Solotvino

<p><b>anual 1.099 turiști + 11.000</b></p>	<p>statistice (date statistice disponibile din 2016, tempo INSSE on line - Institutul Național de Statistică). Acest grup țintă a fost identificat, dar încă nu a fost implicat în activitățile proiectului.</p>	<p>oricărora evenimente/riscuri de natură a le pune în pericol siguranța personală, viața și/ sau bunurile. Aceștia sunt: - Turiști care vizitează monumentele de patrimoniu de pe raza comunei Sarasău, astfel: M-I-s-A-04409- Situl arheologic de la Sarasău, punct „Zăpodie”, MM-I-m-B-04409.01(RAN: 106639.01.04) Așezare „Zăpodie” sec. IX - XIII MM-I-m-A-04409.02 Așezare „Zăpodie” sec. IV - V p. Chr. MM-I-m-A-04409.03 Așezare „Zăpodie” sec. sec. V - IV a. Chr MM-I-s-B-04410 (RAN: 106639.02) Așezare „la moară” Epoca bronzului, Cultura Suciului de Sus MM-I-s-B-04411 (RAN: 106639.03) Situl arheologic de la Sarasău, punct „Lazul Mare” MM-I-m-B-04411.01 (RAN: 106639.03.02) Așezare „Lazul Mare” sec. X – XIII MM-I-m-B-04411.02 (RAN: 106639.03.01) Așezare „Lazul Mare” Epoca bronzului, Cultura Suciului de Sus MM-I-s-B-04412 (RAN: 106639.04) Așezare fortificată „cetatea” Epoca medievală MM-I-s-B-04413 (RAN: 106639.05) Așezare „vașcăpău” Epoca bronzului, Cultura Suciului de Sus  - De asemenea, sunt turiști care se cazează la pensiuni din zonă, și/sau care participă la evenimentele de notorietate ale comunei Sarasău, ca: Proiectul Regional “Sărbători de suflet” Festivalul regional de colinde, decembrie, frecvență anuală Sărbători și evenimente laice și religioase ale comunității, etc.</p>
<p>8.2. Turiști în orașul Solotvino, număr anual, circa 110.000 turiști - număr anual</p>	<p>Grupul țintă Turiști în orașul Solotvino, număr anual circa 11.000 turiști, reprezintă un element important în structura grupurilor țintă din cadrul proiectului; care trebuie să beneficieze de siguranță și prevenire în întâmpinarea oricărora evenimente/riscuri de natură a le pune în pericol siguranța personală, viața și/ sau bunurile. Sursa de date: - Din observații de monitorizare efectuate de către angajații primăriei Solotvino: - număr de turiști cazați în peste 50 pensiuni turistice și camere hoteliere în perioada de vară (estivală) ; - monitorizare turiști la lacurile sărate din Solotvino în perioada de vară; - Informații de la cele 2 Spitale pentru tratarea astmului bronșic și tratamente pentru bolile alergice din Solotvino- cu baze de tratament balneo- de suprafață;</p>	

**A comentat [38]:** era scris 11.0000. am corectat cu un 0, dar nu știu dacă e numărul real

**A comentat [D39R38]:** 110.000



Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Solotvino

		<p>- monitorizare număr participanți la evenimentele culturale și socio culturale ale comunității Solotvino, ca:          Festivalul Zilele localității Solotvino, organizat anual în a doua duminică din luna august          Festivalul de tradiții și obiceiuri românești, organizat anual în luna iulie          Festivalul internațional de romanțe – UK - Rep Moldova - RO - HU - Russia - organizat în ultima săptămână din octombrie - anual          Măsura oilor, sărbătoare anuală în prima săptămână din luna mai          Festivalul Crăciunul pentru toți, organizat anual în luna dec sau ianuarie          Sărbătoarea Internațională a Zilei Copilului, anual la 1 iunie          Sărbătoarea Mărțișorului, organizată anual în prima săptămână din luna Martie          Festivalul Creației Populare a etnicilor români din Transcarpatia, eveniment anual de răsunet, care adună la fiecare ediție peste 1000 de persoane, Etc.</p>
9	<p>Bisericile din cele două comunități partenere: 4 unități în Sarasău și 11 unități în Solotvino</p>	<p>9.1. bisericile din Comuna Sarasău: 4 unități la Sarasău: „Parohia Sfântul Spirit Sarasău”, „Parohia Ortodoxă Română Sarasău”, „Biserica Baptistă Sarasău”, „Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea” și din orașe: 11 unități în Solotvino          Acest grup țintă a fost identificat, dar încă nu a fost implicat în activitățile proiectului.</p> <p>9.2. bisericile din Orașul Solotvino: 11 unități religioase și de cult în Solotvino</p>
		<p>Grupul țintă Bisericile din Comuna Sarasău: 4 unități la Sarasău: astfel:          „Parohia Sfântul Spirit Sarasău”,          „Parohia Ortodoxă Română Sarasău”,          „Biserica Baptistă Sarasău”,          „Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea”</p> <p>Grupul țintă Bisericile din Orașul Solotvino: 11 unități religioase și de cult în Solotvino: astfel:          1. Biserica Ortodoxă Română sf. Mihail și Gavriil          2. Biserica Ortodoxă Română Acoperământul Maici Domnului          3. Biserica Ortodoxă Ucraineană Sf.Panteleimon          4. Biserica Greco-Catolică Română Adormirea Maicii Domnului          5. Biserica Greco-Catolică Ucraineană Întrarea Maicii Domnului          6. Biserica Romano-Catolică Maghiară          7. Biserica Baptistă          8. Sala Regatului Martorilor lui Iehova str Repina și Sala Regatului Martorilor lui Iehova str Gagarin</p>

**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Solotvino**

10	<b>Opinia publică, mass-media locală, națională și internațională: Ziare locale - 2 publicații în Maramureș și minim 1 publicație în zona Solovino</b>	10.1. Opinia publică, mass-media locală, națională și internațională: accesibilă la nivelul Comunei Sarasău: Ziare locale - 2 publicații în Maramureș	9. Biserica Penticostală str Sighetului 10. Biserica adventiștilor Zilei a Șaptea 11. Biserica Reformată Acest grup țintă a fost identificat ca fiind publicații de nivel județean: Județ Maramureș Cotidianul independent județean Graiul Maramureșului, Cotidianul de informații, sport, divertisment și publicitate Glasul Maramureșului , Care pot fi accesate și în format electronic: graiul.ro și glasul.ro
		10.2. Opinia publică, mass-media locală, națională și internațională: accesibilă la nivelul oraș Solotvino: minim 1 publicație în zona Solovino	Acest grup țintă a fost identificat ca fiind publicații mass-media locală/regională: accesibilă la nivelul oraș Solotvino: Publicații de nivel raional /regional: Gazeta raională din Tyachiv „Drujba” Gazeta regională social-politică din Transcarpatia (Ucraina) ”APȘA” TyachivNEWS - buletin informativ și analitic al regiunii Tyachiv.
11	<b>Elevii din școlile din comunitățile partenere: total 1235 elevi, astfel: Elevii din școlile din comuna Sarasău - 180 de persoane + elevii de liceu și din școlile din orașul Solotvino - 1055 persoane .</b>	11.1. Elevii din școlile din comuna Sarasău - 180 de persoane	Acest grup țintă a fost identificat ca fiind 180 elevi din școlile din comuna Sarasău – 180. Sunt elevi de vârstă prescolară și preuniversitară de la Școala gimnazială Sarasău.
		11.2. elevii din școlile și liceele din orașul Solotvino - 1055 persoane .	Acest grup țintă a fost identificat ca fiind elevii din școlile și din liceele din Orașul Solotvino, 1055 elevi, de vîrstă primară, gimnazială și liceală.
12	<b>Structuri de gestionare a situațiilor de urgență și membri ai echipelor de intervenție - în Sarasău - 1 structură și în Orașul Solotvino 1 structură</b>	12.1. Structuri de gestionare a situațiilor de urgență și membri ai echipelor de intervenție - în Sarasău - 1 structură : este vorba de Primăria comunei Sarasău - Serviciul Voluntar pentru situații de Urgență din comuna Sarasău conform HCL 8/26.03.2020 compus din 4 angajați și 12 voluntari.	Acest grup țintă a fost identificat ca fiind structura de gestionare a situațiilor de urgență și membri ai echipelor de intervenție din Comuna Sarasău - 1 structură – respectiv Primăria comunei Sarasău - Serviciul Voluntar pentru situații de Urgență din comuna Sarasău conform HCL 8/26.03.2020
		12.2 Structuri de gestionare a situațiilor de urgență și membri ai echipelor de intervenție în orașul Solotvino - 1 structură : Primăria Orașului Solotvino.	Acest grup țintă a fost identificat ca fiind structura de gestionare a situațiilor de urgență și membri ai echipelor de intervenție din în orașul Solotvino - 1 structură : Primăria Orașului Solotvino, cu sarcini în gestionarea situațiilor de urgență și a fost informat despre obiectivele proiectului și principalele activități care se vor

**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Soltvino**

		derula.
13	<b>Profesori în școlile din cele două comunități partenere: astfel: TOTAL 94 cadre didactice, ASTFEL: Profesori în școli Sarasău - 14 persoane Profesori în școli - Soltvino - - 80 de persoane</b> <b>Acest grup țintă a fost identificat, dar încă nu a fost implicat în activitățile proiectului.</b>	13.1. Profesori în școli Sarasău RO - 14 persoane Acest grup țintă a fost identificat ca fiind - 14 persoane care funcționează în școala gimnazială din Sarasău, la nivel preșcolar: educatoare, la nivel primar și gimnazial învățători și profesori
		13.2. Profesori în școli – Soltvino UA - 80 de persoane Acest grup țintă a fost identificat ca fiind 80 cadre didactice de la școlile/liceele din Soltvino, la nivel primar și gimnazial învățători și profesori, la nivel liceal – profesori.
14	<b>Consilieri locali - membri ai Consiliilor Locale ale celor două entități partenere: Total: 37 persoane, din care: Consilieri locali - membri ai Consiliului Local al comunei Sarasău - 11 persoane + consilieri locali - membri ai Consiliului Local al orașului Soltvino - 26 de persoane</b> <b>Hotărârea consiliului local de investire în exercițiul funcțiunii N1/din 07.11.2015</b>	14.1. Consilieri locali - membri ai Consiliului Local al comunei Sarasău - 11 persoane Acest grup țintă a fost identificat, și a fost implicat în activitățile proiectului de la început, au susținut proiectul și au aprobat cofinanțarea acestuia de la bugetul local al comunei Sarasău.
		14.2. Consilieri locali - membri ai Consiliului Local al orașului Soltvino - 26 de persoane Hotărârea consiliului local de investire în exercițiul funcțiunii N1/din 07.11.2015

6.5.2. Planul de acțiuni / proiecte.

**COMUNA SARASĂU – ORAȘUL SOLOTVINO  
2021-2026**

Nr. crt.	NIVEL OPERAȚIONAL Activități, proiecte	Public țintă / grupuri țintă	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1.	<b>Strategia de comunicare și conștientizare (elaborare, revizuire)</b> Sursa de finanțare: Buget proiect ENI	Stafful proiectului, consiliile locale (aprobare)						
2.	<b>Planul de comunicare și conștientizare (elaborare, revizuire)</b> Sursa de finanțare: Buget proiect ENI	Stafful proiectului, consiliile locale (aprobare)						
3.	<b>Elaborare Manuale de proceduri</b> Sursa de finanțare: Buget proiect ENI	Stafful proiectului, consiliile locale (aprobare)						
4.	<b>Seminarii informare, acțiuni demonstrative, toate tematicile – situații inundații, incendii majore, alunecări de teren, cutremure, epizootii, etc.</b> Sursa de finanțare: Buget proiect ENI	Organizare Stafful proiectului, consiliile locale Participare: reprezentanți toate grupurile țintă						
5.	<b>Acțiuni de măsurare feed back, grad de conștientizare,</b> Sursa de finanțare: Buget local	Organizare Stafful proiectului, consiliile locale Participare: reprezentanți toate grupurile țintă						
6.	<b>Conferințe de presă</b> Sursa de finanțare: Buget proiect ENI, buget local	Organizare Stafful proiectului, consiliile locale Participare: reprezentanți mass media						
7.	<b>Acțiuni bilaterale între parteneri</b> Sursa de finanțare: Buget proiect ENI, buget local	Stafful proiectului, consiliile locale						
8.	<b>Materiale de informare mod acțiune și</b>	Organizare						

Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Soltvino

---

	<b>prevenție situații de urgență elaborate și distribuite</b> Sursa de finanțare: Buget proiect ENI,	<b>Stafful proiectului, consiliile locale</b> <b>Participare: reprezentanți mass media</b>						
--	---	---	--	--	--	--	--	--

## Cap. 7. Mecanisme de Implementare, Monitorizare și Evaluare strategică

### Monitorizarea:

Sistemul de revizuire/actualizare a prezentei strategii se va realiza pe baza planului de implementare a acesteia și monitorizare a performanțelor prin care se va consacra un dublu sistem de monitorizare: intern - pentru a asigura feed-back-ul necesar pe tot parcursul derulării procesului, a identifica disfuncționalitățile și a aplica corecțiile necesare, și, respectiv, extern - pentru a asigura independență și neutralitate în monitorizarea procesului strategic, precum și o transparență reală pe parcursul derulării acestuia.

Instrumente de evaluare:

- Monitorizări de presă, online și social media;
- Cercetări sociologice/ sondaje de opinie privind conștientizarea și percepțiile referitoare la modul de acțiune în situații de urgență a grupurilor țintă – minim de 2 ori pe parcursul perioadei
- Evaluarea planului de comunicare;
- Rapoarte intermediare, anuale de implementare (capitole de informare și publicitate din cadrul Rapoartelor Anuale ale Primăriilor).

Indicatorii de monitorizare propuși:

**Principali indicatori de monitorizare propuși sunt:**

Indicator	Valoare propusă	Valoare atinsă
Număr acțiuni de comunicare		
Număr acțiuni de conștientizare		
Număr acțiuni demonstrative		
Număr participanți la acțiuni – seminarii, conferințe,		
Număr comunicate de presă preluate		
Număr feed back de la reprezentanți grupuri țintă		
Număr materiale informative realizate		
Număr materiale informative distribuite		

### Actualizare:

**Strategie comună de conștientizare a opiniei publice și de prevenire în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau antropice, pentru perioada 2021-2026 Comunele Sarasău și Soltvino** reprezintă un document necesar coordonării coerente și unitare a măsurilor ce se impun în sfera conștientizării opiniei publice precum și a măsurilor care trebuie luate în vederea acționării concentrate în situații de urgență. Strategia trebuie să poată răspunde nevoilor comunitare, nevoi ce evoluează în permanență. Din acest motiv, actualizarea periodică a acestui document reprezintă o necesitate în perspectiva unui proces de dezvoltare continuu. Strategia trebuie să fie în permanență accesibilă și deschisă către publicul larg. Această deschidere a administrației

publice față de procesul de dezvoltare reprezintă o premisă pentru actualizarea eficientă a strategiei de dezvoltare.

**Actualizarea permanentă** va ține seama de rezultatele/perforanțele obținute în fiecare etapă de implementare a procesului strategic și va avea următoarea programare:

Anul I de implementare: semestrial

Anul II de implementare și următorii: anual

**Revizuire:**

**evaluarea finală este obligatorie la expirarea perioadei de programare, 2026, și va fi urmată de revizuirea Strategiei.**

În perioada de implementare, responsabilii de gestionare a Strategiei vor evalua următoarele aspecte în desfășurare: activități, rezultate implementare proiecte, încadrare în buget și asigurare resurse, stare patrimoniu, perforanțe organizații/personale, validare și menținere sau modificare ipoteze formulate inițial.

Pentru fiecare categorie se va preciza: ce se monitorizează, ce tip de informație este necesară, cine colectează informația, cum se folosește informația, cât de des se realizează procesul. Monitorizarea implementării proiectelor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

Monitorizarea implementării Strategiei se va efectua de o structură comunitară, **Comitetul de coordonare a Strategiei**, creat pe lângă Consiliul Local Sarasău și Primăria Sarasău respectiv Primăria Soltvino în componența căruia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliile locale Sarasău și Soltvino (președinții comisiilor de specialitate și secretarul Consiliului)
- Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- Comunitatea oamenilor de afaceri (investitorii străini și autohtoni; reprezentanții principalelor structuri economice din localitate)
- Instituțiile educaționale (directorii de școli și ai grădiniței)
- Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-ilor ce activează în domeniul protecției mediului, social, reprezentanți ai instituțiilor de cult, apărarea drepturilor omului și de tineret).

În implementarea Strategiei, responsabilitățile de bază ale Comitetului vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării Strategiei
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliile locale
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității locale



- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare etc.

**Evaluarea implementării Strategiei** se va efectua prin analiza indicatorilor de monitorizare. Pentru fiecare proiect/activitate planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituțiile responsabile se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate. În funcție de complexitatea proiectelor, vor avea loc evaluări intermediare.

Evaluarea planului se realizează atât prin metodă cantitativă cât și calitativă.

**Evaluarea finală este obligatorie la expirarea perioadei de programare, 2018, și va fi urmată de revizuirea Strategiei.**

**Analiza impactului.** Analiza impactului va aprecia dacă Strategia răspunde politicilor formulate și cum influențează criteriile de performanță privind dezvoltarea eficientă a localității. Analiza se va realiza în funcție de proiect, prin studii de impact de specialitate, înaintea începerii implementării proiectului sau la un anumit timp după terminarea proiectului.

***Etapele de implementare, monitorizare și control oferă permanent/periodic un raport asupra stadiului de implementare a Strategiei de dezvoltare, care devine astfel un document peren, mereu actualizat și adaptat flexibil realității în care evoluează comunitatea locală, în armonie și sinergie cu dezvoltarea microzonală și județeană, regională și națională.***

## Coduri de Semnalizare

### Legenda de coduri de culori pentru Atenționările și Avertizările meteorologice

**Starea de alertă** – se declară potrivit OU nr. 21/2004, modificată și completată cu Legea nr. 15/2005 și se referă la punerea de îndată în aplicare a planurilor de acțiune și măsuri de prevenire, avertizare a populației, limitare și înlăturare a consecințelor situației de urgență;

**Avertizare** – aducerea la cunoștință a populației a informațiilor necesare despre iminența producerii sau producerea unor dezastre; din punct de vedere hidrometeorologic – fenomenele meteorologice din mesaj vor începe în mai puțin de 36 ore din momentul emiterii mesajului și pot conduce la pagube importante;

**Atenționare** (din punct de vedere meteorologic) – fenomenele meteorologice din mesaj vor începe în mai puțin de 72 ore, dar nu mai devreme de 36 ore din momentul emiterii mesajului, atenționarea va fi actualizată printr-un mesaj de avertizare sau un mesaj de atenționare, în funcție de gravitatea fenomenului prevăzut;

**Notă** : Atenționările și avertizările hidrometeorologice se actualizează în funcție de durata și gravitatea fenomenelor prognozate.

Semnificația codurilor de culori pentru atenționările și avertizările hidrometeorologice :

**Roșu** – (meteo) Sunt prognozate fenomenele meteorologice periculoase de intensitate foarte mare (vânt, ploi abundente, descărcări electrice, grindină, caniculă, ger);

- (hidro) risc de viituri majore. Amenințare directă și generalizată asupra siguranței persoanelor și bunurilor. Depășirea *cotelor de pericol*;
- (caniculă) >40°C

**Portocaliu** – (meteo) Sunt prognozate fenomenele meteorologice periculoase de intensitate mare (vânt, ploi abundente, descărcări electrice, grindină, caniculă, ger). Există risc de viituri pe râurile mici;

- (hidro) risc de viituri generatoare de revărsări importante susceptibile de a avea impact semnificativ asupra vieții colectivităților și siguranței bunurilor și persoanelor. Depășirea *cotelor de inundație*;
- (caniculă) 38-40°C

**Galben** – (meteo)fenomenele meteorologice prognozate (averse, descărcări electrice, intensificări de vânt, temperaturi ridicate, răcirea vremii) sunt obișnuite pentru zona respectivă dar temporar pot deveni periculoase pentru anumite activități. Există risc de creșteri de debite și niveluri;

- (hidro) risc de viituri sau creșteri rapide ale nivelului apei neconducând la pagube semnificative, dar necesită o vigoilență sporită în cazurile de activități sezoniere și/sau expuse la inundații. Depășirea *cotelor de atenție*;
- (caniculă) 35-38°C

**Verde** – Nu sunt prognozate fenomene hidrometeorologice periculoase.

- (caniculă) < 35°C

**Informare** (din punct de vedere meteorologic) – fenomenele meteorologice periculoase prognozate vor începe nu mai devreme de 72 ore de la data emiterii – informarea va fi actualizată sau nu printr-un mesaj de atenționare/avertizare;

**Înștiințare** – activitate de transmitere a informațiilor autorizate despre iminența producerii sau producerea dezastrelor și/sau a conflictelor armate către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, în scopul evitării surprinderii și al realizării măsurilor de protecție civilă;

**Prealarmarea** – transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare către autorități despre probabilitatea producerii unor dezastre sau a unui atac aerian;

**Alarmarea** – transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare a populației despre iminența producerii unor dezastre sau a unui atac aerian;

**Situație de protecția civilă** – situație generată de iminența producerii sau producerea dezastrelor, a conflictelor militare și/sau a altor situații neconvenționale care, prin nivelul de gravitate, pun în pericol sau afectează viața, mediul, bunurile și valorile culturale și de patrimoniu;

**Situația de urgență** – eveniment excepțional, cu caracter nonmilitar, care prin amploare și intensitate amenință viața și sănătatea populației, mediul înconjurător, valorile materiale și culturale importante, iar pentru restabilirea stării de normalitate sunt necesare adoptarea de măsuri și acțiuni urgente;

**Evacuarea** – măsură de protecție luată în cazul amenințării iminente, stării de alertă ori producerii unei situații de urgență și care constă scoaterii din zonele afectate sau potențial afectate, în mod organizat, a unor instituții publice, agenți economici, categorii sau grupuri de populație ori bunuri și dispunerea acestora în zone și localități care asigură condiții de protecție a persoanelor, bunurilor și valorilor, de funcționare a instituțiilor publice și agenților economici.

**Starea de urgență** reprezintă ansamblul de măsuri excepționale de natură politică, economică și de ordine publică aplicabile pe întreg teritoriu țării sau în unele unități administrativ-teritoriale care se instituie în următoarele situații:

a) existența unor pericole grave actuale sau iminente privind securitatea națională ori funcționarea democrației constituționale;

b) iminența producerii ori producerea unor calamități care fac necesară prevenirea, limitarea sau înlăturarea, după caz, urmărilor unor dezastre.

**Starea de asediu** reprezintă ansamblul de măsuri excepționale de natură politică, militară, economică, socială și de altă natură aplicabile pe întreg teritoriu țării sau în unele unități administrativ-teritoriale, instituite pentru adaptarea capacității de apărare a țării la pericole grave, actuale sau iminente, care amenință suveranitatea, independența, unitatea ori integritatea teritorială a statului. În cazul instituirii stării de asediu se pot lua măsuri excepționale aplicabile pe întreg teritoriul țării ori în unele unități administrativ-teritoriale.

### Fișă – formular model on line - de identificarea a unui risc.

Acest model de formular poate fi folosit cu succes pentru a implica comunitățile locale, populația, agenții economici. Se asigură și un feed back eficient din comunități.

Pentru sesizarea unui risc, vă rugăm sa completați toate câmpurile acestui formular și să ne oferiți informații cât mai detaliate. Astfel ne veți ajuta să intervenim cu succes în eliminarea riscurilor pe care ni le comunicați.

Top of Form

Nume

Date de contact, telefon, e-mail:

#### 1. Alegeți tipul de risc pe care doriți să-l sesizați:

- Alunecări de teren  Prăbușiri de clădiri în caz de cutremur  Epidemii și epizootii  Incendii  
 Inundații  Poluări accidentale  Altele

#### 2. Localitatea unde este sesizat riscul și adresa

#### 3. Cât de mare este probabilitatea ca Riscul sa se întâmple?

- Probabilitate Mică  Probabilitate Medie  Probabilitate Mare

#### 4. Cât de grav considerați că poate fi impactul acestui Risc?

#### 5. Considerați că acest Risc poate afecta:

- Vieți omenești  Infrastructură  Clădiri  Animale  Resurse Naturale  
 Altele

#### 6. Descrieți Riscul potențial

Bottom of Form

### **Bibliografie**

1. COMUNICARE A COMISIEI EUROPA 2020: O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii
2. STRATEGIA DE CONSOLIDARE ȘI DEZVOLTARE A INSPECTORATULUI GENERAL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ PENTRU PERIOADA 2016-2025
3. Acord de parteneriat propus de ROMÂNIA pentru perioada de programare 2021- 2027
4. Geographical Introductory Characterization Of The Upper Tisa River Basin (ROMANIA-UKRAINE) Vasile Timur CHIȘ \* and Sorin KOSINSZKI \*\*, Transylv. Rev. Syst. Ecol. Res. 11, (2011), "The Upper Tisa River Basin"
5. Cocean, P. (2005), *Geografia Europei*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
6. POP, NUȚU LAURENȚIU File din istoria satului Apșa: Maramureșul istoric / Nuțu Laurențiu Pop. — Satu Mare : Editura Citadela, 2013 230 p. ISBN: 978-606-8197-71-5 908 (Solotvino)
7. Comunicare a Comisiei Europene către Parlamentul European, Consiliul Europei, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor. Următorii pași către un viitor european durabil. Acțiunea europeană pentru durabilitate.
8. Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)
9. Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize
10. SWD(2019) 1022 final - document de lucru al serviciilor Comisiei Raportul de țară din 2019 privind România, inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și corectarea dezechilibrelor economice
11. Joint Operational Programme Romania – Ukraine 2014-2020
12. Advisory mission to Ukraine "Solotvino salt mine area"
13. Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Ucrainei privind cooperarea în domeniul gospodăririi apelor de frontieră, semnat la 30 septembrie 1997 la Galați
14. – Regulament de colaborare româno-ucrainean privind apărarea împotriva inundațiilor și ghețurilor produse de cursurile de apă și de apele interne
15. – Regulamentul de colaborare româno-ucrainean privind schimbul de date meteorologice și hidrologice între România și Ucraina;
16. – Regulamentul de colaborare româno-ucrainean privind modul de evaluare a calității apelor de frontieră;

17.– Regulamentul de colaborare româno-ucrainean privind procedura de urmat în cazul poluărilor accidentale periculoase care nu se mai pot evita.